

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA SEŽANA

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

BRKINI II

2023–2032

Štev.: 14 – 06/23

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	1
UVOD	3
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	5
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	5
1.1.1 Lega	5
1.1.2 Relief	8
1.1.3 Podnebne značilnosti	10
1.1.4 Hidrološke razmere	11
1.1.5 Matična podlaga in tla	12
1.1.5.1 Matična podlaga	12
1.1.5.2 Tla	14
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	17
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	19
1.1.8 Živalski svet	22
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	24
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	25
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	26
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	27
1.5.1 Lovstvo	27
1.5.2 Kmetijstvo	29
1.5.3 Poselitev	30
1.5.4 Infrastruktura	31
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru	32
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	32
1.6.1 Protipožarne preseke	33
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	34
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	34
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	36
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE GOZDOV	37
2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	37
2.1.2 Hidrološka funkcija	38
2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	38
2.1.4 Klimatska funkcija	42
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE GOZDOV	42
2.2.1 Zaščitna funkcija	42
2.2.2 Higijensko-zdravstvena funkcija	43
2.2.3 Obrambna funkcija	43
2.2.4 Rekreativna funkcija	43

2.2.5	Turistična funkcija.....	44
2.2.6	Poučna funkcija.....	44
2.2.7	Raziskovalna funkcija.....	44
2.2.8	Funkcija varovanja naravnih vrednot.....	44
2.2.9	Funkcija varovanja kulturne dediščine.....	46
2.2.10	Estetska funkcija.....	49
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE GOZDOV.....	50
2.3.1	Lesnoproizvodna funkcija.....	50
2.3.2	Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.....	50
2.3.3	Lovnogospodarska funkcija.....	50
3	OPIS STANJA GOZDOV.....	51
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV.....	51
3.2	LESNA ZALOGA.....	53
3.2.1	Način ugotavljanja lesne zaloge.....	54
3.2.2	Način ugotavljanja tarif.....	55
3.3	PRIRASTEK.....	56
3.4	RAZVOJNE FAZE OZIROMA ZGRADBE SESTOJEV.....	57
3.5	TIPI SESTOJEV.....	58
3.6	OHRANJENOST GOZDOV.....	59
3.7	KAKOVOST DREVJA.....	59
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA.....	60
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	60
3.10	ODMRLO DREVJE.....	62
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	64
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE.....	64
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU.....	65
4.2.1	Posek.....	65
4.2.1.1	Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim.....	66
4.2.1.2	Posek po vrstah sečenj.....	67
4.2.1.4	Posek po debelinskih razredih.....	69
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela.....	70
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	71
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.....	72
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013-2022.....	72
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013-2022.....	73
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	74
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV.....	74
5.1.1	Površina.....	74
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek in možni posek.....	76
5.1.3	Kontrolni izračun lesne zaloge.....	77

5.1.4	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	78
5.1.5	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	78
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	80
6.1	SPLOŠNI CILJI	80
6.2	USMERITVE	81
6.2.1	Splošne usmeritve	81
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	83
6.2.2.1	Ekološke funkcije gozdov	83
6.2.2.2	Socialne funkcije gozdov	86
6.2.2.3	Proizvodne funkcije gozdov	103
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	103
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	104
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	105
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	107
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	109
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	114
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	114
6.3	UKREPI	115
6.3.1	Možni posek	115
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	116
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	119
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	120
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	122
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev (06011)	123
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah (06010)	132
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi listavcev (06016)	141
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Toploljubna bukovja (11030)	150
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – hrastovi gozdovi (06012)	159
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi 12051	167
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev (12050)	176
10	VIRI	184
11	NAČRT SO IZDELALI	188
12	PRILOGE	189
12.1	SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	190

12.2 SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RGR.....	195
12.3 SEZNAM JAM.....	196
OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GGE.....	203
OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR.....	208
OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH.....	237
13 PROSTORSKI DEL NAČRTA	243
13.1 STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN.....	243
13.2 VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA.....	243
13.2.1 Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.....	243
13.2.2 Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov	244
13.3 INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	244
13.4 OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV.....	245
13.5 GOZDOVI ZA SANACIJO.....	245
13.6 OBMOČJA GOZDOV.....	245
13.6.1 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prosto živečih živali.....	245
13.6.2 Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.....	245
13.7 VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH.....	246
13.8 OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA.....	247
13.8.1 Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno.....	247
13.8.2 Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno.....	247
13.9 PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU.....	247
13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami.....	247

KAZALO PREGLEDNIC

POVZETEK

<i>Preglednica: Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP.....</i>	<i>1</i>
<i>Preglednica: Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – DKG.....</i>	<i>1</i>
<i>Preglednica: NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah – NGDL.....</i>	<i>2</i>
<i>Preglednica: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE – DF.....</i>	<i>2</i>

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....</i>	<i>6</i>
<i>Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE.....</i>	<i>17</i>
<i>Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....</i>	<i>17</i>
<i>Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč.....</i>	<i>19</i>
<i>Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE.....</i>	<i>24</i>
<i>Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov).....</i>	<i>24</i>

KAZALO

Preglednica 7/ D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov).....	24
Preglednica 8/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE.....	25
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	25
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovskih družin v GGE.....	27
Preglednica 11: Stopnja požarne ogroženosti po RGR GGE.....	33
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE.....	37
Preglednica 13/N-SCI: Natura SCI območje v GGE Brkini II.....	39
Preglednica 14: Upravljalvske cone Natura 2000 v GGE Brkini II.....	40
Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi v GGE Brkini II.....	40
Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Brkini II.....	40
Preglednica 17: Pregled zavarovanih območij v GGE Brkini II.....	45
Preglednica 18 Pregled naravnih vrednot v GGE Brkini II.....	45
Preglednica 19 Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot v GGE Brkini II.....	46
Preglednica 20: Pregled objektov kulturne dediščine v GGE.....	47
Preglednica 21/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah [ha]	51
.....	51
Preglednica 22/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	51
Preglednica 23/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	53
Preglednica 24/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	54
Preglednica 25/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	54
Preglednica 26: Povprečna sprememba tarifnih razredov po RGR za glavne drevesne vrste.....	55
Preglednica 27/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih.....	56
Preglednica 28/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	56
Preglednica 29/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev.....	57
Preglednica 30/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	57
Preglednica 31/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev.....	57
Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov.....	58
Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov.....	59
Preglednica 34/K: Struktura drevja po kakovostnih razredih.....	59
Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja.....	60
Preglednica 36/OM1: Objedenost gozdnega mladja.....	60
Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje.....	62
Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	65
Preglednica 39: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco.....	65
Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1986 do 2022.....	66
Preglednica 41/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah in SVP.....	67
Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	67
Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....	69
Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	69
Preglednica 45/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE.....	70
Preglednica 46 /D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2013-2022 po namenu [ha].....	73
Preglednica 47: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1986 in 2023.....	74
Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2023.....	76
Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2023.....	76
.....	76
Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	76
Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah.....	77
Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	78
Preglednica 53: Konkretno usmeritve s pripadajočimi upravljaljskimi conami.....	85
Preglednica 54: Konkretno varstvene usmeritve za naravne vrednote v GGE Brkini II.....	87
Preglednica 54: Smernice za enote arheološke kulturne dediščine v GP.....	96
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	115
Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	116
Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	120
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE.....	120
Preglednica 60/D-LZ: Lesna zaloga, njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	124
Preglednica 61/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	125
Preglednica 62/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	125

Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	126
Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2023	127
Preglednica 67/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju	127
<i>Preglednica 68/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>128</i>
Preglednica 69/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	130
Preglednica 70/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	130
Preglednica 71/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	131
<i>Preglednica 72/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	<i>133</i>
<i>Preglednica 73/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	<i>133</i>
<i>Preglednica 74/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 75/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 76/K: Kakovost drevja</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 77/PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.</i>	<i>135</i>
Preglednica 78/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	135
Preglednica 79/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	136
<i>Preglednica 80/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023</i>	<i>136</i>
<i>Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>137</i>
<i>Preglednica 82/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 83/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 84/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	<i>140</i>
<i>Preglednica 85/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 86/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 87/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 88/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 89/K: Kakovost drevja</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 90/PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.</i>	<i>144</i>
Preglednica 91/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	144
Preglednica 92/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	145
<i>Preglednica 93/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023</i>	<i>145</i>
<i>Preglednica 94/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>146</i>
<i>Preglednica 95/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 96/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 97/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	<i>149</i>
<i>Preglednica 98/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	<i>151</i>
<i>Preglednica 99/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	<i>151</i>
<i>Preglednica 100/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 101/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 102/K: Kakovost drevja</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 103/PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 104/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023</i>	<i>154</i>
<i>Preglednica 106/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023</i>	<i>154</i>
<i>Preglednica 107/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 108/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	<i>157</i>
<i>Preglednica 109/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	<i>157</i>
<i>Preglednica 110/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	<i>157</i>
<i>Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	<i>160</i>
<i>Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	<i>160</i>
<i>Preglednica 113/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>160</i>
<i>Preglednica 114/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	<i>161</i>
<i>Preglednica 115/K: Kakovost drevja</i>	<i>161</i>
<i>Preglednica 116/PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.</i>	<i>162</i>
<i>Preglednica 117/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	<i>162</i>
<i>Preglednica 118/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023</i>	<i>163</i>
<i>Preglednica 119/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023</i>	<i>163</i>
<i>Preglednica 120/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>163</i>
<i>Preglednica 121/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	<i>166</i>

Preglednica 122/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	166
Preglednica 123/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	166
Preglednica 124/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	168
Preglednica 125/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	168
Preglednica 126/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	169
Preglednica 127/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	169
Preglednica 128/K: Kakovost drevja	170
Preglednica 129/ PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	170
Preglednica 130/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	170
Preglednica 131/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	171
Preglednica 132/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	171
Preglednica 133/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	171
Preglednica 134/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	174
Preglednica 135/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	174
Preglednica 136/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	175
Preglednica 137/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	177
Preglednica 138/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	177
Preglednica 139/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	178
Preglednica 140/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	178
Preglednica 141/K: Kakovost drevja	179
Preglednica 142/ PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe	179
Preglednica 143/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	179
Preglednica 144/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	180
Preglednica 145/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	180
Preglednica 146/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	180
Preglednica 147/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	183
Preglednica 148/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	183
Preglednica 149/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	183
Preglednica 150: Seznam jam v GGE Brkini II.....	196
Preglednica 153: Stanje gozdnih površin	243
Preglednica 154: Večfunkcionalna območja	244
Preglednica 155: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	245
Preglednica 156: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov.....	245
Preglednica 157: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	245
Preglednica 158: NATURA 2000 v GGE Brkini II.....	246
Preglednica 159: EPO v GGE Brkini II	246
Preglednica 160: Verjetnost pojavljanja plazov.....	246

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD.....	202
Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD	207
Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD.....	236

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014 in 2017 za razrede R1-R4</i>	61
<i>Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja</i>	68
<i>Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....</i>	78
<i>Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev.....</i>	128
<i>Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....</i>	137
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....</i>	146
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....</i>	155
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....</i>	164
<i>Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....</i>	172
<i>Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....</i>	181

KAZALO KART

<i>Karta 1: Pregledna karta</i>	7
<i>Karta: Digitalni model reliefa</i>	9
<i>Karta: Generalizirana geološka karta</i>	13
<i>Karta: Generalizirana pedološka karta</i>	16
<i>Karta 1.1: Krajinski tipi</i>	18
<i>Karta 1.2: Pregledna karta lovišč</i>	28
<i>Karta: Karta revirjev</i>	35
<i>Karta: Razvoj gozdne površine</i>	75

KAZALO SLIK

<i>Slika 2: Gozdovi RGR 06011 (odsek 0614B).....</i>	123
<i>Slika 3: Gozdovi RGR 06010 (odsek 06030B).....</i>	132
<i>Slika 4: Gozdovi RGR 06016 (odsek 06131B).....</i>	141
<i>Slika 5: Gozdovi RGR 11030 (odsek 06238).....</i>	150
<i>Slika 6: Gozdovi RGR 06012 (odsek 06157).....</i>	159
<i>Slika 7: Gozdovi RGR 12051 (odsek 06212A).....</i>	167
<i>Slika 8: Gozdovi RGR 12050 (odsek 06221A).....</i>	176

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Brkini II zajema zahodni in jugozahodni del občine Ilirska Bistrica. Geografsko obsega del vzhodnih Brkinov, del doline reke Reke ter Podgrajsko in Jelšansko podolje. V okviru Kraškega gozdnogospodarskega območja spada med večje GGE. Glede na hektarske lesne zaloge in prirastke je gozdnogospodarska enota Brkini II nad povprečjem Kraškega gozdnogospodarskega območja. Vsi gozdovi so večnamenski. Med lastniškimi kategorijami prevladujejo zasebni gozdovi. Delež državnih gozdov se je v preteklem desetletju povečal iz 388 ha na 686 ha. Na podlagi rastišč in stanja gozdov je gozdnogospodarska enota Brkini II razdeljena na 7 rastiščnogojitvenih razredov. Heterogenost reliefnih razmer zaznamuje tudi poudarjenost gozdnih funkcij, med katerimi sta poleg lesnoproizvodne najpomembnejši funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološka funkcija. Višina načrtovanega možnega poseka odraža doseženo stanje gozdov in težnjo po izboljšanju razmerja razvojnih faz ter negovanosti sestojev. Dopolnitev možnega poseka predstavljajo gojitvena in varstvena dela. Med gojitvenimi deli je poudarek na negovalnih delih mlajših razvojnih faz in na pripravi sestoja za naravno nasemenitev.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

Preglednica LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovih lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda [ha]	12.178,57	685,93	166,43	13.030,93
Delež [%]	93,4	5,3	1,3	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D-KG

Preglednica D-KG: Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina [ha]	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	13.030,93	58,9	220,3	279,2	1,55	5,39	6,94	26,6	23,3	24,0	96,5
GPN z načrtovanim posekom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GPN brez načrtovanega poseka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varovalni gozdovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj vsi gozdovi	13.030,93	58,9	220,3	279,2	1,55	5,39	6,94	26,6	23,3	24,0	96,5
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	12.178,57	55,1	194,6	249,7	1,48	4,86	6,34	26,5	23,3	24,0	96,8
GPN z načrtovanim posekom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GPN brez načrtovanega poseka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varovalni gozdovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj vsi gozdovi	12.178,57	57,2	222,2	279,4	1,50	5,43	6,93	26,5	23,3	24,0	96,8
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	685,93	114,1	167,0	281,1	3,37	4,03	7,40	27,5	22,6	24,1	91,8
GPN z načrtovanim posekom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GPN brez načrtovanega poseka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varovalni gozdovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj vsi gozdovi	685,93	82,9	186,8	278,0	2,32	4,96	7,28	27,5	22,6	24,1	91,8
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	166,43	72,9	183,1	256,0	2,24	4,89	7,13	29,4	23,2	25,1	98,4
GPN z načrtovanim posekom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GPN brez načrtovanega poseka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varovalni gozdovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj vsi gozdovi	166,43	82,9	186,8	269,7	2,11	4,76	6,87	29,4	23,2	25,1	98,4

Površina gojitvenih del - NGDL

Preglednica NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	421,98	24,40	5,90	452,28
Priprava tal	ha	16,88	0,61	0,77	18,26
Sadnja	ha	17,41	2,18	0,77	20,36
Obžetev	ha	174,83	14,94	1,96	191,73
Nega mladja	ha	233,11	13,74	1,31	248,16
Nega gošče	ha	264,68	15,10	5,14	284,92
Nega letvenjaka	ha	116,53	13,18	1,44	131,15
Nega ml. drogovnjaka	ha	135,79	11,06	2,86	149,71
Graditev protipožarnih objektov	km	4,44	0,00	0,00	4,44
Vzdrževanje protipož. objektov	km	108,36	0,00	53,68	162,04
Zaščita s premazom	ha	26,23	1,08	0,00	27,31
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.820,00	2.000,00	700,00	7.520,00
Zaščita z ograjo	m	900,00	400,00	0,00	1.300,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	1.200,00	0,00	1.400,00
Vzdrževanje grmišč	ha	4,00	1,00	0,00	5,00
Vzdrževanje travinj	ha	168,60	7,00	0,00	175,60
Vzdrževanje vodnih površin	dni	176,00	3,00	0,00	179,00

Površina funkcij gozdov – D-F

Preglednica D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE Brkini II

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj [ha]
	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	567,96	4,2	4,2	9.003,74	67,2	66,1	3.822,90	28,5	28,1	13.394,60
Hidrološka funkcija	1.054,53	7,7	7,7	5.315,88	39,0	39,0	7.257,04	53,3	53,3	13.627,45
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	150,00	1,1	1,1	2.766,53	20,3	20,3	10.710,92	78,6	78,6	13.627,45
Klimatska funkcija	17,81	0,1	0,1	614,63	4,5	4,5	12.995,01	95,4	95,4	13.627,45
Zaščitna funkcija	18,12	100,0	0,1	0,00	0,0	0,0				18,12
Higiensko-zdravstvena funkcija	6,35	0,0	0,0	27,84	0,2	0,2	13.593,26	99,7	99,7	13.627,45
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Rekreacijska funkcija	25,67	0,2	0,2	14,51	0,1	0,1	13.586,68	99,7	99,7	13.626,86
Turistična funkcija	1,37	0,0	0,0	1,09	0,0	0,0	13.624,40	100,0	100,0	13.626,86
Varovanje kulturne dediščine	134,77	89,4	1,0	16,02	10,6	0,1				150,79
Varovanje naravnih vrednot	0,00	0,0	0,0	432,25	100,0	3,2				432,25
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13.626,86	100,0	100,0	13.626,86
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0							0,00
Estetska funkcija	1,37	16,5	0,0	6,93	83,5	0,1				8,3
Lesnoproizvodna funkcija**	11.442,58	87,8	87,8,0	1452,99	11,2	11,2	135,60	1,0	1,0	13.030,93
Funkcija prid. drugih gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	283,17	100,0	2,1	0,00	0,0	0,0	283,17
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,00	0,0							0,00

* GP – gozdni prostor

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (dalje GGN) gozdnogospodarske enote (dalje GGE) Brkini II za obdobje 2023 – 2032 je peti zaporedni načrt, ki obravnava gozdove na tem območju. Do sedaj so bili izdelani ureditveni načrti: GGN GGE Brkini II 1986 – 1995, GGN GGE Brkini II 1994 – 2003, GGN GGE Brkini II 2003 – 2012 in GGN GGE Brkini II 2013 – 2022.

Meje GGE Brkini II ostajajo z novim ureditvenim obdobjem nespremenjene. GGN je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih, Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo in internih pravilnikov Zavoda za gozdove Slovenije. Upoštevane so bile usmeritve GGN Kraškega GGO, Naravovarstvene smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Usmeritve varstva kulturne dediščine Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN Direkcije RS za vode. Podatki so bili pridobljeni s popisi sestojev in z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah.

Načrt obravnava vse gozdove GGE Brkini II ne glede na lastništvo. Obsega splošni opis GGE, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Opisano je tudi stanje, cilji, usmeritve in ukrepi po rastiščnogojitvenih razredih. V nadaljevanju bomo uporabljali naslednje okrajšave, in sicer:

MKGP	(Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)
MNVP	(Ministrstvo za naravne vire in prostor),
ZGS	(Zavod za gozdove Slovenije),
OE	(Območna enota Sežana),
KE	(Krajevna enota Ilirska Bistrica),
GGO	(gozdnogospodarsko območje),
GGE	(gozdnogospodarska enota),
GGN	(gozdnogospodarski načrt),
GP	(gozdni prostor),
LZ	(lesna zaloga),
PR	(prirastek),
RGR	(rastiščnogojitveni razred),
SVP	(stalne vzorčne ploskve),
Pravilnik	(Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo),
k.o.	(katastrska občina),
LUO	(lovsko upravljavsko območje),
LD	(lovska družina),
NV	(naravna vrednota),
PE	(popisna enota)
SKZG	(Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov),
ZRSVN	(Zavod Republike Slovenije za varstvo narave),
ZVKDS	(Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije).

GGN GGE Brkini II je v skladu s Programom upravljanja območij Natura 2000 (2015 – 2020) (sprejet na 30. seji Vlade, dne 9.4.2015, popravek na 38. seji Vlade RS z dne 28. 5. 2015, 24.3.2016 ter podaljšan 7.1.2021); pomemben za varstvo in ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatnih vrst na območjih Natura 2000.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so vključene v poglavjih 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in 6.2.3. Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela in 6.3.3. Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih

živali upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov. Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so vključene v poglavji 6.2.1 splošne varstvene usmeritve in 9 rastiščnogojitveni razredi.

Usmeritve in ukrepi v GGN GGE zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 kot tudi širše v celotni GGE.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Brkini II obsega 186,25 km² površine. GGE vključuje osrednji in jugovzhodni del Brkinov, del Ilirskobistriške kotline, del Podgrajskega podolja z obronki Čičarije ter Jelšansko kotlino.

Celotno območje GGE leži v občini Ilirska Bistrica, na jugu meji z Republiko Hrvaško. Na zahodu GGE meji z občinama Hrpelje-Kozina in Divača, na severu pa z občino Pivka. V gozdnogospodarskem pogledu GGE Brkini II meji na severovzhodni strani na GGE Trnovo, na zahodni strani na GGE Brkini I in GGE Čičarija, na severu pa na GGE Vremščica. Na skrajnem jugovzhodu meji na Postojnsko gozdnogospodarsko območje (GGE Dletvo).

GGE se deli med štiri revirje. Severozahodni del prekriva revir Čelje, osrednji del revir Podgrad, južni del revir Starod in jugovzhodni revir Bukovica. Revirji so v okvirju 36 katastrskih občin razdeljeni na 367 oddelkov.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Katastrska občina		Površina [ha]		Opomba
	Šifra	Naziv	k.o. v GGE	gozda k.o. v GGE	
Ilirska Bistrica	2517	Prem	319,56	206,72	
	2518	Janeževo Brdo	246,58	194,56	
	2519	Ostrožno Brdo	927,64	742,11	
	2520	Prelože	380,67	280,69	
	2521	Čelje	545,86	455,01	
	2522	Smrje	507,26	275,81	
	2528	Koseze	215,90	22,93	
	2529	Zarečica	175,82	44,63	
	2530	Dobropolje	167,25	41,33	
	2531	Zarečje	317,19	117,32	
	2532	Brce	150,35	95,08	
	2533	Zajelšje	223,79	130,30	
	2534	Tominje	410,99	261,46	
	2535	Harije	527,89	207,09	
	2536	Sabonje	617,74	419,46	
	2537	Pavlica	74,72	53,59	
	2538	Studena Gora	171,68	121,84	
	2539	Velika Bukovica	429,33	220,34	
	2540	Mala Bukovica	370,40	196,58	
	2541	Dolnji Zemon	534,51	173,38	
	2542	Gornji Zemon	523,12	338,20	
	2547	Sušak	622,79	518,78	
	2548	Novokračine	902,55	791,68	
	2549	Jelšane	629,55	463,57	
	2550	Dolenje	697,05	557,26	
	2551	Veliko Brdo	712,30	590,59	
	2552	Starod	1156,6	996,07	
	2564	Rjavče	406,08	349,69	
	2565	Pregarje	790,12	578,40	
	2566	Gaberk	168,30	130,44	
2567	Huje	276,35	175,87		
2568	Male loče	228,69	142,32		
2577	Hrušica	1.192,27	785,26		
2578	Podbeže	563,66	421,19		
2579	Podgrad	1.212,95	928,04		
2580	Račice	1.203,49	1.003,34		
Skupaj GGE			18.625,05	13.030,93	

Karta 1: Pregledna karta

1.1.2 Relief

Povprečna nadmorska višina v GGE znaša 545 m. Prevladuje višinski pas od 500 do 599 m nad morjem z 43 % njenega površja, skoraj celotno območje GGE - 95 % pa se nahaja med 400 in 699 m nad morjem. V GGE znaša povprečni naklon 22 %, na tretjini površja je naklon med 10 in 20 %, medtem ko je 251 ha površja popolnoma ravnega. Prevladujejo severne, severovzhodne in vzhodne lege, ki skupaj predstavljajo 42 % površja GGE (*DMR 25, 2002*).

Območje GGE delimo glede na različne reliefne oblike, to so: hribovit do gričevnat del osrednjih in vzhodnih Brkinov, dolinsko dno Ilirskobistriške kotline ter kontaktni kras Podgrajskega in Jelšanskega podolja.

Pretežni del površja GGE se razteza v osrednjih in vzhodnih Brkinih. Osrednji del Brkinov je hribovit, položen in široko zaobljen hrbet z večinoma obdelanimi in naseljenimi slemeni ter strmini osonjnimi pobočji. Med slemeni so se izoblikovale ozke in globoke soteske potokov, ki jih domačini imenujejo žlebovi. Slemena so na južni strani nižja in potekajo prečno na glavno smer razvodnega slemena. Največje višinske razlike nastopajo na severozahodnem delu Brkinov, kjer v strugi Reke GGE doseže tudi najnižjo točko na 364 m nadmorske višine. Vzhodni in jugovzhodni del Brkinov sta bolj razrezana in razčlenjena. Zaradi manjših višinskih razlik sta prepredena s številnimi plitvimi dolinami in posamičnimi vzpetinami brez daljših in izpostavljenih slemen ter bolj spominjata na gričevje. Za Brkine je značilen destruktivno rečno - denudacijski relief, poglobljena geomorfna procesa sta denudacija in erozija (*Tomažič, 2006*).

Ilirskobistriška kotlina predstavlja najbolj uravnan del GGE, ki obsega ozemlje med Brkini in snežniški pogorjem in se v grobem širi gorvodno od sotočja Reke in Stržena v zaselku Ribnica. Nastala je s tektonskim ugrezanjem ob prelomnici v dinarski smeri. V tektonsko udorino so nato reke odložile več deset metrov debele nanose proda, peska ter glin in izoblikovale značilen akumulacijsko rečno-denudacijski tip reliefa s široko aluvialno uravnavo in kvartarnimi terasami. GGE zajema raven, osrednji in zahodni del kotline, ki je še posebej ob sotočju Reke in Molje precej mokrotan ter skoraj neposeljen (*Perko ... , 1998, Tomažič, 2006, s. 31*). Ta reliefna oblika se nahaja na 10 % ozemlja GGE.

Tretji, kraški tip reliefa se v GGE pojavlja na dobri četrtini površine. Jugozahodni del GGE obsega zgornji konec Podgrajskega podolja. To je suha dolina nekdanje reke, katere dno je široko od 2 do 4 km in se dviga proti jugovzhodu. Nadmorska višina podolja v GGE je pri Hrušici okrog 550 m, pri Račicah okrog 600 m, potem se hitreje dvigne in doseže na jugovzhodnem koncu, tik pred vasjo Starod, višino okrog 700 m. Tukaj se Podgrajsko podolje prevesi v Jelšansko podolje na hrvaški strani. Potoki, ki v podolje pritekajo z Brkinov so na stiku s karbonati izoblikovali vrsto slepih dolin, za katere so značilni pogosti temperaturni obrati (*Perko ... , 1998, s. 259*).

Naprej proti jugozahodu GGE prehaja iz Podgrajskega podolja v hribovit greben Čičarije iz katerega čokasto molijo posamezni vršaci. Eden izmed njih, Kovnica, s svojimi 901 m predstavlja najvišjo točko GGE. Močno zakrasel svet Čičarije je posut s številnimi vrtačami, brezni in jamami.

Razgiban, kraški svet se pojavlja tudi v zgornjem delu Jelšanskega podolja, ki leži na jugovzhodu GGE med Čičarijo, Ilirskobistriško kotlino in Kvarnerskim zalivom. Morfološko gre za dve slepi dolini ob južnem robu flišnega pasu, ki sta po legi, nastanku in celotnem značaju nadaljevanje slepih dolin v Podgrajskem podolju. Na zahodnem robu podolja leži slepa dolina potoka Mržljaka, uravnana na nadmorski višini okrog 420 m, kjer sta naselji Dolenje in Jelšane. Na vzhodnem robu pa je na nadmorski višini okrog 500 m slepa dolina Sušaškega potoka z naseljema Sušak in Novokračine (*Uljan, 2000*).

Karta: Digitalni model reliefa

1.1.3 Podnebne značilnosti

V GGE Brkini II prevladuje zmerno celinsko podnebje zahodne in južne Slovenije. Po dolini reke Reke pa seže v severni del Ilirskobistriške kotline tudi zaledni tip submediteranskega podnebja. Povprečna letna količina padavin raste v smeri od severozahoda proti jugovzhodu in se giblje od 2.000 mm na jugovzhodnem robu Jelšanskega podolja, 1.600 mm v Podgrajskem podolju in južnem delu Ilirskobistriške kotline do 1.400 mm na severnem robu Brkinov (*Kladnik ... , 1998*). Padavine so dokaj enakomerno razporejene preko celega leta. Značilna sta dva viška (november, junij) ter dva nižka (februar, julij). Snežna odeja se najdlje obdrži na obronkih Čičarije, v Ilirski Bistrici pa je v povprečju prisotna 16 dni na leto (*Perko ... , 1998, s. 252*).

Najhladnejši predeli GGE so obronki Čičarije, hribi nad Starodom ter Jelšansko podolje, kjer se povprečna letna temperatura giblje med 6 °C do 8 °C. Povsod drugod je ta v razponu med 8 °C do 10 °C (v Ilirski Bistrici 9.6 °C). V Ilirskobistriški kotlini, večjih udornicah in slepih dolinah, so zlasti v hladni polovici leta močni temperaturni odkloni. Tu nastajajo kot posledica temperaturne inverzije jezera hladnega zraka, pogosto v kombinaciji z meglo. V Ilirski Bistrici je povprečno 90 meglenih dni na leto. V Ilirskobistriški kotlini traja vegetacijska doba pri pragu 5 °C od 14. marca do 20. novembra, kar znese 251 dni, medtem ko pri pragu 10 °C traja od 23. aprila do 18. oktobra oziroma 178 dni (*Uljan, 2000*).

Na območju GGE se prepletajo vplivi sredozemskega in celinskega podnebja, zato jo pogosto prizadene žled, ki je posledica mešanja toplih in hladnih zračnih mas. Najpogosteje se pojavlja na nadmorskih višinah med 500 in 1.000 m. Nad 5 cm debel žled se pojavlja vsakih 30 let, kar Brkine uvršča med z žledom najbolj ogrožene slovenske pokrajine. Gozdove v GGE je najbolj prizadel žled v začetku novembra 1980. Najbolj izrazit je bil na izpostavljenih robovih slemen, zlasti osrednjega razvodnega slemena (*Perko ... , 1998, s. 252*). Leta 2014, ko je znaten del Slovenije prizadel žledolom, ta Brkinov ni prizadel.

Značilna vetrova sta burja ter jugo, omeniti pa je treba tudi maestral in pobočne vetrove. Burja je suh, mrzel in sunkovit veter, ki piha čez vse leto; najintenzivnejši je predvsem v pozni zimi. Piha iz smeri visoke planote Snežnika v Ilirskobistriško kotlinino ter z Brkinov v Podgrajsko in Jelšansko podolje (*Uljan, 2000*). V vegetacijski dobi izsušuje plitva, skeletna karbonatna tla in pospešuje fiziološko sušnost vegetacije. Júgo ali široko je topel, vlažen jugozahodni veter. Spremlja ga oblačno vreme, pogosto tudi padavine (*Švetak, 2005, s. 123-124*) in prevladuje v jesenskih mesecih, ko prinese obilico padavin. Maestral je šibak veter, ki v GGE piha z juga ali jugozahoda ter se pojavlja med 10. uro in sončnim zahodom v topli polovici leta, ko blaži poletno vročino. Pobočni vetrovi so najintenzivnejši v zgornjem delu doline reke Reke, v glavnem gre za šibke vetrove, ki nastanejo kot posledica dnevnega segrevanja oz. nočnega ohlajanja zemeljskega površja ter razgibanega reliefa.

1.1.4 Hidrološke razmere

Vodna mreža v GGE je z izjemo na karbonatih, zelo razvita in ohranjena. Med močnejše potoke štejemo Moljo z 19,11 km dolžine toka, sledita mu Posrtev z 9,28 km in Sušica z 5,11 km. Vsi trije se izlivajo v največji vodotok v GGE - reko Reko. Na jugu in jugovzhodu GGE potoki poniknejo v slepih dolinah na prehodu v apnenčasto podlago. V GGE sta dve umetni akumulacijski jezери Mola in Klivnik, ki služita za reguliranje nivoja vodotoka Reke.

Glavna vodna žila na območju GGE je reka Reka, domačini ji pravijo Velika voda. Reka Reka je najdaljša ponikalnica klasičnega Krasa, njen površinski tok je dolg 51,6 km, porečje pa meri okrog 365 km². Njena struga na severnem robu Brkinov in v Ilirskobistriški kotlini opredeljuje 27 km severovzhodne meje GGE. Reka ima tipični hudourniški značaj. Njen povprečni pretok znaša 9 m³/s, minimalni je 169 l/s, maksimalni pa 387 m³/s. Pritoki Reke iz flišnega sveta so vodnati ob deževjih v jesenskem in spomladanskem času; poleti in pozimi pa nekateri med njimi celo presahnejo. Celotna Reka ima največji pretok v novembru, decembru in januarju, najmanjši pa v avgustu in februarju. Sekundami maksimum se pojavi marca, ko se tali sneg v snežniškem pogorju. Po teh značilnostih lahko Reko uvrstimo v pluvio-nivalni rečni režim z zmernimi mediteranskimi vplivi (*Perko, 1998*).

Po izdatnih padavinah Reka pogosto poplavlja; v zgornjem delu toka v povprečju šestkrat na leto. Za poplave je značilno, da se hitro pojavijo in hitro izginejo ter da trajajo le nekaj ur. Najpogosteje nastopajo oktobra, novembra in decembra. Vzroki poplav so majhna zadrževalna sposobnost porečja, velike količine padavin v snežniškem pogorju ter relativno majhen strmec reke glede na srednji naklon porečja. Ob velikih jesenskih ali spomladanskih nalivih se izraža velika erozijska moč vode v strmih žlebovih potokov. Po podatkih Reka s pritoki na leto odnese z vsakega kvadratnega kilometra njenega porečja 51 m³ raztopljenih mineralov, kar znaša 19.380 m³ tal iz celotnega porečja (*Perko, 1998*). Poplave se pojavijo tudi na južni strani Brkinov - v slepih dolinah Podgrajskega podolja. Zanje je značilno, da nastopijo zelo hitro, saj ponori ob povišanih padavinah ne zmorejo v podzemlje prevesti vse dotekajoče vode zaledja. Voda jih velikokrat z odkladninami tudi zamaši, zato so lahko doline tudi več tednov poplavljenе (*Perko, 1998*).

Dobra četrtina GGE, ki ne sodi k porečju Reke, je v glavnem pokrita z vodo prepustnimi karbonatnimi kamninami in je brez daljših površinskih vodotokov. Hidrografska mreža je po večini razvita pod zemeljskim površjem. Sklenjena razpoklinska prepustnost apnenca omogoča prenikanje padavin v podzemlje in polnjenje kraškega vodonosnika. Razvodnica marsikje ni jasno opredeljena. Južni in jugovzhodni del GGE se najverjetneje odmaka v Kvarnerski zaliv. Ponornice, ki se napajajo z območja med Hrušico, Pregarjami in Rjavčami ter izginejo pod površje severno od Obrova pa imajo preverjen izvir v vodi, ki napaja Rižano (*Gams, 2003*). Zahodno območje GGE tako predstavlja del vodozbirnega območja za izvir Rižane, ki je izjemnega pomena za vodooskrbo slovenske obale.

Naravnih jezer v GGE ni. Na vodnem toku Klivnik sta zgrajeni dve umetni akumulacijski jezeri - Mola in Klivnik. Njun namen je zadrževanje padavin in s tem preprečevanje poplav Reke v deževnih obdobjih ter večanje njenega pretoka v sušnih obdobjih, s čimer naj bi zmanjšali njeno onesnaženost. Zgrajeni sta bili v letih od 1973 do 1987. Njuna najvišja prostornina znaša 4,2 oz. 4,3 milijonov m³. Velika nihanja gladine vode (do 5 m) otežujejo razvoj dodatnih dejavnosti in povzročajo blatnost obrežij in strme neporasle brežine (*Perko, 1998*).

1.1.5 Matična podlaga in tla

1.1.5.1 Matična podlaga

Matično podlago v GGE gradijo sedimentne kamnine. Flišne kamnine so na približno 60 % površine in so eocenske starosti. Dobro četrtino površja gradijo apnenci in dolomiti, nastali iz krednih, paleocenskih in eocenskih karbonatnih usedlin. Slabo desetino matične podlage GGE pa gradijo najmlajše kamnine - pliocenske in kvartarne gline, peski in prod, ki so nastale z jezersko in rečno sedimentacijo v depresijah.

Po podatkih *Osnovne geološke karte SFRJ v merilu 1:100.000 (1973)* so najstarejše kamnine v GGE skladi spodnje krede. To so debelo skladoviti in ploščati apnenci v menjavi z dolomitom, bizuminoznim dolomitiziranim apnencem in brečastimi kameninami. Spodnjekredni skladi so zastopani v 3 km širokem in 10 km dolgem pasu v južnem delu Podgrajskega podolja (greben in pobočja Stržena, Trstenika in Kovnice). Apnenec je drobnokristalast in pretežno svetlosive in sivorjave, v manjši meri pa tudi bele in temnosive barve. Dolomiti so sivi in debelokristalasti; makroskopsko so podobni peščenjaku. Za takšna tla je značilno, da so bolj globlja in vlažnejša ter manj skeletna. Tu so boljša rastišča na karbonatni podlagi v GGE. Apnenec spodnje krede gradi slabih 15 % matične podlage v GGE.

V jugovzhodni smeri se od Obrova, mimo Podgrada proti Starodu, v 1 km širokem in 10 km dolgem pasu, vlečejo kamnine zgornje krede. Te gradijo severovzhodni del Podgrajskega podolja in južni del Jelšanskega podolja s pobočji sv. Katarine in Visočja. Apnenec je svetlosiv, rumenkast ali bel in bledorožnat, po strukturi finokristalast ali jedrat, s pogostimi vložki fosilov. Razpokanost apnencev je sorazmerno močna. Zaradi ukrašenega površja in sorazmerno revnega preperinskega ostanka, ki ga vode naglo izpirajo, so tla na tej podlagi revna, sušna, skeletna in izprana. Apnenec zgornje krede gradi slabo desetino matične podlage v GGE.

Najmlajše karbonatne plasti v GGE gradijo kamnine paleocenske in eocenske starosti. V 200 do 500 m širokem pasu se širijo v jugovzhodni smeri od Malih Loč na severu, mimo Hrušice, severno od Podgrada in Staroda ter mimo Jelšan, Novokračin in Sušaka naprej na Hrvaško na jugu. Kamen je gost in homogen, sestavljen iz mikrokristalastega kalcita, impregniranega z organskimi substancami. Je sive, temnosive do temnorjave barve. Lokalno se pojavljajo apnenčeve breče, apnenec z rožencem ter tanjše plasti premoga. Kamnine paleocenskega in eocenskega apnenca gradijo 4 % matične podlage v GGE.

Več kot 60 % površine GGE gradijo eocenske klastične kamenine oz. fliš. Nahajajo se v osrednjem in severnem delu GGE, znotraj trikotnika, ki ga omejujejo vasi Ostrožno Brdo na severu, Hrušica na zahodu in Sušak na jugovzhodu. Zanj je značilno gosto menjavanje laporja, glinastega laporja, peščenjaka in gline z vložki breč in konglomerata. Flišne kamnine so mehansko slabo obstojne, vodna erozija te sedimente močno načinja in tvori strme, prepadne grape. Pri površinskem preperevanju dobijo peščenjaki rumenkastorjavo barvo in lahko razpadejo v debelo preperino, ki tvori rodovitna tla. Starejše silikatne flišne kamnine v Brkinih so v primerjavi z mlajšimi karbonatnimi flišnimi kamninami v Istri bolj ilovnate z večjim deležem kremena. Vezivo med delci je v istrskem flišu največkrat karbonatno, medtem ko v brkinskem flišu prevladuje kot vezivo glineni agregat kremena, klorita in sericita.

Na območju med Kosezami, Zarečico in Malo Bukovico se na okrog 250 ha razprostirajo pliocenski sedimenti, ki jih sestavljajo pesek, prod ter mastne, temnosive, modre in rjavkaste gline. Na globini 52 m je med njimi 5 m debel sloj lignita (*Perko, 1998; s. 248*). Skladi so na površini komaj opazni, vendar so podatki o njih pridobljeni iz nekdanjega rudnika lignita, ki je obratoval do leta 1951.

Karta: Generalizirana geološka karta

Najmlajše kamnine - aluvialne naplavine vodotokov se najbolj razprostirajo v Ilirskobistriški kotlini. Sestavljajo jih močno zaglinjena preperina flišnih kamnin, predvsem prodniki peščenjaka in laporja, vmes pa nastopa droban pesek kot produkt razpadlih peščenjakov. Debelina nanosa pri Ilirski Bistrici je 5 do 6 m. Ožje aluvialne ravnice spremljajo še potoke v dolinah na jugozahodnem robu Brkinov, kjer so akumulirane večje količine gline in melja. Večji nanosi so v zgornjem toku Klivnika, ob strugi potoka Posrtev pod Tominjami, ob strugi Mrzleka pri Mali Bukovici, ter v slepih dolinah Račiška dana pri Račicah (opekarska glina), med Hrušico in Podgradom in Malih Ločah. Rečni nanosi predstavljajo 8 % matične podlage v GGE.

1.1.5.2 Tla

Po podatkih *Digitalne pedološke karte Slovenije v merilu 1:25.000 - DPK25 (2001)* v GGE prevladujejo avtomorfna, kambična tla na flišni matični podlagi. Prevladujoč talni tip na silikatih so distrična rjava tla, v manjšem obsegu so prisotna evtrična rjava tla, ranker in antropogeno spremenjena rigolana tla. Na karbonatih sta približno v enakem razmerju prisotna rjava pokarbonatna tla in rendzina. Slabo desetino površja pokrivajo hidromorfna tla, med njimi na več kot polovici prevladuje talni tip hipoglej.

Na flišni matični podlagi so najbolj razširjena distrična rjava tla; pojavljajo se na 50 % površine GGE. Zanje je značilen z bazami nizko nasičen kambični horizont. Tla so zmerno do zelo kislá ter revna s hranili. Globina talnega profila varira od 60 do 80 cm, redkeje je globlji kot 100 cm. Na strmih pobočjih se mestoma pojavlja ranker, lokalno, ob erozijskih žariščih, tudi surova tla ali regosol. Intenzivno izpiranje tal v vlažni klimi in nizka vsebnost baz v matični kamnini, lahko pripelje do znatne acidifikacije rastišč (*Tehnična ..., 2008*). V GGE so tla te vrste večinoma porasla z gozdom.

Evtrična rjava tla so razvita na temenih brkinskih slemen ter na aluvialni ravnici Jelšanskega podolja. Predstavljajo dobro desetino tal v GGE. To so tla slabo kislé do nevtralne reakcije z visoko stopnjo zasičenosti z bazami. Zaradi dobre rodovitnosti je njihova raba predvsem poljedelska. Gozd se na njih pojavlja v majhnih zaplatah in je v precejšnji meri antropogeno spremenjen. Zaradi ravnega reliefa, primerne globine, dobrih fizikalnih in kemičnih lastnosti so to najbolj rodovitna kmetijska tla v GGE (*Urbančič et al, 2005*).

Med Gornjim in Dolnjim Zemonom, pri Novi vasi pri Jelšanah, Fabcih in Ostrožnem Brdu so razvita rigolana tla. To je tip antropogenih tal pri katerem je človek z rigolanjem prekinil naravni tok razvoja tal in pomešal več horizontov do globine 50 do 70 cm. Naravni horizonti so homogenizirani in tvorijo enoten antropogen horizont. Rigolana tla vsebujejo malo organske snovi, vendar je ta razporejena po vsej globini profila. Zaradi obdelovanja, gnojenja in drugih agrotehničnih ukrepov so tudi večinoma rodovitnejša od prvotnih tal. V GGE so na teh zemljiščih večinoma sadovnjaki in njive z zaplatami zaraščajočih površin (*Tehnična ..., 2008*). Predstavljajo 3 % površine GGE.

Na karbonatni matični podlagi prevladujejo rendzine, prisotne so na 15 % površine GGE. To so plitva, skeletna tla, za katere je značilen le humusni horizont na kamnini. Po svojih lastnostih so rahle in večinoma dobro propustne za vodo in zrak. Reakcija tal je povečini nevtralna. Zaradi poroznosti so izpostavljene suši, kar slabi biološko aktivnost in ustvarjanje organske substance (*Urbančič et al, 2005*). V GGE so zastopane na severnem delu Podgrajskega podolja (med Hrušico, Podgradom in Starodom) ter na pretežnem delu Jelšanskega podolja.

Med slemeni Stržena in Trstenika, na obronkih Čičarije, so razvita rjava pokarbonatna tla. Zavzemajo 13% površine GGE. Zanje je značilen mineralen kambični horizont pretežno rumenorjave do rdečkastorjave barve. Talni profil je večinoma globok med 15 do 60 cm, v vrtačah, razpokah zakrasele matične podlage in ob vznožjih pa so tla lahko še globlja. Na

strmih pobočjih in slemenih se mozaično prepletajo z rendzinami in litosoli, na vznožjih pa predvsem z izpranimi pokarbonatnimi tlemi. Rjava pokarbonatna tla so večinoma dobre do visoke rodovitnosti, imajo ugodno zračnost in vlažnost ter so skoraj brez skeleta. V GGE tla te vrste večinoma poraščajo klimaksni podgorski bukovi gozdovi na apnencu in dolomitu.

V Ilirskobistriški kotlini ter ob strugah Reke in izdatnejših brkinskih potokih so po večini razvita hidromorfna tla. Sem uvrščamo zemljišča, ki so občasno ali trajno prekomerno vlažna, v delu profila ali v celotnem profilu. Zaradi stagniranja vode oz. njenega počasnega gibanja skozi profil prihaja do redukcijskih procesov in procesov oglejevanja.

Med Malo Bukovico, Kosezami in Rečico je razvit hipoglej. Za ta talni tip je značilna trajna prekomerna namočenost (večinoma le spodnjega dela) tal zaradi podtalnice. Reduciran del glejevega horizonta, ki leži v območju trajne podtalnice in je pretežno modrikaste, sivo modre, zelenkasto sive do sive barve, se pojavlja v globinah pod 1 m. Nad njim se praviloma pojavlja oksidiran del glejevega horizonta, ki leži v območju nihanja višine podtalnice in v katerem prevladujejo rjasti madeži. Zaradi dolgotrajne površinske zamočvirjenosti in visokega nivoja trajne podtalnice so ta zemljišča slabše rodovitnosti in jih poraščajo mokrotni travniki ter zaplate črnega jelševja in vrbovja. Hipoglej zavzema 5 % površine GGE.

Med Zarečico in Dobrim poljem ter med Zarečjem in Rečico se pojavlja psevdoglej. Za ta talni tip je značilen za vodo nepropusten sloj običajno na globini od 30 do 60 cm, iznad katerega prihaja do zastajanja praviloma padavinske vode. V plasteh z občasno stoječo vodo se menjavajo mokra, anaerobna stanja in sušnejša, aerobna stanja tal. Zaradi njih nastanejo v teh plasteh značilne med seboj pomešane sivkaste in rjaste marmorirane pege, lise in marogasti madeži ter temno rjave konkrecije. Neugodni vodno-zračni režim omejuje rodovitnost tal. Dalj ko trajajo mokra obdobja, bolj je omejen razvoj korenin, bolj so onemogočeni aerobni talni organizmi in slabša je biološka aktivnost v tleh. V GGE so zemljišča na teh tleh večinoma v kmetijski rabi; zavzemajo dober 1 % površine.

Ob nanosih reke Reke ter potokov Klivnik, Molja, Smrdejskem in Brejščkovem potoku so prisotna obrečna tla. Usedline tega talnega tipa lahko vsebujejo nanešeno glino, melj, pesek ali prod, lahko pa so sestavljene iz različnih kombinacij teh sestavin. Večji del teh tal je pod vplivi občasnih poplav in visoke podtalnice in ima zato izražene znake prekomernega navlaženja. Nerazvita obrečna tla vzdolž vodnih tokov poraščajo vrbovja in črni topol, razvitejša obrečna tla, v kolikor niso v kmetijski rabi pa poraščajo gozdovi črne jelše, gradna in belega gabra. Obrečna tla se pojavljajo na 360 ha ali 2 % površine GGE.

Karta: Generalizirana pedološka karta

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Glede na skupno površino lahko GGE Brkini II uvrstimo med nadpovprečno velike GGE s 18.625,05 ha površine. Na podlagi gozdnatosti sta izločena dva krajinska tipa. V gozdni krajini je gozd površinsko prevladujoč krajinski element. Vanjo uvrščamo jugozahodni del GGE na obronkih Čičarije. Ostali del GGE uvrščamo v gozdnato krajino (88 %).

Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE

Tip krajine	Površina [ha]		Gozdnatost [%]	Delež tipa [%]
	Gozda	Skupaj		
Gozdnata krajina	10.837,98	16.317,28	66,4	87,6
Gozdna krajina	2.192,95	2.307,77	95,0	12,4
Skupaj	13.030,93	18.625,05	70,0	100,0

Površina gozda (13.030,93 ha) se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem povečala za 122,39 ha (1,0 %). Gozdnatost v GGE Brkini II tako znaša 70,0 % in presega tako aktualno gozdnatost v Sloveniji (58,0 %), kot tudi v Kraškem GGO (58,3 %).

Zaraščajoče površine znašajo skupaj 748,89 ha ali 4,0 % skupne površine GGE. Glede na prejšnje ureditveno obdobje, ko je bilo teh površin 3,5 %, intenzivnost zaraščanja se zaradi opuščanja kmetijske dejavnosti še vedno povečuje. Zaraščanje zunaj gozdnega prostora (568.49 ha) je več kot dvakrat obsežnejše kot v gozdnem prostoru (180,4 ha).

Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina [ha]	Delež [%]
Površina gozdnogospodarske enote:	18.625,05	100,0
Gozd:	13.030,93	70,0
Ostala gozdna zemljišča:	150,78	0,7
- daljnovodi	150,03	0,8
- obore	0,75	0,0
- rušje	0,00	0,0
Gozdni prostor:	445,74	2,4
- močvirja	2,55	0,0
- pobočni grušči	2,38	0,0
- skalovja in površine nad gozdno mejo	1,09	0,0
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	217,95	1,2
- zaraščajoče površine	180,4	1,0
- infrastrukturni objekti	29,14	0,2
- drugo (vodotoki..)	12,23	0,1
Negozdni prostor:	4.995,94	26,8
- zaraščajoče površine	568,49	3,1
- ostale površine zunaj gozda	4427,45	23,8
- drugo	0,00	0,0

Površina gozdnega prostora znaša 13.627,45 ha.

Karta 1.1: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	<i>vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja</i>	70,29	0,5
52101	<i>Nižinsko črnojelševje</i>	70,29	0,5
23	<i>gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	1.077,48	8,3
54401	<i>Primorsko belogabrovje in gradnovje</i>	1.077,48	8,3
25	<i>podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	131,73	1,0
55501	<i>Primorsko bukovje na flišu</i>	131,73	1,0
26	<i>podgorska bukovja na silikatnih kamninah</i>	7.869,49	60,4
73101	<i>Kisloljubno gradново bukovje</i>	4.588,95	35,2
73102	<i>Kisloljubno gradново bukovje z navadnim črnilec</i>	3.280,54	25,2
27	<i>gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani</i>	364,61	2,8
63301	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	218,38	1,7
63302	<i>Primorsko gorsko bukovje z bledorumenim koreničnikom</i>	146,23	1,1
31	<i>toploljubna bukovja</i>	2.543,10	19,5
59301	<i>Primorsko bukovje</i>	2.518,81	19,3
59302	<i>Primorsko bukovje z belkasto bekico</i>	24,29	0,2
32	<i>gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev</i>	974,23	7,5
56504	<i>Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba</i>	974,23	7,5
	Skupaj	13.030,93	100,0

1. Kisloljubno gradново bukovje

Castaneo - Fagetum sylvaticae

Površina v GGE: 4.588,95 ha ali 35,2 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 7,19 m³/ha/leto.

Pojavlja se pretežno na višjih legah (400 – 800 m n.v.), na hladnejših severnih, severovzhodnih ter vzhodnih pobočjih, v zaprtih dolinah in jarkih, kjer je opazen močnejši kontinentalni vpliv, pretežno na bolj svežih tleh. V odvisnosti predvsem od mezoklimatskih razmer se močno prepleta z gozdnim rastiščnim tipom kisloljubnega gradnovnega bukovja z navadnim črnilec, ki zavzema toplejše in bolj eksponirane lege. Tla so srednje globoka, kislja, rjava, s surovim humusom in prhlino, sveža, z relativno dobro propustnostjo. Rodovitnost tal je prav dobra in odvisna predvsem od vlažnosti, toda zaradi labilne zgradbe zelo občutljiva na nepravilno gospodarjenje. V drevesni plasti prevladuje bukev. Posamič ali v gnezdih sta ji primešana graden in pravi kostanj, ki lahko krajevno celo prevladujeta. Po sušnih grebenih se pogosto uveljavljata rdeči bor in breza. V vlažnih jarkih in na osojnih pobočjih najdemo smreko. Grmovni sloj je slabo razvit. Pojavljajo se dren, krhlika in vrste iz rodu *Rubus* sp. Zeliščna plast je neenakomerno razvita. Prevladujejo: belkasta bekica, črnivec, orlova praprot, lepljiva kadulja, gozdna lakota, prava glistovnica, navadni ženikelj, v stelnikih orlova praprot in borovničevje. Mahovna plast je slabo izražena. Bujno se razvija predvsem na degradiranih rastiščih. Gozdovi so predvsem v bližini vasi precej osiromašeni zaradi pretiranega steljarjenja in vnosa smreke.

2. Kisloljubno gradново bukovje z navadnim črnilec

Melampyro vulgati - Quercetum petraeae

Površina v GGE: 3.280,54 ha ali 25,2 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 7,02 m³/ha/leto.

Gozd tega tipa najdemo na nekarbonatni matični podlagi, na toplih, izpostavljenih legah, pobočjih, grebenih, hrbtih in platojih, kontaktno s tipično obliko kisloljubnega gradnovega bukovja. Tla so zelo kislila in slabo nasičena z bazami. Prevladujejo rjava distrična tla, včasih ranker. Gozdni rastiščni tip uspeva v sorazmerno topli in sušni mikroklimi, na nadmorskih višinah med 400 in 750 m. Značilnici v drevesni plasti sta graden in pravi kostanj, v grmovni plasti: navadni brin ter navadna krhlika. Mahovna in zelišča plast sta bujni. V slednji prevladujejo: jesenska vresa, nizka relika, borovnica, orlova praprota, nemška košeničnica ter raznolistna bilnica. Rastiščni tip kisloljubnega gradnovega bukovja je sekundarni rastiščni tip kisloljubnega gradnovega bukovja. Pretežno je nastal na opuščeni pašnikih. Večinoma so to kmečko prebiralni gozdovi, ki so bili v preteklosti pretirano izkoriščani in degradirani s steljarjem in pašo.

3. Primorsko bukovje

Seslerio autumnalis - Fagetum typicum

Površina v GGE: 2.543,10 ha ali 19,5 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 4,54 m³/ha/leto.

Porašča razgiban karbonatni svet, predvsem pa pobočja in grebene na hladnejših severnih in severovzhodnih legah na nadmorskih višinah nad 600 m, v hladnejših in zaprtih legah se spusti do 450 m. Tla so večinoma zelo kamnita, tvorijo jih plitve rendzine. Značilnice v drevesni plasti so: bukev, gorski javor, mokovec, cer, mali jesen ter črni gaber v grmovni plasti pa: srobot, enovratni glog, navadni glog, navadni volčin, bršljan, njivski šipek, alpski nagnoj in dobrovita. Zeliščna plast je bujna, med drugimi jo tvorijo značilnice: navadna črnoga, trilitna vetrnica, prstasti šaš, smrdeči regrat, ciklama, trobentica, tevje, kopitnik, navadni pljučnik. Gre za klimatogeno gozdno združbo s sorazmerno labilnim ekološkim kompleksom. Zaradi človekovega vpliva je marsikje sedanji gozd precej spremenjen. Najbolj razširjen je stadij z belim gabrom in ostalimi listavci, v manjšem obsegu pa tudi z gradnom, cerom in rdečim borom.

Ločili smo dve edafski varianti primorskega bukovja; in sicer primorsko bukovje, ki označuje rastišča na bazičnih tleh ter primorsko bukovje z belkasto bekico, ki označuje rastišča na bolj kislilih, distričnih tleh. Slednja se pojavlja lokalno med Podgradom, Podbežami in Zajelšjem na 24,47 ha površine (0,2 % GGE). Proizvodna sposobnost rastišča znaša 4,48 m³/ha/leto. V drevesni plasti se pogosteje pojavljajo cer, graden in mali jesen.

V omrežju Natura 2000 uvrščamo primorsko bukovje v gozdni habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)*).

4. Primorsko belogabrovje in gradnovje

Ornithogalo pyrenaici - Carpinetum typicum

Površina v GGE: 1.077,48 ha ali 8,3 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 7,28 m³/ha/leto.

Porašča spodnji del gričevnatega sveta, v nadmorskih višinah od 400 do 600 m, pretežno v zaravninah in spodnjem delu blago nagnjenih pobočij ilirskobistriške kotline. Podnebje je submediteransko, toplo in z relativno obilnimi padavinami. Pojavlja se na flišu, kjer prevladujejo globoka in sveža rjava tla. Značilnice v drevesni plasti so: bukev, cer, beli gaber, maklen, graden in češnja, v grmovni plasti pa: leska, navadna trdoleska, bršljan, navadni glog ter njivski šipek. Značilnice v zeliščni plasti so: podlesna vetrnica, smrdljivi regrat, kopitnik, tevje, mali zimzelen, trobentica ter navadni pljučnik. Zaradi relativno visoke povprečne letne temperature izbira bukev najhladnejše lege na tem rastišču. Pretežni del rastišč tega rastiščnega tipa je človek skrčil v kmetijske površine.

5. Primorsko hrastovje in črnogabrovje*Seslerio autumnalis-Ostryetum*

Površina v GGE: 974,23 ali 7,5 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 3,16 m³/ha/leto.

Gozdni rastiščni tip porašča tako nižje, odprte lege kot topla sušna pobočja, hrbte in grebene južnih, zahodnih in jugozahodnih ekspozicij. Najdemo jo na nadmorskih višinah od 400 do 900 m, na karbonatni matični podlagi in plitkih, močno skeletnih rendzinah. Značilnice med drevesnimi vrstami so: črni gaber, mali jesen, cer, puhavec, mokovec in lipovec, med grmovnimi vrstami pa: rumeni dren, enovratni glog, skalna krhlika, črni trn in kalina. Gozd primorskega hrastovja in črnogabrovja je nizki gozd ali grmišče. Drevesna plast ponekod manjka in je v teh primerih dobro razvita grmovna plast. Zeliščna plast je po večini bujna, medtem ko je mahovna pogosto slabo razvita. Je sekundarna združba, ki se v GGE Brkini II večinoma pojavlja na gozdnem rastiščnem tipu primorskega bukovja, običajno v stadiju s cerom. Gre za zelo trdovraten stadij in prehod k primarni gozdni združbi je dolgotrajen. Gospodarska vrednost teh sestojev je majhna, les je uporaben predvsem za drva. Glavna vloga teh gozdov je varovalna.

6. Primorsko gorsko bukovje*Lamio orvalae - Fagetum typicum*

Površina v GGE: 364,61 ha ali 2,8 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 6,22 m³/ha/leto.

Gozdna združba je razvita na osojnih legah na srednje strmih in strmih pobočjih v višinskem pasu med 600 in 900 m. Pogosto je prisotna v jarkih, dolinah in večjih vrtačah. Rastišča so dokaj vlažna. Tla so večinoma plitva do srednje globoka, dobro humozna, zelo skeletna rjava pokarbonatna tla, ki se prepletajo s srednje globokimi rendzinami. Zeliščni sloj je bujen, značilni izgled pa mu daje prisotnost velecvetne mrtve koprive (*Lamium orvalae*), jesenska vilovina ni prisotna. V zeliščnem sloju so pogoste še: mnogolistna, deveterolistna in brstična mlaja, glistovnica, volčja jagoda, podlesna veternica, golšec, črnoga ter mnogocvetni salamonov pečat. V grmovnem sloju se pojavlja navadni volčin. V drevesni sestavi prevladuje bukev. Mestoma sta v razmeroma velikem deležu primešana gorski javor in gorski brest.

Ločili smo dve edafski varianti primorskega gorskega bukovja; in sicer osnovno primorsko gorsko bukovje, ki označuje rastišča na manj skalovitih tleh ter primorsko gorsko bukovje z bledorumenim koreničnikom, ki označuje rastišča z izjemno veliko površinsko skalovitostjo in kamenitostjo (več kot 70 %), kar omogoča uspevanje bledorumenega koreničnika (*Pseudofumaria alba*) na skalah. Slednja se pojavlja v pasovih na osojnih grebenov Stržena, Grofove gore in Dvorišča na obronkih Čičarije na površini 146,64 ha.

7. Primorsko bukovje na flišu*Ornithogalo pyrenaici – Fagetum*

Površina v GGE: 131,73 ha ali 1,0 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 6,91 m³/ha/leto.

Porašča zmerno strma pobočja, mestoma z večjo površinsko skalovitostjo na nadmorskih višinah od 500-650 m, severno od Hrušice in Malih Loč, na meji med Podgrajskim podoljem in Brkini. Matično podlago gradijo flišne plasti, pretežno sestavljena iz laporja in apnenca. Na njih so srednje globoka evtrična rjava tla. Zaradi toplega podnebja bukovji gozdovi na teh rastiščih ne gradijo strnjene vegetacijskega pasu, temveč se umikajo na osojne lege, kjer so za njihovo rast ugodnejše vlažnostne razmere. V drevesni plasti je prisotna bukev, z večjim deležem plemenitih listavcev (javor, češnja, veliki jesen) ter s primesjo kostanja in

belega gabra. V grmovni plasti so prisotni srobot, leska, navadni volčin, alpski nagnoj, bršljan. Zeliščna plast je bujna.

8. Nižinsko črnojelševje

Carici elatae – Alnetum glutinosae typicum

Površina v GGE: 70,29 ha ali 0,5 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 6,54 m³/ha/leto.

Porašča vlažna, močvirska rastišča ob vodotokih in uravnava v ilirskobistriški kotlini. Pojavlja se tudi lokalno v uravnava brkinskih jarkov, največ med Podgradom in Harijami ter ob potokih Mrzlek in Birni potok severno od Malih Loč. Zelo vlažna in mineralno revna tla so pod vplivom talne in površinske vode. Matično podlago gradijo flišne plasti. Drevesno plast tvori skoraj izključno črna jelša. V grmovni plasti se pojavljajo še krhlika, brogovita in črna jelša. V preteklosti so ta močvirska rastišča intenzivno izsuševali in meliorirali v vlažne travnike.

Gozdni rastiščni tipi so prikazani v kartnem delu načrta (**KARTA 3**). Evropsko pomembni gozdni habitatni tipi so podrobneje opisani v poglavju 2, v sklopu funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

1.1.8 Živalski svet

Vrstna sestava prostoživečih divjih živali v GGE je zelo pestra. Od prostoživečih vrst so prisotne tako lovne vrste (razvidne iz spodnjih opisov posameznih vrst), kot tudi velike zveri in druge zavarovane vrste. Podrobnejši opisi populacij divjadi in upravljanje z njimi je opisano v Lovsko upravljavskem načrtu Primorskega lovsko upravljavskega območja.

Pomembnejše habitate divjadi v GGE predstavljajo večji gozdni kompleksi predvsem Podgrajskega podolja, Čičarije in Jelšanskega podolja v navezavi z gozdovi na hrvaški strani, ki skupaj z zaraščajočo površino predstavljajo velik strnjen kompleks relativno zaprtega gozdnega območja. Velika, zlasti jesenska, ponudba hrane v obliki sadja v Brkine privablja veliko divjadi. V jeseni se prav zaradi večje ponudbe hrane poveča tudi številčnost medvedov. V GGE so značilne dnevne migracije divjadi na relaciji iz gozdov v Čičarijskem delu v Brkine. Pomanjkanje vode je značilno le za področje z apneno matično podlago medtem, ko je večina GGE z vodo dobro preskrbljena. Glavna vodna žila je reka Reka, v območju sta tudi večji vodni zajetji Klivnik in Mola, na katerih so prisotne tudi živalske vrste vezane na vodne ekosistem (raca mlakarica, v bližini najdena tudi povožena vidra).

Srnjad je za divjim prašičem najštevilčnejša in prostorsko najbolj razširjena vrsta v GGE. Prostorsko je porazdeljena enakomerno po celotnem območju GGE. Vrsta številčno izkazuje izrazit padajoč trend. Zlasti to opazimo v zadnjih letih, ko se pozna negativni vpliv naravnih dejavnikov (sprememba okolja, večja zaraščenost – manj razpoložljive hrane, pojav plenilcev...). Splošno zdravstveno stanje srnjadi je dobro. Škode so prisotne, vendar ne predstavljajo večjih problemov v prostoru. Največkrat so škode prisotne lokalno, na manjših pomlajenih površinah listnatih gozdov in na nezaščitenih kmetijskih površinah, kjer objedajo mlade poganjke. Cilj upravljanja je ohraniti ugodno številčnost, starostno in spolno strukturo ter kakovost srnjadi, ki bo uravnotežena s prehranskimi zmožnostmi okolja.

Jelenjad v GGE izkazuje izrazit trend naraščanja številčnosti in pospešeno zapolnjuje celotno območje. V GGE prihaja predvsem iz smeri snežniškega pogorja in R. Hrvaške. V GGE ima jelenjad izredno ugodne življenjske pogoje, od koder se postopoma širi na Kras in v Istro. Najpogosteje je prisotna v obliki skupin jelenjadi ali posameznih osebkov, v zimskem času tudi že večjih tropov. Območje ob meji z R. Hrvaško, Poljanice, Stržen, Grde jame s

podaljškom na Žabnik so glavni habitati jelenjadi in tradicionalna rukališča. Cilj upravljanja je podoben kot pri vseh vrstah divjadi: ohraniti optimalno številčnost, usklajeno s prehranskimi zmožnostmi okolja. Glede na zasedenost teritorija GGE kot območja volčjega tropa Slavnik, je treba pri upravljanju z jelenjadjo upoštevati tudi dovolj visok delež te divjadi, kot prehrambeno kapaciteto volkov.

Divji prašič je najštevilčnejša in najpomembnejša lovno gospodarska vrsta divjadi. Njegova številčnost je v posameznih letih nihajoča, v povprečju pa naraščajoča - visoka. Prašiči se pojavljajo v vseh loviščih v GGE. Z zaraščanjem krajine, prisotnostjo plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, kombinacijo gozda in kmetijskih površin ima v GGE zelo ugodne pogoje za življenje. Divji prašič je največji povzročitelj škod na kmetijskih kulturah v GGE. Uravnavanje številčnosti (nižanje) populacije ter zagotavljanje socialne zgradbe v populaciji sta cilja upravljanja s to vrsto.

Od **zveri** so v GGE prisotne tako velike kot male zveri. Od velikih zveri so prisotne vse, ki živijo na območju Slovenije. Njihova številčnost je v zadnjih letih v porastu, zlasti to velja za rjavega medveda in volka. Ris je v Sloveniji ogrožen in trenutno poteka projekt naseljevanje risov LIFE Lynx z namenom revitalizacije populacije risa. Za svoje življenje imajo zveri zelo ugodne pogoje (vedno več je strnjene gozdne površine, ni masovnega turizma in s tem vznemirjanja,...). Luknje, špranje in jame v apneni matični podlagi so primerna za skrivališča – brlogi. V GGE so najdena tako legla volkov kot tudi brlogi medvedov. Velika pestrost in številčnost parkljarjev je osnova za širitev zveri, zlasti volkov. Iz Čičarije se volkovi širijo v Brkine, Kras deloma tudi že v Istro. Škode po zvreh (medved, volk), zlasti na drobnici, se v območju povečujejo. Od malih zveri je najštevilčnejša lisica, katere številčnost je v rahlem porastu. Prav tako je veliko kune belice, kuna zlatica pa na celotnem območju ostaja redka. Tudi številčnost jazbeca se rahlo povečuje. Od ostalih zavarovanih vrst so v območju prisotne še: podlasica, dihur ter divja mačka. V GGE je v porastu tudi številčnost zlatega šakala, mogoče ne tako zelo močno kot v drugih enotah Kraškega GGO, saj je njegovo med vrstno izključevanje z volkom tu izrazito.

Mala divjad je v zadnjih desetletjih zelo upadla, predvsem se tu misli na poljskega zajca, fazana in poljsko jerebico, pa tudi gozdnega jereba. Vzroke za to gre iskati predvsem v spremenjenih življenjskih okoljih - zaraščajoče kmetijske površine, bolezni in navsezadnje tudi porast plenilcev. Naravna številčnost teh vrst je danes majhna. Morda lahko govorimo le o nekoliko bolj optimističnih ocenah za številčnosti poljskega zajca, saj so v zadnjih dveh letih njegova prisotnost in opažanja vse pogostejša. Ohranitev omenjenih vrst male divjadi je v določenih predelih odvisna le od umetnega dodajanja, pri čemer velja opomniti, da vlaganja v nepripravljeno okolje ne dosega zelenih rezultatov dviga številčnosti.

Ptice v GGE so številčne in raznovrstne. Od zanimivejših, ogroženih vrst naj omenimo populacijo smrdokavre (*Upupa epops*), skalnih golobov in skalnih plezalčkov (*Tichodroma muraria*), raznih hudournikov. V GGE so dokaj ugodni pogoji za gnezdenje prepelice (*Coturnix coturnix*) in katorne (*Alectoris graeca*). Od sov so prisotne lesna sova (*Strix uralensis*), velika (*Bubo bubo*) in mala (*Asio otus*) uharica, veliki skovik (*Otus scops*), čuk (*Athene noctua*) in pegasta sova (*Tyto alba*). Med ujedami sta najpogostejša kanja (*Buteo buteo*) in orel kačar (*Circaetus gallicus*). V preletu sta planinski orel (*Aquila chrysaetos*) in beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*), najde se tudi sršenar (*Pernis apivorus*), kragulj (*Accipiter gentilis*), sokol selec (*Falco peregrinus*) in skobec (*Acipiter nisus*). Od vrst lovnih ptic se opaža porast številčnosti družine vranov (srake, šoje, sive vrane), v zadnjem času pa najbolj narašča številčnost krokarja.

Živalske vrste, ki so vezane na območja Nature 2000 znotraj GGE in so tudi kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine so predstavljene v poglavju 2.1.3.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Celotna površina GGE Brkini II znaša 18.625,05 ha, od tega je 13.030,93 ha gozdov (70,0%). Gozdni prostor obsega 13.627,55 ha ali 73,1 % površine. Površin v zaraščanju je skupaj 568,49 ha od tega 150,78 ha v gozdnem prostoru in 445,84 ha izven njega. Celotna GGE leži v občini Ilirska Bistrica.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovih lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda [ha]	12.178,57	685,93	166,43	13.030,93
Delež [%]	93,4	5,3	1,3	100,0

V zadnjem desetletju je delež zasebnih gozdov padel za 2,3 % na 93,4 %. Delež državnih gozdov se je povečal iz 3,0 % na 5,3 %. Lokalne skupnosti imajo v lasti nespremenjeno površino gozdov, 1,3 % celotne GGE.

Preglednica 6/ LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava po številu posesti		Sestava po gozdni površini	
	[%] v razredu	kumulativa [%]	[%] v razredu	kumulativa [%]
do 1 ha	63,2	63,2	8,8	8,8
1 do 5 ha	26,2	89,4	33,7	42,5
5 do 10 ha	6,8	96,2	26,8	69,3
10 do 30 ha	3,8	100,0	29,8	99,1
30 do 100 ha	0,0	100,0	0,9	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Število gozdnih posestnikov se je iz 5.599 (2013) povečalo na 6.558 (2023). Dejanskega števila gozdnih posestnikov dejansko ni mogoče ugotoviti, ker so baze lastnikov (zemljiška knjiga, kataster) neurejene. Posamezni lastniki, predvsem tujci, so pod posamezno parcelo vodeni z različnim zapisi naslovov stalnega prebivališča, kar računalniški program smatra kot različne osebe, čeprav v bistvu niso. Zaradi tega so med desetletji veliki skoki v številu gozdnih posestnikov in velikosti njihove posesti, zaradi česar je potrebne prikazane rezultate vzeti z rezervo.

Glede na število gozdnih posesti prevladujejo posesti v velikosti do 1 ha, katerih je dobrih 63 %. V primerjavi s predhodnim obdobjem je to za dobrih 7 % več. Gledano po gozdni površini, predstavljajo posesti do 1 ha le dobrih 8 % vseh gozdnih površin oz. po predhodnem obdobju dobrih 7 %. Sledijo posesti velikosati od 1 do 5 ha, kar po številu predstavlja dobrih 26 % oz. dobrih 31 % po predhodnem ureditvenem obdobju. Glede na gozdno površino je teh posesti skoraj 34 % oz. dobrih 31 % po prejšnjem ureditvenem obdobju. Gozdnih posesti med 5 in 10 ha je slabih 7 % oz. dobrih 8 % po predhodnem obdobju. Relativno enak je delež -26 % v obeh ureditvenih obdobjih glede na delež gozdnih površin pri posesti od 5 do 10 ha. Že precej manj pa je posesti od 10 do 30 ha, tj. okrog 4 % pri obeh ureditvenih obdobjih, kar pa glede na gozdno površino znaša blizu 30 % v obeh obdobjih.

Preglednica 7/ D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikostni razred gozdne posesti	Delež [%] leto 2013	Delež [%] leto 2023	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	55,6	63,1		4.141
1 do 5 ha	31,4	26,2		5.858
5 do 10 ha	8,6	6,8		6.307
10 do 30 ha	4,4	3,8		.6555
30 do 100 ha	0,05	0		6.558
nad 100 ha	0,05	0		

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 8/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE

Vrsta cest	Produktivne	Povezovalne	Skupaj	Gostota cest *
	[km]	[km]	[km]	[m/ha]
Gozdne ceste	75,18		75,18	5,76
Javne ceste	86,57		86,57	6,64
Protipož. prom.	40,26		40,26	3,09
Skupaj	202,01		202,01	15,49

* Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste, ter samo gozdove z možnim posekom.

Transport lesa poteka po gozdnih cestah, protipožarnih presekah prve kategorije in javnih cestah. Gostota gozdnih cest je 5,76 m/ha. Skupna odprtost prostora z gozdnimi cestami, javnimi cestami in protipožarnimi preseki je 15,49 m/ha. Skupna odprtost s prometnicami se v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem ni bistveno spremenila. GGE Brkini II je povprečno odprta s prometnicami glede na ostale GGE v območju.

Obstaja vrsta idejnih tras gozdnih cest tako produktivnih kot povezovalnih, vendar ni sprejemljivih finančnih pogojev oziroma lastniških dogovorov za njihovo izvedbo.

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	9.856,85	100,0	4,8	41,0	33,7	15,2	4,7	0,6
Skupaj	9.856,85	100,0	4,8	41,0	33,7	15,2	4,7	0,6
Zaprto	3.174,08	24,66						

Razmere za pridobivanje lesa so za slovenske razmere povprečne, vendar obstajajo velike razlike tako po terenskih razmerah (nagibi, matična podlaga, skalovitost, ipd.) kot tudi v odprtosti z vlakami. Potencialno najugodnejše in najpogostejše je traktorsko spravilo. Odprte je 76 % površine gozdov GGE. Prevladujejo spravilne razdalje med 200 in 400 m. Na vseh gozdnih prometnicah in ostalih poteh primanjkuje predvsem pomožnih skladišč, prostorov za manipuliranje ter izogibališč in obračališč. Ugodne spravilne razmere so v predelih GGE, kjer so bile izgrajene gozdne ceste in vlake v osemdesetih letih zaradi sanacije gozdov po žledolomu.

Dolžina gozdnih cest je povzeta iz digitalizirane karte Evidence gozdnih cest, ki jo ZGS vodi in usklajuje z lokalnimi skupnostmi. Presečno stanje je na dan 31. 12. 2022. V njem so vse ceste, ki imajo elemente gozdne ceste, pretežno gozdarski značaj in niso drugače kategorizirane.

Uspešno gospodarjenje z gozdom pogojuje ustrezna odprtost s kamionskimi cestami. Iz preglednice je razvidno, da v GGE Brkini II gozdove poleg gozdnih cest, odpirajo še protipožarne preseke I. reda in v veliki meri tudi javne ceste. Protipožarne preseke odpirajo prostor v območjih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo. Kljub temu, da kot preventivni ukrep služijo za varstvo gozdov pred požari, v veliki meri tudi omogočajo gospodarjenje v njih.

Evidenca protipožarnih presek ne ločuje presek glede na značaj produktivne ali zvezne. Protipožarno vlogo v prostoru opravljajo vse prometnice, ki omogočajo neposreden vstop v naravno okolje. Za dopolnitev javne in gozdne cestne mreže se na območjih z zelo veliko in

veliko požarno ogroženostjo, kjer je cestno omrežje z vidika protipožarnega varstva preredko, gradijo protipožarne preseke. To so praviloma prometnice z elementi gozdnih cest (širina v premi 3 m, urejen sistem odvodnjavanja), ki so lahko tudi brez zgornjega ustroja. Na prometnicah mora biti čim več izogibališč in obračališč ter vstopnih ploščadi. Maksimalna razdalja med izogibališči 200 m in obračališči 400 m.

Razvejana mreža javnih prometnic, primernih za gozdno proizvodnjo, prispeva velik delež (42 %) k odprtosti vseh gozdov na GGE Brkini II. Kljub visokemu deležu javnih prometnic primernih za gozdno proizvodnjo, pa v nekaterih primerih lokalne skupnosti ne dovolijo uporabo teh prometnic za gozdno proizvodnjo, ovira je predvsem tonaža, ki onemogoča uporabo težjih kamionov. Javne prometnice v večini primerov niso opremljene za gozdarsko proizvodnjo, saj primanjkuje rampnih prostorov, skladišč, izogibališč.

V GGE so prisotne izključno površine za klasično traktorsko spravilo. Za spravilo se uporablja adaptirane kmetijske traktorje z dvokolesnim oziroma pretežno s štirikolesnim pogonom ter specialne gozdarske traktorje in zgibnike.

Iz tabele SPR je razvidno da je 24 % enote neodprte z ustreznimi gozdnimi prometnicami, ki omogočajo racionalno spravilo gozdnih lesnih sortimentov. To so izjemoma celi odseki, večinoma pa le deli odsekov, kjer še ni izdelanih vlak ali pa so te popolnoma neprimerne spravilo. Ti predeli so na najtežjih terenih, na strmih in jarkasti pobočjih. Na teh površinah trenutno ni mogoče racionalno spravilo lesa. V Brkinih so potrebe po rekonstrukciji vlak zgrajenih v obdobju sanacije žledoloma v osemdesetih letih.

V zasebnih gozdovih kakovost in gostota mreže vlak nista povsod primerni. V zasebnih gozdovih je starih poti, kolovozov in konjskih vlak sicer precej, vendar je s spreminjanjem tehnologije dela potrebno rekonstruirati tudi sistem poti in vlak. Zaradi mehkega in slabše nosilnega terena, manjše koncentracije sečenj in tehnološke opremljenosti lastnikov oziroma izvajalcev gozdnih del, so se lokacije vlak premikale po terenu. Spremenjene razmere pa zahtevajo ureditev, utrditev in vzdrževanje sistema vlak, poti in rampnih prostorov ob cestah. Posebej pomanjkljiv je sistem vlak na težjih terenih, pobočjih in tudi zaraščajočih površinah. Odprtje teh je pogoj za realizacijo predvidenega možnega poseka.

Cestno omrežje, zaprta območja in površine potencialno najugodnejših načinov spravila so prikazane na **KARTI 11** v kartnem delu načrta.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Naselje Ilirska Bistrica je urbano, gospodarsko, izobraževalno, kulturno in zdravstveno središče večine prebivalstva GGE, ki pa sicer ne leži znotraj območja GGE. Za jugozahodni predel GGE je manjše centralno središče Podgrad, ki s skupino podjetij Plama predstavlja tudi večji zaposlitveni center. Čeprav na območju GGE deluje več malih podjetij, večina ljudi dnevno migrira na delo v Ilirsko Bistrico, v občino Sežana, Hrpelje-Kozina, Postojna in celo v Ljubljano (Volk, 2009). Na območju GGE je pomembna gospodarska dejavnost tudi gostilniški turizem, ki je najmočnejše prisoten ob glavni cesti Reka – Trst v Podgrajskem podolju. Lesnopredelovalna industrija je prisotna v Ilirski Bistrici (Lesonit) v sami GGE pa ni razvita. Veliko manjših podjetji in obrtnikov se ukvarja s posredništvom in trgovino z lesom, mizarstvom in tesarstvom. Posek in spravilo lesa poleg lastnikov gozdov večinoma izvajajo še Gozdarstvo Logar, Gozdarstvo Žagar d.o.o. in nekaj samostojnih podjetnikov. Navezanost oz. boljše odvisnost prebivalstva od gozda se kljub relativno ugodnim cenam lesa na trgu zmanjšuje. Lastniki gozda vedno manj izvajajo gozdarska dela v lastnem gozdu in vedno več prepuščajo izvajalskim podjetjem.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

GGE Brkini II zajema lovišče Bukovica, večji del lovišč Brkini, Prem in Zemon ter manjši del lovišča "Žabnik" Obrov.

Lovišča Bukovica, Brkini, Prem in "Žabnik" Obrov spadajo v Primorsko lovsko upravljavsko območje. Lovska družina Zemon pa spada v Notranjsko lovsko upravljavsko območje.

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovskih družin v GGE

Šifra LD	Ime lovišča	Površina lovišča v GGE [ha]	Površina gozda v lovišču [ha]	Opomba
0427	ZEMON	3.580,69	2.538,13	del
0517	PREM	3.770,54	2.915,34	del
0518	BUKOVCA	5.609,85	3.931,02	-
0519	BRKINI	4.906,62	3.186,33	del
0520	"Žabnik" OBROV	728,70	460,11	del
Skupaj		18.630,95	13.030,93	

Nelovnih površin v GGE je 428,34 ha. To so površine naselij in zaselkov, javni infrastrukturni objekti, z ograjo obdani industrijski objekti, parki in drugi tovrstni objekti, ki jih določa 10. člen Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22).

Karta 1.2: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

GGE Brkini II spada med območja z omejenimi dejavniki za kmetovanje, saj pretežno število Brkinskih vasi spada v gorsko višinsko območje, ostali predeli v GGE pa med gričevnato-hribovita oziroma kraška območja z omejenimi dejavniki za kmetovanje. Kljub temu pa je bilo vse do konca petdesetih let 20. stoletja, v Brkinih celo do sedemdesetih let, kmetijstvo najpomembnejša gospodarska panoga v GGE (*Perko, 1998*). Leta 2023 je bilo v GGE 4.264 ha zemljišč v kmetijski rabi (*Raba tal, 2023*).

Najugodnejše naravne razmere za kmetijstvo v GGE so v Ilirskobistriški kotlini, kjer prevladuje poljedelstvo. Panoga se je zaradi izgube Hrvaškega tržišča in izrazitega padca cen v zadnjih dvajsetih letih po obsegu močno zmanjšala in prestrukturirala. Danes prevladuje zelenjadarstvo; pridelava zelja za kisanje, špargljev, solatnic, čebule, korenja ipd. v kombinaciji z živinorejo (*Perko, 1998*).

Naravni pogoji v Brkinih opredeljujejo usmeritev kmetijske proizvodnje v živinorejo in sadjarstvo. Za slednjega je najugodnejši višinski pas med 500 in 650 m, kjer je najmanj slane, zato na teh nadmorskih višinah, posebno na zahodnem delu GGE, uspevajo tudi češnje (*Perko, 1998*). Na območju Brkinov je osnovanih nekaj več kot 34 ha intenzivnih sadovnjakov. Pretežno so to nasadi jablan, hrušk, sliv in češenj med katerimi so vse bolj zastopane nove in hitro zoreče sorte. Avtohtone sorte so večinoma ohranjene v ekstenzivnih travniških nasadih, ki se razprostirajo na nekaj več kot 278 ha (*Raba tal, 2011*). Zaradi upadanja števila prebivalstva ter neugodne starostne strukture je na tem območju v veliki meri prisotno opuščanje kmetijstva. Kmetovanje se je ohranilo le na najboljših površinah. Strmine ostajajo neobdelane in se intenzivno zaraščajo. Z večanjem nadmorske višine njivske površine prehajajo v travniške, travniki in pašniki pa se zaraščajo. Le manjši delež teh površin obvladuje paša govedi in drobnice. Pri reji slednje se v zadnjih letih beleži pozitiven trend. Koze in ovce se gojijo večinoma za meso, manj pa za pridelavo mleka in mlečnih izdelkov. Reja govedi in prašičev sta v Brkinih prisotni v manjšem obsegu in večinoma omejena na samooskrbo. Na območju GGE je v rabi 3.960 ha travnikov in pašnikov, ki predstavljajo 93 % vseh zemljišč v kmetijski rabi.

Na kraškem delu GGE so naravne razmere za kmetijstvo najmanj ugodne. Obdelovalnih površin je malo, v glavnem le na dnu vrtač, po dolinah in na zakraselih uravninah. Poljedelstvo je ekstenzivno, za domače potrebe se obdelujejo manjše njive in vrtovi. Manjša polja s posevki žita za pridelavo zrnja, zelenjave, krmnih rastlin in krompirja so prisotna na globljih tleh slepih dolin pri Novokračinah in Sušaku ter v Jelšanski kotlini. Na subvencijah temelječa evropska kmetijska politika je spodbudila pašništvo na suhih kraških travnikih in zaraščajočih površinah Podgrajskega podolja. Kmetije na tem območju razvijajo turistično dopolnilno dejavnost.

1.5.3 Poselitev

Po podatkih portala *SI-STAT (2012)* danes v GGE Brkini II živi 5.522 ljudi, ki so naseljeni v 40 naseljih. Večina naselij (48 %) ima manj kot 100 prebivalcev, še več, 11 izmed njih (28%) jih ima manj kot 50 prebivalcev. Tretjina naselij ima od 101 in 200 prebivalcev. Več kot 300 prebivalcev imajo le 3 naselja; Dolnji Zemon, Koseze in Podgrad, ki je s 607 prebivalci največji kraj v GGE. Gostota poselitve v GGE je 29,6 prebivalcev/km², kar je tretjina povprečja za Slovenijo (99,2 prebivalcev/km²).

Območje GGE je bilo naseljeno že v pradavnini, o čemer pričajo številni ostanki gradišč in obrambnih naselij, ki so bila praviloma postavljena na višje razgledne vrhove ob prometnih poteh. Prebivalci prvotnih naselij so bili Iliri oz. najverjetneje njihovo pleme Japodi, ki so se ukvarjali s poljedelstvom in živinorejo (*Uljan, 2000*).

Pod oblastjo Rima so bili ti kraji močno vezani na mesto Oglej (Aquileia). Glavna opora širjenju rimske civilizacije so bile ceste in skozi Podgrajsko podolje je vodila tudi državna cesta med Oglejem, preko izvira reke Reke do Trsata (Tarsatica) nad Reko. Ob tej cesti so bile postavljene številne postojanke (*Maglica, 1985*).

Po nekaterih virih naj bi se Slovani na območje GGE naselili že v začetku 7. stoletja, številčnejše naseljevanje pa je sledilo konec 8. stoletja, ko so območje prevzeli Franki. Doseljevanje Slovanov je potekalo po rimskih cestah v smeri od Blok proti dolini Reke in dalje proti Brkinom. Ob približni črti Šapjane – Podgrad – Hrušica – Materija – Hrpelje se je slovanska naselitev ustavila (*Maglica, 1985*). Na starejšo slovansko naselitev spominjajo imena vasi, ki se končajo na -ja, -je in -jane (npr. Bitnja, Harije in Jelšane), na mlajšo pa imeni vasi Novokračine in Nova vas (*Uljan, 2000*).

V 13. stoletju so v Istri in v Brkinih začeli pridobivati na veljavi goriški grofje, ki so začeli naseljevati Brkine, Vremsko dolino, Kras, Furlanijo in Istro. Zaradi pogostih vojn z Benečani in tihotapstva so začeli graditi gradove (*Grželj, 2004*). Novi grad v Podgradu in Prem, eden izmed strnjene niza gradu ob reki Reki, sta bila zgrajena v tem obdobju.

V 14. stoletju, ko so turški vpadi na Balkanu povzročali izseljevanje prebivalstva, se je velik del prebežnikov ustavil ob robu Beneške in Tržaške države. Rob je predstavljalo Čičarijsko hribovje. Preživetje ljudi v tistem času je temeljilo predvsem na ekstenzivni paši drobnice, kar je narekovalo intenzivno krčenje gozdni površin. Pomemben vir preživetja je predstavljala sečnja drvi za prodajo v priobalna mesta. Ob koncu srednjega veka je bilo naseljevanje na gozdnih krčevinah v glavnem zaključeno. Do takrat izoblikovana mreža naselij se skoraj popolnoma ujema z današnjo (*Uljan, 2000*).

Od konca 17. stoletja do leta konca 19. stoletja so vse vasi konstantno rasle, še posebej tiste, ki so velik del dohodka ustvarjale s prodajo in predelavo lesa, upravna in lokalna središča, furmanske vasi in vasi z velikim številom sezonskih delavcev (*Uljan, 2000*).

Po letu 1890 se začnejo odražati posledice splošne agrarne krize (1873-95) tudi na tem območju. Množično izseljevanje prebivalstva, predvsem v ZDA in Brazilijo je povzročilo stagnacijo prebivalstva v brkinskih vaseh in le minimalno povečanje števila hiš in prebivalstva v vaseh, ki so pred tem najbolj rasla (*Uljan, 2000*).

Po I. svetovni vojni, za časa italijanske okupacije, so se življenjske razmere lokalnega prebivalstva poslabšale. Emigracije v čezmorske dežele in Jugoslavijo povzročijo upadanje prebivalstva. Posledično se je zmanjšal stalež živine in intenzivnost pašništva, začenja se zaraščanje pašnih površin (*Grželj, 2004*).

Po II. svetovni vojni je Jugoslavija prekinila tradicionalno gospodarsko navezanost zaledja na Trst. Vzpostavile so se povezave s Slovenskimi in okreple s Hrvaškimi priobalnimi mesti. Povojna industrializacija je sprožila urbanizacijo Ilirske Bistrice, ki je dosegla svoj daleč najintenzivnejši razmah in porast števila prebivalcev v zgodovini. Iz odročnejših vasi pa se je začelo drugo množično izseljevanje in opuščanje kmetijskih površin v obdobju 40 let (*Grželj, 2004*). Upadanje števila prebivalcev v večini naselij se je ustavilo šele ob koncu 20. stoletja, ko je industrija v Ilirski Bistrici zašla v krizo, hkrati pa se je v zaledju mesta razširila suburbanizacija (*Uljan, 2000; Perko, 1998*).

Poselitev se razlikuje tako znotraj GGE kot znotraj posameznih pokrajin. Zagotovo je bila eden od pomembnejših dejavnikov poselitve bližina vode, ki je predstavljala vir pitne vode ter vir energije za poganjanje vodnih koles. Tako je nastala večina naselij v Ilirskobistriški kotlini (*Uljan, 2000*). Ostala naselja, z izjemo Prema (strateška lega nad dolino Reke), imajo lego prilagojeno agrarnim potrebam, zato ležijo v bližini rodovitnejših kmetijskih zemljišč (*Perko, 1998*).

V Brkinih in Jelšanskih Brdih so naselja na ozkih in strmih delih slemen (npr. Pregarje, Huje, Tominje, Smrje, Prelože, Ostrožno Brdo) ali na vrhu kopastih vzpetin (npr. Podbeže, Sabonje, Veliko Brdo), predvsem z namenom, da se ohrani kar največ razpoložljivih kmetijskih zemljišč. Manjša naselja so tudi na prisojnih, zložnih pobočjih (npr. Fabci, Nova vas, Studena Gora) (*Uljan, 2000*).

Naselja v Podgrajskem in Jelšanskem podolju so v bližini slepih dolin oz. v stičnem pasu apnenca s flišem. Skoraj vsaka slepa dolina ima svoje naselje, bodisi v neposredni bližini, to je na robu ali na dvignjenem delu doline (npr. Novokračine, Sušak, Male Lože), lahko pa tudi na taki oddaljenosti, da je še možna redna kmetijska obdelava zemljišč (npr. Hrušica) (*Perko, 1998*). Ostali deli kraških podolij GGE vključno z obronki Čičarije pa so neposeljeni.

V dolini Reke, še posebej v Ilirskobistriški kotlini je lega naselij, poleg ohranitve najboljših kmetijskih zemljišč, pogojena tudi z umikom pred poplavnimi vodami Reke. V Ilirskobistriški kotlini sta takšni naselji npr. Rečica in Koseze (*Perko, 1998*).

1.5.4 Infrastruktura

Zaradi strateške lege med tremi mednarodno pomembnimi lukami ter urbani centri (Trst, Reka, Koper, Ljubljana) GGE Brkini II preseka več pomembnih infrastrukturnih koridorjev.

Že leta 1873 je bila zgrajena železniška proga Pivka - Ilirska Bistrica - Reka, ki je povezala Kvarner z južno železnico. Danes je to enotirna, elektrificirana proga mednarodnega pomena, ki pa je po razpadu Jugoslavije izgubila na veljavi. Po njej se pretovori le še 20 % blaga kot pred 30 leti (*Uljan, 2000*). Skupna dolžina železniških prog v GGE znaša 6,8 km.

Skozi GGE vodita pomembna odseka glavnih cest prvega reda (G1): Postojna - Ilirska Bistrica - Jelšane in Starod - Kozina - Krvavi potok, ki povezujeta Slovenijo in srednjo Evropo z Jadrantom. Od državnih cest je v GGE še odsek regionalne ceste II. reda (R2): Podgrad - Ilirska Bistrica - Pivka ter več odsekov regionalnih cest III. reda (R3): Obrov - Prem, Starod, Ilirska Bistrica - Zabiče - Novokračine ter Jelšane - Novokračine (*Seznam ..., 2006*).

Skupaj je v GGE 130,5 km cest. Od tega je 20,6 km glavnih cest prve kategorije (G1), 9,9 km regionalnih cest II. reda (R2), 26,8 km regionalnih cest III. reda (R3) ter 66,2 km lokalnih cest in 6,9 km javnih poti (*Seznam ..., 2006*).

Skozi GGE vodijo trije daljnovodi Slovenskega visokonapetostnega prenosnega omrežja, ki imajo pomembno vlogo pri uvozu, izvozu in tranzitu električne energije med elektroenergetskimi sistemi s Hrvaško. Osrednji del GGE tako preseka linija visokonapetostnega 400 kV daljnovoda Divača - Melina, zahodni del preseka linija 220 kV

daljnovoda Divača – Pehlin, vzhodni pa linija visokonapetostnega 110 kV daljnovoda Ilirska Bistrica – Matulji. Skupna dolžina visokonapetostnih vodov v GGE znaša 39,1 km. Širina koridorjev oz. presek znaša za daljnovod: 110 kV 30 m, za 220 kV 40 m ter za 400 kV 50 m (*Omrežje – ELES UPO, 2013*).

Omrežje srednje in nizkonapetostnih daljnovodov v GGE obsega del elektroenergetskega omrežja Elektro Primorske. Na območju GGE poteka več linij 35 kV, 20 kV in 10 kV daljnovodov. Njihova skupna dolžina znaša 111,7 km. Širina preseke za 35 kV daljnovod znaša 20 m, za 20 kV daljnovod pa 8 m.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Od drugih infrastrukturnih objektov v GGE po velikosti izstopata akumulacijski jezeri Klivnik (v oddelkih 130, 131, 178, 179, 181, 183) s 30,4 ha površine in Mola (v oddelkih 158, 159, 160, 166, 167, 168, 286, 291) s 55,3 ha površine. Njuna prvotna namembnost je bila uravnavanje vodostaja Reke v sušnih mesecih ter visokovodna zaščita. Danes jezera služita še kot ribji rezervat; izvaja se tudi športni ribolov.

Večji objekti v GGE so še proizvodne hale industrijskega kompleksa skupine podjetij Plama, ki v oddelkih 192, 196 in 197 zasedajo 15,5 ha površin. V oddelku 149 se v industrijski coni Ilirske Bistrice nahaja proizvodna hala Lesonita d.d. na 4,6 ha površine. Pri Mali Bukovici v oddelku 299 se na površini 2,6 ha razprostira farma perutnine podjetja Jata Emona d.o.o., južno od Jelšan pa se v oddelku 331, na površini 1,5 ha, nahaja odlagališče nenevarnih odpadkov Jelšane kamor se odlaga ostanke komunalnih odpadkov z vseh 64 naselij Občine Ilirska Bistrica.

Skupaj je v GGE 428,34 ha ali 2,3 % pozidanih zemljišč. Sem štejemo zgradbe, ceste, parkirne prostore, kamnolome in drugo infrastrukturo, ki služi za opravljanje dejavnosti ljudi (*Raba tal, 2011*).

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

GGE Brkini II je v primerjavi z drugimi GGE Kraškega GGO požarno manj ogrožena. Pogostnost požarov je največja v zimskem in poletnem sušnem obdobju - februarja in avgusta. Požari povzročajo največjo škodo v gospodarsko pomembnih borovih sestojih na apnencu.

Po sistematiki ogroženosti gozdov po požarih razvrščamo odseke v štiri stopnje ogroženosti:

- I. - gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je stalna,
- II. - gozdovi z veliko požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je občasna,
- III. - gozdovi s srednjo požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je minimalna,
- IV. - gozdovi z majhno požarno ogroženostjo: nevarnosti požarov praktično ni.

V GGE Brkini II so sestoji izločeni v prve tri stopnje ogroženosti; zelo veliko (I.), veliko (II.) ter srednjo (III.) požarno ogroženostjo. Požarno ogroženost sestojev in stopnjo ogroženosti gozdov po odsekih nam prikazuje **karta 12** v kartnem delu načrta. Stopnjo požarne ogroženosti se je določilo z upoštevanjem stanja gozdov v odsekih, in sicer: drevesno sestavo, razvojne faze in starost gozdov, matično podlago, vrsto tal, ekspozicijo, nadmorsko višino, nagib terena, srednjo letno temperaturo ter srednjo količino padavin iz najbližje meteorološke postaje (*Pravilnik o varstvu gozdov*).

Preglednica 11: Stopnja požarne ogroženosti po RGR GGE

Rastiščnogojitveni razred GGE		Stopnja požarne ogroženosti [ha]			Skupaj [ha]
Šifra in naziv		I. stopnja	II. stopnja	III. stopnja	
06010	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	0	19	2.900,29	2.919,29
06011	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev	0	48,17	932,37	980,54
06012	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-hrastovi gozdovi	0	48,86	1.707,70	1.756,56
06016	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-pionirski gozdovi	0	222,46	3.236,51	3.458,97
11030	Toploljubna bukovja	0	847,64	1.625,82	2.473,46
12050	Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih	0	270,24	7,07	277,31
12051	Borovi gozdovi na rastiščih toploljubnih listavcev na karbonatih	370,39	792,09	2,32	1.164,8
Skupaj		370,39	2.248,46	10.412,08	13.030,93

* Opomba: Izračunana požarna ogroženost: 1-zelo velika, 4-majhna.

V celoti gledano je požarna ogroženost gozdov v GGE razmeroma majhna. Izjema so požarno najbolj ogroženi borovi gozdovi na rastiščih toploljubnih listavcev na karbonatih. Ti sestoji poraščajo najbolj sušna rastišča. Nekoliko manj požarno ogrožena so toploljubna bukovja na karbonatih in gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih.

V GGE Brkini II je slabe tri odstotke gozdov (370 ha) uvrščenih v gozdove z zelo veliko požarno ogroženostjo (I. stopnja). Slaba petina gozdov (2.248 ha) je uvrščenih v gozdove z veliko požarno ogroženostjo (II. stopnja). Preostalih 80 % gozdov (10.412 ha) je uvrščenih v gozdove s srednjo požarno ogroženostjo (III. stopnja). Karta požarne ogroženosti gozdov je v kartnem delu načrta (**KARTA 12**).

V obdobju 2013 – 2022 smo na območju GGE zabeležili 28 požarov v katerih je pogorelo 48,20 ha površin, od tega 12,58 ha gozda.

1.6.1 Protipožarne preseke

Po *Pravilniku o varstvu gozdov* so protipožarne preseke intervencijske prometnice za potrebe protipožarnega varstva na požarno ogroženih območjih prve in druge kategorije. Po prevoznosti jih delimo na protipožarne preseke 1. kategorije, kamor uvrščamo protipožarne ceste in poti prevozne z vsemi gasilskimi vozili, in protipožarne preseke 2. kategorije, kamor uvrščamo poti, ki so prevozne s specialnimi, praviloma manjšimi vozili. Po *Pravilniku o gozdnih prometnicah* je protipožarna preseka opredeljena kot protipožarna gozdna cesta ali protipožarna pot, ki odpira požarno ogrožen prostor I. in II. kategorije v skladu z GGN in je v situacijskem poteku prilagojena zahtevam protipožarnega varstva.

Protipožarna preseka opravlja vlogo prometnice, ki omogoča dostop do mesta požara in obenem predstavlja oviro za širitev požara, ob predpostavki, da je ustrezno vzdrževana. Vzdrževanje zagotavljamo podobno kot za druge gozdne ceste, to je z obcestnim obsekovanjem in mulčanjem vegetacije in po potrebi nasipanjem ustreznega materiala na vozišče ter vzdrževanjem objektov za odvodnjanje.

V GGE je zgrajenih 40,57 km protipožarnih presek, ki odpirajo požarno ogrožene gozdove. V preteklem ureditvenem obdobju je bilo na novo zgrajenih 8 prometnic v skupni dolžini 2,20 km. Vse omrežje je skoncentrirano na karbonatni matični podlagi ob jugozahodni meji GGE z Republiko Hrvaško.

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Sedanje meje GGE Brkini II so bile oblikovane z GGN ureditvenega obdobja 1986-1995. V istem obdobju je bila opravljena tudi notranja razdelitev gozdov na oddelke, odseke ter na RGR. V novem ureditvenem obdobju ostajajo meje GGE nespremenjene. GGE Brkini II je razdeljena na 367 oddelkov, ki so po novem razdeljeni na 584 odsekov (prej 635). Povprečen odsek meri 30,63 ha, povprečna površina gozda v njem pa 22,10 ha. Povprečen oddelek meri 50,77 ha, povprečna površina gozda v njem pa znaša 35,25 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

V gozdovih GGE Brkini II izvajajo javno gozdarsko službo uslužbenci Zavoda za gozdove Slovenije, OE Sežana, KE Ilirska Bistrica.

GGE Brkini II obsegajo naslednji revirji:

- Čelje: oddelki 1 – 125 revirni gozdar Andrej Kalister
- Podgrad: oddelki 126 – 159 revirni gozdar Andrej Kalister
oddelki 173 – 223 revirni gozdar Mitja Torjan
- Starod: oddelki 160 – 172 revirni gozdar Mitja Torjan
oddelki 224 – 269 revirni gozdar Mitja Torjan
oddelki 270 – 288 revirni gozdar David Grlj
- Bukovica: oddelki 289 – 367 revirni gozdar David Grlj

Sedež revirjev je na Krajevni enoti Ilirska Bistrica, Vilharjeva 4, 6250 Ilirska Bistrica.
Tel: 05 71-44-165.

Karta: Karta revirjev

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V letu 2020 je prišlo do spremembe Pravilnika po katerem so bile ukinjene funkcijske enote in funkcije gozdnega prostora za GGE se povzame iz ON z dobo veljavnosti 2021-2030 z izjemo tistih funkcij, ki temeljijo na pridobljenih smernicah s področja varstva narave, kulturne dediščine in varstva voda.

Pravilnik deli splošnokoristne funkcije gozda na ekološke, socialne in proizvodne. Njihova poudarjenost je ovrednotena v tri stopnje:

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom,
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom.

Območja s poudarjenimi funkcijami poleg gozda vključujejo tudi druga gozdna zemljišča in tista negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana ter skupaj z gozdom zagotavljajo uresničevanje njegovih funkcij oziroma tvorijo gozdni prostor. Površina gozdnega prostora v GGE Brkini II znaša 13.627,55 ha in je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem ostala nespremenjena.

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 1.790,3 ha. Med ekološkimi funkcijami je najbolj poudarjena hidrološka funkcija, ki se na 1. stopnji poudarjenosti pojavlja na 1.054,53 ha GP, sledi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 567,96 ha, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na 150 ha ter klimatska na 17,81 ha GP.

Ekološke funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na 17.700,78 ha. Med ekološkimi funkcijami na 2. stopnji poudarjenosti zajema funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 9.003,74 ha (66,1 % GP), 5.315,88 ha (39 % GP) funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, 2.766,53 ha (20,3 % GP) hidrološka funkcija in 614,63 ha (4,5 % GP) klimatska funkcija.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 187,65 ha GP, na drugi stopnji pa na 498,64 ha GP. Med socialnimi funkcijami gozdov na 1. stopnji poudarjenosti so prisotne funkcija varovanja kulturne dediščine (1,0 % GP), rekreacijska funkcija na (obe z 0,2 % GP) ter zaščitna funkcija (0,1 % GP).

Gozdovi v GGE Brkini II opravljajo izrazito lesnoproizvodno vlogo, saj je na pretežnem delu možno dolgoročno sekati več kot 5 m³/ha lesne mase. Tako ima skoraj 88 % gozdov poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo na 1. stopnji.

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	567,96	4,2	4,2	9.003,74	67,2	66,1	3.822,90	28,5	28,1	13.394,60
Hidrološka funkcija	1.054,53	7,7	7,7	5.315,88	39,0	39,0	7.257,04	53,3	53,3	13.627,45
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	150,00	1,1	1,1	2.766,53	20,3	20,3	10.710,92	78,6	78,6	13.627,45
Klimatska funkcija	17,81	0,1	0,1	614,63	4,5	4,5	12.995,01	95,4	95,4	13.627,45
Zaščitna funkcija	18,12	100,0	0,1	0,00	0,0	0,0				18,12
Higiensko-zdravstvena funkcija	6,35	0,0	0,0	27,84	0,2	0,2	13.593,26	99,7	99,7	13.627,45
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Rekreacijska funkcija	25,67	0,2	0,2	14,51	0,1	0,1	13.586,68	99,7	99,7	13.626,86
Turistična funkcija	1,37	0,0	0,0	1,09	0,0	0,0	13.624,40	100,0	100,0	13.626,86
Varovanje kulturne dediščine	134,77	89,4	1,0	16,02	10,6	0,1				150,79
Varovanje naravnih vrednot	0,00	0,0	0,0	432,25	100,0	3,2				432,25
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13.626,86	100,0	100,0	13.626,86
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0							0,00
Estetska funkcija	1,37	16,5	0,0	6,93	83,5	0,1				8,3
Lesnoproizvodna funkcija**	11.442,58	87,8	87,8,0	1452,99	11,2	11,2	135,60	1,0	1,0	13.030,93
Funkcija prid. drugih gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	283,17	100,0	2,1	0,00	0,0	0,0	283,17
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,00	0,0							0,00

* GP – gozdni prostor; zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji poudarjenosti ne določa.

** Lesnoproizvodna funkcija se vedno prikazuje na površini gozda.

Funkcije gozdov so prikazane na **KARTI 7** v kartnem delu načrta.

2.1 Ekološke funkcije gozdov

2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo gozdovi, ki varujejo rastišča in njihovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zagotavljajo in ohranjajo odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter; preprečujejo razvoj in pojavljanje zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov; preprečujejo poglobljanja pobočnih jarkov; preprečujejo premeščanja naplavin; zadržujejo drobni plovni material ter ohranjajo rodovitnost gozdnih tal. Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na erozijskih, plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah ter gozdovi na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

Prvo stopnjo poudarjenosti varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo tisti gozdovi v GGE, ki ležijo na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° ali pa je kamnitost površja večja od 70 % ter gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°. V GGE se večinoma nahajajo po skalovitih pobočjih Stržena na obronkih Čičarije in na strmih pobočjih jarkov nad reko Suhorico in Posrtva. Skupaj znaša površina teh gozdov 567,96 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom med 15° in 25°. Sem uvrščamo večino preostanka gozdov GGE na razgibanem reliefu flišne matične podlage. Na karbonatni matični podlagi je ta funkcija poudarjena v predelih, kjer je površinska kamnitost ali skalovitost med 50 % in 70 %.

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo opravljajo gozdovi, ki ohranjajo čistost podtalnice oziroma vode, ki pronica v podzemni svet na krasu. Hidrološko funkcijo opravljajo tudi gozdovi ob stoječih in tekočih vodah ter gozdovi, ki s sposobnostjo zadrževanja vode v tleh in v rastlinah uravnavajo vodni odtok na območjih, ki so pomembna za oskrbo z vodo.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov ter gozdovi na 1. in 2. varstveni coni po odloku o zaščiti virov pitne vode. Poleg tega so s prvo stopnjo te funkcije ovrednoteni tudi gozdovi nad poznanimi rovi kraških jam, brezni in podzemnimi vodnimi tokovi. V GGE je takih gozdov 1.054,53 ha. Nahajajo se večinoma zahodno od razvodnice med naselji Hrušica – Pregarje – Rjavče zaradi vodovarstvenega območja vodonosnikov Rižane.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na širšem vodo zbirnem območju, na potencialnih vodovarstvenih območjih in ob vodotokih ter manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin na vsako stran vodotoka. Drugo stopnjo hidrološke funkcije opravljajo tisti gozdovi v GGE, ki ležijo na karbonatni matični podlagi. Tem kriterijem ustreza 5.315,88 ha gozdnega prostora.

Tretjo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi, ki zagotavljajo življenjski prostor rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistim vrstam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ter gozdovi, ki ohranjajo biotske raznovrstnosti in zagotavljajo naravno ravnovesje. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitati redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitati, pomembnimi za obstoj in ohranitev populacij divjadi, s habitati in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdni rezervati, lazi ter manjšinski ekosistemi v gozdnem prostoru, kot so: ekocelice, kaluže, kraške jame in brezna ter kraški izviri. Manjšinski ekosistemi predstavljajo pomemben habitat za ohranitev redkih in ogroženih živalskih vrst. Razpršeni so po celotni GGE, njihova površina pa znaša 150,00 ha. Večinoma gre za ekocelice na karbonatni matični podlagi.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali (zimovališča, grmišča, mirne cone). S to stopnjo smo ovrednotili tudi gozdove na območju Nature 2000, ki pokrivajo 2.184,51 ha (16,7 %) gozdnih površin GGE. To so:

- Območje SCI (SI3000233) Matarsko podolje, ki pokriva 2.068,24 ha gozdnih površin GGE.

- Območje SCI Reka (SI3000223) ter SPA Reka-dolina (SI5000003), ki pokriva 115,59 ha gozdnih površin GGE.
- Območje SCI Sušački, Smrdejski in Fabski potok (SI5000003) pokriva, ki pokriva 12,08 ha gozdnih površin GGE.

Posebna varstvena območja (PosVO) ali »območja Natura 2000« so ekološko pomembna območja (EPO), ki so na ozemlju Evropske zveze pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. Natura 2000 območja so bila vzpostavljena leta 2004 in dopolnjena leta 2008. Danes predstavljajo 37,2 % ozemlja Republike Slovenije.

Posebna varstvena območja (PosVO) so določena z *Uredbo o posebnih varstvenih območjih* (Ur. l. RS, št 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12). Na podlagi Direktive o habitatih so opredeljena posebna ohranitvena območja (**SCI** - Site of Community Importance), na podlagi Direktive o pticah pa posebna območja varstva, pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst ptic (**SPA** - Special Protection Areas). Območja SPA in SCI se deloma pokrivajo. V GGE Brkini II ni SPA območij za vrste, ki bi bile vezane na gozdni prostor.

Preglednica 13/N-SCI: Natura SCI območje v GGE Brkini II

Id. številka	Ime	Rastlinske in živalske vrste ter habitatni tip vezani na gozdni prostor v GGE Brkini II
SI3000233	Matarsko podolje	<p><u>Hrošči:</u> - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)</p> <p><u>Žuželke:</u> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*</p> <p><u>Netopirji:</u> - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)</p> <p><u>Habitatni tipi:</u> - (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).</p>
SI3000223	Reka	<p><u>Raki:</u> - primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>)</p> <p><u>Dvoživke:</u> - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)</p>
SI3000258	Sušački, Smrdejski in Fabski potok	<p><u>Raki:</u> - primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>)</p>
SI5000003	Dolina Reke	Območje je določeno zaradi klasifikacijskih vrst, na katere gospodarjenje z gozdom nima vpliva

Preglednica 14: Upravljske cone Natura 2000 v GGE Brkini II

Ime upravljavske cone	Površina (ha)	Vrste in habitatni tipi	Opis cone
Cona A – bukovja (Matarsko podolje)	2.298	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), (8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Cona vsebuje ohranjena primorska bukovja in primorska gorska bukovja, ki poraščajo manjši del enote. Čeprav so bili v preteklosti močno izkoriščani, gre za ohranjene gozdove. Še manjšo površino zajemajo kisloljubni bukovi gozdovi ki so prisotni v območju Natura 2000 Matarsko podolje.
Upravljska cona B – vodotoki	169	primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Rak primorski koščak je redka vrsta, ki se pojavlja mestoma v nekaterih vodotokih znotraj GGE. Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

Zaradi prisotnosti območij Natura 2000 je GGN GGE Brkini II tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potrebnih za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000.

Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi v GGE Brkini II

Habitatni tip/vrsta	Opis habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Referenčna vrednost ugodnega stanja
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i>) (<i>Aremonio-Fagion</i>)	Razširjeni so na širšem območju Matarskega podolja.	Ilirski bukovi gozdovi uspevajo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m, v hladnejših in zaprtih predelih obravnavane enote pa se spustijo do 450 m. Sestavlja jih več različnih združb (v GGE so najmočnejše zastopani v združbi <i>Seslerio-Fagetum</i>). Za Ilirske bukove gozdove je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najboljše ohranjeni v dinarskem svetu.	2.118	1.827,84	Ugodno
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Večina jam v GGE je skoncentrirana v Matarskem podolju na območju Stržena.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	443	369	Ugodno

Preglednica 16/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Brkini II

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<u>SI3000233</u> Matarsko podolje Ustreza mu gozdni rob ob gozdnih cestah, sestoji presvetljeni po vetroloemu in lubadarju.	Vrsta metulja, ki potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrastu, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli	93 ha	92 ha	Vrsta je stalno prisotna in pogosta (SDF, 2021)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.			
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>SI3000233</u> <u>Matarsko podolje</u> Je splošno razširjena vrsta v bukovih gozdovih na Matarskem podolju	20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom; žametno sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi, noge in tipalice so dolge in sivočrne. Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrihati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Poleg naravnih ovir, kot so reke, z gradnjami cest in avtocest postavljamo se več mej med populacijami vrste. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo, vendar pa zaradi povpraševanja po bukovem kozličku na evropskih zbirateljskih borzah obstaja nevarnost izlavljanja hroščev v komercialne namene.	2.143 ha	2.006 ha	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2021)
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>SI3000233</u> <u>Matarsko podolje</u> Matarsko podolje s številnimi jamami je ustrezno okolje za to vrsto netopirja.	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	1.741 ha	1.600 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2021)
primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>)	<u>SI3000223 Reka</u> <u>SI3000258</u> <u>Sušački.</u> <u>Smrdejski in</u> <u>Fabski potok</u> Rak primorski koščak je redka vrsta, ki se pojavlja v nekaterih vodotokih znotraj GGE (Sušački, Smrdejski in Fabski potok ter v manjših pritokih).	Rak velikosti med 8 in 10 (do 13) cm. Živi v nezamuljenih prodatih predelih čistih in hitrotekočih potokov in manjših rek jadranskega povodja. Geološka podlaga je izrednega pomena za njegovo preživetje. V potokih, ki poleti popolnoma usahnejo, preživi sušno obdobje v luknjah, kjer se zadrži dovolj vlage. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke in rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib).	149 ha (Reka) 19 ha (Sušački, Smrdejski in Fabski potok)	33 ha (Reka) 19 ha (Sušački, Smrdejski in Fabski potok)	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (Sušački, Smrdejski in Fabski potok) oz. odlična (Reka), (SDF, 2021)
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>SI3000223 Reka</u> Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda, v gozdnih ostankih, omejkah.	Po obliki spominja na žabo, zraste do 5 cm, po hrbtu pa ima bradavice. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebki so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	441 ha	251 ha	Vrsta je stalno prisotna in dobro ohranjena (SDF, 2021)

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.4 Klimatska funkcija

Klimatsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki manjšajo hitrosti in spreminjanje smeri vetrov, vplivajo na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju (proizvodnja kisika, skladiščenje ogljika v lesu in tleh). Poudarjeno klimatsko funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki pred škodljivimi učinki vetra in mraza varujejo: naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice ter kmetijske površine.

Poudarjeno klimatsko funkcijo imajo tudi gozdovi, ki se nahajajo na območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov ter gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi okrog večjih naselji, ki so bili osnovani ali so naravno prisotni kot vetrnozaščitni pasovi. Ti gozdovi varujejo naselja pred vremenskimi ekstremi. Ti gozdovi obsegajo 17,81 ha in se nahajajo med naseljem Ilirska Bistrica in Dolnjim Zemonom.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi ali pasovi gozdnega drevja, ki na krajevni ravni izboljšujejo podnebne razmere s povzročanjem temperaturnih razlik in izmenjave zraka. V GGE ti gozdovi obsegajo pa 614,63 ha površin in se nahajajo v Ilirskobistriški kotlini, na obrobju Jelšanskega podolja ter SV od Podgrada na pobočjih Starega gradu in Grmade.

Tretjo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.2 Socialne funkcije gozdov

2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitno funkcijo opravljajo gozdovi, ki ščitijo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljajo varnost bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na strmih brežinah ob železniških progah in javnih kategoriziranih cestah, gozdovi na strmih pobočjih nad naselji ter nad posameznimi gospodarskimi in stanovanjskimi objekti. To funkcijo smo v GGE ovrednotili po prisojnem pobočju hriba Kalič nad Novokračinami.

Drugo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije nismo opredelili.

Tretje stopnje poudarjenosti zaščitne funkcije ne določamo.

2.2.2 Higijensko-zdravstvena funkcija

Higijensko-zdravstveno funkcijo opravljajo gozdovi, ki izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom.

Poudarjeno higijensko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini bolnic in zdravilišč, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr.: avtocesta, železnica, kamnolomi in peskokopi, kafilerije, intenzivna živinoreja, smetišča, kurilnice, športna in otroška igrišča ipd.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi okoli večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma okrog večjih emisijskih virov (do 1 km oddaljenosti-odvisno od reliefa in podnebnih razmer). Na tej stopnji smo ovrednotili gozdove v okolici komunalnega odlagališča odpadkov ter v gozdovih v neposrednem zaledju večjega emitenta Lesonita v Ilirski Bistrici.

Druugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi ob tovarni plastičnih mas Plama pri Podgradu.

Tretjo stopnjo poudarjenosti higijensko-zdravstvene funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.2.3 Obrambna funkcija

Obrambno funkcijo opravljajo gozdovi v neposredni bližini črpališč pitne vode ali v neposredni bližini obrambnih objektov oziroma vojaških poligonov. Takšnih objektov v GGE Brkini II ni, zato te funkcije v GGE nismo opredelili ne na prvi, ne na drugi stopnji, na tretji stopnji pa te funkcije ne določamo.

2.2.4 Rekreatijska funkcija

Rekreatijsko funkcijo opravljajo gozdovi, kjer je povečana koncentracija obiskovalcev, rekreativcev ali pa so v ta namen postavljeni rekreatijski infrastrukturni objekti.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije opravljajo gozdovi ob vodnem zajetju Klivnik, kjer so urejene rekreatijske površine ter gozdovi ob reki in jezeru Mola, ki so dostopni in dobro obiskani.

Druugo stopnjo poudarjenosti rekreatijske funkcije opravljajo gozdovi ob sprehajalnih poteh in na območju partizanske bolnice Zalesje v oddelku 3 ter gozd na območju Starega gradu pri Podgradu.

Tretjo stopnjo poudarjenosti rekreatijske funkcije opravljajo vsi drugi gozdovi in sorodni ekosistemi, ki skupaj tvorijo gozdni prostor, razen ograjenih gozdov in gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

Gozdov, ki ustrezajo ostalim kriterijem za izločitev funkcijske enote rekreatijske funkcije (razglašen mestni gozd) nismo izločali. Gozd, ki opravlja rekreatijsko funkcijo ob pohodniški infrastrukturi, so prikazani kot linijske funkcijske enote s širino pasu 10 m.

2.2.5 Turistična funkcija

Turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih centrov, počitniških naselij ali gozdovi ob bolj obiskanih turističnih poteh.

Prvo stopnjo poudarjenosti opravljajo gozdovi v neposredni okolici gradu Prem.

Drugo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije v GGE opravljajo gozdovi v okolici objektov kulturne dediščine ter okrog objektov naravnih vrednot.

Tretjo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi, razen ograjenih gozdov in gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

Gozd, ki opravlja turistično funkcijo ob pohodniški infrastrukturi, so prikazani kot linijske funkcijske enote s širino pasu 10 m. Upoštevani so bili trije viri prostorskih podatkov: baza planinskih poti PZS in gpsites.com ter prva stopnja poudarjenosti rekreacijske funkcije.

2.2.6 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, ki so namenjeni seznanjanju javnosti z lastnostmi in zakonitostmi gozda ter poučujejo o njegovih funkcijah, ekosistemih, o delu v gozdu in so opremljeni z učnimi potmi, učnimi objekti ali muzeji na prostem.

Prve stopnje poudarjenosti poučne funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Druge stopnje poudarjenosti poučne funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Tretjo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije opravljajo vsi drugi gozdovi razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

2.2.7 Raziskovalna funkcija

Raziskovalno funkcijo opravljajo gozdovi, ki so vključeni v dolgoročne raziskave ter gozdovi na raziskovalnih ploskvah in v okolici raziskovalnih objektov. V GGE Brkini II ni gozdov, ki bi bili vključeni v dolgoročne raziskave ali v raziskovalne ploskve, zaradi česar te funkcije nismo opredelili na prvi stopnji poudarjenosti, druge in tretje stopnje poudarjenosti te funkcije pa ne določamo.

2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcijo varovanja naravnih vrednot opravljajo gozdovi, ki varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge naravne pojave. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot ter zavarovana območja.

Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije imajo gozdovi na območjih, kjer se smejo izkoriščati gozdne dobrine v skladu z varovanjem objekta naravne dediščine (pod posebnimi pogoji). Sem spadajo trije točkovni objekti drevesne zvrsti naravnih vrednot, kot je prikazano v spodnji preglednici.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov naravne dediščine ter drugih vrednot okolja, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin. To so

gozdovi na območju zavarovanih območij in naravnih vrednot. Teh površin je 432,25 ha.

Preglednica 17: Pregled zavarovanih območij v GGE Brkini II

Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim
Regijski park Škocjanske jame – vplivno območje	RP - vplivno območje	Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96 in 46/14 – ZON-C)	Varstveni režim za vplivno območje, naveden v 8. členu Zakona

Preglednica 18 Pregled naravnih vrednot v GGE Brkini II

Id. št.	Ime	Kratka oznaka	Poud. Funkc. NV
2860	Dolenjske jame	Jamski ponorni sistem jugozahodno od Jelšan	2
2941	Podgrad - nahajališče fosilov 1	Nahajališče eocenskih fosilov pri Podgradu v Brkinih	2
3026	Podgrad - nahajališče fosilov 2	Nahajališče krednih fosilov nad Račiškimi Ponikvami	2
3290V	Reka	Reka z obrežji, najdaljša ponikalnica v Sloveniji z izjemnim odtočnim režimom	2
3296	Mola	Levi pritok Reke (Velike vode)	2
3284	Škraplje na Starajskem krasu	Škraplje na Starajskem krasu	2
3718	Ponikve v Potokah - naravni most	Naravni most v slepi dolini Hrušiške ponikve na kontaktnem krasu Matarskega podolja	2
2877	Ločka Dana - slepa dolina	Slepa dolina na kontaktnem krasu Matarskega podolja	2
3115V	Račiška Dana - slepa dolina	Slepa dolina vzhodno od Račic, na kontaktnem krasu Matarskega podolja	2
3257V	Šmagurka - dolina	Dolina z vodotokom v Brkinih	2
3260	Danca - slepa dolina	Slepa dolina pri Podgradu na kontaktnem krasu Matarskega podolja	2
3297V	Brdanska Dana - slepa dolina	Slepa dolina na kontaktnem krasu Matarskega podolja, vzhodno od naselja Starod	2
4152	Hrušiške ponikve - slepa dolina	Slepa dolina jugovzhodno od Hrušice na kontaktnem krasu Matarskega podolja	2
2857V	Posrtev	Levi pritok Reke (Velike vode)	2
80243	Ulica pečina - brezstropa jama	Niz podolgovatih depresij s strmimi stenami in jamskimi	2

Id. št.	Ime	Kratka oznaka	Poud. Funkc. NV
		sedimenti na površju na območju Kovačevega Stržena v Podgrajskem podolju	
3091	Hrast nad Bukovcem	Mogočen hrast pri Preložah v Brkinih	1
3266	Bukev v Galeji	Stara bukev v gozdu pod Rjavčami	1
3293	Velika Bukovica - hrast na robu Muharjevega sadovnjaka	Mogočen cer v Veliki Bukovici	1

OPOMBA: 1. Z oznako **V** so v stolpcu **ID.ŠT.** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km.

2. V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je navedena stopnja poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot i

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot (*Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23*), so za naravne vrednote državnega pomena določene tudi vse znane jame. V GGN se obravnava samo jame, ki so v gozdnem prostoru. Seznam jam na območju GGE navajamo v **PRILOGI**.

Preglednica 19 Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot v GGE Brkini II

IME	KRATKA OZNAKA
Karbonati	Območje karbonatnih kamnin (apnenci in dolomiti), kjer je možnost najdb jam, brezen in površinskih geomorfoloških
Matarsko podolje - meja K-Tc	Območje stikov na stratigrafski meji K - Tc

V zgornji preglednici prikazujemo območja pričakovanih naravnih vrednot v GGE. Namen njihove opredelitve je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot ne določamo.

2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine

To funkcijo opravljajo gozdovi, ki so v vplivni okolici objektov kulturne dediščine, jih preraščajo ali so njihov sestavni del.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih objektov kulturne dediščine, kjer se smejo izkoriščati gozdne dobrine v skladu z varovanjem objekta kulturne dediščine. V GGE Brkini II smo to funkcijo ovrednotili na 134,77 ha gozdnega prostora. Obravnavani objekti kulturne dediščine so prikazani v spodnji preglednici.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim. V GGE smo z drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije opredelili GP na območju objektov zavarovane kulturne dediščine. Pri oblikovanju funkcijskih enot smo uporabili register nepremične kulturne dediščine sloj EVRD. Skupna površina GP, ki opravlja funkcijo varovanja kulturne dediščine znaša 16,02 ha. Obravnavani objekti kulturne dediščine so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 20: Pregled objektov kulturne dediščine v GGE

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Tip	Odsek
25675	Brce - Domačija Brce 11	vplivno območje		profana stavbna dediščina	142c
25675	Brce - Domačija Brce 11	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina	142c
16095	Brce - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	141b, 142c
25676	Čelje - Domačija Čelje 40	vplivno območje		profana stavbna dediščina	53, 54, 115a, 127b
16084	Čelje - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	58c
27675	Dobropolje - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	148a
29532	Dolenje pri Jelšanah - Arheološko najdišče Jančarica	arheološko najdišče		arheološka dediščina	330b
116	Dolnji Zemon - Arheološko najdišče Gradišče	spomenik		arheološka dediščina	302
27673	Fabci - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	359a
27994	Gornji Zemon - Arheološko najdišče Mežnarija	arheološko najdišče		arheološka dediščina	302, 307a, 307b
27993	Hrušica pri Ilirski Bistrici - Arheološko najdišče sv. Antona Opata	arheološko najdišče		arheološka dediščina	197
27980	Hrušica pri Ilirski Bistrici - Arheološko območje sv. Krizogon	arheološko najdišče		arheološka dediščina	190b
27978	Hrušica pri Ilirski Bistrici - Arheološko območje Za pilom	arheološko najdišče		arheološka dediščina	192a
27737	Hrušica pri Ilirski Bistrici - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	190b, 191b
16087	Janeževo Brdo - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	27, 28b
8462	Jelšane - Arheološko območje Sv. Katarina	spomenik		arheološka dediščina	347a, 348
27976	Jelšane - Gradišče na Gradišču	arheološko najdišče		arheološka dediščina	333, 334d, 344a, 346a
27977	Jelšane - Gradišče čušnjak	arheološko najdišče		arheološka dediščina	332, 333, 346a
16081	Jelšane - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	334a
3710	Mala Bukovica - Cerkev sv. Roka	vplivno območje		sakralna stavbna dediščina	300
3710	Mala Bukovica - Cerkev sv. Roka	dediščina	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina	300

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Tip	Odsek
8467	Mala Bukovica - Kapelica	vplivno območje		sakralno profana stavbna ded.	300
27686	Male Loče - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	199a, 199b
27739	Nova vas pri Jelšanah - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	342b
16094	Novokračine - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	345a, 351b, 353b
27995	Ostrožno Brdo - Arheološko najdišče sv. Kancijan	arheološko najdišče		arheološka dediščina	17b, 19b, 22
27975	Ostrožno Brdo - Arheološko območje Na Sevcih	arheološko najdišče		arheološka dediščina	22, 23a, 23b, 24b
16090	Ostrožno Brdo - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	7b
8463	Podgrad pri Ilirski Bistrici - Arheološko območje Stari grad	spomenik		arheološka dediščina	204a, 209a, 209b
16088	Podgrad pri Ilirski Bistrici - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	209b
24484	Pregarje - Ambient domačij Pregarje 109 in 110	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina	115a, 127b
16093	Pregarje - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	110
9446	Prelože - Domačija Prelože 21	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina	67c
27702	Prelože - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	67c
27996	Prem - Arheološko najdišče sv. Katarina	arheološko najdišče		arheološka dediščina	37b, 38
27986	Prem - Arheološko območje Gradišca	arheološko najdišče		arheološka dediščina	37b, 57a
574	Prem - Grad	vplivno območje		profana stavbna dediščina	38, 39, 40
573	Prem - Vas	spomenik		naselbinska dediščina	38, 39, 40
27700	Prem - Zaselek Potok	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	33a
27701	Prem - Zaselek Preska	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	38
27985	Račice - Arheološko najdišče sv. čtefan	arheološko najdišče		arheološka dediščina	244, 245b
8464	Račice - Arheološko območje Gradec z Grubljem	spomenik		arheološka dediščina	210a, 210b, 241a, 242a
27684	Račice - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	272a
4900	Ribnica pri Pivki - Domačija Lunj z mlinom in žago	spomenik		profana stavbna dediščina	20
27694	Rjavče - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	80b, 82a
27683	Sabonje - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	165
27697	Smrje - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	43

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Tip	Odsek
27692	Soze - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	159a
8465	Starod - Arheološko območje Gradina	spomenik		arheološka dediščina	267a, 267b
16091	Starod - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	250, 267b
9662	Sušak - Mlin na potoku Sušak	vplivno območje		profana stavbna dediščina	365a
9662	Sušak - Mlin na potoku Sušak	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina	365a
27742	Sušak - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	366a
27984	Tominje - Arheološko območje Gradec	arheološko najdišče		arheološka dediščina	131b
27704	Tominje - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	131b, 134b, 137b
9660	Velika Bukovica - Žaga in mlin pri Madrgocu	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina	290, 191, 292, 293
27749	Veliko Brdo - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	276a

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine ne določamo.

2.2.10 Estetska funkcija

Estetsko funkcijo opravljajo predvsem gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti, gozdovi ki ustvarjajo prijetno okolje v okolici objektov kulturne dediščine in zakrivajo estetsko moteče objekte oz. degradacijske procese v naravi. Estetsko funkcijo opravljajo tudi gozdovi, ki zakrivajo vizualno moteče objekte, gozdni otoki, izraziti robovi in posamezna drevesa.

Prvo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije v GGE opravljajo gozdovi v okolici gradu Prem. Teh gozdov je 1,37 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, gozdni otoki oz. robovi ter posamezna izjemna drevesa, s skupno površino 6,93 ha.

Tretje stopnje poudarjenosti estetske funkcije ne določamo.

2.3 Proizvodne funkcije gozdov

2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi na rodovitnejših rastiščih, na katerih je mogoče pridobivati večje količine kakovostnega lesa.

Nulte stopnje poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije gozdov v GGE Brkini II ni.

Prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije ima nekaj več kot 88 % gozdov GGE (11.442,58 ha). V njih je možno dolgoročno letno sekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Drugo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi na 1.452,99 ha ali 11 % gozdne površine. V njih je možno dolgoročno letno sekati med 2 in 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Tretjo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi v katerih ni možno dolgoročno sekati nad 2 m³ bruto lesne mase na hektar na leto. V GGE je takih gozdov le 135,60 ha ali 1 %.

2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo gozdovi, ki omogočajo nabiranje oziroma pridobivanje večjih količin nelesnih gozdnih dobrin.

Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije imajo semenski sestoji ter gozdovi v katerih se pridobivajo gozdne dobrine v količinah, ki znatno presegajo povprečje. Na prvi stopnji poudarjenosti te funkcije v GGE nismo opredelili.

Drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije opravljajo manj pomembni sestoji z velikim deležem kostanja v LZ; manj pomembne sestoje, kjer poteka nabiranje gozdnih sadežev in zelišč ter območja intenzivne čebelje paše. Območja, kjer v GP poteka intenzivna čebelja paša smo določili na podlagi katastra čebelnjakov in čebelarških stojišč Čebelarške zveze Slovenije, pri čemer smo upoštevali GP v polmeru 100 m. Kot območja gozdov s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin poudarjeno na drugi stopnji smo opredelili 283,17 ha gozdov.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin ne določamo.

2.3.3 Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo gozdovi in z njimi povezani ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za izboljšanje prehranskih razmer za divjad, oziroma ožja območja, ki so pomembna za njihovo gojitev.

Prvo stopnjo poudarjenosti smo v GGE Brkini II ovrednotili v 200 m pasu okrog vzdrževanih gozdnih lazov in grmišč ter okrog kaluž, krmišč in krmnih njiv. Opisani objekti so zaradi velikosti oblikovani kot točkovne funkcijske enote.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti lovnogospodarske funkcije ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE Brkini II so prisotni izključno večnamenski gozdovi. Prevladujejo gozdovi v zasebni lasti, delež državnih gozdov postopno raste. Lokalne skupnosti imajo v lasti dober odstotek gozdov. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom v GGE Brkini II niso bili razglašeni.

Preglednica 21/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah [ha]

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	12.178,57	685,93	166,43	13.030,93
Skupaj	12.178,57	685,93	166,43	13.030,93

Gozdovi so razdeljeni na RGR. Vanje so združeni odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcije gozdov in stopnjo njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. V GGE so večnamenski gozdovi razdeljeni na sedem RGR-jev. Prevladuje RGR 06016 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi, ki pokriva dobro četrtino gozdnih površin GGE.

Gospodarske kategorije gozdov in njihova prostorska razporeditev so prikazane v merilu 1 : 25 000 na **KARTI 4** v kartnem delu načrta.

V spodnji preglednici so prikazane površine in deleži gozdnih rastiščnih tipov po RGR in kategorijah gozdov. Le-ti so bili oblikovani v postopkih priprave območnih gozdnogospodarskih načrtov 2011-2020 in dopolnjeni z območnimi gozdnogospodarskimi načrti 2021-2030.

Preglednica 22/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
06010-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	52101-Nižinsko črnojelševje	4,42	0,2
	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	57,41	2,0
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	0,16	0,0
	59301-Primorsko bukovje	1,15	0,0
	59302-Primorsko bukovje z belkasto bekico	12,56	0,4
	73101-Kisloljubno gradnovo bukovje	2.177,15	74,6
	73102-Kisloljubno gradnovo bukovje z navadnim črnilecem	666,53	22,8
Skupaj RGR		2.919,38	100,0
06011-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - nasadi igl	52101-Nižinsko črnojelševje	5,98	0,6
	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	179,45	18,3
	55501-Primorsko bukovje na flišu	22,97	2,3
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	1,12	0,1
	59302-Primorsko bukovje z belkasto bekico	4,81	0,5
	73101-Kisloljubno gradnovo bukovje	448,58	45,7
	73102-Kisloljubno gradnovo bukovje z navadnim	317,64	32,4

OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
	črnilec		
Skupaj RGR		980,55	100,0
06012-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi g	52101-Nižinsko črnojelševje	22,97	1,3
	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	159,32	9,1
	55501-Primorsko bukovje na flišu	1,89	0,1
	59301-Primorsko bukovje	0,78	0,0
	59302-Primorsko bukovje z belkasto bekico	6,92	0,4
	73101-Kisloljubno gradnovno bukovje	566,45	32,2
	73102-Kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilec	998,24	56,8
Skupaj RGR		1.756,57	100,0
06016-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionir.goz	52101-Nižinsko črnojelševje	36,92	1,1
	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	650,80	18,8
	55501-Primorsko bukovje na flišu	100,62	2,9
	59301-Primorsko bukovje	2,87	0,1
	73101-Kisloljubno gradnovno bukovje	1.372,02	39,7
	73102-Kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilec	1.295,81	37,5
Skupaj RGR		3.459,04	100,0
11030-Toploljubna bukovja	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	5,53	0,2
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	178,00	7,2
	59301-Primorsko bukovje	1.969,92	79,6
	63301-Primorsko gorsko bukovje	161,05	6,5
	63302-Primorsko gorsko bukovje z bledorumenim koreničnikom	146,23	5,9
	73101-Kisloljubno gradnovno bukovje	12,71	0,5
Skupaj RGR		2.473,44	100,0
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	5,86	2,1
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	180,37	65,0
	59301-Primorsko bukovje	80,27	28,9
	63301-Primorsko gorsko bukovje	10,82	3,9
Skupaj RGR		277,32	100,0
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	19,11	1,6
	55501-Primorsko bukovje na flišu	6,25	0,5
	56504-Primorsko hrastovje in črnogabrovje - drugotna združba	614,58	52,8
	59301-Primorsko bukovje	463,82	39,8
	63301-Primorsko gorsko bukovje	46,51	4,0
	73101-Kisloljubno gradnovno bukovje	12,21	1,0
	73102-Kisloljubno gradnovno bukovje z navadnim črnilec	2,32	0,2
Skupaj RGR		1.164,80	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		13.030,93	100,0
Skupaj vsi gozdovi		13.030,93	100,0

3.2 Lesna zaloga

Lesna zaloga gozdov v GGE Brkini II znaša 3.640.895 m³ oziroma 279,2 m³/ha. Je občutno višja od lesne zaloge Kraškega GGO (166 m³/ha) in nižja od lesne zaloge slovenskih gozdov (299 m³/ha). Iglavci imajo v lesni zalogi 21 % delež, listavci pa 79 %. Iz razporeditve lesne zaloge po debelinskih razredih je razvidno, da so listavci v povprečju tanjši od iglavcev, kar nakazuje na nadaljevanje trenda povečevanja deleža listavcev v lesni zalogi. V splošnem je lesna zaloga skoncentrirana v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Preglednica 23/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	8,6	22,9	28,3	22,9	17,3	15,8	5,7
Jelka	7,9	14,5	24,0	28,1	25,5	0,1	0,1
Bor	4,8	20,2	38,1	27,1	9,8	22,9	8,2
Macesen	9,0	24,0	28,5	21,4	17,1	3,9	1,4
Ostali igl.	7,4	23,0	29,5	22,2	17,9	16,1	5,8
Bukev	15,7	30,2	26,9	17,1	10,1	88,3	31,5
Hrast	12,8	27,7	27,9	18,7	12,9	24,1	8,6
Pl. Ist.	21,1	33,2	24,2	13,0	8,5	13,0	4,7
Dr. tr. Ist.	20,2	33,3	24,1	13,6	8,8	69,5	24,9
Meh. Ist.	21,5	35,1	24,0	11,5	7,9	25,5	9,1
Iglavci	6,8	21,9	32,5	24,2	14,6	58,9	21,1
Listavci	17,8	31,7	25,6	15,3	9,6	220,3	78,9
Skupaj	15,5	29,5	27,1	17,2	10,7	279,2	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Za lažje razumevanje prisotnosti drevesnih vrst po skupinah v GGE Brkini II velja ob zgornji preglednici opozoriti na njihove glavne gradnike na tem območju.

Tako so v skupini borov zastopani rdeči, črni in zeleni bor; v skupini ostalih iglavcev je zastopana duglazija, v skupini hrastov sta zastopana dob in graden; v skupini plemenitih listavcev so zastopani: gorski javor, veliki jesen, poljski brest, lipa in lipovec ter češnja; v skupini drugih trdih listavcev so zastopani: kostanj, robinija, beli gaber, črni gaber, cer, puhasti hrast, mali jesen; v skupini mehkih listavcev pa: črna jelša, topoli, trepetlika, vrbe, breza in ostali mehki listavci.

Podrobnejši prikaz strukture lesne zaloge po drevesnih vrstah razkrije, da bukev gradi 31,5 %, drugi trdi listavci 24,9 %, mehki listavci 9,1 %, hrast 8,6 %, bor 8,2 %, ostali iglavci 5,8, in smreka 5,7 %. Pod 5 % LZ pa tvorijo plemeniti listavci 4,7 %, Macesen 1,4 % in Jelka 0,1 % lesne zaloge GGE.

Delež ostalih drevesnih vrst ne preseže enega odstotka skupne lesne zaloge. V to skupino spadajo: trepetlika, veliki jesen, breza, maklen, kostanj, vrbe, lipa, gorski brest, lipovec, topoli, jelka, jerebika, jablana, duglazija, sliva, oreh, brek, rdeči hrast, hrasti, poljski brest, topokrpi javor, hruška, mokovec, ostrolistni jesen, dob, lesnika, črni oreh, koprivovec, grška jelka, pajesen, puhasti hrast, ostrolistni javor.

V okviru gozdne inventure smo v gozdovih GGE popisali 51 drevesnih vrst.

Večji del lesne zaloge je v gozdovih v zasebni lasti (94 %). V državnih gozdovih je 5 %, v gozdovih lokalnih skupnosti pa 1 % lesne zaloge. Njena struktura po lastniških kategorijah pokaže, da je lesna zaloga pri listavcih najvišja v zasebnih gozdovih, pri iglavcih pa v

gozdovih lokalnih skupnosti. Povprečno imajo zasebni gozdovi za manj kot 1 % višjo lesno zalogo kot državni in za manj kot 4 % višjo lesno zalogo kot gozdovi lokalnih skupnosti. V primerjavi z zasebnimi gozdovi je v strukturi lesne zaloge v gozdovih lokalnih skupnosti in državnih gozdovih znatno večji delež iglavcev. Razlog tiči v večjem deležu nasadov, ki so bili osnovani po letu 1960 v smislu melioracije najproduktivnejših rastišč.

Preglednica 24/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	767.056	696.691	56.576	13.789
	m ³ /ha	58,9	57,2	82,5	82,9
Listavci	m ³	2.871.802	2.706.585	134.125	31.092
	m ³ /ha	220,3	222,2	195,5	186,8
Skupaj	m³	3.638.858	3.403.276	190.701	44.881
	m ³ /ha	279,2	279,4	278,0	269,7

3.2.1 Način ugotavljanja lesne zaloge

Lesno zalogo smo ugotavljali na dva načina: z metodo stalnih vzorčnih ploskev ter z okularno oceno po Bitterlichovi metodi v vsakem sestoju posebej. Naknadno je bila izvedena izravnava okularnih ocen s podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 25/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Število vzorčnih ploskev	+ E [%]
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	06011	980,54	359,4	39	16,6
2	06010	2.919,29	277,9	120	7,5
3	06016	3.458,97	251,8	127	11,5
4	11030	2.473,46	248,5	99	7,4
5	06012	1.756,56	330,0	72	10,7
6	12051	1.164,80	207,9	59	15,0
7	12050	277,31	173,8		
Skupaj		13.030,93	279,2,	516	4,6

V GGE Brkini II je bilo izmerjenih 516 SVP, ki so zajele vse RGR. Gostota mreže stalnih vzorčnih ploskev je bila v vseh RGR enaka in sicer 500 x 500 m. Vsak RGR smo uvrstili v svoj stratum, razen RGR 12050 in 12051, ki sta bila združena v skupen stratum. Na podlagi podatkov iz ploskev in s pomočjo stratificiranega vzorčenja po razvojnih fazah in po RGR-jih, je bila za GGE ugotovljena vzorčna napaka $\pm 4,6$ % lesne zaloge. Tako lahko s 5 % tveganjem trdimo, da je prava povprečna vrednost skupne lesne zaloge v GGE Brkini II v intervalu med 266,4 m³/ha in 292,0 m³/ha.

3.2.2 Način ugotavljanja tarif

Za potrebe ugotavljanja tarif smo na SVP izmerili višine 1524 drevesom. Na SVP smo izmerili višine naslednjim 3 drevesom, če so na SVP bila prisotna, in so bila bližje središču ploskve ter niso že bila izmerjena pred desetimi leti. Vsakemu drevesu smo na podlagi višine in prsnega premera določili tarifni razred. Pri določanju tarif po RGR smo uporabili tudi višine dreves predhodne meritve. Oblike tarif smo ohranili enake kot v predhodnem GGN. Drevesa smo nato združili po RGR in skupinah drevesnih vrst ter izračunali povprečne vrednosti tarif. Za številčno manj zastopane skupine drevesnih vrst smo povprečne tarife primerjali s povprečnimi vrednostmi tarif nosilnih drevesnih vrst ter tako dobili njihovo notranje razmerje. Povprečno ugotovljene tarife po RGR smo primerjali s povprečjem do sedaj veljavnih tarif in ugotovili njihova medsebojna odstopanja. V povprečju se tarife niso veliko spremenile, večinoma za en tarifni razred. V spodnji preglednici so prikazane povprečne spremembe tarif po RGR samo za tiste skupine drevesnih vrst, kjer je prišlo do spremembe tarifnega razreda. Za RGR 06012 ni nobenih sprememb v tarifah, zato ta ni prikazan v spodnji preglednici.

Preglednica 26: Povprečna sprememba tarifnih razredov po RGR za glavne drevesne vrste

RGR	Število dreves	Povprečna sprememba tarifnih razredov po glavnih DV		Nova povprečna tarifa po glavnih DV
		Drevesna vrsta	Tarifa	
06010	692	plemeniti listavci	+ 1	32
		dr. tr. listavci	+ 1	33
		mehki listavci	+ 2	46
06011	227	smreka	+ 1	53
		bukev	- 1	31
		hrasti	- 1	30
		plemeniti listavci	+ 4	34
		dr. tr. listavci	+ 2	33
06016	675	hrasti	+ 1	31
		plemeniti listavci	+ 1	31
		dr. tr. listavci	+ 1	32
11030	594	dr. tr. listavci	+1	47
12050	54	bukev	- 1	47
		dr. tr. listavci	+1	43
12051	266	bori	+ 1	47
		hrasti	- 1	43
		dr. tr. listavci	+ 1	43

S povprečnim odstopanjem tarif po RGR, smo korigirali vse odseke znotraj posameznega RGR.

3.3 Prirastek

V gozdovih GGE Brkini II letno priraste 90.349 m³ lesa ali povedano drugače; povprečni letni prirastek znaša 6,94 m³/ha. Ta je za slovenske razmere (7,10 m³/ha) nižji, za razmere Kraškega GGO (4,50 m³/ha) pa relativno visok. V povprečju iglavci priraščajo bolje od listavcev.

Listavci izkazujejo najvišji prirastek v prvih dveh debelinskih razredih, medtem ko je glavčina prirastka iglavcev skoncentrirana v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je najvišji v državnih gozdovih, sledijo zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti. Razlika je še očitnejša v prirastku iglavcev, ki je v državnih gozdovih za 0,82 m³/ha višji kot v zasebnih gozdovih. V prirastku listavcev med lastniškimi kategorijami so razlike manjše.

Preglednica 27/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,19	0,48	0,52	0,28	0,09	1,56	22,4
Listavci	1,48	1,89	1,19	0,56	0,27	5,38	77,6
Skupaj:	1,67	2,37	1,71	0,84	0,36	6,94	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Preglednica 28/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	20.256	18.315	1.590	351
	m ³ /ha	1,55	1,50	2,32	2,11
Listavci	m ³	70.223	66.026	3.404	793
	m ³ /ha	5,39	5,43	4,96	4,76
Skupaj	m³	90.478	84.341	4.994	1.144
	m ³ /ha	6,94	6,93	7,28	6,87

Prirastek smo izračunali z uporabo prirastnih nizov, ki smo jih izravnali iz podatkov pridobljenih na SVP z dvema zaporednima meritvama. Tabela prirastnih nizov se nahaja v **PRILOGI**.

3.4 Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Na dobri polovici (55 %) gozdnih površin rastejo večinoma nenegovani drogovnjaki s pomanjkljivo zasnovo in tesnim sklepom. Dobro tretjino (36 %) gozdne površine predstavljajo pomanjkljivo negovani debeljaki, normalnega do tesnega sklepa. Delež mladovja in sestojev v obnovi je zelo skromen; znaša le 1,2 % oziroma 6,4 % gozdne površine. Mladovje je večinoma nenegovano, tesnega sklepa in dobre zasnove. Sestoji s katerimi se gospodari panjevsko se razprostirajo na 94,5 ha. Večina teh gozdov je zbranih v RGR 06016 - Pionirski gozdovi listavcev na silikatih. Panjevsko gospodarjenje v sestojih črne jelše ima v zasebnih gozdovih v GGE tradicijo in je deloma tudi rastiščno pogojeno, saj na zamočvirjenih ravninah je naravno pomlajevanje precej težavno.

Preglednica 29/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	Število SVP	± E %	Srednji premer cm
	ha	%	Površina		Zasnova							
			ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	151,22	1,2								9	94,3	18
Drogovnjak	7.224,67	55,4	367,68	5,1	9,8	28,2	36,2	25,8	236,4	291	5,2	19
Debeljak	4.731,79	36,3	386,98	8,2	25,0	24,3	27,6	23,1	364,3	147	7,3	26
Sestoj v obnovi	828,75	6,4	360,89	43,5	23,0	34,5	30,4	12,1	222,3	68	13,8	21
Panjevec	94,50	0,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	158,8	1	-	19
Skupaj	13.030,93	100,0	1.115,55	8,6						516	4,6	21

Podmladka je relativno največ v sestojih v obnovi (43,5 %) in je v povprečju dobre zasnove. V podmladku prevladujejo trdi listavci (39 %), sledijo jim bukev z (32 %) deležem in plemeniti listavci s (13 %) deležem.

Preglednica 30/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	61,26	1,94	4,61	0,31	5,99	351,98	47,03	142,82	440,18	59,43	1.115,55
%	5,49	0,17	0,41	0,03	0,54	31,55	4,22	12,80	39,46	5,33	100,00

Preglednica 31/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	151,22	21,6	22,5	32,5	23,4	10,7	19,5	68,0	1,8	68,9	17,3	8,7	5,1
Drogovnjak	7.224,67	7,7	32,2	52,5	7,6	17,3	24,3	56,8	1,6	53,6	38,0	7,1	1,3
Debeljak	4.731,79					20,4	41,6	38,0	0,0	35,5	52,2	11,2	1,1
Sestoj v obnovi	828,75					39,4	37,5	22,9	0,2				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	94,50												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	13.030,93												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre za **negovanost** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

3.5 Tipi sestojev

V GGE Brkini II smo izločili 3.242 sestojev glede na razvojno fazo, drevesno sestavo, gozdnogojitvene ukrepe in poudarjenosti funkcij. Površin manjših od 0,5 ha praviloma nismo izločali. Povprečna površina sestoja v GGE Brkini II znaša 3,98 ha.

Sestojno karto smo deloma na ortofoto načrt izrisali že v pisarni. Na terenu smo nato za vsako izločeno enoto (sestoj) določili razvojno fazo, zasnovo, sklep, površino ter zasnovo podmladka in negovanost. Po kotnoštevni metodi hitre ocene temeljnice smo z uporabo $k=2$ ploščice ocenili lesno zalogo in določili drevesno sestavo. Vsak izločen sestoj smo označili s štirimestno šifro, sestavljeno iz črke (oznaka opisovalca) in trimestne številke (zaporedna številka sestoja posameznega opisovalca).

Opisovalcem smo dodelili naslednje oznake: Matej Reščič: M, Mitja Torjan: T, David Grlj: D, Andrej Kalister: A, Ivan Rožac: L, Nika Žgur: N, Bogdan Magajna: O, Robert Ludvik: R, Petra Sankovič: S, Tomaž Puc: U. Del opisov sestojev je bil izdelan tudi na podlagi gozdnogojitvenih načrtov in ti imajo oznako X in deloma W. Del sestojev pa je bil izdelan na podlagi starih opisov sestojev, ki so bili ustrezno korigirani. Ti sestoji imajo oznako Y in W od številke 500 dalje.

Na osnovi ugotovljenega stanja smo določili višino možnega poseka in gojitvena dela. Sestoje smo združili v 10 sestojnih tipov. Pri tem smo upoštevali delež posamezne drevesne vrste v lesni zalogi oziroma skupini drevesnih vrst, kot jih določa Pravilnik.

Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	215,55	1,7
Gozdovi bukve in hrasta	186,75	1,4
Bukovi gozdovi	2.850,30	21,9
Drugi pretežno listnati gozdovi	7.124,59	54,6
Gozdovi bukve in smreke	16,11	0,1
Jelovi gozdovi	0,41	0,0
Smrekovi gozdovi	176,09	1,4
Borovi gozdovi	1.035,30	7,9
Drugi pretežno iglasti gozdovi	321,36	2,5
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.104,47	8,5
Skupaj	13.030,93	100,0

V GGE prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (54,6 %). Zanje je značilno, da je listavcev več kot 75 % in ne ustrezajo kriterijem za uvrstitev v drug sestojni tip. Bukovi gozdovi so prisotni na dobri petini površine GGE (21,9 %). To so sestoji, kjer je bukev graditeljica sestojev in je njen delež v lesni zalogi večji od 75 %. Sledijo jim borovi gozdovi za katere je značilno, da več kot 75 % lesne zaloge predstavljajo bori. Poraščajo skoraj 8 % površine GGE. Visok delež predstavljajo še drugi gozdovi listavcev in iglavcev (8,5 %). Zanje je značilno, da niti iglavci, niti listavci ne presegajo več kot 75 % lesne zaloge. Ti štirje tipi sestojev skupaj gradijo 93 % gozdov GGE. Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (**KARTA 2**).

3.6 Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov se določi z ozirom na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. Ohranjen gozd je tisti v katerem zastopajo tuje ali redko prisotne drevesne vrste do 30 % delež v drevesni sestavi. Spremenjen je tisti v katerem zastopajo tuje ali redko prisotne drevesne vrste 31 do 70 % delež, v močno spremenjeni znaša ta delež od 71 do 90 %, v izmenjenih pa več kot 90 %.

Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjeni		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	8.841,26	67,9	2.286,40	17,5	1.410,50	10,8	492,77	3,8	13.030,93	100,0
Skupaj vsi gozdovi	8.841,26	67,9	2.286,40	17,5	1.410,50	10,8	492,77	3,8	13.030,93	100,0

V GGE je več kot dve tretjini gozdov opredeljenih za ohranjene. Večina preostalih gozdov so spremenjeni (17,5 %) ali močno spremenjeni (10,8 %), le skromne 4 % so izmenjeni gozdovi. Ob tem velja poudariti, da kriterij spremenjenosti v pogojih, ko nismo popolnoma prepričani o podobi klimaksne gozdne združbe, nima velike teže. Pri določevanju stopnje spremenjenosti smo se opirali predvsem na delež neavtohtonih iglavcev in listavcev v lesni zalogi. Parameter uvrščanja v spremenjene ali izmenjene gozdove je predstavljal tudi večji ali manjši delež avtohtonih vrst (npr. sestoji črne jelše).

3.7 Kakovost drevja

Iz kakovostne strukture je razvidno, da so v GGE v splošnem kakovostnejši iglavci, predvsem bori, ki so tudi bili sajeni na boljših rastiščih. Med listavci je najkakovostnejša bukev, najmanj pa drugi trdi listavci, ki so številčneje prisotni na najrevnejših rastiščih ter v gozdovih, ki so nastali z zaraščanjem kmetijskih površin. Po kakovostnih razredih prevladuje zadovoljiva kakovost s 43,8 %, sledi dobra kakovost z 41,3 % in slaba kakovost z 8,6 %. Najkakovostnejših oziroma odličnih dreves je le 0,1 % pri bukvi medtem ko je dreves prav dobre kakovosti 6,3 %.

Preglednica 34/K: Struktura drevja po kakovostnih razredih

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih [%]				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	158	0,0	15,8	55,1	25,9	3,2
Jelka	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Bor	363	0,0	11,8	48,5	35,0	4,7
Macesen	63	0,0	14,3	66,7	19,0	0,0
Ostali igl.	210	0,0	2,9	60,4	35,7	1,0
Bukev	896	0,1	5,8	40,5	45,6	8,0
Hrast	284	0,0	5,3	39,4	49,7	5,6
Pl. lst.	174	0,0	1,1	33,3	53,5	12,1
Dr. tr. lst.	511	0,0	3,5	27,2	51,7	17,6
Meh. lst.	196	0,0	4,1	38,3	45,4	12,2
Skupaj iglavci	796	0,0	10,6	54,4	32,0	3,0
Skupaj listavci	2.061	0,0	4,6	36,2	48,4	10,8
Skupaj	2.857	0,0	6,3	41,3	43,8	8,6

Opomba: Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm!

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodovanost drevja prikazuje delež dreves s hujšo poškodbo. Poškodovanost smo ugotavljali na SVP in to pri vseh drevesih nad meritvenim pragom, ki so bila popisana na SVP. Skladno z opredelitvijo v Pravilniku se za osutost krošnje šteje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Pri poškodbah debla in koreničnika se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Za hujšo poškodbo vej šteje v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega petino premera drevesa v prsni višini. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdnolesnih sortimentov.

Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,4
Veje	1,2
Osutost	0,8
Skupaj	5,4

Po teh kriterijih je poškodovanega 5,4 % drevja v GGE, ali povedano drugače – poškodovano je vsako dvajseto drevo. Največji delež (3,4 %) predstavljajo poškodbe debla in koreničnika, sledijo poškodbe vej (1,2 %) in osutost (0,8 %). Opažamo, da so največjim poškodbam krošenj podvrženi: bukev, črni bor, cer in črni gaber na karbonatni matični podlagi, največjim poškodbam debla in koreničnika pa: bukev in graden na silikatni matični podlagi.

Glavni dejavnik zmanjševanja vitalnosti vseh (tudi avtohtonih) drevesnih vrst je v zadnjem desetletju sušni stres. Drevesa so zaradi zmanjšane odpornosti bolj podvržena epifitocijam in gradacijam patogenih organizmov. Toplejša klima je tudi razlog pojava v naših krajih prej nepoznanih patogenov. Zaradi sušnega stresa so bolj prizadeti gozdovi na karbonatni matični podlagi. Tako imajo najvišjo stopnjo poškodovanosti gozdovi toploljubnih listavcev 9,5 % in toploljubna bukovja 6,3 %.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2009 in 2010 se je po celi Sloveniji opravil popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni in racionalnejši metodi. Osnova za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote (PE), ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi združujejo med seboj podobne si GGE glede na območne rastiščno-gojitvene tipe. V letu 2014 je bil izveden drugi, leta 2017 pa tretji popis. Analiza in primerjava ocen popisov za PE Brkini, predvsem pa trend vpliva rastlinojede divjadi na mladje velja oz. ga povzemamo tudi za območje GGE Brkini II.

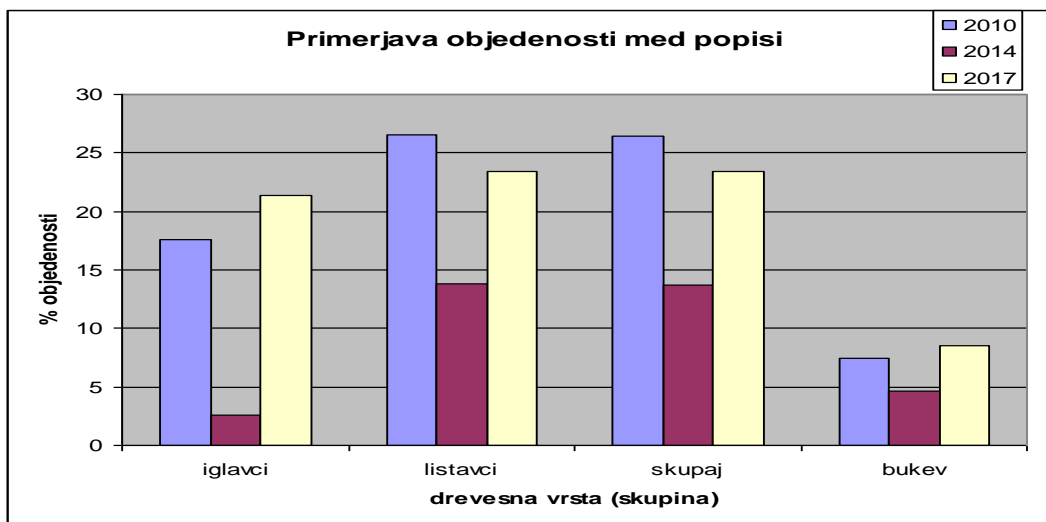
Preglednica 36/OM1: Objedenost gozdnega mladja

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	130.631	-
2. 16-30 cm	59.780	15,9
3. 31-60 cm	35.365	31,3
4. 61-150 cm	17.442	35,5
Skupaj 1-4	-	-
Skupaj 2-4	122.096	23,4

OBJEDENOST V VSEH SLOJIH (R1-R4)

- Skupna objedenost (iglavci in listavci skupaj) znaša slabih 23,4 %, v primerjavi s popisom leta 2010 se je zmanjšala in sicer z 26,4 % na 13,7 %, v primerjavi z letom 2014 pa zvišala.
- Delež skupne objedenosti se je v vseh višinskih razredih povečal.
- Skupna objedenost iglavcev znaša 21,4 %, vendar je treba poudariti, da smo iglavce dobili le na šestih ploskvah in še tu le v nižjih slojih, kjer iglavci predstavljajo le 1 % DV
- Skupna objedenost listavcev znaša 23,4 %, v primerjavi s popisom leta 2010 (26,5 %) se je zmanjšala, v primerjavi s popisom 2014 (13,8 %) pa zvišala.
- Primerjave med popisi 2010, 2014 in 2017 so pri vseh vrstah podobne – objedenost napram letu 2010 je manjša, napram letu 2014 pa višja
- Skupna objedenost pri hrastih se je povečala iz 7,5 % na 30,6 %.
- Objedenost plemenitih listavcev je sicer ob mehkih listavcih najvišja in se je povišala iz 16,7 % na 30,5 %.
- Stopnja objedenosti pa se je pri mehkih listavcih zmanjšala iz 27,2 % na 23,8 %.
- **Tekoča letna objedenost je 15,2 % in je nižja kot leta 2014 (16,6 %).**

Grafikon 1: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014 in 2017 za razrede R1-R4

OBJEDENOST V ZGORNJEM SLOJU (R4)

- Skupna objedenost (iglavci in listavci skupaj) znaša 18,9 % in je manjša tako v primerjavi s popisom leta 2010 36,7 %, kot tudi v primerjavi s popisom 2014, ko je bila 21,7 %.
- Delež iglavcev v zgornjem sloju je minimalen, le 1 %.
- Najvišjo objedenost v zgornjem sloju beležimo pri plemenitih listavcih in to 41,2 % in je nižja kot leta 2014, ko je bila 42,9 %. Sledi objedenost plemenitih listavcev, ki je 28,6 % in je tudi nižja kot leta 2014, ko je bila 30,0 %. Delež hrastov v strukturi DV je 1 % , delež objedenosti pa 25,0 %.
- V R4 višinskem razredu naraste delež bukke – 27 %, ki ima v vseh višinskih razredih najnižjo objedenost, v tem razredu je objedenost 5,1 %.
- Skupno število osebkov v tem višinskem razredu je visoko in znaša 9.508 št/ha, v popisu leta 2010 je bilo število bistveno manjše 2.730 št/ha, v popisu leta 2014 pa 4.565 št/ha.

Presoja vpliva gozd-divjad:

Objedenost mladja ima tudi v PE Brkini značilen trend naraščanja. Tudi za to PE je značilna vrstna pestrost z izrazitim pomanjkanjem iglavcev. Delež objedenosti je nekoliko višji kot v zadnjem popisu in morda ne najbolj značilen pokazatelj stanja v populaciji jelenjadi. Dejstvo, da je vrast bukve največja v najvišjem višinskem razredu, je dober pokazatelj, da so za jelenjad bolj priljubljene drevesne vrste iz skupine mehkih in plemenitih listavcev. Z večjo številčnostjo jelenjadi je višji tudi skupni delež objedenosti višinskega razreda R4, predvsem pa je delež objedenosti bolj priljubljenih drevesnih vrst mehkih, plemenitih listavcev in hrastov v srednjih višinskih razredov zelo visok in spreminja-siromaši vrstno sestavo mladja. Zanimivo je dejstvo, da ne glede na višino deleža objedenosti (primerjava popisa 2010 in 2014) nakazuje podobne trende v razvoju mladja, vsaj kar se tiče drevesne sestave, zato je treba vzroke za zmanjševanje pestrosti iskati tudi v drugih dejavnikih in ne samo v objedanju rastlinojede divjadi.

Objedenost gozdnega mladja se je v PE nekoliko zvišala, ostaja pa na spodnjih mejah objedenosti v Sloveniji.

Analize modelnega in dejanskega stanja razvojnih faz v PE kaže na veliko pomanjkanje deleža mladovja in sestojev v obnovi. Prav ti dve fazi sta pomemben vir prehranske baze gozdnih rastlinojedov. Ob že sedaj visokem posegu v populacije parkljarjev z odstrelom je tudi z vidika večanja gozdne površine in zagotavljanju pomlajevanja v njem, zelo pomembno večati delež mladovij.

3.10 Odmrlo drevje

Z namenom ohranjanja biotskega ravnovesja gozdnega ekosistema in izvajanja trajnega, sonaravnega gospodarjenja se v gozdu, v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov, pušča vsaj 3,0 % lesne mase.

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP in sicer po razširjenih debelinskih razredih, ločeno na iglavce in listavce ter na stoječe in ležeče odmrlo drevje.

Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	8,18	22,87	31,05	11,28	33,72	45,00	19,46	56,59	76,05
	m ³ /ha	3,02	8,32	11,34	4,08	12,21	16,29	7,10	20,53	27,63
30 - 49 cm	št./ha	0,81	1,16	1,97	0,97	1,74	2,71	1,78	2,90	4,68
	m ³ /ha	1,23	1,92	3,15	1,39	2,89	4,28	2,62	4,81	7,43
50 in več cm	št./ha	0,08	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00	0,08
	m ³ /ha	0,22	0,00	0,22	0,00	0,00	0,00	0,22	0,00	0,22
Skupaj	št./ha	9,07	24,03	33,10	12,25	35,46	47,71	21,32	59,49	80,81
	m³/ha	4,47	10,24	14,71	5,47	15,10	20,57	9,94	25,34	35,28

V GGE prevladuje tanjše odmrlo drevje listavcev. Na splošno je odmrlega drevja v gozdovih GGE Brkini II veliko - z gospodarskega vidika celo preveč, saj na 1 ha gozda v povprečju leži ali stoji 80 odmrlih dreves. To je 35 m³ odmrle biomase na hektar gozda, kar predstavlja 11,5 % lesne zaloge.

Kljub zadostni količini odmrlega drevja je potrebno skrbeti, da je odmrla biomasa v gozdovih prostorsko čim bolj enakomerno razporejena ter, da se v gozdu pušča v enakem razmerju stoječe in ležeče odmrlo drevje. Za ptice in male sesalce, ki živijo in gnezdiijo v duplih, je potrebno zagotoviti ustrezno število sušic in sicer:

V gozdovih toploljubnih listavcev:

- drevesa 3. in 4. debelinske stopnje: 1 sušica na 1 ha,
- drevesa 5. do 8. debelinske stopnje: 2 sušici na 10 ha.

V ostalih gozdovih:

- drevesa 3. in 4. debelinske stopnje: 1 sušica na 1 ha,
- drevesa 5. do 8. debelinske stopnje: 2 sušici na 10 ha,
- drevesa nad 8. debelinsko stopnjo: 1 sušica na 10 ha.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v GGE

Lega GGE Brkini II v zaledju velikih centrov - med Tržaškim in Kvarnerskim zalivom, je pomembno vplivala na družbeno gospodarske razmere lokalnega prebivalstva in njihov vpliv na krajino. Na te kraje je nedvomno imel največji vpliv Trst, ki je bil s svojim zaledjem vedno močno povezan in do določene mere od njega tudi odvisen.

Prvi velik vpliv na gozd GGE je bilo naraščanje prebivalstva v srednjem veku. To je narekovalo krčenje gozda za pridobivanje novih kmetijskih površin, ki so bile potrebne za preživetje ljudi in prehrano številne živine. Gospodarjenja z gozdom v pravem pomenu besede v tem času še ni bilo. Izvajalo se je sečnjo katere cilj je bil pridobivanje drvi za domačo porabo in prodajo v priobalna mesta. Dodatno se je v gozdovih pridobivalo še steljo in paslo živino. Že v 18. stoletju so bili gozdovi zaradi pretirane rabe tako devastirani, da so oblasti sprejele ukrepe za njihovo zaščito. Sredi 19. stoletja je bila gozdnatost GGE na flišu 15 %, na karbonatni matični podlagi pa okrog 43 %.

Drugo pomembno obdobje za razvoj gozda v GGE je bil čas po I. svetovni vojni. Življenjske razmere so se za časa italijanske okupacije poslabšale, kar je imelo za posledico emigracije lokalnega prebivalstva v čezmorske dežele in Jugoslavijo in s tem občutno upadanje prebivalstva. Posledično se je zmanjšal stalež živine in intenzivnost pašništva. Začelo se je zaraščanje pašnih površin. Po II. svetovni vojni se je zaraščanje krajine nadaljevalo s še večjo intenzivnostjo. Takrat je Jugoslavija prekinila navezanost zaledja na Trst. Vzpostavile so se povezave s Slovenskimi in okrepile s Hrvaškimi priobalnimi mesti, ki pa niso imela tako velikih potreb po drveh. Povojna industrializacija je sprožila urbanizacijo bližnjih središčnih naselij (Ilirska Bistrica, Podgrad, Materija), začelo se je drugo množično izseljevanje in opuščanje kmetijskih površin.

Leta 1947 je bila ustanovljena prva Uprava za pogozdovanje Krasa v Vipavi, ki pa je delovala le do leta 1948. Takrat so bile ustanovljene tudi Sekcije za pogozdovanje Krasa v Novi Gorici, Postojni, Ilirski Bistrici in Sežani. Spoznanje o celovitem gospodarjenju z gozdovi je prodrlo šele po letu 1961. Takrat je *Temeljni zakon o gozdovih (Ur. l. FLRJ, št. 16/61)* določil izdelavo perspektivnega načrta za Kraško območje ter predvidel ustanovitev posebnega zavoda za usposobitev kraških zemljišč za redno proizvodnjo. Na podlagi tega zakona je Gozdarski inštitut leta 1963 izdelal Gozdnomelioracijski projekt za kras Slovenskega Primorja, leta 1964 pa je bil ustanovljen Zavod za melioracijo in pogozdovanje Krasa, ki je prevzel vse gozdarske naloge na tem območju.

Konec šestdesetih let so se začele prve melioracije gozdov na flišu s sadnjo iglavcev, v borovih gozdovih na apnencu pa prva redčenja in negovalna dela. Načrtno gospodarjenje s temi gozdovi, z upoštevanjem potreb lastnikov, se je pričelo v sedemdesetih letih.

Velik pečat na gozdove GGE je pustil žledolom 5. novembra leta 1980. V naslednjih treh letih je bilo na 2.036 ha prizadete površine, posekanih 147.500 m³ poškodovanega lesa, zgradilo se je 11,3 km gozdnih cest in 150 km vlak. Spravilu poškodovanega lesa je sledila biološka sanacija sestojev. Umetna obnova se je izvedla na 280 ha, naravna pa na 520 ha površine.

Gozdove na tem področju je prvič celovito obravnaval GGN za GGE Brkine II, ki je stopil v veljavo leta 1986. Leta 1994 je bil izdelan desetletni GGN z dobo veljavnosti 1994 – 2003. Devet let kasneje je bil izdelan tretji GGN za ureditveno obdobje 2003 – 2012.

V zadnjih dveh desetletjih se je količina posekanega lesa povečevala v skladu s povečenim možnim posekom. Podatki iz SVP so pokazali, da se v GGE Brkini II poseka znatno več lesa kot ga evidentirajo revirni gozdarji. Kljub temu ostaja realizacija možnega poseka nizka in pripravljenost lastnikov gozdov za vlaganje v gozdove v obliki nege ter gradnje in vzdrževanja gozdne infrastrukture se manjša.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Posek iz tekoče evidence je na ravni GGE (skupno za vse kategorije lastništev in vse drevesne vrste) statistično preverjen s podatkom iz SVP. Ker podatek iz tekoče evidence poseka na ravni GGE statistično odstopa od poseka ugotovljenega na SVP (ob 5 % tveganju), ga v analizi nismo upoštevali. V vseh preglednicah in analizah, razen pri vrstah poseka, se zato navaja podatek o poseku pridobljen na SVP.

Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.

2013 - 2022	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	189.614	60.336	31,8	99.921	45.023	52,7
Listavci	517.963	143.858	27,8	246.710	57.002	47,6
Skupaj	707.577	204.194	28,9	346.618	72.388	49,0

V preteklem ureditvenem obdobju se je v GGE Brkini II posekalo med 274.230 m³ in 419.006 m³ lesa, s sredino pri 346.618 m³. Iglavci so predstavljali dobro polovico (52,7 %) poseka. Skupni posek v GGE je dosegel slabo polovico (49 %) možnega poseka. Slabša je predvsem realizacija poseka listavcev (47,6 %).

Preglednica 39: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum	Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP					
			Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)	
GGE	Iglavci	12.907,98	0,47	469	0,774	3,854	0,349	45,1
	Listavci	12.907,98	1,11	469	1,911	4,879	0,442	23,1
	Skupaj	12.907,98	1,58	469	2,685	6,197	0,561	20,9
Državni gozdovi	387,85	1,06	1	0,000	0,000	0,000	0,0	
Ostali gozdovi	12.520,13	1,60	468	2,691	6,202	0,562	20,9	

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Preglednica 40/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1986 do 2022.

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek [m ³]	Realiziran posek [m ³]	Realizacija sečnje [%]	Skupna realizacija možnega poseka [%]
--------------------	---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------	---

UREDITVENO OBDOBJE od 1986 do 1993*				
Iglavci	32.656	11.044	33,8	5,5
Listavci	168.376	47.797	28,4	23,8
Skupaj	201.032	58.841	29,3	29,3

UREDITVENO OBDOBJE od 1994 do 2002**				
Iglavci	40.820	28.976	71,0	11,5
Listavci	210.470	63.045	30,0	25,1
Skupaj	251.290	92.021	36,6	36,6

UREDITVENO OBDOBJE od 2003 do 2012***				
Iglavci	108.899	75.820	69,6	16,6
Listavci	346.693	176.399	50,9	38,7
Skupaj	455.592	252.219	55,4	55,4

UREDITVENO OBDOBJE od 2013 do 2022***				
Iglavci	189.614	99.921	52,7	14,1
Listavci	517.963	246.710	47,6	34,8
Skupaj	707.577	346.618	49,0	49,0

* v obdobju 1986-1993 je načrtovani in realiziran 8 letni posek

** v obdobju 1994-2002 je načrtovani in realiziran 9 letni posek

*** v obdobju 2003-2012 in 2013 do 2022 je naveden podatek o poseku iz SVP

Skupna realizacija možnega poseka v preteklih treh ureditvenih obdobjih narašča skoraj enkrat hitreje od načrtovanega poseka. Če je znašala realizacija sečnje v letu 1993 le slabo tretjino načrtovanega poseka, je znašala v letu 2012 že dobrih 55 % le tega. Pri tem seveda ne gre prezreti, da so podatki iz preteklih obdobj pridobljeni iz tekočih evidenc in niso statistično preverjen s podatki iz SVP. Zato je zgornjo primerjavo potrebno jemati z rezervo.

4.2.1.1 **Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim**

Relativno največ lesa se je v preteklem ureditvenem obdobju posekalo v RGR 06012 - Podgorska hrastovja na silikatih. V njem se je izvedlo 36 % načrtovanega poseka GGE. Relativno najmanj lesa se je posekalo v RGR 12050 – Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih. Realizacija poseka v tem RGR je dosegel 21 % možnega poseka. Nekoliko višja realizacija poseka 25 % je v pionirskih gozdovih listavcev na silikatih – RGR 06016. V RGR - Gozdovih toploljubnih listavcev – 12051 je bila realizacija poseka 28 %. Sledi še višja realizacija poseka v nasadih iglavcev na rastiščnih podgorskega bukova na silikatih RGR 06011 in sicer 29,8 %. Po relativni realizaciji poseka je bil na drugem mestu RGR -06010 Podgorska bukova na silikatih z 32 % realizacijo.

Po lastniških kategorijah je bila najboljša realizacija pri iglavcih v zasebnih gozdovih, znašala je dobrih 32 % možnega poseka. Na drugi strani je bila najnižja realizacija poseka v občinskih gozdovih pri listavcih, in sicer 9 % možnega poseka. Nizka realizacija načrtovanega poseka v državnih gozdovih je posledica razdrobljene državne posesti po celotni GGE brez večjih strnjenih kompleksov.

Volumen povprečnega posekanega drevesa v državnih gozdovih je nižji kot v zasebnih, kar je posledica višjega deleža redčenj.

Preglednica 41/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	177.989	505.063	683.052	11.625	12.900	24.525	189.614	517.963	707.577
Izveden - m ³	57.912	142.183	200.096	2.424	1.674	4.098	60.336	143.858	204.194
Izveden SVP - m ³	97.119	239.798	336.917	0	0	0	99.921	246.710	346.618
Realizacija - evid	32,5	28,2	29,3	20,9	13,0	16,7	31,8	27,8	28,9
Realizacija - SVP	54,6	47,5	49,3	0,0	0,0	0,0	52,7	47,6	49,0
Povp. drevo - m ³	0,86	0,47	0,54	0,67	0,35	0,49	0,85	0,47	0,54

4.2.1.2 Posek po vrstah sečenj

Vrste poseka so povzete po tekoči evidenci, ki statistično odstopa od poseka ugotovljenega na SVP. Zato v preglednici prikazujemo samo njihove deleže. Negovalni posek je v preteklem ureditvenem obdobju predstavljal slabih 80 % skupnega evidentiranega poseka. Od tega v povprečju 1/3 negovalnega poseka predstavlja pomladitvena sečnja, 2/3 pa redčenja. Pri tem so izrazite razlike med iglavci in listavci, saj je pri slednjih delež negovalnega poseka za 1/3 višji.

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

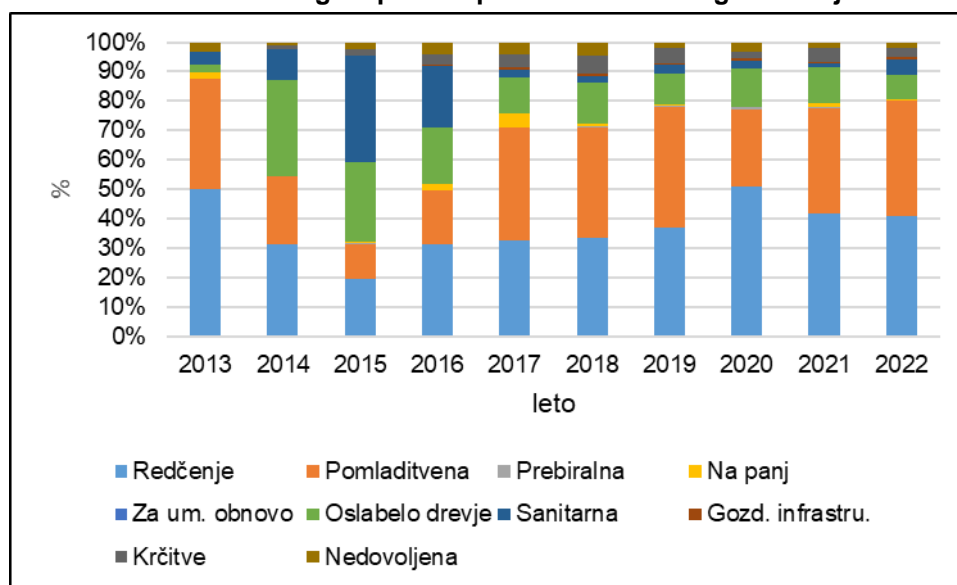
ZASEBNI GOZDOVI														
		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³													
	%	24,4	28,7	0,0	0,0	0,0	17,1	23,8	0,3	4,5	1,2	100,0		
Listavci	m ³													
	%	39,6	31,2	0,2	1,8	0,0	16,1	3,8	0,4	3,4	3,5	100,0		
Skupaj	m³													
	%	35,2	30,5	0,2	1,3	0,0	16,4	9,5	0,4	3,7	2,8	100,0		
DRŽAVNI GOZDOVI														
		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³													
	%	43,5	5,2	0,0	0,0	0,0	9,5	33,2	3,2	4,3	1,1	100,0		
Listavci	m ³													
	%	30,6	23,9	0,0	3,0	0,0	17,6	4,1	1,5	11,7	7,6	100,0		
Skupaj	m³													
	%	38,1	12,9	0,0	1,2	0,0	12,8	21,4	2,5	7,3	3,8	100,0		
GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI														
		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³													
	%	36,3	32,4	0,0	0,0	0,0	0,1	28,0	2,6	0,2	0,4	100,0		
Listavci	m ³													
	%	75,1	0,6	0,0	0,0	0,0	0,3	3,2	0,0	8,9	11,9	100,0		
Skupaj	m³													
	%	50,4	20,9	0,0	0,0	0,0	0,2	19,0	1,6	3,3	4,6	100,0		

SKUPAJ GGE														
		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek				Posek oslabele. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek				
		Posek na Posek za			panj									
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.		umetno obnovo								
Iglavci	m ³													
	%	25,4	27,8	0,0	0,0	0,0	16,5	24,3	0,5	4,4	1,1	100,0		
Listavci	m ³													
	%	39,7	31,0	0,2	1,8	0,0	16,0	3,8	0,4	3,5	3,6	100,0		
Skupaj	m³													
		35,4	30,0	0,2	1,3	0,0	16,2	9,8	0,4	3,8	2,9	100,0		

OPOMBA: Gospodarjenje v preteklem ured. obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem GGN.

Večina poseka v preteklem ureditvenem obdobju je bila izvedena z redčenji, in sicer 40 %, sledi pomladitveni posek s 31 %. Veliko je bilo tudi poseka oslabelega drevja, in sicer 16 %.. Sanitarni posek je zanašal skoraj 10 % vsega poseka, od tega skoraj 75 % pri iglavcih. Po nekaj več kot 3 % je bilo posekanega lesa na račun krčitev gozda. Nekaj več kot 1 % je bilo panjevskega poseka. Nedovoljeni posek je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem relativno enak.

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Grafikon prikazuje gibanje strukture poseka po vrstah poseka med leti znotraj preteklega ureditvenega obdobja. Delež poseka z redčenji se je skozi obdobje precej spreminjal, od slabih 20 % do preko 50 %. Pomladitveni posek je predstavljal dobrih 30 % do 40 % vsega poseka, z izjemo obdobja 2014 do 2016. Posek zaradi krčitev je bil v ureditvenem obdobju najvišji v letih 2018 in 2019. Takrat je predstavljal dobrih 5 % vsega poseka. Delež panjevske sečnje je bil približno konstanten, z vrhuncem v letu 2017, ko je znašal skoraj 5 % vsega poseka. Sanitarni posek je bil skozi večino obdobja relativno nizek, z izjemo v letih 2014, 2016 in predvsem 2015, ko je predstavljal kar 36 % vsega poseka. Podobno razmerje kot pri sanitarnem poseku je zaslediti tudi pri oslabiljenem drevju, le da so jakosti na letni ravni v glavnem nad 10 %. Vrhunec poseka oslabelega drevja je bil v letu 2014 in sicer dobrih 32 %. Nedovoljeni poseki v celotnem obdobju predstavljajo konstantno do 3 % celotnega poseka. Med relativno nizke poseke skozi celo obdobje lahko uvrstimo posek za gozdno infrastrukturo, prebiralno sečnjo in sečnjo za umetno obnovo.

4.2.1.3 Posek po skupinah drevesnih vrst

.Med skupinami drevesnih vrst je bil najvišji posek izveden pri iglavcih, in sicer pri smreki in zelenem boru zaradi sanitarnih razlogov. Zaradi ugodne cene hrastove hlodovine je bil pri listavcih najvišji posek ravno pri hrastu. Ostale skupine drevesnih vrst pri listavcih so imele približno enako jakost poseka.

Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	6,8	8,5
Jelka	0,1	11,8
Bor	9,3	6,6
Macesen	2,0	7,2
Ostali igl.	11,3	10,3
Bukev	27,7	5,5
Hrast	10,6	7,9
Pl. Ist.	3,5	5,7
Dr. tr. Ist.	20,0	5,4
Meh. Ist.	8,7	5,6
Skupaj iglavci	29,5	8,2
Skupaj listavci	70,5	5,8
Skupaj	100,0	6,3

Bukev, glavna graditeljica gozdov v GGE, ima najvišji skupni delež med posekanimi drevesnimi vrstami. Predstavlja 27,7 % poseka. Sledi skupina drugih trdih listavcev ter skupina borov s trikrat manjšim deležem v skupnem poseku od bukve. Intenziteta poseka iglavcev je bila v primerjavi z listavci za 40 % višja in je znašala dobrih 8 % njihove LZ.

4.2.1.4 Posek po debelinskih razredih

Tako pri iglavcih kot pri listavcih je bil največji delež LZ posekan v petem debelinskem razredu, najnižji pa v prvem debelinskem razredu. V zasebnih gozdovih je nizek delež realizacije v prvih dveh debelinskih razredih posledica izostanka negovalnih redčenj v drogovnjakih.

Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,9	4,8	7,1	12,9	22,6	8,3	4,7
Listavci	3,5	4,8	6,5	8,6	10,9	5,8	11,2
Skupaj	3,4	4,8	6,7	9,9	14,0	6,4	15,9

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Na splošno je nizka realizacije poseka pri tanjšem drevju povezana z ekonomiko gospodarjenja. Pri tankem drevju je potrebno za posek in spravilo m³ lesa bistveno več časa kot pri debelem drevju, kar se odraža pri dohodku iz gozda. Poleg tega pri tankem drevju nimamo hlodovine, ki ima višjo ceno v primerjavi z golmi.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 45/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	220,54	0,40	0,2	2,56	1,90	74,2
Priprava tal	ha	29,87	18,34	61,4	0,00	0,75	0,0
Sadnja	ha	32,85	24,71	75,2	0,46	0,75	163,0
Obžetev	ha	166,42	21,58	13,0	1,84	1,50	81,5
Nega mladja	ha	345,15	20,90	6,1	0,00	0,00	0,0
Nega gošče	ha	267,29	18,80	7,0	3,15	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	149,84	1,05	0,7	1,68	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	204,63	0,41	0,2	6,09	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	146,04	25,16	17,2	0,00	0,81	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,25	1,15	460,0	0,00	1,50	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.500,00	2.240,00	149,3	0,00	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	1.650,00	601,00	36,4	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmiš	ha	3,66	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	133,50	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	1,90	2,20	116	0,00	0,00	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	0,38	0,0	0,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	18,58	0,0	0,00	1,64	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	3.670,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	11,01	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	9,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	7,50	0,0
Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,10	0,00	0,0	223,20	2,30	1,0
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	29,87	19,09	63,9
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	33,31	25,46	76,4
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	168,26	23,08	13,7
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0,0	345,15	20,90	6,1
Nega gošče	ha	0,33	0,00	0,0	270,77	18,80	6,9
Nega letvenjaka	ha	0,10	0,00	0,0	151,62	1,05	0,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,01	0,00	0,0	213,73	0,41	0,2
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	14,34	0,0	146,04	40,31	27,6
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	0,25	2,65	1.060,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	1.500,00	2.240,00	149,3
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	1.650,00	601,00	36,4
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	3,66	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	133,50	0,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	1,05	0,0	0,00	1,65	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,38	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,78	0,0	0,00	21,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	0,00	3.670,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	11,01	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	9,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	7,50	0,0

OPOMBA: Gospodarjenje v preteklem ureditvenem obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem GGN

Gojitvena dela, načrtovana v prejšnjem načrtu, so bila usmerjena v nego sestojev. Po pregledu izvedenih del je razvidno, da so bila izvedena v zelo majhnem obsegu. V večjem obsegu so bila izvedena obnovitvena dela, ki jih zasebni lastniki tradicionalno najraje izvajajo. Žal temu sledi le obžetev, za ostala negovalna dela pa ni interesa.

Realizacija gojitvenih del je bila različna. V zasebnih gozdovih izstopa zaščita s premazom za več kot štirikrat od načrtovanega obsega del. Zaščita s količenjem oz. tulci presega načrtovan obseg del za skoraj 150 %. Načrtovane priprave sestojev za naravno obnovo je bilo v zasebnih gozdovih bistveno več, vendar se je ni realiziralo niti 1 %. Na drugi strani, v državnih gozdovih pa je priprava sestojev realizirana 74 %. Priprava tal je bila izvedena na dobrih 64 % površine. Sadnja izstopa v državnih gozdovih s 163 %, medtem ko je v zasebnih gozdovih bila realizirana v 75 %. V zasebnih gozdovih je bila zaščita z ograjo realizirana na dobrih 36 % površine. Vzdrževanje protipožarnih objektov je doseglo 27 % realizacijo. Ostala gojitvena in varstvena dela so bila realizirana v obsegu manjšem od 20 %.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Primerjava realizacije gradnje gozdnih prometnic (vlake, gozdne ceste) z načrtovano gradnjo iz preteklega načrta GGE pokaže na nedoseganje zastavljenih ciljev, zlasti na področju graditve gozdnih cest. Nekoliko uspešnejši je pokazatelj gradnje in rekonstrukcije gozdnih protipožarnih presek in vlak. Kot vzrok nedoseganja ciljev lahko navedemo naslednja dejstva: razdrobljena posest, nezainteresiranost lastnikov gozdov za vlaganje v gozdne prometnice, neodvisnost lastnikov gozdov od dohodka iz gozda, v požarno ogroženih gozdovih ugodnejši sistem financiranja izgradnje protipožarnih presek, uporaba ostalih prometnic za gospodarjenje z gozdom (gozdne poti, kolovozi). Razlika med uspešno gradnjo protipožarnih presek in zanemarljivo dolžino gozdnih cest je poleg ugodnejšega financiranja izgradnje protipožarnih presek tudi sam postopek. V primeru protipožarnih presek vodi postopek ZGS od pridobitve vseh soglasij do izdaje odločbe, pri gradnji gozdnih cest je nosilec lastnik ali investitor. Kljub svetovanju ZGS in pomoči pri pridobivanju dokumentacije za izgradnjo gozdnih cest, se lastnike predvsem zaradi višine finančnih sredstev ne odločajo za takšne korake. Kljub ugodnemu sofinanciranju, ki ga je omogočal Program razvoja podeželja 2014-2020 se lastniki niso odločali za ukrep izgradnje gozdnih cest. Stanje je nekoliko boljše na področju izgradnje vlak, kjer so lahko lastnik z manjšimi finančnimi sredstvi in enostavnejšo dokumentacijo bili upravičeni do sofinanciranja izgradnje vlak. Za potrebe spravila lesa so lastniki vzpostavili prevoznost predvsem na vaških poteh in kolovozih, za kar pa ZGS ne vodi evidence.

Relativno uspešna je realizacija izgradnja protipožarnih presek, ki se v celoti sofinancirana s strani države. Rekonstrukcije presek se v preteklem ureditvenem obdobju ni načrtovalo in tudi ne izvedlo. Manjši popravki so bili izvedeni v okviru rednega vzdrževanja. Več o protipožarnih presekih je predstavljeno v poglavju 4.2.2 Gojitvena, varstvena in druga dela.

Po obsegu sredstev so najpomembnejši finančni vir za vzdrževanje gozdnih cest pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest, ki so neposredni prispevek lastnikov gozdov, zato naj bi bila ta sredstva, kljub dejstvu, da so integralni del občinskih proračunov, strogo namenska. Višina proračunskih sredstev za vzdrževanje gozdnih cest je okrog 30 % od celotnega zneska, namenjenega vzdrževanju gozdnih cest. Tretji, minimalen vir pri vzdrževanju gozdnih cest so še lastna sredstva lokalnih skupnosti. Navedena sredstva zadostujejo zgolj za tekoče vzdrževanje, investicijskega vzdrževanja ni.

Škode na gozdnih cestah

Škode na gozdnih cestah po ujmah ZGS oceni na podlagi stroškov za vzpostavitev gozdne ceste v prvotno stanje. Vsota teh ocen po posameznih cestah pa pomeni skupno oceno škod. Posebnega sklada za sanacijo škod na gozdnih cestah v Sloveniji nimamo. V večini primerov se ceste sanirajo ob rednem vzdrževanju gozdnih cest, kar pomeni, da so lahko gozdne ceste po več mesecev neprevozne. Pri obravnavanju in razumevanju podatkov o škodah na gozdnih cestah in posledično sanacijah škod, je potrebno upoštevati različne situacije oziroma načine ocenjevanja. V primeru, da so za oceno škod pozvane lokalne skupnosti s strani Uprave RS za zaščito in reševanje, ZGS v skladu z Uredbo o metodologiji

za ocenjevanje škod oceni škodo na gozdnih cestah. V nasprotnem primeru, ZGS škode oceni sam.

Višina škod na gozdnih prometnicah je v preteklem ureditvenem znašala 28.000 €. Vse poškodbe, nastale zaradi ujm, se postopoma sanirajo s sredstvi, ki so namenjena tekočemu vzdrževanju gozdnih cest

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Ekološke funkcije:

Za zagotavljanje trajnosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in estetske funkcije se je pri obnovi s sadnjo sadilo rastišču ustrezne drevesne vrste s poudarkom na plodonosnih drevesnih vrstah. Ohranjalo in pospeševalo se je tudi minoritetne drevesne in grmovne vrste. Za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarske funkcije je bila v preteklem ureditvenem obdobju izvedeno vzdrževanje vodnih virov (9 dni). Prav tako se je redno vzdrževalo površine pod daljnovodi in nad vodovodi, ki imajo funkcijo grmišč. Ostala dela za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ter dela za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološke ter klimatske funkcije niso posebej evidentirana, saj so bila v skladu s smernicami in ukrepi, ki jih vsebujejo gozdnogospodarski načrti, zajeta že v gojitvenih in varstvenih delih, v sečnji in spravilu, v gradnji gozdnih prometnic, v obravnavi posegov v gozd in gozdni prostor ter pri gospodarjenju z gozdnim prostorom nasploh. Na večjih strminah s poudarjeno varovalno funkcijo so bile sečnje malopovršinske. V ožjem pasu ob vodotokih in izvirih se je skrbno izbiralo drevje za posek.

Socialne funkcije:

Dela za krepitev socialnih funkcij so se načrtovala in opravljala hkrati z gojitvenimi in varstvenimi deli ter z vsemi drugimi gozdnogospodarskimi deli, v skladu s smernicami in ukrepi, ki jih vsebujejo gozdnogospodarski načrti. Večina del za krepitev socialnih funkcij tako ni posebej evidentiranih, izjema so dela, ki jih navajamo v nadaljevanju za posamezne funkcije.

- Raziskovalna in higiensko-zdravstvena funkcija: V sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije je bil v letu 2018 in 2020 opravljen Popis poškodovanosti gozdov - ogroženosti oz. propadanja gozdov na mreži 4 X 4 km. Osnovni kazalnik vitalnosti je bila osutost drevja.
- Funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot okolja ter funkcija varovanja naravnih vrednot: Vsa dela v gozdu na zavarovanih območjih so se načrtovala in opravljala v sodelovanju s pristojnimi zavodi za varstvo narave in kulturne dediščine. Revirni gozdarji so bili seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov naravnih vrednot in kulturne dediščine in so na teh območjih gospodarili skladno z njimi.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013-2022

V GGE Brkini II je bilo v obdobju 2013 do 2022 odobrenih 63,54 ha krčitev gozda, od tega velika večina za kmetijske namene (75 % celotne izkrčene površine). Obseg krčitev v kmetijske namene se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem skoraj prepolovil, kar kaže na nadaljnje upadanje zanimanja za kmetovanje. Ostali vzroki krčitev so po obsegu ostali podobni predhodnemu ureditvenemu obdobju.

Preglednica 46 /D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2013-2022 po namenu [ha]

Namen krčitev : površina [ha]						
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	Skupaj
0,42	12,81	47,79	0,00	0,38	2,14	63,54

Med infrastrukturnimi objekti so tudi v tem ureditvenem obdobju prevladovale izgradnje transportnih vodovodov, ki povezujejo vodovode na območju Ilirske Bistrice z vodovodi na območju Krasa in Slovenske obale.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013-2022

Postavljeni cilji v preteklem ureditvenem obdobju so bili le deloma izpolnjeni. Čeprav so se lesne zaloge okrepile, drevesna sestava malenkostno izboljšala in prirastek je ostal na približno enaki ravni, pa se razmerje razvojnih faz ni izboljšalo, ampak pri mladovju celo poslabšalo. V prihodnje bo potrebno več pozornosti posvetiti obnovi gozdov, kajti delež je že prevelik. Negovanost sestojev je v vseh razvojnih fazah slaba, večinoma so sestoji nenegovani in s tesnim sklepom. Drogovnjaki, ki površinsko prevladujejo, imajo večinoma pomanjkljivo zasnovo.

Glede na zasnovo sestojev in produktivnostjo rastišč, bi bilo potrebno bistveno več pozornosti posvetiti negi, vendar je zanimanje za negovalna dela med lastniki gozdov zelo nizko in še pada. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem je bil obseg vseh izvedenih gojitvenih in varstvenih del manjši. Večje je bilo edino vzdrževanje protipožarnih presek, ki ga izvaja ZGS.

Realizacija možnega poseka je bila v primerjavi z drugimi GGE v Kraškem GGO dokaj ugodna, vendar je znaten del poseka bil realiziran zunaj evidenc ZGS. Po uradni evidenci je bila realizacija poseka 29 %, po podatkih SVP pa 49 %.

Glede na zadnji popis objedenosti gozdnega mladja v primerjavi z objedenostjo v preteklem ureditvenem obdobju, se je ta nekoliko izboljšala in jo bo potrebno v prihodnje ohranjati na tej ali še na nižji ravni.

V primerjavi s preteklimi ureditvenimi obdobji se je v zadnjem ureditvenem obdobju več pozornosti posvetilo zavarovanim območjem in območjem Natura 2000, kjer se je poskušalo gospodarjenje z gozdom čim bolj prilagoditi usmeritvam Zavoda za varstvo narave in Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozdov v GGE se še vedno povečuje. Povečanje površine gozdov v preteklem desetletju je posledica zaraščanja kmetijskih zemljišč. K zmanjševanju površine gozda so prispevale krčitve gozdov (63,54 ha) ter manjše korekcije gozdnega roba.

V primerjavi z letom 1986, ko je bila prvič natančneje ugotovljena gozdna površina, se je ta povečala za 2.356,58 ha, oziroma za 22 %. Najvišji porast je bil zabeležen v obdobju med leti 1994 do 2003, in sicer za 1.260,59 ha (11,5 %).

Preglednica 47: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1986 in 2023

Leto	Zasebni gozd	Državni gozd	Goz. lok. skup.	Skupaj
	površina [ha]			
1986	9.379,37	1.294,42		10.673,79
1994	9.862,81	1.104,45		10.967,26
2003	11.554,47	673,38		12.227,85
2013	12.346,93	387,85	173,20	12.907,98
2023	12.179,13	685,93	166,43	13.030,93

Trend povečevanja gozdne površine se bo nadaljeval tudi v prihodnje, saj je za to ureditveno obdobje ugotovljenih 748,89 ha zaraščajočih se površin, ki utegnejo v naslednjem ureditvenem obdobju prerasti v gozd. Zaraščajo se površine zunaj gozdnega prostora (568,49 ha), kot tudi v gozdnem prostoru (180,40 ha). Proces zaraščanja je najintenzivnejši v odmaknjenih predelih Podgrajskega in Jelšanskega podolja. Trend zmanjševanja državnih gozdov se je v zadnjem desetletju obrnil, saj se je površina državnih gozdov skoraj podvojila oziroma vrnila na raven leta 2003.

Karta: Razvoj gozdne površine

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	10967,26	28	129	157	2,2	6,1	8,3	0,4	0,5	0,9
2003	12.227,85	46,6	157,8	204,4	2,72	6,79	9,50	0,60	1,40	2,0
2013	12.907,98	57,1	193,6	250,7	1,55	4,83	6,38	0,77	1,90	2,67
2023	13.030,37	58,9	220,4	279,2	1,55	5,39	6,94	1,57	5,14	6,70

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Pregled razvoja lesne zaloge v zadnjih treh desetletjih kaže na njen občuten dvig, saj se je ta povečala za kar 78 %. Vzrok za tako naglo rast lesne zaloge je v nizki sečnji in posledično hitri akumulaciji lesne zaloge. Gibanje prirastka je v zadnjih treh desetletjih precej dinamično, vendar je to deloma posledica različnih metod meritev prirastka. Najbolj medsebojno primerljivi sta zadnji dve meritvi.

Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	2,5	0,0	10,0	1,9	3,6	39,0	8,9	2,6	20,3	11,2
2003	3,9	0,0	11,6	2,1	5,1	32,7	8,1	2,5	21,5	12,5
2013	5,1	0,1	9,0	1,8	6,9	31,6	8,5	3,9	23,3	9,8
2023	5,7	0,1	8,2	1,4	5,8	31,5	8,6	4,7	24,9	9,1

Pregled razvoja gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst kaže na to, da se je v zadnjih treh desetletjih delež smreke povečal, medtem ko ostalih iglavcev večinoma zmanjšal. Zmanjšal se je tudi delež bukve in mehkih listavcev, povečal pa delež plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev.

Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	60,0	76,6	104,4	147,9	166,8	103,0	63,3	85,7	115,6	155,6	180,0	100,0	106,6
Listavci	90,0	105,0	128,3	141,8	148,7	113,9	90,8	108,6	132,2	147,4	150,0	111,6	128,0
Skupaj	80,0	99,2	121,3	143,6	153,5	111,4	86,5	103,0	126,7	150,0	156,5	108,8	122,3

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

V zadnjem desetletju sta se relativno najbolj povečala lesna zaloga in prirastek najdebelejših iglavcev. Tudi na splošno stase najbolj povečala lesna zaloga in prirastek najdebelejšega drevja, saj se delež debeljakov v GGE povečuje. Na drugi strani lesna zaloga in prirastek najtanjšega drevja padata. Vzporedno z višanjem lesne zaloge in deleža debelega drevja se povečuje tudi možni posek.

5.1.3 Kontrolni izračun lesne zaloge

Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

Skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	737.481	2.498.592	3.236.073
Vrast	3779	56164	59943
Prirastek (novi letni x 10)	201.981	702.371	904351
Sečnje po evidenci SVP	99.921	246.710	346.631
Pričakovana zaloga	843.320	3.010.416	3.853.736
Ugotovljena zaloga	767.056	2.871.802	3.638.858
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	91,0	95,4	94,4

Zasebni gozdovi

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	680.616	2.402.111	3.082.727
Vrast	3532	52487	56019
Prirastek (novi letni x 10)	182.670	661.265	843935
Sečnje po evidenci SVP	93.380	230.561	323.941
Pričakovana zaloga	773.437	2.885.303	3.658.740
Ugotovljena zaloga	696.691	2.706.585	3.403.276
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	90,1	93,8	93,0

Državni gozdovi

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	44.247	64.762	109.009
Vrast	199	2957	3156
Prirastek (novi letni x 10)	15.915	34.026	49941
Sečnje po evidenci SVP	5.260	12.988	18.248
Pričakovana zaloga	55.101	88.757	143.857
Ugotovljena zaloga	56.576	134.125	190.701
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	102,7	151,1	132,6

Gozdovi lokalnih skupnost

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	12.618	31.719	44.337
Vrast	48	715	764
Prirastek (novi letni x 10)	3.503	7.902	11404
Sečnje po evidenci SVP	1.273	3.143	4.416
Pričakovana zaloga	14.896	37.193	52.089
Ugotovljena zaloga	13.789	31.092	44.881
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	92,6	83,6	86,2

Ugotovljena lesna zaloga se dokaj dobo sklada z njenimi pričakovanimi vrednostmi na ravni GGE in v zasebnih gozdovih. Ob upoštevanju mortalitete gozdnega drevja, ki v GGE Brkini II znaša povprečno 16,11 m³/ha, bi se ugotovljena in pričakovana lesna zaloga povsem ujemali. Po lastniških kategorijah, predvsem pri državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti, pa so odstopanja pričakovane in ugotovljene lesne zaloge večja, saj površina teh dveh lastništev med desetletji močno niha.

5.1.4 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

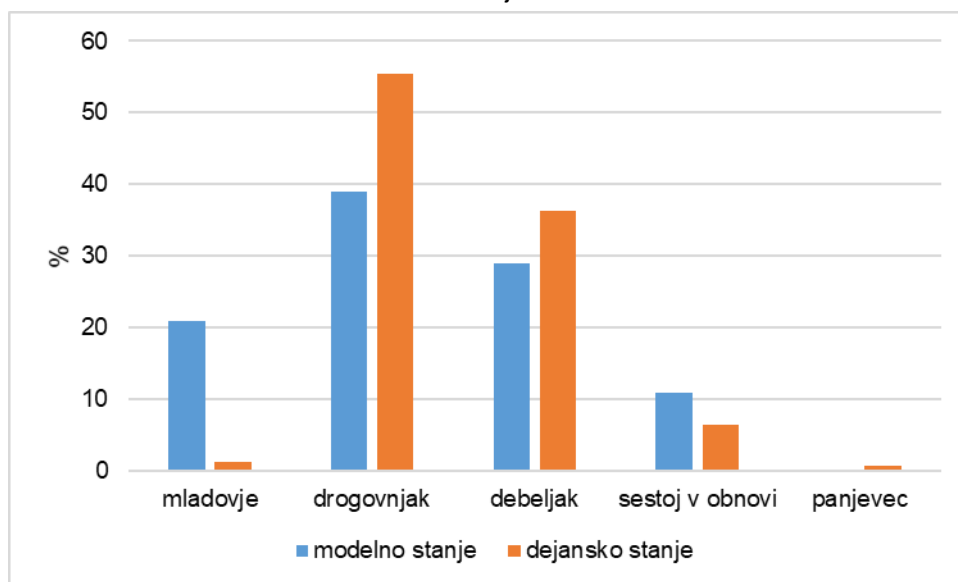
Med kazalci za presojanje gozdnogospodarskih pogojev trajnosti gozda je med pomembnejšimi usklajenost dejanskega z modelnim razmerjem razvojnih faz. Slednje prikazuje stanje za katerega menimo, da je ustrezno za zagotavljanje trajnosti mnogonamenske vloge gozda, zato predstavlja naš dolgoročni gozdnogojitveni cilj. Podatke za določitev modelov smo črpali iz območnega načrta, strokovne literature ter iz spoznanj in dolgoletnih izkušenj pri gozdarjenju z gozdovi na področju GGE.

Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	151,22	1,2	1,2	26	21	2.736,38	-19,8
Drogovnjak	7.224,67	55,4	55,8	49	39	5.081,84	16,4
Debeljak	4.731,79	36,3	36,5	37	29	3.778,81	7,3
Sestoj v obnovi	828,75	6,4	6,5	14	11	1.433,34	-4,6
Panjevec	94,50	0,7					
Skupaj	13.030,93	100,0					

Primerjava dejanskega in modelnega razmerja razvojnih faz v GGE kaže na relativno veliko neuskklajenost. Preveč je drogovnjakov in debeljakov, primanjkuje pa sestojev v obnovi in predvsem mladovja, primanjkljaj skoraj 20 %. Pri tem je potrebno upoštevati, da so številna manjša jedra mladovij ostala neevidentirana. Zato je mladovij dejansko nekoliko več, kot jih prikazuje stanje. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečal predvsem delež debeljakov in sestojev v obnovi na račun drogovnjakov.

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Trenutno porušeno stanje strukture razvojnih faz postavlja poseganje v gozdove s ciljem spremembe deleža razvojnih faz kot prioriteto.

5.1.5 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju se je zagotavljalo trajnost vseh v GGN opredeljenih funkcij gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali varstveni predpisi in omejitve ter prisotne funkcije gozdov na način, da zaradi izvajanja del v gozdu ni bila ogrožena nobena izmed ekoloških ali socialnih funkcij gozdov.

Gozdovi GGE Brkini II na splošno dokaj dobro zagotavljajo socialne in ekološke funkcije gozda in njihova vloga se še krepi saj se povečuje lesna zaloga skupaj z deležem odraslih gozdov (pomembno predvsem za proizvodne in socialne funkcije gozda), po drugi strani pa se izboljšuje tudi drevesna sestava z zmanjševanjem deleža iglavcev in mehkih listavcev.

Kljub zadovoljivemu stanju na področju funkcij gozdov se mestoma pojavljajo konfliktna območja, kjer gozd opravlja več funkcij, ki pa so si po svoji vlogi nasprotujoče, kot na primer rekreacijska funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. V takih primerih skušamo interese uskladiti in jih usmerjati.

Pri gospodarjenju z gozdom dajemo prednost funkcijam, ki jih ta gozd opravlja, še zlasti pri posegih v gozd in gozdni prostor. Posebej neugodni so primeri, ko ljudje nezakonito opravijo posege na območjih z izjemno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami. Ti posegi so v GGE redki in v teh primerih ZGS prepusti zadevo v reševanje gozdarski inšpekciji.

Med motečimi pojavi v GGE naj omenimo še divja odlagališča odpadkov in vožnja z motornimi kolesi in vozili po gozdnih vlakah. Pomembno vlogo pri zagotavljanju socialnih in ekoloških funkcij gozda opravlja varstvo gozdov, na kraškem delu GGE predvsem protipožarno varstvo. Gozdni požari, predvsem vršni, močno prizadenejo vse funkcije gozda. Z izboljšanjem požarnega varstva v obliki izgradnje in vzdrževanja protipožarnih objektov smo veliko prispevali h ohranitvi vseh funkcij gozda na požarno ogroženih območjih. V splošnem lahko presodimo, da se je trajnost z vidika zagotavljanja funkcij gozdov v GGE v prejšnjem ureditvenem obdobju zagotavljala zadovoljivo.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Ob upoštevanju večnamenske vloge gozdov, stopnje poudarjenosti posameznih funkcij gozdov, splošnih gospodarskih razmer in posestne strukture teh gozdov, so gozdnogospodarski cilji v GGE Brkini II sledeči:

Dohodek in zaposlitev

Visoko produktivna rastišča na flišni matični podlagi omogočajo pridelavo visoko kakovostnega lesa, ki v povezavi z zelo velikim deležem zasebnih gozdov, predstavljajo velik neizkoriščen potencial. Omenjeni gozdovi morajo trajno zagotavljati dohodke svojim lastnikom, hkrati pa nuditi zaposlitev lokalnemu prebivalstvu tako v gozdarski kot v lesnopredelovalni industriji. Lastnike gozdov je potrebno spodbuditi k aktivnejšemu gospodarjenju z gozdovi in njihovemu medsebojnemu sodelovanju in povezovanju, tako pri sečnji in spravilu lesa kot tudi pri njegovi prodaji. Za lastnike gozdov, ki se ogrevajo z drvmi, predstavlja pomemben dohodek iz gozda njegov prihranek pri porabi domačega lesa za kurjavo v primerjavi z nabavo drugih energentov ali surovin. Intenzivirati gospodarjenje z državnimi gozdovi in gozdovi v lasti lokalne skupnosti.

Povečanje deleža ohranjenih gozdov

Skoraj tretjina gozdov v GGE Brkini II ni ohranjenih. Deloma gre za nasade iglavcev, v večini pa gre za pionirske gozdove listavcev na silikatih, ki so nastali z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih površin. Pionirski gozdovi slabo izkoriščajo rastiščni potencial tako po kakovosti kot po količini lesa, zaradi česar je cilj njihovo postopno zmanjšanje oziroma preoblikovanje v bolj ohranjene oziroma klimaksne gozdove. Ohranjena rastišča in rastiščem prilagojeni gozdovi so pogoj za njihovo odpornost na podnebne spremembe in posledično različne ujme.

Povečati odprtost gozdov z gozdnimi cestami in vlakami

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo v GGE Brkini II posekanih zgolj 49 % možnega poseka, kar je glede na stanje gozdov občutno premalo. Eden izmed glavnih vzrokov za to je poleg razdrobljene gozdne posesti tudi slaba odprtost gozdov z gozdnimi cestami in predvsem z gozdnimi vlakami, ki so dokaj številne, vendar v slabem stanju. Številne stare gozdne vlake so s sodobno gozdarsko mehanizacijo neprevozne in so potrebne rekonstrukcije. Poleg tega manjkajo rampna mesta ob javnih cestah in vlakah. Iskati je potrebno rešitve z namenom izboljšanja odprtosti gozdov, tako z lastniki zemljišč, lokalno skupnostjo in drugimi državnimi institucijami (Direkcija RS za vode).

Varstvo narave

Šestina ozemlja GGE je vključena v območje Nature 2000. Na teh območjih je potrebno gospodarjenje z gozdom prilagoditi režimom varovanja ter ohranjati in krepiti ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov. Posebno pozornost je potrebno nameniti tudi številnim drugim zavarovanim območjem po predpisih o ohranjanju narave.

Varovalna vloga gozdov

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je v GGE med najpomembnejšimi funkcijami. Ta je posebej poudarjena na flišni matični podlagi, kjer gozdovi zaradi velikih naklonov

terena preprečujejo vodno erozijo in plazenje zelo erodibilne podlage. V takšnih območjih ima varovalna vloga prednost pred ostalimi rabami gozdov.

Urejanje številčnosti divjadi

Cilj gospodarjenja z gozdom, kot življenjskim okoljem divjadi, in cilj upravljanja z rastlinojedo divjadjo je v ohranitvi številčno usklajenih populacij z okoljem, ki bodo omogočale njihov trajni lov in nemoteno pomlajevanje drevesnih vrst ter zagotavljanje biotske pestrosti ostalih živalskih vrst. Za slednja dva cilja je treba gozdove ohranjati v večjih strnjениh površina in preprečevati njihovo fragmentacijo. V gozdovih je treba zagotoviti večji delež pašnih površin za divjad, na apneni matični podlagi pa urediti vodne vire. Divjad je treba čimbolj zadržati v gozdnem prostoru.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

V tem ureditvenem obdobju so splošne usmeritve za gospodarjenje z gozdovi v GGE Brkini II naslednje:

- Uravnotežiti razmerje razvojnih faz s povečanjem deleža mladovij in sestojev v obnovi ter zmanjšanjem deleža debeljakov.
- V izmenjanih sestojih popestriti drevesno sestavo z avtohtonimi listavci in s tem prispevati k njihovi večji ekološki in mehanski stabilnosti ter odpornosti.
- V gozdovih pionirskih listavcev izvajati premenilna redčenja s katerimi postopno zmanjšujemo delež pionirskih listavcev na račun pospeševanja klimaksnih, rastišču primernih drevesnih vrst, kot so hrast, bukev in plemeniti listavci.
- Pospešuje se osebke semenskega nastanka, ki so v povprečju bolj odporni na sušne razmere, kar velja predvsem za bukove gozdove na karbonatni matični podlagi.
- Na sušnih grebenskih in vzhodnih legah se pospešujeta predvsem graden in cer, ki bolje prenašata sušne razmere v primerjavi z bukvijo.
- Naravna obnova z nasemenitvijo je osnovni način obnove gozda. Pri njej upoštevati semenska leta ciljne drevesne vrste za posamezno rastišče. Ob neuspeli naravni obnovi izvajati malopovršinsko obnovo s sadnjo in z rastišču primernimi drevesnimi vrstami, predvsem listavci ustrezne provenijence.
- Izvajati nego v mlajših razvojnih fazah, pri kateri se pospešuje hrast, bukev in plemenite listavce.
- Izvajati redčenja v drogovnjakih v korist hrasta, bukve in plemenitih listavcev ter s tem izboljšati tudi mehansko stabilnost sestojev.
- Za posamezni RGR upoštevati povprečne proizvodne in pomladitvene dobe.
- Načrtno puščanje odmrle in odmirajoče biomase v gozdu, v višini do 3 % lesne zaloge, ki ni nevarna za prenamnožitvev gozdu škodljivih gliv ter rastlinskih in živalskih vrst. Pri puščanju biomase naj se upošteva priporočila, ki so navedena v poglavju 3.10.
- V primeru naravnih ujm takoj pričeti s sanacijo sestojev in preprečiti prenamnožitvev gozdu škodljivih organizmov.
- V nasadih iglavcev stalno spremljati številčno stanje podlubnikov.

- Dopolnjevati in vzdrževati obstoječo gozdno in protipožarno infrastrukturo ter s tem zagotoviti ustrezno protipožarno varstvo gozdov.
- Zagotoviti ter vzdrževati ugodne prehranske razmere za divjad in ostale prosto živeče živalske vrste (plodonosne drevesne vrste, grmišča) pa tudi vzdrževati za divjad pomembne ekosisteme (kaluže, lazi).
- Osveščati in izobraževati lastnike gozdov o pravilnem, varnem in ekonomičnem gospodarjenju z gozdom, jih seznanjati o možnostih financiranja in sofinanciranja gozdnih del ter nakupa gozdarske strojne mehanizacije. Poudarek naj bo na izvajanju izobraževalnih delavnic za varnejše delo z motorno žago, spravilo lesa s traktorjem in dela z gojitvenimi orodji.
- Na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov.
- V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:
 - erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - plazljivih območjih prepovedano krčenje in veliko površinska obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
 - poplavnih območjih prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala.
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Gospodarjenje z gozdom naj poteka na podlagi sproščene tehnike gojenja gozdov, ki se najbolj prilagaja rastiščni in sestojni pestrosti ter upošteva mnogonamensko vlogo gozda. Prevladuje naj skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem. Pri ukrepih upoštevati nego gozdnega roba. Posebna drevesa glede morfoloških, estetskih ali dendrometričnih lastnosti naj se ohranjajo do pozne starosti.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

6.2.2.1 Ekološke funkcije gozdov

Usmeritve za vzdrževanje **funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev**:

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije naj bodo čim bolj zastrta z gozdno vegetacijo. S tem se v veliki meri zmanjša vpliv erozijskih procesov in ohranja ugodno mikroklimo (predvsem na skalovitih območjih). Zaželeno je puščati ležeča mrtva drevesa kot zadrževalce vode, biomase in prsti. Na skalovitih področjih podrtice služijo kot mikrolokacije za kalitev semen in razvoj mladja. Na flišni matični podlagi je posebno pozornost potrebno pri gradnji in vzdrževanju gozdnih vlak posvetiti odvodnjanju vlak. Zaradi izjemne občutljivosti terena naj bo novogradenj čim manj oziroma naj bodo čim bolj položne. V največji meri naj se uporablja že obstoječe vlake. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov. Pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine.

Usmeritve za vzdrževanje **hidrološke funkcije**:

Gozdna vegetacija opravlja hidrološko funkcijo s tem, ko večja zadrževalno sposobnost tal za vodo, izravnava in blaži odtok vode ob padavinskih maksimumih, izboljšuje kakovost in čistost podtalnice. Režim gospodarjenja je za hidrološko funkcijo podoben kot za varovalno: ukrepi naj bodo malopovršinski, zgradba sestojev primerna rastišču, obnova pa čim bolj naravna. Ob vodnih virih naj se pušča obvodno rastje, ki najbolje opravlja hidrološko funkcijo. V neposredni okolici podzemnih vhodov in vodnih virov naj bo visok delež starega drevja, prepuščenega naravnemu razvoju. Spravilo gozdnih sortimentov ne sme potekati preko kaluž, sečni ostanki pa morajo biti ob zaključku sečnje odstranjeni iz vseh strug, jarkov, kalov, kaluž in vodnih virov. V okolici vodozbirnih območij in vodnih virov naj se ne uporablja kemičnih sredstev ali izvaja zemeljskih del na gozdnih vlakah. Pri vlakah, ki prečkajo vodotoke je potrebno preprečiti izlive olj ter poškodbe strug ali brežin vodotokov. Na območjih s prvo in drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije je potrebno kot mazivo za motorne žage uporabljati biološko razgradljiva olja.

Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena Zakona o vodah ; v *nadaljnem besedilu*: ZV, določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom ZV niso dovoljeni, razen naštetih izjem.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z ZV, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen

pretok vode, plavin in plavja, onemogoči obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov. Prepovedano je odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi in odlaganje odpadkov. Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo prve stopnje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravidnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja, na območju 1. in 2. vodovarstvene cone. Na vodovarstvenem območju, ki je razglašeno z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane je pri gospodarjenju z gozdovi potrebno upoštevati omejitve in pogoje, ki jih določa ta uredba.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz *PKDVO* na območju 3. vodovarstvene cone.

Usmeritve za vzdrževanje **funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti:**

Z namenom vzdrževanja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in pestrosti habitatov živalskih in rastlinskih vrst naj se vzdržuje in ohrani manjšinske ekosisteme v gozdnem prostoru (kaluže, kali, izviri, studenci, lazi, jase, melišča, ekocelice). Usmeritve za vzdrževanje lazov so navedene pod Usmeritve za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije (poglavje 6.2.2.3).

Ekocelice so sestoji v katerih niso načrtovani gozdnogospodarski ukrepi v prihodnjih 20 – 30 letih. Na podlagi gozdnogojitvenega načrta se lahko za ureditveno obdobje tega GGN izločijo ekocelice. Za ekocelice se lahko izberejo skupine dreves ali sestoji, ki so z vidika gospodarjenja manj zanimivi, bodisi zaradi kakovosti, nedostopnosti ali poškodovanosti in hkrati niso nevarni za gradacijo škodljivih žuželk in bolezni. Ekocelice se določijo na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst.

Okoli mokrišč in vodnih površin v gozdu ter gozdnem robu naj se ohranja drevje in grmovje tako, da je med vodnim telesom in gozdom sklenjen prehod, porasel z lesnimi rastlinami. Ohranja naj se tudi velikost obstoječih habitatov, naklon brežin in poraslost z vodnim rastlinjem. Vodna telesa na gozdnih vlakah so izvzeta iz usmeritve. Pri izbiri dreves za možni posek v 50 m radiju okrog kaluž je v okviru možnosti smiselno upoštevati želje lovcev. Pri izvedbi sečnje je potrebno izvajati popolni gozdni red.

V gozdu naj se pušča večje število plodonosnih in manjšinskih drevesnih vrst ter debelejših odmrlo drevje, ki ni nevarno za prenamnožitev škodljivih žuželk.

Pri izvajanju gozdnogospodarskih del naj se izogiba aktivnim gnezdiščem. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarsko-tehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljkih (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali.

Gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji naj se ohranijo.

OBMOČJA NATURE 2000: USMERITVE VEZANE NA CELOTEN GOZDNI ROSTOR

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

OBMOČJA NATURE 2000: USMERITVE VEZANE NA UPRAVLJAVSKE CONE

Preglednica 53: Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

<p>Ime upravljavske cone: Upravljavska cona A – bukova (Matarsko podolje) Površina cone: 2.297,8 ha</p>
<p>Habitatni tipi: Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), (8310) Jame, ki niso odprte za javnost</p>
<p>KONKRETNE USMERITVE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nadaljuje naj se z izvajanjem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdom. - Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje. - Ohranja se strnjen gozdni kompleks Matarskega podolja, krčitve bukovih sestojev, za urbane in kmetijske površine, naj se ne izvajajo. - Ohranja naj se vsaj 3% mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda. - Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste. - Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov. - Posekan les listavcev na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička, se v času od 15. maja do 15. avgusta iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku. - Predlagamo malopovršinsko skupinsko postopen način gospodarjenja, obnova naj se

<p>vrši v manjših pomladitvenih jedrih. Obnova se izvaja v daljšem časovnem obdobju, postopoma ter prostorsko razpršeno. Izogibati se je treba velikopovršinskim sečnjam in večjim intenzivnostim pri redčenjih.</p> <ul style="list-style-type: none"> - V neposredni okolici jam in brezen naj se ohranja gozdne površine, krčenje gozda naj se ne izvaja. - Novih gozdnih prometnic naj se ne umešča na območju jam oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik. - Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
<p>Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Načrtno puščanje biomase v gozdu: 670 (Puščanje stoječe biomase) in 671 (Puščanje podrte biomase)
<p>Ime upravljavske cone: Upravljavska cona B – vodotoki Površina cone: 168,7 ha</p>
<p>VRSTE in HT: primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)</p>
<p>KONKRETNE USMERITVE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje. - Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov. - Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu. - V coni naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije. Na brežinah, naj se odstranjuje zgolj nestabilna drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Zagotavlja naj se zasenčenost vodnih površin. - V coni naj se krčenje gozda ne izvaja. - Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. - V coni se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin. - Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. - Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.

Usmeritve za vzdrževanje **klimatske funkcije:**

To vlogo najbolje opravlja naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Gozd zagotavlja klimatsko funkcijo predvsem s svojo razporeditvijo ob naseljih. Krčitve tu niso zaželene, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrezno zmesjo in strukturo sestojev.

6.2.2.2 Socialne funkcije gozdov

Usmeritve za vzdrževanje **zaščitne funkcije:**

Na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije je potrebno skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad objekti, ki zadržuje morebitno padajoče kamenje in skalovje. Na strmih pobočjih, kjer preti nevarnost usadov je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižjo lesno zalogo. Na erodibilnih strmih pobočjih se je potrebno izogibati vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije.

Usmeritve za vzdrževanje **rekreacijske, turistične in estetske funkcije:**

Na območjih s prvo in drugo stopnjo poudarjenosti teh funkcij je potrebno skrbeti, da so sečišča (popoln gozdni red), skladišča lesa in vlake skrbno urejeni. Lesne sortimente je potrebno v čim krajšem možnem času odpeljati z gozdne prometnice. Potrebno je ohranjati čim bolj naravno drevesno sestavo, pri čemer je zaželeno ohraniti posamezna debela in estetska drevesa.

Usmeritve za vzdrževanje **poučne funkcije:**

Na območju s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije (v gozdovih ob gozdni učni poti Na Goliče) je potrebno vzdrževati informacijske in poučne table ter skrbeti za varnost in prehodnost poti.

Usmeritve za vzdrževanje **higiensko-zdravstvene funkcije:**

V okolici kamnolomov so najboljši zadrževalci prahu in hrupa odrasli sestoji s polnilnim slojem in bujnim gozdnim robom. Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.

Usmeritve za vzdrževanje **funkcije varovanja naravnih vrednot:**

Konkretne varstvene usmeritve za posamezno naravno vrednoto so prikazane v spodnji preglednici v nadaljnjem besedilu pa so opisane splošne smernice za varstvo naravnih vrednot.

Preglednica 54: Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote v GGE Brkini II

Id. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Konkretne varstvene usmeritve
2860	Dolenjske jame	Jamski ponorni sistem jugozahodno od Jelšan	geomorf, (geomorf p)	državni	Sistem sestavlja 6 jam (Rijašova hišica, Jernejčinova ali Dolenjska jama, Marniva ali Marnina jama, Jama pod Letico, Jančarica in Hram ali Hramič). V okolici vhodov v navedene jame. naj se ne načrtuje gozdnih prometnic. Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
2941	Podgrad - nahajališče fosilov 1	Nahajališče eocenskih fosilov pri Podgradu v Brkinih	geol	lokalni	Vlaka na območju naj se trasira izven predelov s prisotnimi geološki pojavi.
3026	Podgrad - nahajališče fosilov 2	Nahajališče krednih fosilov nad Račiškimi Ponikvami	geol	lokalni	
3290V	Reka	Reka z obrežji, najdaljša ponikalnica v Sloveniji z izjemnim odtočnim režimom	hidr, geomorf, (geomorf p)	državni	Ohranja se naravna zarast ob Reki in njenih pritokih
3296	Mola	Levi pritok Reke (Velike vode)	hidr, geomorf	lokalni	
3284	Škraplje na Starajskem krasu	Škraplje na Starajskem krasu	geomorf	lokalni	- V območjih naj se ohranja visok delež gozda (ohranja naj se tudi gozd kot namenska raba).
3718	Ponikve v Potokah - naravni most	Naravni most v slepi dolini Hrušiške ponikve na kontaktnem krasu Matarskega podolja	geomorf	NVLP	- Struge vodotokov se ohranja v naravnem stanju - Spravilo lesa naj ne poteka po strugah vodotokov
2877	Ločka Dana - slepa dolina	Slepa dolina na kontaktnem krasu Matarskega podolja	geomorf	državni	Vlaka na območju naj se trasira izven predelov s prisotnimi geomorfološki pojavi (npr. škraplje, skalni osamelci, brezna, naravni mostovi, ponori ...)
3115V	Račiška Dana	Slepa dolina vzhodno	geomorf	državni	

Id. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Konkretna varstvena usmeritve
	slepa dolina	od Račic, na kontaktnem krasu Matarskega podolja	rf, hidr, ekos, (geom orfp)		
3257V	Šmagurka - dolina	Dolina z vodotokom v Brkinih	zool, hidr	lokalni	
3260	Danca - slepa dolina	Slepa dolina pri Podgradu na kontaktnem krasu Matarskega podolja	geomor, (geom orfp) (hidr)	državni	
3297V	Brdanska Dana - slepa dolina	Slepa dolina na kontaktnem krasu Matarskega podolja, vzhodno od naselja Starod	geomor, hidr	državni	
4152	Hrušiške ponikve - slepa dolina	Slepa dolina jugovzhodno od Hrušice na kontaktnem krasu Matarskega podolja	geomor, hidr, (geom orfp)	državni	
2857V	Posrtev	Levi pritok Reke (Velike vode)	hidr, zool	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> - Ohranja se naravna zarast ob vodotoku - Gradnjo novih gozdnih prometnic naj se načrtuje v takšni oddaljenosti od vodotoka, da ne bo prihajalo do spiranja materiala v vodotok. - Spravilo lesa naj ne poteka po strugi (tudi če je struga suha - presahnjena). Možno je pravokotno prečkanje vlake čez vodotok. - V obdobju od 1. junija do 15. novembra, naj se ne izvaja dejavnosti in posegov, ki bi lahko povzročili povečanje kalnosti v vodotokih.
80243	Ulica pečina - brezstropa jama	Niz podolgovatih depresij s strmimi stenami in jamskimi sedimenti na površju na območju Kovačevega Stržena v Podgrajskem podolju	geomor, rf, geol	državni	<ul style="list-style-type: none"> - Brezstropa jama je izražena v reliefu, ponekod so prisotni ostanki jamskega inventarja (posamezni kosi jamske sige, ki se nahaja na površju). Po dosedanjih poznavanjih gre za eno od treh najpomembnejših ohranjenih brezstropnih jam v Sloveniji. - Na območju NV naj se ne gradi gozdnih prometnic (območje je tako razgibano, da bi izdelava vlak konkretno spremenila relief in potencialno uničila NV).
3091	Hrast nad Bukovcem	Mogočen hrast pri Preložah v Brkinih	drev	lokalni	
3266	Bukev v Galeji	Stara bukev v gozdu pod Rjavčami	drev	lokalni	<ul style="list-style-type: none"> - Sečnja ter spravilo lesa naj se izvajajo na način, da se ne poškoduje varovanih dreves. - Varovana drevesa se prepusti naravnemu razvoju.
3293	Velika Bukovica - hrast na robu Muharjevega sadovnjaka	Mogočen cer v Veliki Bukovici	drev	lokalni	

OPOMBA: 1. Z oznako V so v stolpcu ID.ŠT. označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km.

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON). Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitvev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Usmeritve za vzdrževanje **površinske geomorfološke** naravne vrednote :

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

Usmeritve za vzdrževanje **podzemeljske geomorfološke** naravne vrednote :

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.

- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklimе v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Usmeritve za ohranitev **geoloških** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrni lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

Usmeritve za ohranitev **hidroloških** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Usmeritve za vzdrževanje **zoološke** naravne vrednote:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozije ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.
- Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteč. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času razmnoževanja) ali prostorsko omeji ali prepove.
- Rekreatijske in športne aktivnosti se preusmerja na spoznavanje in doživljanje narave.

Usmeritve za vzdrževanje **ekosistemskih** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

Usmeritve za vzdrževanje **drevesnih** naravnih vrednot:

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

OBMOČJA PRIČAKOVANIH NARAVNIH VREDNOT

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot **pred odkritjem** so naslednja:

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic: Investitorja se seznanijo z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave, v nadaljevanju ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot **ob odkritju**:

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,

- oceno ogroženosti ter
- predlog ukrepa varstva (*in-situ* ali *ex-situ* varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

Usmeritve za vzdrževanje **funkcije varovanja kulturne dediščine:**

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,

- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbirno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevanje koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbi zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),

- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

POSEGI V KULTURNO DEDIŠČINO

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Na gozdnih površinah, ob oz. v bližini gozdnega roba na območju GGN GGE Brkini II se nahaja 59 varovanih enot in območij kulturne dediščine, za katere podajamo naslednje podrobne kulturnovarstvene usmeritve:

- Naselbinska dediščina
Pri posegih neposredno ob naselbinski dediščini se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih.
- Stavbe
Vse objekte, kjer so zaradi del možne poškodbe, je potrebno med deli zaščititi. V neposredni bližini je možna samo sečnja poškodovanih dreves in sanitarna sečnja. Ohranja se prostorski kontekst objekta v gozdu.
- Vplivna območja
Pri posegih v vplivno območje se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih. Izvaja se sanitarna sečnja in redčenje.
- Arheologija
Arheološka kulturna dediščina je najbolj ranljiva zvrst v kontekstu gospodarjenja z gozdovi, zato je potrebno upoštevati podrobne smernice, ki so navedene v spodnji preglednici.

Preglednica 55: Smernice za enote arheološke kulturne dediščine v GP

EŠD	Ime	Smernice
116	Dolnji Zemon - Arheološko najdišče Gradišče	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
8463	Podgrad pri Ilirski Bistrici - Arheološko območje Stari grad	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
		<p>dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
8464	Račice - Arheološko območje Gradec z Grubljem	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
8465	Starod - Arheološko območje Gradina	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
8462	Jelšane - Arheološko območje Sv. Katarina	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
		<p>- Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika.</p> <p>- Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase.</p> <p>- Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.</p> <p>- Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves.</p> <p>- Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS.</p> <p>- V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.</p>
27980	Hrušica pri Ilirski Bistrici - Arheološko območje sv. Krizogon	<p>• Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS.</p> <p>• Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi:</p> <p>- Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva.</p> <p>- Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika.</p> <p>- Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase.</p> <p>- Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.</p> <p>- Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves.</p> <p>- Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS.</p> <p>- V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.</p>
27976	Jelšane - Gradišče na Gradišču	<p>• Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS.</p> <p>Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi.</p> <p>• V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi:</p> <p>- Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva.</p> <p>- Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika.</p> <p>- Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase.</p> <p>- Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.</p> <p>- Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves.</p> <p>- Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS.</p> <p>- V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.</p>
27994	Gornji Zemon - Arheološko najdišče	<p>• Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS.</p>

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
	Mežnarija	<p>Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27985	Račice - Arheološko najdišče sv. Štefan	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27977	Jelšane - Gradišče Šušnjak	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
		<p>- V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.</p>
27975	Ostrožno Brdo - Arheološko območje Na Sevcih	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27995	Ostrožno Brdo - Arheološko najdišče sv. Kancijan	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27986	Prem - Arheološko območje Gradišča	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
		<p>koreninskega sistema dreves.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27984	Tominje - Arheološko območje Gradec	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27996	Prem - Arheološko najdišče sv. Katarina	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27993	Hrušica pri Ilirski Bistrici - Arheološko najdišče sv. Antona Opat	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
		<p>potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27978	Hrušica pri Ilirski Bistrici - Arheološko območje Za pilom	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Gmričevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
20828	Račice - Arheološko najdišče Račiška pečina	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Gmričevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
29532	Dolenje pri Jelšanih - Arheološko najdišče Jančarica	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne

EŠD	Ime	Smernice
		<p>mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.

6.2.2.3 Proizvodne funkcije gozdov

*Usmeritve za vzdrževanje **lesno proizvodne funkcije***

Za krepitev lesno proizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno izvršiti načrtovane ukrepe in upoštevati smernice iz tega načrta.

*Usmeritve za vzdrževanje **funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin***

Za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin se smiselno upošteva ukrepe in smernice iz poglavja 6.2.6. Poleg tega naj se ohranja sestoje z večjim deležem kostanja. Premične čebelnjake naj se postavi na lokacije, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi.

*Usmeritve za vzdrževanje **lovnogospodarske funkcije***

Ustvariti in vzdrževati je potrebno ravnovesje med številčnostjo rastlinojede divjadi, velikih zveri in prehransko kapaciteto okolja. Le na ta način bo zagotovljeno nemoteno pomlajevanje drevesnih vrst, ki je osnova trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi. To bomo dosegli:

- z zadostnim in pravilnim odstrelom divjadi,
- z ohranjanjem naravne drevesne sestave,
- z ohranjanjem plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst,
- z vzdrževanjem gozdnega roba in za divjad pomembnih manjšinskih ekosistemov.

Slednje predstavljajo zlasti pašne površine (lazi), ki jih je potrebno redno kositi in preprečiti njihovo zaraščanje v gozd. Izogibati se je potrebno vlačanju lesa po lazih in daljšemu puščanju sečnih ostankov na njih. Gozdni rob lazov naj se vzdržuje vsaj enkrat v ureditvenem obdobju z ustreznim posekom. Pri izbiri dreves za posek na površinah, kjer je lovnogospodarska funkcija poudarjena na prvi stopnji (lazi, kaluže, krmne in predelovalne njive, krmišča ter visoke preže), je treba smiselno upoštevati strokovna priporočila upravljavcev lovišč.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Življenjsko okolje divjadi v GGE se spreminja, kmetijske površine se zaraščajo (travniki in pašniki), gozdovi prehajajo v bolj strjene gozdne komplekse in nudijo divjadi potrebno zaščito. Z vidika prehranjevalnih kapacitet za divjad pa je ne ravno navdušujoč podatek, da

je delež mladovij in sestojev v obnavljanju panjevcev majhen. V strukturi gozdov prevladujejo listnati gozdovi, med katerimi so prisotne tudi, za prehrano divjadi zelo pomembne plodonosne drevesne vrste kot so: hrasti, domači kostanj, jerebika, mokovec,... . V prihodnje bo eden najpomembnejših ukrepov v okolju divjadi vzdrževanje, po potrebi tudi osnivanje pasišč v gozdnem prostoru. Usmeritve so naslednje:

- vzdržuje naj se pašnike in travnike v gozdu. Pasišča naj predstavljajo ciljno 1 – 3 % površine gozdnega prostora, kar pomeni tudi nekaj na novo izdelanih oz. rekultiviranih pašnikov,
- vzdržuje naj se grmišča,
- postavlja naj se krmišča za krmljenje divjega prašiča in jelenjad (v glavnem kot tudi privabljalna), divje prašiče se krmi z močno krmo – koruzo, jelenjad pa z sočno oz. voluminozno krmo; lokacije krmišč so opredeljene v lovskih načrtih,
- vzdržuje naj se krmne njive, ki imajo tudi vlogo remiz. Seje se s poljščinami, ki se jih ne pobira in na njivah ostajajo preko leta in zime (tako nudijo tudi mali divjadi potreben vir hrane in zatočišče),
- vzdržuje naj se vodne površine - kale in kaluže (na območju karbonatne podlage se teži k vzdrževanju minimalno 3 vodnih teles/1000 ha),
- oblikuje in ohranja naj se podrast v ostankih avtohtone vegetacije (skupine drevja, gozdni robovi) ter vzdržuje pestrost razvojnih faz gozda in gozdni rob,
- ohranjanja naj se mrtvo stoječe in ležeče drevje in drevje z dupli ter gnezdi,
- preprečuje naj se ograjevanje gozda z namenom širitve pašnih površin,
- ohranjuje in pospešuje naj se plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali je smiselno upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, natančneje v 6.2.2.1 Ekološke funkcije gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti) ter v poglavju 6.2.2.3 Proizvodne funkcije gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije), kjer so navedene natančne usmeritve.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

V GGE Brkini II ni varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom. V tem ureditvenem obdobju se predlaga izločitev gozdnega rezervata na pobočju Kovnice. Predlagano območje leži v obmejnem pasu na jugu GGE v revirju Starod, odsekih 06256 in 06257B, na nadmorski višini od 680 m.n.v. do 900 m.n.v.. Gre za izjemno skalovit in nedostopen teren, ki je glede drevesne sestave in rastišč dobro ohranjen. Gozdni rezervat bi bil pomemben z vidika življenjskega okolja velikih zveri ter spremljanja in preučevanja migracije bukve iz sušnejših rastišč Čičarije.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Usmeritve za delo s požarno ogroženimi sestoji se nanašajo na preventivna varstvena dela, na razvoj gozdov v smeri dolgoročnega zmanjševanja požarne ogroženosti ter obnovo pogorišč.

Strategija gašenja požarov v naravnem okolju temelji na gasilskih enotah, ki se v bližino požara pripeljejo s terenskim vozilom, opremljenim s primerno količino vode in visokotlačno črpalko, zato mora biti požarno ogrožen prostor odprt z omrežjem prometnic, ki omogoča prevoze vsaj z gasilskimi terenskimi vozili, obenem pa predstavljajo tudi določeno oviro za širjenje požarov.

Optimalna odprtost požarno ogroženega prostora znaša 25 m/ha, orientacijska razdalja med prometnicami je do 400 m. Ob tem je potrebno upoštevati reliefne posebnosti, zaradi katerih je po potrebi omrežje lahko tudi gostejše. Za protipožarno varstvo so koristne vse obstoječe prometnice, ki omogočajo neposreden dostop v naravno okolje.

1. Gojitvene usmeritve

- Dolgoročna revitalizacija degradiranih rastišč, ki posledično zmanjšuje elementarno (dano po naravi) požarno ogroženost.
- Pospeševanje na požare bolj odpornih drevesnih vrst.
- Čim dlje ohranjati normalen ali tesen sklep sestojev, ki pomaga pri vzdrževanju humidne notranje klime.
- Obnova naj poteka z ostrimi prehodi med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami, kjer talni požar lahko preide v vršnega. Pri planiranju obnove paziti na čim krajše dolžine prehodov med razvojnimi fazami.
- Krajšanje pomladitvenih dob.
- Naravna obnova z rastišču prilagojenimi vrstami, ki so odporne na požare zaradi debelega lubja (hrasti, bori ...) ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev.
- Obnova s sadnjo naj se izvaja po izvršenih tehničnih ukrepih za preprečevanje požarov.
- Nega v gošči in letvenjaku z veliko jakostjo, usmerjena v hitro preraščanje med razvojnimi fazami.

2. Varstvene usmeritve

- Odpiranje požarno ogroženega naravnega okolja s protipožarnimi presekami, ki skupaj z gozdnimi in javnimi cestami tvorijo omrežje intervencijskih prometnic za potrebe gašenja. Razdalja med prometnicami naj bo do 400 metrov.
- Osnovno omrežje protipožarnih presek tvori mreža protipožarnih presek 1. kategorije. Na območjih, kjer terenske ali druge razmere tega ne dopuščajo, se načrtuje gradnja oziroma protipožarnih presek 2. kategorije. Dolžina protipožarnih presek 2. kategorije naj praviloma ne presega 1 km.
- Prometnice naj bodo opremljene s čim več izogibališči in obračališči ter vstopnimi ploščadmi. Največja razdalja med izogibališči je 200 metrov, obračališči pa 400 metrov.
- Prometnice morajo imeti svetli profil vsaj 5 m brez krošenj, da lahko omogočajo dostop tudi večjim gasilskim vozilom in deloma omejijo širjenje vršnega požara.

- V zelo strmih ali drugače težko dostopnih predelih, ki jih ni mogoče odpirati s prometnicami, se lahko po potrebi gradi protipožarne steze. Te so praviloma krajše od 1 km oziroma premagujejo do 200 metrov višinske razlike.
- Znane povzročitelje požarov, se lahko na težko dostopnih območjih omeji z gradnjo protipožarnih zidov. To so suhozidi iz kamna, visoki do en meter, ki morajo biti stalno očiščeni vseh gorljivih materialov v širini 2 m in služijo za zaustavitev oziroma upočasnitev predvsem talnih požarov.
- V okolici naselij in pomembnejših infrastrukturnih objektih je smiselno v okviru občinskih prostorskih načrtov načrtovati kmetijsko namensko rabo. S tem se omogoči izvedbo krčitev gozdov z namenom vzpostavitve kmetijskih površin, ki predstavljajo v primeru požara manjšo grožnjo naseljem in infrastrukturi. V okolici naselij je možna tudi protipožarna paša živine.
- Postavljanje tabel za označevanje protipožarne infrastrukture in protipožarnih opozorilnih tabel ob prometnicah in območjih večjega zadrževanja ljudi.
- Gradnja hidrantov, kjer se prometnice v naravnem okolju približajo vodovodom. Po presoji namensko urediti tudi druge vodne vire, tako da so primerni za oskrbo vode intervencijskim vozilom.
- Snovanje oskrbovalnih oziroma pristajalnih ploščadi za helikopterje.
- Delovanje protipožarne opazovalne službe v jugozahodnem delu Slovenije (v okviru URSZR) s pomočjo video nadzora ter z vključitvijo terenskih delavcev v obdobju povečane požarne ogroženosti naravnega okolja.
- Redno vzdrževanje gozdnih cest, ki so pomembne za učinkovito gašenje požarov.

Usmeritve za obnovo pogorišč

Požari v naravnem okolju so v GGE pogost pojav, vendar do sedaj ni bilo večjih pogorelih površin. Ukrepov za sanacijo pogorišč ni mogoče natančno načrtovati, saj so odvisni od njihove velikosti. Z velikostjo pogorišča narašča potreba po nujnosti izvedbe sanacijskih del. Načinov sanacije je več in so tesno odvisni od rastišča, povzročenih poškodb in pripravljenosti lastnika gozda na intenzivnost vlaganj v njegovo lastnino.

Sanacija pogorišč velikosti do 1 ha je v ekološkem smislu manj nujna, saj narava sama zaceli manjše rane relativno hitro. Način sanacije je v tem primeru odvisen od presoje strokovnega kadra in intenzivnosti vlaganj lastnikov oziroma njihovih pričakovanj. Pri večjih požarih (do 5 ha) je sanacija že predvsem posledica ekološke sanacije rane, ki bi se celila dalj časa. Možna je regresija procesov v naravi, ki se še stopnjuje z ekstremnostjo rastišč. Pri velikih požarih (nad 5 ha) je sanacija nujna ne glede na rastišče, način sanacije pa je še vedno odvisen tudi od lastnika.

Pri majhni poškodovanosti gozdov, ko odmrejo le posamezna drevesa, se poskuša zagotoviti stabilnost sestojev in preprečiti gospodarsko škodo z normalnim gospodarjenjem: ukrep je redčenje sestojev ali uvajanje v obnovo, odvisno do razvojne faze. Mladovja so navadno močno poškodovana in jih je potrebno obnoviti. Za uspešno obnovo se šteje tudi panjevska obnova katerekoli vrste.

V popolnoma poškodovanih sestojih, v katerih je odmrla več kot ½ lesne mase v sestoju, je pristop različen glede na rastišče in lastniške razmere. Pri vseh metodah je priporočljiva zaščita mladja z ograjo, posebej pri sadnji. Vrsta zaščite zavisi od drevesne vrste. Umetna obnova na pogoriščih lahko poteka na sledeč način:

1. **Setev lahkih semen.** Posek vseh odmrlih, delno poškodovanih in tudi posameznih nepoškodovanih dreves (zaradi zaokrožitve pomlajenih površin). Spravilo vsega neuporabnega lesa v kupe ali redove. Setev z zagrinjanjem semena zgodaj spomladi

ali pozno jeseni (8 kg/ha). Uporablja se seme: borov, javorjev, lip, češnje, jerebike, mokovca, skorša, breka in drugih, odvisno od rastišča. Primerno za najbolj ekstremna rastišča in (ali) nizko intenziteto vlaganj.

2. **Sadnja težkih semen.** Priprava tal tako kot v prejšnjem primeru, ki ji sledi sadnja hrastovega želoda ali bukovega žira (odvisno od rastišča). Primerne so vse vrste hrastov glede na rastišče, najbolje se obneseta cer in črnika, ki ju sadimo v količini 120 do 180 kg/ha. Enake količine veljajo tudi za druge hraste, bukev pa 5 do 10 kg/ha. Metoda ni primerna za zelo ekstremna rastišča. Seme mora biti posajeno čimprej po obrodu (jeseni) saj mu kaljivost zelo hitro upada.
3. **Sadnja sadik.** Najbolj intenzivna metoda, ki je zelo občutljiva na vremenske razmere (predvsem prvo leto) in zato primerna le za zelo dobra rastišča. Glede na ostali dve metodi pospešimo razvoj gozda za nekaj let, vendar ob velikem tveganju in velikem vložku dela ter sredstev. Primerne so vse drevesne vrste (glede na rastišče), gostota 2.000 sadik/ha ali več.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Po Zakonu o gozdnem reprodukcijskem materialu se semenski sestoji izločajo na podlagi pobude lastnikov gozdov, po presoji Gozdarskega inštituta Slovenije, ki v sodelovanju z ZGS izpelje upravni postopek razglasitve. Kot semenski sestoj so lahko izločeni vsi gozdovi z nadpovprečno rastnostjo in kakovostjo lesa glede na sestoj v okolici na podobnih rastiščih. Zadostiti morajo tudi zahtevam za minimalno število dreves po skupinah drevesnih vrst ter minimalno površino. Sestoji morajo biti tudi v optimalni rodni dobi.

V GGE Brkini II trenutno ni izločenih semenskih sestojev. V kolikor bodo osnovani, naj se upoštevajo naslednje splošne usmeritve za delo s semenskimi sestoji.

Usmeritve za nego in vzdrževanje gozdnih semenskih objektov:

- Sproščanje krošenj fenotipsko ustreznih dreves z redčenji oziroma z nego oblikovati zgradbo sestoja, ki bo omogočala čim bolj obilno in pogosto semenenje in bo hkrati prilagojena načinu nabiranja semena.
- Odstranjevanje dreves z neželenimi lastnostmi (npr. razsohlost, zasukanost debla, zavitost vlaken, asimetrija krošnje itd.) iz populacije.
- Izvajanje potrebnih varstvenih del in sanitarnih sečenj.
- V ukrepe nege se vključi reproduktivni del populacije, ki večinoma predstavlja dominantna in subdominantna drevesa. Ostala drevesa se v ukrepe nege ne vključujejo, oziroma se jih pri drevesnih vrstah, pri katerih se seme pridobiva s tal (npr. bukev, hrasti) ohranja zaradi ohranjanja zastora tal.

Usmeritve za pridobivanje GRM:

- Pridobivanje gozdnega reprodukcijskega materiala (GRM) se izvaja v času močnega obroda s plezanjem ali s podrtega drevja oziroma s tal izpod dreves, ki so med seboj praviloma oddaljena vsaj za dve drevesni višini.
- Pridobivanje GRM večinskih (sestojnih) drevesnih vrst naj poteka s 50 ali vsaj 25 dreves (jelka, bukev, graden), manjšinskih vrst pa s 25 ali vsaj 10 dreves.
- Pridobivanje puljenk se priporoča v času močnega deževja v fazi mirovanja vegetacije.

Usmeritve za varstvo genetske pestrosti GRM:

- Ohranjanje zadosti velike številčnosti reproduktivnih populacij (z zdravim reproduktivnim delom krošenj), predvsem redko prisotnih manjšinskih DV.
- Ohranjanje koridorjev/povezav med gozdovi, ki omogočajo migracijo genov (peloda in semena), predvsem v kmetijski krajini slovenske Istre.
- Adaptivno gospodarjenje z gozdom (čim večji nabor drevesnih vrst v gozdno gospodarskih načrtih, pospeševanje manjšinskih drevesnih vrst, uporaba avtohtonih drevesnih vrst in njihovih provenienc, naravna obnova in ohranjanje njene sposobnosti, ustrezen delež obnove s sadnjo in setvijo).
- Pretehtati je potrebno izbor drevesnih vrst, ki bo rasel naslednjih 100 in več let. Večjo pozornost si zaslužijo manjšinske drevesne vrste s primernimi gozdno gojitvenimi lastnostmi in pionirskim značajem, od katerih se lahko pričakuje veliko trdoživost v različno ugodnih življenjskih razmerah.
- Zaradi zagotavljanja prilagoditvene sposobnosti bodočih sestojev na spremembe v okolju je nujna uporaba genetsko pestrega GRM s pridobivanjem semena iz velikega števila dreves v letu močnega obroda, strokovno ustrezno mešanje GRM in na osnovi provenienčnih testov določene možnosti prenosa GRM med provenienčnimi območji.
- Pomembno je ustrezno srednjeročno načrtovanje shranjevanja zalog semena v semenski hranilnici in razpoložljivost ustreznih vzgojnih oblik sadik.
- Naravna obnova je prioriteta izbira. Kljub temu je potrebno povečati delež umetne obnove, kjer je to smiselno - posebno problematična so poškodovana območja, kjer ima drevje poškodovane regenerativne dele krošenj, ki naj bi zagotavljala naravno pomlajevanje, ter manjšinske drevesne vrste, npr. češnja, ki se v gozdovih pojavljajo sporadično, hkrati pa lahko posamezni osebek tvori tudi celo skupino vegetativno razmnoženih klonov istega matičnega drevesa. Slabost naravne obnove je tudi, da so gozdni viri lahko ogroženi, saj dolgožive drevesne vrste zgolj s prenašanjem genetskih informacij preko naravne obnove ne morejo dovolj hitro prilagoditi na nove bolezni in škodljivce.
- Osnovanje plantaž za povečanje genetske pestrosti manjšinskih vrst, kot so: črnika, zelenika, hrast oplutnik.
- Pri ravnanju s sadikami do sadnje je treba upoštevati vloženo delo in ravnati s sadikami po načelih skrbnega gospodarja, po sadnji pa izvajati ustrezno nego in zaščito.

Zaradi rasti pomena manjšinskih DV in potreb po podpori migracijam DV zaradi podnebnih sprememb, bi bilo v prihodnje smiselno predvideti vzpostavitev novih ali dodatnih GSO in GGR predvsem za naslednje drevesne vrste:

V spodnjem višinskem pasu Submediteranskega provenienčnega območja: poljski javor, trokrpi javor, topokrpi javor, ostrolistni javor, **gorski javor**, **črna jelša**, **navadna breza**, **beli gaber**, kraški gaber, **domači kostanj**, navadni koprivovec, **bukev (na karbonatih)**, mali jesen, **navadna bodika**, oreh, navadni nagnoj, črni gaber, rdeči bor, rešeljika, hrast oplutnik, dob, rdeči hrast, mokovec, jerebika, skorš, brek, tisa, **lipovec**, **navadna lipa**, **gorski brest**, poljski brest.

V srednjem višinskem pasu Submediteranskega provenienčnega območja: jelka, gorski javor, **bukev**, mali jesen, črni gaber, češnja, cer, **graden**, mokovec, jerebika, tisa, **gorski brest**.

Vzpostavitev vseh navedenih objektov je v naslednjem desetletju težko uresničljivo, zato so prioritete označene s krepko pisavo.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela:

Tehnologija pridobivanja lesa v GGE je odraz lastniške strukture in neodvisnosti lastnikov gozdov od dohodka iz gozda. Za delo v gozdu lastniki uporabljajo kmetijske traktorje z snemljivo vitlo, oziroma najamejo ustrezno opremljena in usposobljena izvajalska podjetja. Za spravilo lesa se uporabljajo gozdarske prikolice z nakladalnikom. Taki lastniki preko med sosedске pomoči ali preko strojnih krožkov ponujajo storitve tudi drugim lastnikom. Lastnike gozdov, ki sami izvajajo dela je potrebno izobraziti in osveščati o varnem delu v gozdu, ter jih preko razpisov PRP in občin spodbuditi k nabavi nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa. Za tehnologijo spravila lesa z gozdarsko traktorsko prikolico z nakladalnikom so poleg gozdnih cest, vlak in protipožarnih presek primerne tudi ostale poti in kolovozi, ki s svojo razvejano mrežo prispevajo k odprtosti gozdov v GGE. V gozdovih črnega bora je pri redčenjih in pomladitvenih sečnjah priporočljiva strojna sečnja z izvozom gozdnih lesnih sortimentov z zgibnimi prikoličarji ali gozdarskimi traktorji s prikolico. Pri odvzemu lesne mase iz gozda je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.
- V obdobju, ko drevje še ni v soku, je v razvojni fazi letvenjakov dovoljen iznos sečnih ostankov ne glede na dimenzije vejevine.
- Ne glede na zgornja določila je dovoljen iznos sečnih ostankov, ki nastajajo pri sanitarnih sečnjah in krčitvah gozdov za kmetijske namene.
- Iznos sečnih ostankov za gozdove v lasti Republike Slovenije ni dovoljen.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic: Gradnja gozdnih prometnic je usmerjena v odpiranje zaprtih območij, kar je potrebno tudi v primerih, kjer je to z ekonomskega vidika trenutno manj primerno, je pa za aktivnejši in intenzivnejši pristop pri gospodarjenju nujno potrebno. Gradnja gozdnih prometnic je potrebna v predelih, kjer se srečata interes lastnika, lokalne skupnosti, države in stroke. V požarno ogroženih gozdnih gradimo protipožarne preseke v kombinaciji z vlakami. Usmeritve za gradnjo protipožarnih presek se nanašajo predvsem na zagotavljanje potrebne odprtosti požarno ogroženega prostora 1. in 2. stopnje. Odprtost požarno ogroženega prostora naj bi presegla 25 m/ha. Obračališča in izogibališča se lahko koristijo kot skladišča lesa. S prometnicami, ki omogočajo uporabo gozdarskih traktorskih prikolic, se zadovoljivo in racionalno odpre gozdni prostor, ki ne dosega standarda gozdne ceste. Nujna je vzpostavitev sistema, ki bo olajšal gradnjo gozdnih prometnic. To je predvsem potrebno v drobni gozdni posesti, kjer lastniki niso odvisni od dohodka iz gozda. Ti bi morali za gradnjo gozdnih prometnic biti spodbujeni z višjo stopnjo sofinanciranja gradnje. Potrebna je ureditev premika gozdarskega prometa iz naselij, kar pomeni direktno povezavo gozdnih cest na lokalne in državne ceste. Izboljšati je potrebno kvaliteto obstoječih gozdnih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanj). Urediti in opremiti je potrebno javne ceste, ki so pomembne za gozdno proizvodnjo z ureditvijo priključkov vlak, skladiščnimi in rampnimi prostori ter ureditev obračališč in nakladališč. V želji po zmanjšanju nezaželenih učinkov, ki jih povzroča gradnja gozdnih prometnic v gozdu, je nujno, da je že sama trasa primerno položena, predvsem pa, da je cesta grajena z ustrezno tehnologijo. Pri postavitvi trase gozdne prometnice se

moramo maksimalno izogniti naravnim vrednotam, kot so jame in manjšinski ekosistemi (kali, vodni viri) in območjem varstva kulturne dediščine, kjer so večji zemeljski posegi prepovedani. Gradnja gozdnih cest mora biti v skladu z načeli varovanja narave in kvaliteto prostora, vendar mora zagotavljati čim večje izkoriščanje razpoložljivega možnega poseka in intenziviranje gospodarjenja. Za gradnjo gozdnih prometnic imamo na razpolago vrsto različne mehanizacije, za katero je nujno, da poznamo njene dobre in slabe strani, saj smo le tako lahko uspešni pri gradnji gozdnih prometnic. Pri izbiri tehnologije gradnje gozdnih prometnic sta pomembna dva dejavnika, naklon terena in vrsta hribine. Za gradnjo gozdnih cest v strmem terenu in trši hribini, predvsem na apnencu, je najustreznejša tehnologija bagra s pnevmatskim kladivom. Možnost menjave nakladalne žlice s pnevmatskim kladivom in s tem drobljenje trše kamnine zmanjša negativne posledice, kakršno prinaša drobljenje z miniranjem. Uporaba buldožerja je upravičena predvsem za izgradnjo vlak v mehkejši hribini – fliš. Na mehkejši hribini je uporaba bagra namesto buldožerja za izgradnjo gozdnih cest primernejša predvsem z vidika minimalnih poškodb, ki jih povzroči bager na stoječih drevesih in tleh. Brežine morajo biti oblikovane tako, da so stabilne in čim manj prizadenejo okolje. Odvodnjavanje vode s cestnega telesa zagotovimo z vzdolžnimi jarki in koritnicami, vtočnimi jaški in prepusti ter z dražniki in prečnimi jarki. Za izgradnjo propustov je primernejše namesto betonskih cevi vgrajevati cevi iz plastičnih mas. Te so enostavnejše za vgradnjo in omogočajo hitrejši pretok vode. Namen vzdrževanja gozdnih cest je ohraniti prevoznost cest, omogočiti varen promet, zmanjšati poškodbe na vozilih in ohranjati objekte na gozdnih prometnicah pred propadanjem.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda Direkcija RS za vode. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasja, je potrebno upoštevati *Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09)* glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice, poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV;
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št..89/08) V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje. V območju velike in srednje poplavne ogroženosti so ukrepi dovoljeni le, če ugotovitve celovite presoje vplivov na okolje ali presoje vplivov na okolje niso ocenjene kot uničujoče ali bistvene in je mogoče s predhodno izvedbo omilitvenih ukrepov v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ali vodnim soglasjem zagotoviti, da njihov vpliv ni bistven;
- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov;
- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;

- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave *Analize tveganja za onesnaženje*, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s *Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij* (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16);
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati *geološko poročilo* s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po *119. členu ZV-1* na območju gozdnogospodarskega načrta;
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z *37. členom ZV-1*, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s *37. členom ZV-1*, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu .

Pri vzdrževanju gozdnih cest je treba opraviti več različnih del, ki omogočajo, da ostanejo gozdne ceste normalno prevozne. Pozorni moramo biti na stanje vozišča, koritnic, bankin, brežin in elementov za odvodnjavanje vozišča (prečnih in vzdolžnih jarkov, dražnikov, propustov). Za dobro odtekanje vode mora vozišče imeti enostranski ali dvostranski prečni nagib. V primeru, da pa je vozišče poškodovano ali obrabljeno, se prečni nagib izgubi, posledica je zastajanje vode v kolesnicah in udarnih jamah. V takih primerih je potrebno vozišče ponovno zravnavati in oblikovati nagib. Hkrati z vzdrževanjem vozišča opravimo vzdrževanje koritnice, bankin in obcestnih jarkov. Za izkop in čiščenje koritnic se uporablja greder. Če je koritnica zapolnjena z odpadlimi vejami, listjem ali kamenjem, si voda poišče pot po vozišču in ga poškoduje. Brežine in bankine ob cesti se sčasoma obrastejo, tako da začnejo rastle zaraščati vozišče in ga ožiti, zaradi česar je potrebno tako cesto obsekati. Obsekovanje opravimo strojno (mulčar), debelejša drevesa odstranimo z motorno žago. Poleg koritnice moramo redno vzdrževati tudi vse druge objekte na gozdnih cestah, ki omogočajo odvodnjavanje. Na cesti izdelamo prečne jarke, ki imajo poleg funkcije odvodnjavanja še funkcijo hitrostne ovire, saj zmanjšujejo hitrost vožnje. Ne pozabimo, da gozdne ceste poškodujejo tudi velike hitrosti vozil (razmetavanje posipnega materiala). Na mestih, kjer se pojavljajo večje količine vode, so postavljeni cevni propusti. Ti so lahko betonski, kovinski ali plastični. Cestni propust sestavlja vtočni jašek, cev, ki je speljana pod voziščem, in iztočni jašek. Predvsem morajo biti vtočni jaški očiščeni listja in vej, da opravljajo svojo funkcijo. Predvsem na trdi matični podlagi je racionalen in učinkovit način vzdrževanja gozdnih cest z drobljenjem zgornjega ustroja. Tak način je racionalen, ekološko nesporen, hiter in enostaven postopek vzdrževanja, ugoden za pomanjkljivo vzdrževane in močno poškodovane ceste. Zaradi pomanjkanja sredstev je potrebno selektivno vzdrževati gozdne ceste glede na obremenitev.

Gradnjo gozdnih vlak je potrebno prednostno usmeriti v zaprte dele odsekov z najdaljšimi pravnimi razdaljami. Sisteme vlak je potrebno reševati kompleksno za določeno območje v povezavi z izdelavo skladišč, ramp, obračališč in ostalih prostorov za manipulacijo z lesom. V razdrobljeni gozdni posesti naj se išče rešitve na ravni več parcel ali lastnikov in ne na ravni posameznih parcel. Kolovoze in gozdne poti je z rekonstrukcijami potrebno prilagoditi za vožnjo z gozdarskimi traktorskimi prikolicami.

Vzdrževanje vlak je strošek lastnika ali uporabnika vlak. Po izvedenih delih in po vsaki uporabi vlak je zaradi preprečitve erozije na vlakih potrebno izvesti ali očistiti prečne jarke. Urejeno odvodnjavanje prepreči erozijo in kvarno delovanje padavinskih voda. S tekočim

vzdrževanjem ohranjamo prevoznost vlak, ohranjamo varnost poteka prometa po vlaki, preprečujemo poškodbe zaradi padavinskih voda in ujm (začetki erozijskih procesov na vlaki, izlivi voda in njenih nanosov iz vlak na gozdno cesto ali druge prometnice). Prečni jarki naj bodo v strminah narejeni poševno na os vlake z nagibom 6 – 10 % navzven! Gostota prečnih jarkov je odvisna od podolžnega naklona vlake (večji nakloni-večja gostota, pri vzdolžnem naklonu nad 20 % na 10 do 15 metrov) in od erodibilnosti tal in režima padavin.

Vlake je potrebno vzdrževati:

- dnevno po koncu delovnega dneva (v primeru padavin na mehkejših vlakah),
- periodično (med enim in drugim spraviom in v primeru zasutja odvodnih jarkov),
- konzerviranje vlake (ko daljše časovno obdobje ni predvideno spravilo).

Zadovoljivo raven prevoznosti gozdnih cest zagotovimo tudi z ustreznim režimom uporabe gozdnih prometnic. Turizem in rekreacija v svoji agresivni obliki (množično gibanje z motornimi vozili, negativni vplivi množičnega nabiranja gozdnih sadežev, odlaganje smeti, vandalizem) še posebej negativno vplivata na rastlinski in živalski svet. Posebno moteč je promet s terenskimi vozili, motornimi kolesi in štirikolesniki, ki se pogosto odvija tudi izven gozdnih cest. Gozdovi lahko opravljajo svoje funkcije le, če so ohranjeni v vsej svoji celovitosti. Osnovati želimo območja, kjer bi vsaj do neke mere omejili negativne vplive množičnega obiska. S tem bi napravili korak k ohranjanju biotske pestrosti v gozdovih in k miru, ki ga je v gozdovih vse manj. Vse te okoliščine narekujejo, da se na gozdnih cestah neurejeno stanje uredi s prometnim režimom, ki ga po zakonskih in podzakonskih določilih določa Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z lastniki gozdov in lokalno skupnostjo.

Z določitvijo in posledično označitvijo režima prometa na posameznih gozdnih cestah želimo doseči naslednje:

- varovanje gozda kot ekosistema z vsemi vlogami, ki jih ta v prostoru zagotavlja,
- varovanje okolja prostoživečih divjih živali,
- usmerjanje določenih vrst prometa na za to predvidena področja,
- varovanje gozdnega cestnega omrežja pred poškodovanjem ali uničenjem.

Režim prometa označimo na različne načine:

- s prometno signalizacijo, ki mora biti enaka signalizaciji na javnih cestah,
- z nestandardnimi opozorilnimi znaki,
- z zapornicami,
- s fizičnimi preprekami

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri obravnavi vseh posegov v gozd in gozdni prostor veljajo sledeča splošna načela:

- Posegi v gozd načeloma niso dopustni povsod tam, kjer gozd opravlja posebno poudarjene ekološke ali socialne funkcije; posegi v teh gozdovih naj bi bili dopustni le izjemoma, zlasti ko so s prostorskimi plani opredeljeni za druge namene ali se nanašajo na velik javni značaj brez možnosti variantnih rešitev ter posegi, ki so potrebni za gospodarjenje z gozdom in gozdnim prostorom, še posebej, če so določeni ukrepi posredno potrebni za zagotavljanje določene funkcije;
- posege v gozd se usmerja v robna območja gozdov v smislu zaokroževanja negozdnih površin, preprečiti je potrebno fragmentacijo gozdnih kompleksov;
- posege se usmerja v gozdove slabše zasnove in kakovosti, ki so nastali z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih zemljišč (povratna raba kmetijskih zemljišč);
- pri gradnjah stavb, naj bodo te zaradi protipožarnega varstva in nevarnosti podrtja dreves ali njihovih delov na objekt, od gozda odmaknjeni vsaj eno sestojno višino (15 m);
- pri posegih v gozd se pogoji za gospodarjenje z gozdom in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč po izvedbi posega ne smejo poslabšati.

Na območju GGE Brkini II se zaradi dosežene velike gozdnatosti, dobre bonitete zemljišč, velikega deleža pionirskih gozdov in zaraščajočih površin, pri posegih v gozd in gozdni prostor podpira predvsem krčitve gozdov v kmetijske namene z namenom ohranjanja oziroma pospeševanja kmetijstva. Krčitve gozdov v kmetijske namene se tako v okviru zakonskih omejitev maksimalno podpira na območju celotnih Brkinov z izjemo tistih območij, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških ali socialnih funkcij,
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave.
-

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Površine pod daljinovodi je potrebno redno vzdrževati, da rastje ne ovira funkcionalnosti objektov. S posekami, nastalimi pod daljinovodi, se hkrati ustvarjajo grmišča, ki so pomembna za prehranjevanje prosto živečih živali. Priporočljiva je obhodnja sečnje na pet let.

Obore: V GGE je le ena obora za divjad – obora Bubec. Nahaja se v lovišču Prem, velikosti 0,75 ha. V obori so mufloni in damjaki. Vzdrževanje obstoječe oz. smernice za morebitne bodoče naj bodo usmerjene, da se gozd v njih praviloma ne krči. Ohranja naj se njegovo naravno stanje. Gostota dreves v obori naj bo čim večja.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Na osnovi stanja sestojev, razvojnih trendov in postavljenih gozdnogojitvenih ciljev, je za gospodarjenje z gozdovi v GGE Brkini II predviden skupen, desetletni možni posek v višini 873.498 m³, od tega 204.026 m³ iglavcev in 669.472 m³ na listavcev. Glavnina poseka (93,4 %) je predvidena v zasebnih gozdovih, preostalih 5,2 % in 1,4 % pa v državnih gozdovih ter gozdovih lokalnih skupnosti. V povprečju znaša možni posek na ravni celotne GGE 7,63 m³/ha/leto.

Preglednica 56/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Skupaj GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	114.829	82.894	0	138	0	6.165	204.026	26,6	100,7
	%	56,3	40,6	0,0	0,1	0,0	3,0	100,0		
Listavci	m ³	460.914	196.386	0	4.630	0	7.542	669.472	23,3	95,3
	%	68,9	29,3	0,0	0,7	0,0	1,1	100,0		
Skupaj	m³	575.743	279.280	0	4.768	0	13.707	873.498	24,0	96,5
	%	65,9	32,0	0,0	0,5	0,0	1,6	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	104.136	74.235	0	124	0	5.932	184.427	26,5	100,7
	%	56,4	40,3	0,0	0,1	0,0	3,2	100,0		
Listavci	m ³	433.822	186.920	0	4.014	0	7.196	631.952	23,3	95,7
	%	68,7	29,6	0,0	0,6	0,0	1,1	100,0		
Skupaj	m³	537.958	261.155	0	4.138	0	13.128	816.379	24,0	96,8
	%	65,9	32,0	0,0	0,5	0,0	1,6	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	8.936	6.402	0	14	0	199	15.551	27,5	97,8
	%	57,4	41,2	0,0	0,1	0,0	1,3	100,0		
Listavci	m ³	21.597	7.865	0	566	0	285	30.313	22,6	89,1
	%	71,3	25,9	0,0	1,9	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m³	30.533	14.267	0	580	0	484	45.864	24,1	91,8
	%	66,5	31,1	0,0	1,3	0,0	1,1	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.757	2.257	0	0	0	34	4.048	29,4	115,5
	%	43,4	55,8	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		
Listavci	m ³	5.495	1.601	0	50	0	61	7.207	23,2	90,9
	%	76,3	22,2	0,0	0,7	0,0	0,8	100,0		
Skupaj	m³	7.252	3.858	0	50	0	95	11.255	25,1	98,4
	%	64,5	34,3	0,0	0,4	0,0	0,8	100,0		

Načrtovani možni posek na ravni GGE znaša 24 % lesne zaloge oziroma 96,5 % prirastka. Najmočnejšo jakost poseka smo predvideli v RGR 10613 in RGR 10668, najnižjo pa v RGR 12717. Večja jakost poseka je predvidena pri iglavcih (26,6 % lesne zaloge) kot pri listavcih (23,3 % lesne zaloge), saj je pri iglavcih večji delež debelega drevja.

Predvidevamo, da bo 65,9 % vsega načrtovanega možnega poseka realiziranega z redčenji, 32 % s pomladitvenim posekom in 0,5 % s posekom na panj. Negovalni posek bo tako predvidoma zavzel 97,9 % celotnega možnega poseka. Poseka za umetno obnovo ne predvidevamo. Predvideni možni posek je v primerjavi z možnim posekom v preteklem desetletju višji za 23 %. Povečanje možnega poseka je posledica naraščanja lesne zaloge kot težnje po vzpostavitvi ciljnega razmerja razvojnih faz ter izboljšanju negovanosti gozdov.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 57/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	421,98	24,40	5,90	452,28
Priprava tal	ha	16,88	0,61	0,77	18,26
Sadnja	ha	17,41	2,18	0,77	20,36
Obžetev	ha	174,83	14,94	1,96	191,73
Nega mladja	ha	233,11	13,74	1,31	248,16
Nega gošče	ha	264,68	15,10	5,14	284,92
Nega letvenjaka	ha	116,53	13,18	1,44	131,15
Nega ml. drogovnjaka	ha	135,79	11,06	2,86	149,71
Graditev protipožarnih objektov	km	1,44	0,00	3,00	4,44
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	108,36	0,00	53,68	162,04
Zaščita s premazom	ha	26,23	1,08	0,00	27,31
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.820	2.000	700	7.520
Zaščita z ograjo	m	900	400	0	1.300
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200	1.200	0	1.400
Vzdrževanje grmišč	ha	4,00	1,00	0,00	5,00
Vzdrževanje travinj	ha	168,60	7,00	0,00	175,60
Vzdrževanje vodnih površin	dni	176,00	3,00	0,00	179,00
Ostala varstvena dela	dni	3,85	0,00	0,00	3,85

Načrtovana gojitvena in varstvena dela dopolnjujejo sečno ter omogočajo doseganje postavljenih gozdnogojitvenih ciljev v GGE. Sorazmerno z deležem lastništva so gojitvena in varstvena dela načrtovana predvsem v zasebnem sektorju. Večji poudarek je na pripravi sestoja na naravno obnovo in negi mlajših razvojnih faz. Sadnja je predvidena predvsem za premeno pionirskih gozdov mehkih listavcev skladno s cilji, kjer je pričakovati oteženo naravno obnovo. Tako nastalo mladje ščitimo proti rastlinojedi divjadi.

Načrtovana gojitvena dela so prikazana na **KARTI 9** v kartnem delu načrta.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali

Z namenom izboljšanja prehranskih razmer prostoživečih živali v GGE načrtujemo vzdrževanje vodnih površin (179 dni), vzdrževanje pašnih in travnih površin v gozdu (175,60 ha) in vzdrževanje grmišč (3,00 ha). Samo vzdrževanje pašnih površin zajema košnjo. Dodatno se lahko na pašnih površinah načrtuje in izvede spravilo sena z odvozom ter vzdržuje gozdni rob okrog laza. V sestojih v večji meri ohranjamo in pospešujemo plodonosne drevesne in grmovne vrste. S temi ukrepi želimo poleg izboljšanja prehranskih razmer divjadi, zmanjšati tudi neposreden pritisk divjadi na objedanje gozdnega mladja.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Večina ukrepov za krepitev splošno koristnih funkcij gozda je že vgrajena v načrtovana gozdnogojitvena in varstvena dela ter ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali. Dodatni ukrepi za krepitev biotske pestrosti gozdov so med drugimi tudi:

- Pri označitvi drevja za posek je potrebno zlasti v debeljakih in sestojih v obnovi dosledno puščati naravnemu razkroju posamezna odmirajoča in odmrla drevesa večjih dimenzij. Čeprav je v gozdovih GGE že sedaj več kot dovolj odmrle biomase, naj se načrtno pušča predvsem debelejša drevja.
- Gozdni rob na lazih je potrebno vzdrževati tako, da bodo prehodi med lazi in gozdom zapolnjeni z gostim polnilnim slojem drevesnih in grmovnih vrst. Ukrepi na posameznem lazju naj bodo postopni in izvedeni v jesenskem času.

Za dodatno krepitev socialnih funkcij je med drugim potrebno redno vzdrževati pohodne in planinske poti. Po izvedbi gozdarskih del v gozdovih ob poteh je potrebno sanirati poškodbe na poteh, urediti odvodnjavanje ter poskrbeti za dosledni gozdni red, brez puščanja sečnih ostankov na poteh.

Za izboljšanje hidrološke funkcije se predvidi odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestaranih dreves. Sečne ostanke je potrebno odstranjevati z vodnih teles; v proizvodnih procesih se spodbuja uporaba biološko razgradljivih olj. Posegi na vodnih in priobalnih zemljiščih naj bodo izvedeni sonaravno oziroma na način, da se ne poslabšuje ekološkega stanja voda.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Prednostni predeli za graditev gozdnih cest v GGE Brkini II so za to ureditveno obdobje določeni na področjih:

- osovno pobočje nad reko Reko od Ostrožnega Brda do Prema,
- Dolenjski in Novokrajski vrhovi,
- območje med Račicami in Velikim Brdom,

Na teh področjih je načrtovana graditev gozdnih cest v okvirni dolžini 12.000 m.

Za dopolnitev javne in gozdne cestne mreže se na območjih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo gradijo protipožarne preseke. Prednostni predeli za njihovo graditev na karbonatni matični podlagi sovpadajo s prednostnimi predeli za graditev gozdnih cest.

Prednostna območja za graditev gozdnih vlak delno sovpadajo s prednostnim območjem za graditev gozdnih cest. To so območja med Hrušico, Pregarjami in Podbežami, območje južno

od ceste Kozina – Starod do državne meje z Hrvaško, ter območje od Studene gore do Zarečice.

Tako na prednostnih območjih za gradnjo gozdnih cest kot vlak veljajo omejitve glede funkcij gozdov, predvsem na flišni matični podlagi na račun erozijskih in plazljivih območij.

Prednostna območja za graditev gozdnih prometnic so prikazana na **KARTI 9b** in **9c** v prostorskem delu načrta.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko in estetsko vlogo ter dajejo krajini poseben pečat in prepoznavnost. Predstavljajo biokoridorje v krajini, povečujejo biotsko pestrost, nudijo zatočišče živalim, omogočajo pretok snovi in energije skozi krajino, blažijo klimatske ekstreme (veter) in nenazadnje s svojo estetsko vlogo izboljšujejo kakovost življenja. Zaradi ekološke stabilnosti je poleg prisotnosti gozdnega drevja izven gozda pomembna tudi njihova prostorska razporeditev. Z upoštevanjem lege in njihove razporeditve jih lahko uvrstimo v naslednje skupine:

Obvodno drevje in grmovna vegetacija je v GGE prisotna večinoma na flišnem delu GGE. Vloga drevja ob vodotokih je preprečevanje erozije in utrjevanje vodne struge. Ob strugi naj bo gozd stopničasto grajen s pestro drevesno in grmovno sestavo. Potrebno je vzdrževati visoko lesno zalogo. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino (črna jelša, veliki jesen, gorski javor, graden, bukev). Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje. Vsa dela naj se izvaja izven vegetacijskega obdobja. Drevnino ob reguliranih vodotokih naj se vzdržuje ko ptice ne gnezdi in izmenično (ne obeh brežin sočasno).

Omejki in skupine dreves med kmetijskimi površinami so značilnost kraške krajine. Komplekse kmetijsko obdelanega vrtačastega sveta Podgrajskega podolja prepreda mreža suhih zidov obraščenih s pasovi drevja - omejki. Gradijo jih predvsem grmovnice, borova drevesa s termofilnimi listavci panjevskega izvora ter posamezne lipe, hrasti ter bel gaber.. Pri gospodarjenju z njimi je potrebno vzdrževati pestrost drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Vsa dela naj se izvaja izven vegetacijskega obdobja. V Brkinih na flišni matični podlagi omejki spremljajo parcelne meje ali javne poti. Pasovi drevnine naj se ohranijo, v kolikor ne motijo prevoznosti javnih poti. Omejki naj predstavljajo koridorje med posameznimi večjimi gozdnimi otoki. Pri gospodarjenju z njimi je potrebno vzdrževati pestrost drevesnih in grmovnih vrst.

Drevje ob infrastrukturnih objektih (ceste, železnice) nudi dobro protihrupno zaščito, zato naj bo pas drevja čimbolj strnjen. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih drevoredov. Pri ostarelih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za njihovo obnovo oz. pomladitev.

Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih polj naj se ohranja do pozne starosti. Posekajo se le najbolj nevitarna drevesa. Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so ponavadi del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine ohranjamo oz. z njimi upravljamo v dogovoru z ZRSVN in ZVKDS.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V GGE Brkini II znaša povprečna vrednost lesa na kamionski cesti 73,59 €/m³, povprečni strošek sečnje in spravila pa znaša 21,03 €/m³. Ob upoštevanju stroškov gojenja in varstva gozdov, stroškov vzdrževanja gozdnih prometnic ter predvidenih spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter za vzdrževanje gozdnih prometnic, znaša dohodek lesa na kamionski cesti 52,03 €/m³, kar predstavlja 70,7 % od cene lesa na kamionski cesti.

Najvišji dohodek iz gozda na neto m³ lesa, brez upoštevanja stroškov in spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter vzdrževanja gozdnih prometnic, imajo zasebni gozdovi (52,73 €), najnižjega pa državni gozdovi (49,97 €), ampak so razlike med lastništvimi majhne.

Preglednica 58/EP1: Prikaz prihodka od lesa

		Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		G. lok. skupnosti		Skupaj GGE	
		Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	[€]	52.566.618	73,74	2.847.597	71,38	702.271	71,79	56.116.485	73,59
Strošek poseka in spravila	[€]	14.976.260	21,01	853.946	21,41	208.968	21,36	16.039.173	21,03
Razlika	[€]	37.590.358	52,73	1.993.651	49,97	493.303	50,42	40.077.312	52,56

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter na teoretični sortimentaciji, zato so te vrednosti morebiti nekoliko nižje od tistih, ki bi jih dobili z upoštevanjem realne debelinske strukture posekanih dreves.

Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE

	Skupaj (€)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC [%]
Prihodek (vrednost lesa na KC)	56.116.485	73,59	100,0
Stroški sečnje in spravila	16.039.173	21,03	28,6
Stroški gojenja in varstva gozdov	768.190	1,01	1,4
gojenja in varstvo gozdov	716.915	0,94	1,3
krepitev funkcij gozdov	51.275	0,07	0,1
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	936.859	1,23	1,7
vzdrževanje gozdnih cest	555.580	0,73	1,0
vzdrževanje vlak	381.279	0,50	0,7
Stroški skupaj	17.744.222	23,27	31,6
Dohodek	38.372.263	50,32	68,4
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo gozdov	447.218	0,59	0,8
gojenja in varstvo gozdov	411.256	0,54	0,7
krepitev funkcij gozdov	35.962	0,05	0,1
Predvidene spodbude za vzdrž. gozd. prometnic	860.000	1,13	1,5
Skupaj predvidene spodbude	1.307.218	1,71	2,3

	Skupaj (€)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC [%]
Stroški - spodbude	16.437.004	21,56	29,3
Dohodek - (stroški+spodbude)	39.679.481	52,03	70,7

Cene lesa na trgu zelo nihajo in se močno razlikujejo od leta do leta. Na gibanje cen lesa vpliva predvsem ponudba lesa na trgu in povpraševanje po njem. V zadnjih treh letih smo priča strmi rasti cen lesa kot posledica večjega povpraševanja po lesu, predvsem iglavcev, zaradi okrevanja gospodarstva po pandemiji koronavirusne bolezni. Na splošen dvig cen lesa, predvsem za energetske namene, vpliva tudi vojna v Ukrajini, ki je povzročila splošen dvig cen vseh energentov v pretekli zimi zaradi pomanjkanja ruskega plina. Kot osnova za izračun vrednosti lesa na kamionski cesti je bila uporabljena struktura in cene lesa, ki jih vodi SURS.

Strošek sečnje in spravila lesa je sestavljen iz stroška sečnje, ki znaša 142 €/dan, stroška spravila, ki znaša 256 €/dan. Dnevne postavke stroškov sečnje in spravila lesa so enake v vseh oblikah lastništva. Strošek gojitvenih in varstvenih del je v vseh oblikah lastništva enak in znaša 78 €/dan.

K predvidenim spodbudam spadajo material in delež sredstev, ki jih sofinancira država.

Višino stroškov, ki predstavljajo potrebna sredstva za vzdrževanje gozdnih cest, smo ocenili tako, da smo dolžino gozdnih cest pomnožili z okvirno oceno vzdrževanja gozdnih cest v Kraškem GGO, ki znaša 739 EUR/km. K spodbudam za vzdrževanje gozdnih cest se šteje pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest, ki znaša 14,7 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč za zasebne gozdove in 20 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč za državne gozdove.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Z novim ureditvenim obdobjem smo v GGE Brkini II spremenili imena RGR v skladu s poimenovanjem po RGR iz območnega načrta.

Rastiščnogojitveni razredi so prikazani na **KARTI 5** v kartnem delu načrta.

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

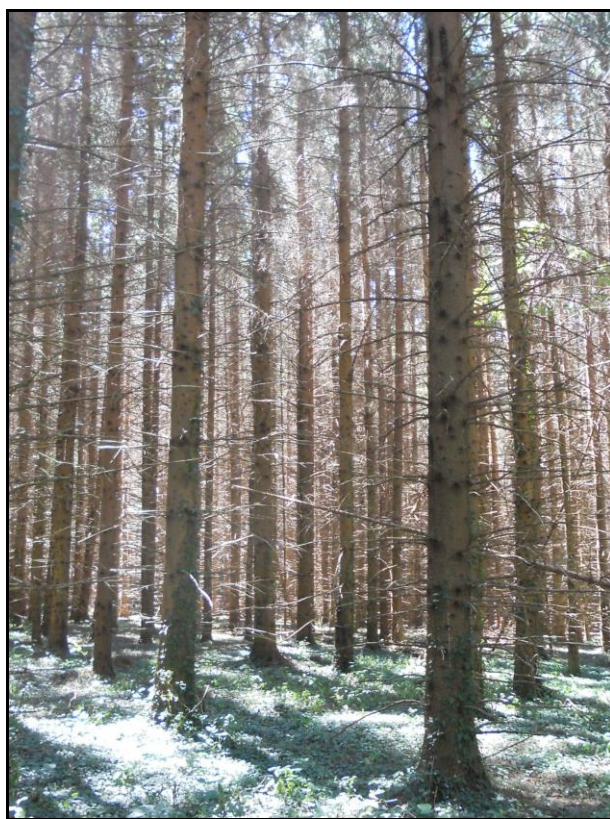
Gozdove v GGE Brkini II smo razvrstili v naslednje RGR:

- RGR 06010 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah
- RGR 06011 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev
- RGR 06012 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-hrastovi gozdovi
- RGR 06016 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-pionirski gozdovi listavcev
- RGR 11030 Toploljubna bukovja
- RGR 12050 Gozdovi toploljubnih listavcev
- RGR 12051 Gozdovi toploljubnih listavcev-borovi gozdovi

V gozdnem habitatnem tipu Nature 2000: HT91K0 - Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)) se nahajata RGR 1130 – Toploljubna bukovja (75 %) ter RGR 1250 – Gozdovi toploljubnih listavcev (37 %).

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah-nasadi iglavcev (06011)

Obsega 980,54 ha ali 7,5 % gozdov GGE. Večina gozdnih površin (87,5 %) je v zasebni lasti. Delež državnih gozdov znaša 11 %, gozdov lokalnih skupnosti pa je le 1,5 %. Nasadi iglavcev v Brkinih so bili v manjšem obsegu osnovani po prvi svetovni vojni, pretežno pa v obdobju med letoma 1965 in 1980. Na boljših rastiščih so bili osnovani s premeno degradiranih sestojev bukve in gradna. Preostali del nasadov (približno polovica) je nastalo s premeno grmišč pionirskih drevesnih vrst. Zaradi bujno razrasle zeliščne in grmovne vegetacije je bila nega nasadov zahtevna in draga. Zelo intenzivna je bila tudi rast poganjkov iz panjev podstojnih pionirskih listavcev. Zaradi pomanjkanja sredstev se negovalna dela marsikje niso pravočasno opravila ali pa so bila sčasoma opuščena. V takih primerih so se oblikovali mešani sestoji iglavcev s primesjo avtohtonih listavcev. Površina RGR se bo v prihodnje postopno zmanjševala. Večina teh gozdov bo prešla med pionirske gozdove na silikatih, pozneje pa med bukove in hrastove gozdove.

Slika 1: Gozdovi RGR 06011 (odsek 0614B).

Rodovitnost rastišč omogoča doseganje visokih lesnih zalog in kakovosti vseh nasadov iglavcev, vendar je konkurenčna sposobnost naravne vegetacije listavcev tako velika, da brez intenzivnih negovalnih ukrepov nasade listavci hitro prerastejo. Današnja podoba teh gozdov nam jasno kaže, da moramo tudi na izredno produktivnih rastiščih upoštevati naravni razvoj gozdne združbe, saj vsak radikalen ukrep (nasadi) zahteva visoka vlaganja. Zaradi sprememb v lastniški strukturi in v organiziranosti gozdarstva, je celotno breme nege teh nasadov padlo na zasebne lastnike, ki pa le-te večinoma ne izvajajo.

**STANJE GOZDOV
(RGR 06011)**

a) Rastišče

Med gozdnimi rastiščnimi tipi s 45,8 % prevladuje oblika kisloljubnega gradnovega bukovja. Sledi gozdni rastiščni tip kisloljubnega gradnovega bukovja z navadnim črnilcem z 32,4 % ter primorsko belogabrovje in gradnovje z 18,3 %. Ostali gozdni rastiščni tipi zajemajo zelo majhen delež površine. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 7,9 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 126 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 9,92 m³/ha. Iglavci bolje izkoriščajo rastiščni potencial od listavcev. Povprečen rastiščni koeficient RGR znaša 10,5.

a) Stanje sestojev

To so nasadi iglavcev različnih starosti, ki jih gradijo ostal iglavci, predvsem zeleni bor 25 %, smreka 21 %, rdeči bor 9 % in macesen 5 %. Pri listavcih prevladujejo trdi listavci s 17 %, sledi bukev z 8 %, mehki listavci s 7 %, plemeniti listavci s 5 %, hrastov je 3 %. Površine teh nasadov so okrog Male Bukovice, Gornjega Zemona in Ostrožnega Brda. Manjši nasadi pa so razpršeni po celotnem območju GGE. V večini nasadov so iglavcem bolj ali manj primešani listavci.

Zgradba gozda:

Prisotni so večinoma enomerni in enodobni drogovnjaki in debeljaki zelenega bora, rdečega bora ter smreke in macesna. v katere so posamično do skupinsko vmešani listavci.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 60/D-LZ: Lesna zaloga, njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,9	26,6	29,2	20,4	17,9	214,7	59,8	6,00	60,5
Listavci	19,4	31,2	21,2	12,8	15,4	144,5	40,2	3,92	39,5
Skupaj	11,3	28,5	26,0	17,3	16,9	359,2	100,0	9,92	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečna lesna zaloga (359,2 m³/ha) in prirastek (9,92 m³/ha) sta precej nad povprečjem GGE (278,8 m³/ha; 8,69 m³/ha). Zaradi gojitvenih usmeritev v preteklosti ter konstantnega vraščanja listavcev je delež slednjih narasel že na 40 % lesne zaloge. Zaradi ugodnejše debelinske strukture listavcev, ki prevladuje v prvem in drugem debelinskem razredu, bo delež listavcev v prihodnje še narasel. Poleg visoke lesne zaloge odlikuje ta RGR visok prirastek, ki je najvišjimi v GGE.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo drugi iglavci (zeleni bor), smreka in drugi trdi listavci. Skupaj tvorijo 63 % lesne zaloge tega RGR-ja. Tudi ostale skupine drevesnih vrst zajemajo pomembne deleže, kar kaže na zelo pestro in heterogeno sestavo tega RGR.

Preglednica 61/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	77,0	0,1	31,8	17,5	88,3	28,6	10,0	19,8	59,8	26,3
	%	21,4	0,0	8,9	4,9	24,5	8,0	2,8	5,5	16,7	7,3
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	62,5	17,3	4,7	17,0	1,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52,4	18,2	8,0	19,9	1,3

Gozdovi tega RGR so med najbolj spremenjenimi v GGE, kar je razvidno tudi v primerjavi z očenjenim naravnim stanjem, po katerem v teh gozdovih ne bi smelo biti iglavcev.

Ohranjenost gozdov:

Glede na avtohtonost drevesne sestave prevladujejo spremenjeni in močno spremenjeni sestoji. Delež izmenjanih gozdov prevladuje nad deležem ohranjenih gozdov. Gozdovi RGR 06011 predstavljajo petino vseh izmenjanih gozdov v GGE.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 62/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	11,65	25,8	35,3	10,8	28,1	3,3	41,7	55,0	0,0	37,8	28,7	28,1	5,4
Drogovnjak	428,74	16,9	35,9	40,7	6,5	15,2	18,2	65,1	1,5	57,8	36,4	4,5	1,3
Debeljak	472,79					27,0	42,4	30,4	0,2	26,6	57,2	16,1	0,1
Sestoj v obnovi	64,00					35,2	48,3	16,5	0,0				
Grmičav gozd	0,00												
Skupaj	980,54												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Med

razvojnimi fazami z 48 % prevladujejo pomanjkljivo negovani debeljaki z večinoma normalnim sklepom, sledijo jim nenegovani drogovnjaki z večinoma pomanjkljivo zasnovo in tesnim sklepom. Nenegovano mladovje, dobre zasnove in tesnega sklepa je prisotno na 11,6 ha površine (1,2 % površine RGR). Povečini dobro negovani sestoji v obnovi se pojavljajo na 64 ha (6,5 %). Panjevski gozdovi so prisotni na 3,4 ha.

Kakovost drevja:

Drevesnih vrst odlične kakovosti v tem RGR ni. Prav dobro kakovost v največji meri dosega smreka s skoraj 25 %, sledi macesen z 22 %. Smreka je bila v preteklosti deležna bolj intenzivne gojitvene obravnave. Dobre kakovosti je relativno največ macesna in smreke. Nad 50 % dobre kakovosti dosegajo še ostali iglavci in bori. Nizka kakovost borov je posledica slabega odmiranja vej zelenega in rdečega bora ter pomanjkanja nege. Listavci imajo večinoma zadovoljivo kakovost oziroma v splošnem so listavci slabše kakovosti kot iglavci, kar je posledica preteklega panjevskega gospodarjenja z njimi kot polnilnim slojem.

Poškodovanost sestojev:

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je 5,2 %. Prevladujejo poškodbe debela in koreničnika, ki so ugotovljene na 3,4 % dreves. Sledi poškodovanost vej z 1 % in osutost z 0,7 % poškodovanostjo dreves.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 06011)**

Preglednica 63/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota		Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha		29,40	1,50	5,1
Sadnja	ha		0,46	6,08	1.321,7
Obžetev	ha		13,78	10,85	78,7
Nega mladja	ha		16,57	7,85	47,4
Nega gošče	ha		19,87	2,70	13,6
Nega letvenjaka	ha		20,45	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha		51,98	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos		200,00	650,00	325,0
Vzdrževanje travinj	ha		8,40	0,00	0,0
Priprava tal	ha		0,00	3,76	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni		0,00	1,53	0,0
Zaščita s premazom	ha		0,00	1,80	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m		0,00	650,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni		0,00	0,50	0,0
Ostala varstvena dela	dni		0,00	7,50	0,0

Načrtovana gojitvena dela so bila relativno slabo izvedena, predvsem priprava sestoja in negovalna dela Sadnja je preseгла načrt, ker je zanjo pri lastnikih tega območja tradicionalno velik interes. Temu sledi še obžetev združena z nego mladja, ki je približno polovično realizirana. Pri varstvu gozdov so se izvedla predvsem dela za zaščito pred divjadjo, ki niso bila načrtovana, sledijo pa obsegu sadnje.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 06011)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 64/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	789	93	45	138	7,71	2,07	9,78	2,0	0,5	2,5
2003	807,22	189	66	255	11,84	3,02	14,86	0,84	0,48	1,32
2013	970,01	217,3	118,0	335,3	6,68	3,44	10,12	1,87	0,72	2,59
2023	980,54	214,7	144,5	359,2	6,00	3,92	9,93	*5,94	*2,88	*8,82

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Opomba: Za obdobji 2003-2012 in 2013-2022 je prikazan letni realiziran posek iz uradnih evidenc

Površina RGR se je v zadnjem desetletju povečala za 10 ha. Visoka produktivnost rastišča omogoča doseganje visokih zalog in tudi kakovosti vseh nasadov iglavcev, vendar je konkurenčna sposobnost naravnejše vegetacije listavcev tako velika, da brez pogostih negovalnih ukrepov te nasade listavci hitro prerastejo. Velik problem predstavlja tudi neodpornost teh sestojev na biotske in abiotske dejavnike. Pretekle podatke o prirastku, predvsem iglavcev, je potrebno jemati z rezervo, saj so bile metode določanja prirastnih nizov v preteklih ureditvenih obdobjih manj zanesljive. Najbolj medsebojno primerljivi so podatki zadnjih dveh desetletij. Možni posek je v tem ureditvenem obdobju 3,4 krat višji od zadnjega realiziranega poseka po uradnih evidencah.

b) Drevesna sestava

Preglednica 65/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994 do 2013

Leto	Smreka	Jelka		Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	7	0		51	9	0	6	2	2	15	7
2003	14	0		49	10	1	5	1	2	12	6
2013	18	0		41	6	1	6	3	5	15	7
2023	21,4	0,0		8,9	4,9	24,5	8,0	2,8	5,5	16,7	7,3

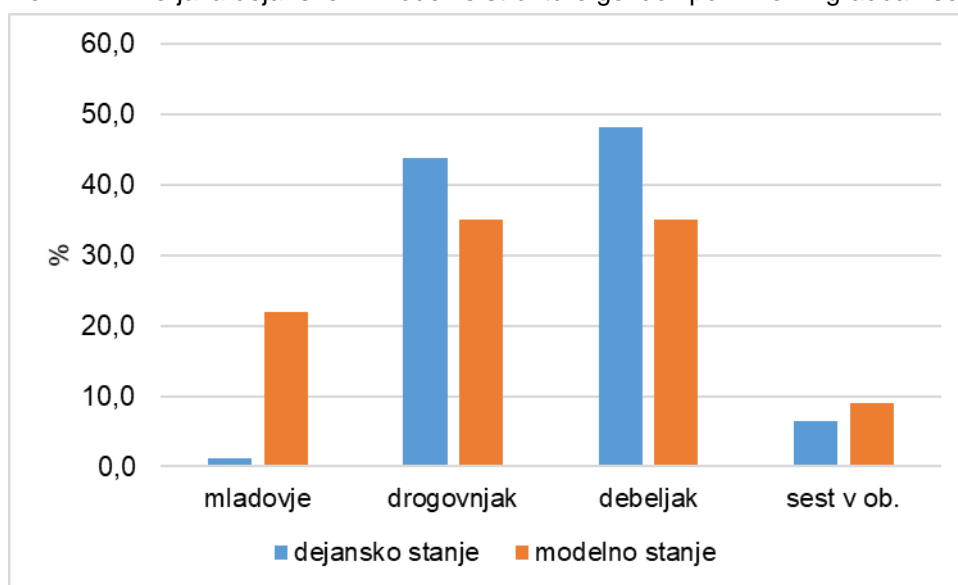
Splošen pregled razvoja drevesne sestave v zadnjih treh desetletjih kaže na splošno zmanjševanje deleža iglavcev in povečevanja deleža listavcev. V lesni zalogi se povečuje delež vseh skupin listavcev, medtem ko se pri iglavcih hitro zmanjšujejo bori in macesen, delež smreke pa se krepi. Tudi v prihodnje je pričakovati nadaljnji trend zmanjševanja deleža macesna in bora, medtem ko je pričakovati nadaljnje povečevanje deleža smreke zaradi njenega ugodnega pomlajevanja.

a) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 66/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	11,65	1,2	1,2	25	22	206	-20,8
Drogovnjak	428,74	43,7	43,8	40	35	343	8,8
Debeljak	472,79	48,3	48,5	40	35	343	13,5
Sestoj v obnovi	64,00	6,5	6,5	10	9	88	-2,5
Panjevec	3,36	0,3					
Skupaj	980,54	100,0	100,0				

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Precejšnje neskladje med dejanskim in modelnim stanjem izkazuje razvojna faza mladovja, saj je primanjkuje preko 20 % celotne površine, ki je po modelu namenjena za mladovje. V dejanskem stanju je preveč debeljakov (+ 13 %) in drogovnjakov (+ 8 %), medtem ko je še najmanjša razlika pri sestojih v obnovi (+ 2,5 %) v korist modelnega stanja.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 06011)**

a) Gozdnogojitveni cilj

Enodobni do skupinsko raznodobni in mešani sestoji zelenega bora in rdečega bora 31 %, smreke 23 %, macesna 4 %, bukve 10 %, gradna 3 %, plemenitih listavcev 6 %, ostalih trdih listavcev 16 % ter 7 % mehkih listavcev.

- Ciljna lesna zaloga: 370 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 600 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov:

listavci	B (5 %), C (10 %),
smreka, macesen	B (10 %), C (30 %),
bori	B (10 %), C (35 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	2 %,
drogovnjak	34 %,
debeljak	47 %,
sestoj v obnovi	17 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Prevladujoča gozdnogojitvena sistema sta skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje.
- Povprečna proizvodna doba je 115 let. Pri borih 85 let, pri smreki in macesnu 115 let. Pomladitvena doba je 10-20 let, odvisno od rastišča.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri težavah s pomlajevanjem se lahko izvaja sadnja ali setev.
- Zaradi sanitarnih vzrokov in primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo. Prednostno se obnavljajo sestoje šibke vitalnosti.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno pospeševati drevesno sestavo, ki je značilna za primarne gozdne združbe (hrast, bukev in plemeniti listavci). V mladje se v določenem deležu vključi tudi že osnovani podmladek iglavcev, predvsem smreke.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti z eno ponovitvijo (15-20 % na LZ), v drogovnjakih s tesnim sklepom in slabšo zasnovo pa naj bodo redčenja večje jakosti (25-30 % na LZ) in brez ponovitve. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 20 % od LZ naj bi se izvedla na 87 % površine drogovnjakov (373 ha). 5 % površine drogovnjakov je potrebno uvesti v obnovo (21 ha), V sestojih iglavcev ohranjamo in pospešujemo listavce. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno redčenje (15–20 % na LZ) pri katerem dodatno sproščamo listavce, za njihovo uspešno semenenje. Redčenja s povprečno jakostjo 15 % na LZ je tako predvideno na 70 % površine (331 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na 27 % površine (127 ha).
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (45-55 % na LZ). Zaključek obnove je

predviden na 15 % površine (10 ha), na preostalih 85 % površine (53 ha) pa je predvidena pospešena obnova. Obnovo v sestojih s svetloljubnimi drevesnimi vrstami zaključimo v 10 letih, v sestojih z bukovih podmladkom pa v 20 letih.

- Stalno je potrebno spremljati številčno stanje podlubnikov. V žariščih podlubnikov na smreki in zelenem boru naj bodo ukrepi sanacije izvedeni z večjo jakostjo ali z odstranitvijo celotne napadene drevesne vrste v sestoju.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v *poglavju 6.2.2.* za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

a) Ukrepi

Preglednica 67/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	59,8	40,2	100,0
- ciljno %	58,2	41,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	214,7	144,5	359,2
- ciljna (m ³ /ha)	215,3	154,9	370,2
Prirastek (m ³ /ha)	6,00	3,92	9,92
Možni posek (m ³ /ha)	59,3	28,8	88,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,94	2,88	8,82
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27,7	20,0	24,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	99,0	73,5	88,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 86.481 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 24,6 % glede na lesno zalogo in 89 % glede na prirastek. Nižja intenziteta možnega poseka je načrtovana pri listavcih, katerih delež v tem RGR želimo povečati. Načrtovana intenziteta možnega poseka je posledica porušenega razmerja razvojnih faz in dosežene relativno visoke lesne zaloge.

Preglednica 68/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	34.123	18.719	0	1	0	5.388	58.231	27,7	98,9
	%	58,6	32,1	0,0	0,0	0,0	9,3	100,0		
Listavci	m ³	17.759	6.877	0	142	0	3.495	28.273	20,0	73,5
	%	62,8	24,3	0,0	0,5	0,0	12,4	100,0		
Skupaj	m³	51.882	25.596	0	143	0	8.883	86.504	24,6	88,9
	%	59,9	29,6	0,0	0,2	0,0	10,3	100,0		

Večino načrtovanega možnega poseka v prihodnjem ureditvenem obdobju nameravamo doseči z redčenji (60 %), 30 % pa s pomladitvenim posekom. Posek oslabelega drevja je načrtovan v deležu 10 % od celotnega možnega poseka, vendar bo ta delež zaradi vpliva podnebnih sprememb in spremljajočih škodljivih organizmov zagotovo višji.

Preglednica 69/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	60,68	60,68
Priprava tal	ha	2,17	2,17
Sadnja	ha	3,79	3,79
Obžetev	ha	10,09	22,42
Nega mladja	ha	22,36	22,36
Nega gošče	ha	22,79	22,79
Nega letvenjaka	ha	13,59	13,59
Nega ml. Drogovnjaka	ha	32,77	32,77
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	400,00	1.200,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,61	6,10

Med gojitvenimi deli je največji poudarek na naravni obnovi v smislu premene iz gozdov tujerodnih iglavcev v gozdove avtohtonih listavcev. Velik je tudi obseg negovalnih del, saj so predvsem mladi gozdovi slabo negovani, rastišča pa omogočajo pridelavo najkakovostnejših sortimentov.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah (06010)

Rastiščnogojitveni razred 06010 je po velikosti drugi največji v GGE in obsega 2.919 ha ali 22 % gozdov GGE. Površinsko prevladujejo bukovji gozdovi na rastiščih kisloljubnega gradnovega bukovja. Zavzemajo pretežno hladne lege, severne in severovzhodne ekspozicije ter spodnje dele pobočij na flišni matični podlagi. Zaradi načina gospodarjenja v preteklosti so ti gozdovi še vedno pretežno panjevskega nastanka, v starejših razvojnih fazah pa ta izgled ni več izrazito viden. Za te gozdove je značilno, da so oddaljeni od naselij, zato so bili v preteklosti večinoma zaprti. To je vplivalo na intenzivnost gospodarjenja z njimi in zato niso bili prekomerno izkoriščani. V preteklosti so se izvajale tudi občasne sečnje na golo na večjih površinah, predvsem zaradi pridobivanja oglja. Ti gozdovi so glede gozdnih fondov med kakovostnejši v celotnem Kraškem GGO in njihovo stanje se še izboljšuje.

Slika 2: Gozdovi RGR 06010 (odsek 06030B).

Na celotni površini RGR je na 1. stopnji poudarjena lesnoproizvodna funkcija. Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 286,23 ha. Od slednjih prevladujeta funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (172,27 ha) in hidrološka funkcija (113,99 ha).

STANJE GOZDOV

(RGR 06010)

a) Rastišče

Preglednica 70/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52101	Nižinsko črnojelševje	8	10,99	0,4
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	152,12	5,2
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	3	0,45	0,0
73101	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	2.755,73	94,4
	Skupaj	10,90	2.919,29	100,0

Na dobrih 94 % površin RGR prevladuje gozdna združba tipična oblika kisloljubno gradnovno bukovje. Sledi združba primorskega belogabrovja in gradnovja z dobrimi 5 %. Delež nižinskega črnojelševja in primorskega gradnovja z jesensko vilovino pa predstavlja še manj kot 1 % celotne površine. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 7,14 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 108 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 7,7 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Sestoji tega RGR zavzemajo osrednji del Brkinov in tvorijo obsežne gozdne komplekse. Bukev, kot glavna gradnica sestojev (57 %), je pretežno panjevskega nastanka. Po deležu v lesni zalogi sledijo graden (9 %), trdi listavci (17 %), mehki listavci s (6 %), smreke in plemeniti listavci po 3 %, bora in ostalih iglavcev po (2 %), macesna in jelke pod (1 %). Del gozdov je bil zaradi poseka po žledu poškodovanih dreves v začetku 80. let 20. stoletja močno preredčen.

Zgradba gozda:

Sestoji tega RGR zavzemajo pretežno osojna pobočja in vznožja osrednji del Brkinov in tvorijo strnjene gozdne komplekse. Bukev, kot glavna drevesna vrsta, je pretežno panjevskega nastanka. Del teh gozdov je bil zaradi poseka po žledu poškodovanih dreves močno preredčen.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 71/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,5	17,0	25,9	30,0	19,6	24,9	7,8	0,65	8,4
Listavci	11,3	28,7	28,3	20,0	11,7	294,4	92,2	7,09	91,6
Skupaj	11,0	27,8	28,0	20,8	12,4	319,3	100,0	7,74	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Razmeroma nizek delež iglavcev v tem RGR predstavljajo sestoji, ki so v različnih časovnih obdobjih nastali zaradi malopovršinskih sanacij poškodovanih bukovih sestojev. Za RGR je značilen tudi visok prirastek listavcev in razmeroma velik delež lesne zaloge listavcev v prvih treh debelinskih razredih.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 72/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	10,9	0,2	6,1	2,3	5,3	180,8	28,8	9,5	55,6	19,8
	%	3,4	0,1	1,9	0,7	1,7	56,6	9,0	3,0	17,4	6,2
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%										

V lesni zalogi prevladujejo bukev, drugi trdi listavci (cer, črna jelša, črni gaber) in hrast (graden), ki so prisotni v razmerju 3 : 2 : 1. Skupaj tvorijo 83 % lesne zaloge. Ob tem je potrebno omeniti, da predstavlja cer, ki ga uvrščamo v skupino ostalih trdih listavcev 10 % delež v lesni zalogi. Gozdovi tega RGR so gledano na ocenjeno naravno stanje relativno dobro ohranjeni, največja odstopanja so pri drugih trdih listavcih, kjer skupino trdih listavcev sestavlja predvsem cer, in pri mehkih listavcih, ki so se osnovali večinoma na nekdanjih kmetijskih površinah.

Ohranjenost gozdov:

Na veliki večini (93 %) površine prevladujejo ohranjeni gozdovi. Na nekaj več kot 200 ha površine pa se nahajajo spremenjeni sestoji (nasadi iglavcev) v katerih se skoraj povsod že vraščajo avtohtoni listavci.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	36,22	42,8	17,7	22,9	16,6	17,1	14,9	64,0	4,0	93,3	2,0	1,2	3,5
Drogovnjak	1.229,94	10,6	40,4	43,5	5,5	19,8	31,3	47,7	1,2	58,8	35,0	5,0	1,2
Debeljak	1.423,76					20,0	51,9	28,1	0,0	50,1	43,9	5,6	0,4
Sestoj v obnovi	226,93					44,6	35,6	19,6	0,2				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	2,44												
Gmličav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	2.919,29												

Na 49 % površine RGR prevladujejo pomanjkljivo negovani debeljaki normalnega sklepa. 42 % gozdne površine zavzemajo nenegovani drogovnjaki tesnega sklepa in dobre zasnove. Izrazito premalo je sestojev v obnovi (8 %), ki pa so večinoma negovani. Mladovje je v naravi prisotno, vendar se ga je zaradi metodologije, ki ne predvideva izločanje samostojnih sestojev manjših od 0,5 ha, večinoma vključilo v ostale sestoje drugih razvojnih faz. Tako je evidentiranih 36 ha nenegovanega mladovja, večinoma dobre zasnove in tesnega sklepa.

Kakovost drevja:

Preglednica 74/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	20	0,0	5,0	60,0	35,0	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	25	0,0	4,0	32,0	52,0	12,0
Macesen	6	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Ostali igl.	25	0,0	4,0	60,0	32,0	4,0
Bukev	458	0,2	5,7	41,9	45,4	6,8
Hrast	69	0,0	8,7	44,9	40,6	5,8
Pl. lst.	39	0,0	2,6	35,9	56,4	5,1
Dr. tr. lst.	112	0,0	3,6	33,0	47,3	16,1
Meh. lst.	42	0,0	9,5	42,9	47,6	0,0
Skupaj iglavci	77	0,0	3,9	51,9	39,0	5,2
Skupaj listavci	720	0,1	5,7	40,6	46,0	7,6
Skupaj	797	0,1	5,5	41,7	45,3	7,4

Smreka in macesen dosemeta zaradi boljšega čiščenja vej in večjega interesa lastnikov za kakovostne sortimente višjo kakovost kot bori. V skupini plemenitih listavcev dosemeta gorski javor in veliki jesen najvišjo kakovost, češnja pa zaradi pomanjkljive nege ni kakovostna. Relativno visoka kakovost pri bukvi je posledica rastiščne ustreznosti in negovanosti, kljub temu pa v RGR najdemo vsaj polovico lesne zaloge bukve v 4 in 5 kakovostnem razredu, saj gre za bukev panjevskega nastanka. Drugi trdi listavci in mehki listavci so v kakovostnem pogledu podobni. V prvi skupini najdemo v tretjem kakovostne razredu večinoma cer, pri mehkih listavcih pa trepetliko in jelšo.

Poškodovanost sestojev:

Preglednica 75/PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,3
VEJE	0,8
OSUTOST	0,1
Skupaj	4,3

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je 4,3 %, kar je relativno najmanj na ravni celotne GGE. Prevladujejo poškodbe debla in koreničnika, ki so ugotovljene na 77 % poškodovanih dreves.

Poškodovanih je 4,3 % dreves. V glavnem gre za poškodbe nastale na krošnjah listavcev in deblu ter koreničniku zaradi spravila gozdnih lesnih sortimentov.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 06010)**

Preglednica 76/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	42,94	0,00	0,0
Priprava tal	ha	3,95	2,44	61,8
Sadnja	ha	4,59	3,33	72,5
Obžetev	ha	18,66	2,45	13,1

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Nega mladja	ha	77,73	0,50	0,6
Nega gošče	ha	72,82	8,05	11,1
Nega letvenjaka	ha	29,89	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	22,67	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,05	0,10	200,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	100,00	100,00	100,0
Zaščita z ograjo	m	650,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	35,90	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	3,42	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	650,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,50	0,0

Načrtovana priprava sestojev za naravno obnovo ni bila izvedena. Ukrep je relativno nov na Kraškem GGO in se zato ponekod ne prevzema, dela se izvedejo ob sečnji. Sadnja je presegla načrt, ker je zanjo pri lastnikih tradicionalno velik interes. Temu sledi še obžetev, ki je nekoliko pod načrtovanim obsegom. Od nege gošče naprej pa je količina izvedenih negovalnih del zanemarljiva in kot takšna problematična. Pri varstvu gozdov so se izvedla predvsem dela za zaščito pred divjadjo, ki niso bila načrtovana, sledijo pa obsegu sadnje.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 06010)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 77/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	2.378,40	18,8	218,7	237,5	1,03	9,39	10,42	0,23	1,44	1,67
2013	2.490,83	21,4	255,6	277,0	0,60	6,44	7,04	0,28	1,65	1,93
2023	2.919,29	24,9	294,4	319,3	0,65	7,09	7,74	0,69	6,94	7,63

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 06010 se je v zadnjem desetletju povečala za 429 ha. V enakem obdobju je lesna zaloga narasla za 15 %. Prirastek se je povečal za 10 % na 7,74 m³/ha. Možni posek je štirikrat višji od realiziranega v preteklem ureditvenem obdobju.

b) Drevesna sestava

Preglednica 78/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	2,0	0,0	2,8	0,7	2,3	57,4	9,5	1,3	16,5	7,5
2013	3,2	0,1	2,0	0,8	1,7	55,7	9,9	1,7	18,5	6,4
2023	3,4	0,1	1,9	0,7	1,7	56,6	9,0	3,0	17,4	6,2

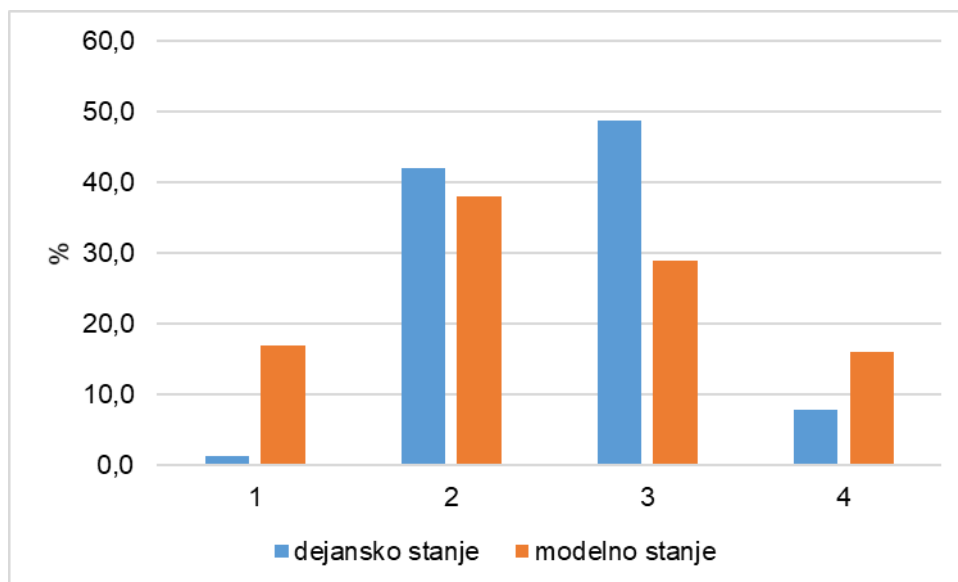
Med iglavci se je delež v lesni zalogi najbolj povečal pri smreki (0,2 %). Pri listavcih pa se je najbolj povečal relativni delež plemenitih listavcev (1,3 %), delež bukve pa za (0,9 %), zmanjšal pa se je delež trdih listavcev, hrastov in mehkih listavcev. Spremembe v pogledu sestave drevesnih vrst niso toliko posledica razvoja gozdov ampak bolj sprememb v ureditveni členitvi (spremembe mej odsekov).

a) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 79/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	36,22	1,2	1,2	20	17	496,28	-15,8
Drogovnjak	1.229,94	42,1	42,1	45	38	1109,33	4,1
Debeljak	1.423,76	48,8	48,9	35	29	846,59	19,9
Sestoj v obnovi	226,93	7,8	7,8	20	16	467,09	-8,2
Panjevec	2,44	0,1					
Skupaj	2.919,29	100,0	100,0			2.919,29	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Tudi v gozdovih tega RGR model nakazuje precejšnje neravnovesje razvojnih faz. V gozdovih je po modelu bistveno preveč debeljakov (+ 20 %), medtem ko močno primanjkuje mladovij (- 16 %) Sestojev v obnovi primanjkuje za več kot (- 8 %). Drogovnjaki v dejanskem stanju presegajo modelno za (+ 4,1 %). Z ukrepi v prihodnje bo zato potrebno pospeševati uvajanje debeljakov v obnovo in s tem dvigniti delež pomlajencev in posledično mladovij. V RGR so na 2,44 ha (0,1 %) prisotni tudi panjevci, ki jih model ne upošteva.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 06010)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodobni in mešani sestoji bukve 59 %, gradna 10 %, trdih listavcev 15 %, mehkih listavcev 5 %, plemenitih listavcev 3 % ter smreke 4 % s skupinami rdečega bora, zelenega bora (2 %) in ostalih iglavcev (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 320 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 500 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

bukve	A1 (5 %), A2 in B (15 %),
graden	A1 (2 %), B (10 %),
iglavci	B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	3 %,
drogovnjak	33 %,
debeljak	43 %,
sestoj v obnovi	21 %,

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Povprečna proizvodna doba je 100 let (pri hrastu 100-120 let, pri bukvi 80-110 let), povprečna pomladitvena doba 15 let (20 let pri bukvi in 5 let pri hrastih in plemenitih listavcih).
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta, bukve in plemenitih listavcev. Pospešuje se osebke semenskega nastanka.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (15-20 % na LZ), vendar s še eno ponovitvijo v razvojni fazi drogovnjaka. V drogovnjakih z normalnim sklepom in slabšo zasnovo pa naj bodo redčenja večje jakosti (23-27 % na LZ) in brez ponovitve. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 20 % na LZ naj bi se izvedla na 87 % površine drogovnjakov (1068 ha), na 2 % drogovnjakov pa je potrebno uvesti v obnovo (23 ha). Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov se še vedno pospešuje pestrost drevesnih vrst v korist bukve, hrasta in plemenitih listavcev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohranjati normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- V drogovnjakih s pomanjkljivo zasnovo in drogovnjakih panjevskega nastanka izvajamo redčenja enkrat, vendar z večjo jakostjo, ki so usmerjena večinoma v zagotavljanje stojnosti sestojev.

- Sestoje starejših drogovnjakov in mlajših debeljakov s slabimi sestojnimi zasnovami uvajamo predčasno v obnovo. Še posebej je nujno pričeti z obnovo ob že prisotnem mladju.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno redčenje (15-20 % na LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja s povprečno jakostjo 15 % na LZ je tako predvideno na 66 % površine (940 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na 31 % površine (441 ha).
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih pa naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (45-55 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 25 % površine (58 ha), na 72 % površine (163 ha) pa je predvidena pospešena obnova. V povprečju obnovo hrastovih sestojev zaključimo v 10 letih, v bukovih sestojih pa v 20 letih.
- V drogovnjakih in debeljakih je potrebno zaradi sanitarnih razlogov pospešeno zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- V gozdovih na strmih pobočjih, kjer je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na prvi stopnji, je potrebno gospodarjenje prilagoditi talnim razmeram. Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

a) Ukrepi

Preglednica 80/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	7,8	92,2	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	24,9	294,4	319,3
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	0,65	7,09	7,74
Možni posek (m ³ /ha)	6,9	69,4	76,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,69	6,94	7,63
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27,8	23,6	23,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	106,5	97,9	98,6
Izravnalna doba (let)			

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 222.797 m³, kar predstavlja intenziteto 23,9 % glede na lesno zalogo in 98,6 % glede na prirastek. Visoka intenziteta možnega poseka je posledica porušenega ravnovesja razvojnih faz in dosežene relativno visoke lesne zaloge.

Preglednica 81/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	11.216	8.915	0	4	0	75	20.210	27,8	106,2
	%	55,5	44,1	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0		
Listavci	m ³	129.168	72.202	0	274	0	943	202.587	23,6	97,9
	%	63,8	35,6	0,0	0,1	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	m³	140.384	81.117	0	278	0	1.018	222.797	23,9	98,6
	%	63,0	36,4	0,0	0,1	0,0	0,5	100,0		

63 % možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo redčenja, 36 % pa pomladitveni posek, ostale vrste poseka so predvidene v minimalnem obsegu, čeprav je po do sedanjih izkušnjah pričakovati nekoliko višji sanitarni posek.

Preglednica 82/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	84,57	84,57
Priprava tal	ha	11,64	11,64
Sadnja	ha	12,61	12,61
Obžetev	ha	17,85	31,02
Nega mladja	ha	79,95	79,95
Nega gošče	ha	101,93	101,93
Nega letvenjaka	ha	23,95	23,95
Nega ml. Drogovnjaka	ha	21,25	21,25
Zaščita s premazom	ha	9,37	27,31
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	6.200,00	6.200,00
Zaščita z ograjo	m	300,00	300,00
Vzdrževanje travinj	ha	6,40	64,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	22,00
Ostala varstvena dela	dni	3,85	3,85

V skladu s pospešenim uvajanjem sestojev je poudarek k pripravi sestojev za naravno nasemenitev na površini 84,57 ha, površina za obnovo s sadnjo je majhna. Od gojitvenih del je največji poudarek na negi, predvsem na negi mladja in gošče. Glede na majhen delež sadnje so primerni tudi ukrepi za varstvo pred divjadjo.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – pionirski gozdovi listavcev (06016)

Gozdovi pionirskih listavcev na silikatih predstavljajo najobsežnejši RGR v GGE. Obsegajo površino 3.458,97 ha ali 26,5 % gozdov GGE. Nastali so večinoma z zaraščanjem opuščenih kmetijskih zemljišč (strmi pašniki, ekstenzivni sadovnjaki). Ti gozdovi so glede drevesnih vrst v lesni zalogi zelo pestri. Glavna graditeljica sestojev na vlažnejših in hladnejših legah je črna jelša. V teh sestojih je močno prisotna grmovna in zeliščna podrast, od katere prevladuje robida. Toplejša in sušna pobočja poraščajo breza, trepetlika, cer in kostanj. V teh gozdovih so se v sedemdesetih letih izvajale premene s sadnjo iglavcev, kasneje pa tudi plemenitih listavcev. Iglavci se v teh gozdovih pojavljajo kot manjši sestoji, ki so premajhni za izločitev v samostojen odsek.

Slika 3: Gozdovi RGR 06016 (odsek 06131B).

V prihodnje pričakujemo s postopnim zmanjševanjem zaraščanja kmetijskih površin tudi zmanjševanje površine tega RGR, saj bo del teh gozdov s sukcesijo in primernim gospodarjenjem prešel med bukove ali hrastove gozdove.

Na celotni površini RGR je na 1. stopnji poudarjena lesnoproizvodna funkcija. Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 469,85 ha. Od slednjih prevladuje hidrološka funkcija (364,83 ha).

c)

**STANJE GOZDOV
(RGR 06016)**

a) Rastišče

Preglednica 83/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52101	Nižinsko črnojelševje	8	44,48	1,3
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	817,35	23,6
55501	Primorsko bukovje na flišu	9	6,18	0,2
59301	Primorsko bukovje	5	1,58	0,0
73101	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	2.589,38	74,9
	Skupaj	10,50	3.458,97	100,0

V RGR prevladuje gozdna združba: tipična oblika kisloljubnega gradnovnega bukovja (74,9 %) znaten delež je primorsko belogabrovje in gradnovje (23,6 %). Delež ostalih gozdnih združb je zanemarljiv. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 7,12 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 95 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 6,79 m³/ha.

b) Stanje sestojev

V RGR so uvrščeni raznomerni sestoji pretežno pionirskih listavcev, ki so nastali z zaraščanjem opuščenih kmetijskih površin na boljših rastiščih. Največ površin je v bližini naselij, glavni graditelji sestojev so trdi listavci, (30 %). Zaradi močno prisotne robide in grmovnih vrst so ti sestoji v vegetacijskem obdobju domala neprehodni. Sušnejše lege in grebene poraščajo breza, trepetlika, mali jesen in cer (4 %), vlažnejše lege pa bukev in beli gaber.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	9,5	25,0	31,3	20,0	14,2	52,3	20,8	1,51	22,2
Listavci	20,8	32,5	24,7	13,2	8,8	199,6	79,2	5,28	77,8
Skupaj	18,4	31,1	26,0	14,6	9,9	251,9	100,0	6,79	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Največji delež v debelinski strukturi lesne zaloge iglavcev predstavljata drugi in tretji debelinski razred. Večinoma gre za nasade neavtohtonih vrst, deloma pa za sestoj nastale z zaraščanjem. Iglavci gradijo 22,2 % lesne zaloge in izkazujejo relativno višji prirastek. Listavci prevladujejo v drugem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci, mehki listavci in bori, ki se mešajo v razmerju 2 : 2 : 1. Skupaj tvorijo 66 % lesne zaloge. Preostali del zastopajo plemeniti listavci, bukev, po približno 10 %, hrast in smreka v približno enakih deležih po 6 %. Pod 2 % lesne zaloge predstavljajo nasadi macesna.

Preglednica 85/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	15,0	0,1	8,3	4,3	24,6	26,4	16,2	23,4	75,8	57,8
	%	6,0	0,0	3,3	1,7	9,8	10,5	6,4	9,3	30,1	22,9
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%										

Gozdovi tega RGR so glede na ocenjeno naravno stanje precej spremenjeni, saj močno primanjkuje bukve kot osnovne graditeljice potencialno naravnih sestojev. Vseh ostalih drevesnih vrst je preveč v primerjavi z naravnim stanjem.

Ohranjenost gozdov:

Prevladujejo manj ohranjeni gozdovi. Delež spremenjenih in močno spremenjenih gozdov je zaradi velikega deleža redko prisotnih avtohtonih drevesnih vrst relativno visok.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 86/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	70,94	16,8	19,3	43,7	20,2	10,7	17,3	70,1	1,9	65,9	16,7	12,7	4,7
Drogovnjak	2.299,59	4,9	22,0	65,3	7,8	7,1	16,2	74,2	2,5	44,6	48,9	6,1	0,4
Debeljak	857,09					13,1	33,3	53,6	0,0	31,0	60,4	8,2	0,4
Sestoj v obnovi	170,36					27,2	48,7	23,3	0,8				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	60,99												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	3.458,97												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Med razvojnimi fazami z 66 % prevladujejo nenegovani drogovnjaki pomanjkljive zasnove in večinoma normalnega sklepa. Debeljaki se pojavljajo na 857 ha oz. slabih 25 % površine. So nenegovani in normalnega sklepa. 27 % sestojev v obnovi je dobro negovanih, preostalih 73 % pa bo moralo biti v prihodnjem desetletnem obdobju deležnih večje gojitvene pozornosti. Pojavljajo se na 5 % površine RGR. Mladovje se pojavlja na 71 ha. Je povečini nenegovano, pomanjkljive zasnove in tesnega sklepa. Panjevski sestoji se pojavljajo na 61 ha.

Kakovost drevja:

Preglednica 87/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	37	0,0	2,7	48,7	45,9	2,7
Bor	17	0,0	5,9	17,6	70,6	5,9
Macesen	12	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Ostali igl.	95	0,0	0,0	68,4	31,6	0,0
Bukev	59	0,0	3,4	42,3	40,7	13,6
Hrast	62	0,0	1,6	29,0	59,7	9,7
Pl. Ist.	80	0,0	0,0	28,8	54,9	16,3
Dr. tr. Ist.	122	0,0	3,3	20,5	51,6	24,6
Meh. Ist.	108	0,0	2,8	35,2	43,5	18,5
Skupaj iglavci	161	0,0	1,2	58,5	39,1	1,2
Skupaj listavci	431	0,0	2,3	29,9	49,9	17,9
Skupaj	592	0,0	2,0	37,7	47,0	13,3

Kakovost dreves je večinoma zadovoljiva (47 %) in dobra (37,7 %) ter je slabša od ostalih RGR na silikatu. Iglavci so v povprečju kakovostnejši od listavcev, čeprav so posamezna drevesa listavcev, predvsem drugih trdih listavcev, bukke in plemenitih listavcev, odlične in prav dobre kakovosti.

Poškodovanost sestojev:

Preglednica 88/PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Vrsta poškodovanosti	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,4
VEJE	0,8
OSUTOST	1,0
Skupaj	5,2

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je 5,2. Prevladujejo poškodbe debla in koreničnika, ki so ugotovljene na 65 % poškodovanih dreves.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 10668)**

Preglednica 89/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	40,52	0,40	1,0
Priprava tal	ha	18,19	7,83	43,0
Sadnja	ha	17,66	10,09	57,1
Obžetev	ha	56,61	5,15	9,1
Nega mladja	ha	106,94	9,80	9,2
Nega gošče	ha	67,00	3,65	5,4
Nega letvenjaka	ha	65,53	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	56,35	0,15	0,3
Zaščita s premazom	ha	0,20	0,45	225,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	400,00	950,00	237,5
Zaščita z ograjo	m	1.000,00	351,00	35,1
Vzdrževanje grmišč	ha	0,04	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	25,90	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	10,06	0,0

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	895,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	3,00	0,0

Od načrtovanih del je v načrtovanem obsegu izvedena le zaščita s premazom in količenjem. Sadnja je bial realizirana s 57 %, priprava tal s 43 %. Čeprav je slednje najintenzivnejši ukrep po vloženi sredstvih in delu, se tudi tu kaže tradicionalna privrženost lastnikov gozdov do sadnje, ki je bila izvedena kot direktna premena. Sadnji deloma sledita še obžetev in nega mladja s slabimi 10 %, ostali ukrepi so izvedeni v premajhnem obsegu. Glede na velik potencial rastišč in slabo stanje gozdov – zasnova in negovanost – bi bilo potrebno spodbuditi lastnike k izvajanju ukrepov, ki ob manjših vložkih ali celo neto prihodku prinašajo boljše kakovost gozdov tudi dolgoročno (priprava sestojev in vsa negovalna dela).

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 10668)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 90/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	2.648,99	20,1	149,0	169,1	1,41	6,15	7,56	0,30	0,62	0,92
2013	2.932,56	51,4	173,7	225,1	1,65	4,79	6,43	0,46	0,88	1,34
2023	3.458,97	52,3	199,6	251,9	1,51	5,28	6,79	1,46	5,48	6,95

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR se je v zadnjem desetletju povečala za 527 ha zaradi zaraščanja opuščeni kmetijskih površin s črno jelšo in prilagajanja odsečnih mej dejanskemu stanju. Razvoja ostalih gozdnih fondov, zaradi neprimerljivih metod gozdnih inventur prejšnjega in zdajšnjega ureditvenega obdobja ne moremo komentirati.

Drevesna sestava

Preglednica 91/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	2,9	0,0	3,6	1,7	3,7	9,7	4,4	5,8	26,6	41,6
2013	5,6	0,0	4,6	1,9	10,7	8,0	6,7	8,4	27,3	26,8
2023	6,0	0,0	3,3	1,7	9,8	10,5	6,4	9,3	30,1	22,9

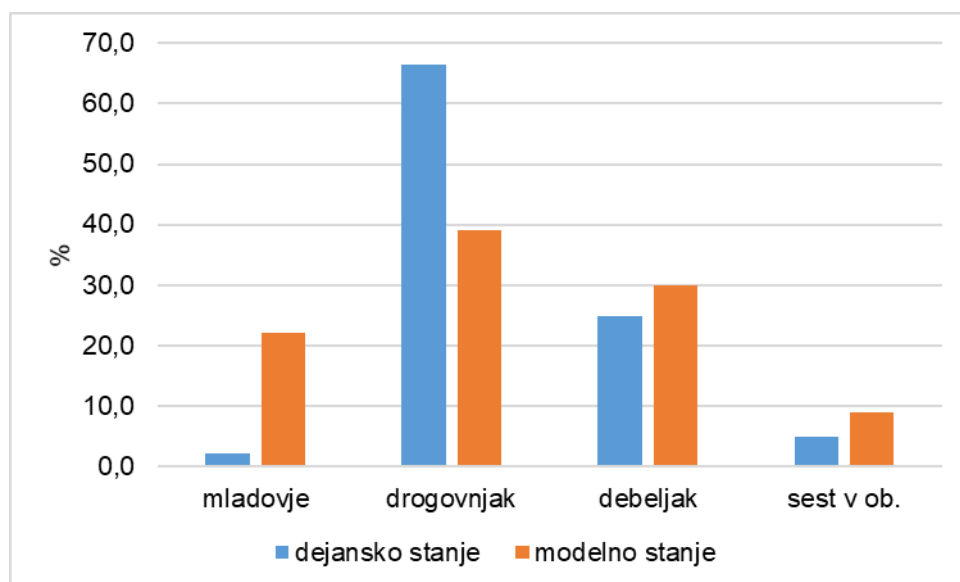
Iz analize razvoja sestave drevesnih vrst lahko povzamemo, da prevladujejo drugi trdi listavci (30 %), sledijo mehki listavci s skoraj (23 %). Naraščujoč trend med ostalimi listavci zasledimo tudi pri plemenitih listavcih in bukvi, ki predstavljata po približno (10 %). Med iglavci naraščujoč trend predstavljaj še smreka (6 %), pada pa delež drugih iglavcev (10 %).

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 92/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	70,94	2,1	2,1	25	22	760,97	-19,9
Drogovnjak	2.299,59	66,4	68	45	39	1349,00	29
Debeljak	857,09	24,8	25	35	30	1037,69	-5
Sestoj v obnovi	170,36	4,9	4,9	10	9	311,31	-4,1
Panjevec	60,99	1,8					
Skupaj	3.458,97	100,0	100				

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

a)

Glede na model je v gozdovih RGR bistveno preveč drogovnjakov (+ 29 %), vseh ostalih razvojnih faz pa primanjkuje: mladovij (- 19,9 %), debeljakov (- 5 %) in sestojev v obnovi (- 4,1%). V RGR so na 61 ha prisotni tudi panjevci, ki pa jih model ne upošteva.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 06016)**

a) Gozdnogojitveni cilj

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd trdih listavcev 30 %, mehkih listavcev 20 % bukke 12 %, plemenitih listavcev 10 %, gradna 7 %, s skupinsko primesjo smreke 8 %, borov 11 % in macesna 2 %.

- Ciljna lesna zaloga: 250 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 400 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

graden, pl. list.	A1 (5 %), B (10 %), C (15 %),
bukev	A1 (2 %), A2 in B (10 %),
črna jelša	B (10 %), C (20 %),
dr. trdi listavci	drva, piloti,
iglavci	B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	4 %,
drogovnjak	52 %,
debeljak	31 %,
sestoj v obnovi	12 %,
panjevec	1 %,

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Povprečna proizvodna doba je 80 let, ki je pri mehkih listavcih (črna jelša) 55-65 let, plemenitih listavcih 70-120 let, hrastih 100-120 let, bukvi 80-110 let. Pomladitvena doba 5-15 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Ob slabši nasemenitvi in razvoju mladja iz semena vključimo tudi panjevsko obnovo ali obnovo s sadnjo plemenitih listavcev (veliki jesen, javor, češnja).
- Osnovna usmeritev pri določitvi in izvajanju ukrepov je postopna premena (posredna in neposredna) v rastišču primernejše oblike gozda. Prednost ima posredna premena, kar pomeni, da v sestojih vseh razvojnih faz maksimalno izkoristimo dano zasnovu in drevesno sestavo ciljnih drevesnih vrst ter jo negujemo in krepimo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta, bukve in plemenitih listavcev. Kjer se pojavlja bujna zeliščna plast izvajamo obžetev.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovu in večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (15-20 % na LZ), vendar s še eno ponovitvijo v razvojni fazi drogovnjaka. V preostalih drogovnjakih pa naj bodo redčenja enkratna in večje jakosti (25-35 % na LZ). V drogovnjakih iglavcev izvajati redčenja večje jakosti. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 20 % na LZ naj bi se izvedla na 95 % površine drogovnjakov (2.183 ha), 2 % drogovnjakov pa je potrebno uvesti v obnovo (45 ha).

- V kvalitetnejših sestojih črne jelše izvajamo redčenja, v preostalih pa črno jelšo ob kulminaciji povprečnega vrednostnega prirastka uvajamo predčasno v obnovo, pri kateri v sestoju zaradi semenjenja sproščamo osebke ciljnih drevesnih vrst.
- V debeljakih s tesnim sklepom in ciljnimi drevesnimi vrstami je potrebno redčenje (10-20 % na LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 60 % površine (515 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na 38 % površine (325 ha) z jakostjo 50 % na LZ.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (50 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 29 % površine (48 ha), na 63 % površine (107 ha) je predvidena pospešena obnova. Obnovo hrastovih sestojev in sestojev plemenitih listavcev zaključimo v 10 letih, v bukovih sestojih pa v 20 letih.
- V sestojih v obnovi, kjer se pomlajuje bukev, nadaljujemo z obnovo bolj zadržano, v preostalih sestojih, pa naj obnova poteka hitreje in naj se zaključi v 10 letih.
- V drogovnjakih in debeljakih je potrebno zaradi sanitarnih razlogov pospešeno zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- Upoštevati pa je potrebno vse usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 93/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	20,8	79,2	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	52,3	199,6	251,9
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	1,51	5,28	6,79
Možni posek (m ³ /ha)	14,6	54,8	69,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,46	5,48	6,95
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	28,0	27,5	27,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	97,0	103,8	102,3
Izravnalna doba (let)			

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 240.409 m³, kar predstavlja intenziteto 27,6 % glede na lesno zalogo in 103,9 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih.

Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	29.092	20.868	0	92	0	591	50.643	28,0	96,9
	%	57,4	41,2	0,0	0,2	0,0	1,2	100,0		
Listavci	m ³	133.745	51.713	0	3.396	0	797	189.651	27,5	103,8
	%	70,5	27,3	0,0	1,8	0,0	0,4	100,0		
Skupaj	m³	162.837	72.581	0	3.488	0	1.388	240.294	27,6	102,2
	%	67,7	30,2	0,0	1,5	0,0	0,6	100,0		

V naslednjem ureditvenem obdobju 68 % možnega poseka predstavljajo redčenja, 30 % pomladitveni posek, 1,4 % posek na panj ter 0,6 % posek oslabelega drevja in sanitarni posek, bo po dosedanjih izkušnjah, predvsem na račun iglavcev nekoliko višji.

Preglednica 95/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	100,16	100,16
Priprava tal	ha	0,88	0,88
Sadnja	ha	1,72	1,72
Obžetev	ha	46,58	83,97
Nega mladja	ha	62,85	62,85
Nega gošče	ha	75,84	75,84
Nega letvenjaka	ha	67,34	67,34
Nega ml. Drogovnjaka	ha	54,04	54,04
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.200,00	1.200,00
Zaščita z ograjo	m	600,00	600,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,53	5,30
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	11,00

Gojitvena dela so usmerjena v premeno, posredno in tudi s sadnjo, in izboljšanje zasnove in negovanosti sestojev z nego. Površina gojitvenih del je sicer manjša kot v prejšnjem načrtu, a vseeno veliko večja od izvedenih del. Z načrtom je narejen kompromis med zmožnostmi rastišč in potrebami lastnikov. Zaščita pred rastlinojedo divjadjo je namenjena predvsem zaščiti posajenih površin.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Toploljubna bukovja (11030)

Gozdovi rastiščnogojitvenega razreda toploljubnih bukovij na karbonatih predstavljajo petino vseh gozdov GGE (2.473,46 ha). Gozdovi tega RGR se nahajajo na jugozahodu GGE, med Podgrajskim podoljem in obronki Čičarije. RGR zelo dobro sovпада z gozdno krajino, kjer je gozdnatost zelo velika. Glede drevesne sestave so ti gozdovi zelo ohranjeni, saj v njih prevladuje bukev, so pa ti gozdovi v preteklosti bili prekomerno sekani. Izvajale so se intenzivne panjevske sečnje. V zaprtih, težje dostopnih predelih, pa so se tudi zaradi oglarjenja izvajale velikopovršinske sečnje na golo. Danes prevladujejo enomerno grajeni drogovnjaki panjevskega nastanka. Zaradi izvajanja zmernih redčenj v zadnjih desetletjih, se je struktura lesne zaloge in kakovost teh gozdov izboljšala in trenutno predstavljajo kvalitetnejše in donosnejše gozdove. Bukov je osnovna graditeljica sestojev, ostale drevesne vrste so primešane le posamezno. Še največji delež dosegajo trdi listavci in bori, ki se pojavljajo na ekstremnejših rastiščih in na površinah, ki so se z gozdom zarasla v preteklih desetletjih.

Slika 4: Gozdovi RGR 11030 (odsek 06238).

Nekaj več kot $\frac{3}{4}$ gozdov RGR 11030 – Toploljubna bukovja na karbonatih (1.850,60 ha) se nahaja v gozdnem habitatnem tipu Nature 2000: HT91K0 - Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)). Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 286,23 ha površine RGR. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je izjemno poudarjena na 151,51 ha, biotopska funkcija pa na 36,73 ha površine.

STANJE GOZDOV

(RGR 11030)

a) Rastišče

Preglednica 96/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52101	Nižinsko črnojeleševje	8	0,68	0,0
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	7,45	0,3
55301	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	1.474,78	59,7
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	3	21,87	0,9
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	1	32,82	1,3
59301	Primorsko bukovje	5	840,76	34,0
59302	Primorsko bukovje z belkasto bekico	5	82,39	3,3
73101	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	12,71	0,5
	Skupaj	7,360	2.473,46	100,0

V RGR prevladuje primorsko belogabrovje in gradnovje na 60 % površine. Drugotna združba primorsko bukovje na 34 % površine RGR. Delež preostalih gozdnih združb predstavlja ostalih 6 % površine. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 4,71 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 119 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 5,6 m³/ha.

a) Stanje sestojev

Glavna graditeljica teh gozdov je bukev (64 %), ki je pretežno panjevskega nastanka. Ker so bili ti gozdovi v preteklosti slabo dostopni (ne odprti) in bolj oddaljeni od naselij, je bil človekov vpliv nanje manjši. Zanje so bili značilni velikopovršinski, vendar časovno redkejši posegi s sečnjami na golo. Zaradi tega danes prevladujejo srednjedobni gozdovi.

Zgradba gozda:

Prevladujejo enomerni sestoji drogovnjakov in debeljakov bukve s posamično in šopasto primesjo belega gabra, cera in malega jesena ter primesjo hrastov v gnezidih.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 97/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	8,9	6,9	31,5	37,1	15,6	10,5	4,2	0,22	4,0
Listavci	24,6	38,3	23,5	9,6	4,0	238,0	95,8	5,34	96,0
Skupaj	23,9	37,0	23,8	10,8	4,5	248,5	100,0	5,56	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečna lesna zaloga znaša 248,5 m³/ha, ugotovljeni povprečni letni prirastek pa 5,56 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci katerih lesna zaloga prevladuje v prvih dveh debelinskih razredih, saj gre za bukove gozdove panjevskega nastanka. Razmeroma velik delež iglavcev v tretjem in četrtem debelinskem razredu predstavljajo smrekovi in borovi drogovnjaki in debeljaki nastali z umetno obnovo.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladuje bukev in drugi trdi listavci (cer in beli gaber), ki se mešajo v razmerju 3 : 1. Skupaj tvorijo 91 % lesne zaloge. Plemeniti listavci, smreka in bori tvorijo preostalih 9 % lesne zaloge v razmerju 2 : 1 : 1. Ostale skupine drevesnih vrst predstavljajo zanemarljiv delež lesne zaloge RGR.

Preglednica 98/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	4,5	0,0	5,7	0,1	0,2	159,8	0,5	9,8	66,9	1,1
	%	1,8	0,0	2,3	0,1	0,1	64,3	0,2	3,9	26,9	0,4
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%										

Gozdovi tega RGR so med najbolj ohranjenimi v GGE, saj se dejansko stanje gozdov najbolj približa ocenjenemu naravnemu stanju. Največja razhajanja so pri skupini drugih trdih listavcev, kjer je slednjih za približno 10 % preveč.

Ohranjenost gozdov:

Gozdovi tega RGR so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 99/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,04	0,0	56,4	11,8	31,8	0,0	68,1	31,9	0,0	11,8	88,2	0,0	0,0
Drogovnjak	1.690,47	1,7	33,8	54,3	10,2	32,5	25,5	42,0	0,0	65,0	24,0	8,4	2,6
Debeljak	695,62					29,5	17,0	53,5	0,0	36,3	56,6	4,4	2,7
Sestoj v obnovi	82,68					31,7	5,2	63,1	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	2,65												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	2.473,46												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Na pretežnem delu (68 %) prevladujejo nenegovani drogovnjaki večinoma pomanjkljive zasnove in tesnega sklepa. S (28 %) deležem jim sledijo nenegovani debeljaki normalnega sklepa. Sestojev v obnovi je (3 %), večinoma so nenegovanih, normalnega sklepa. Mladovje se pojavlja na 2,04 ha. Je po večini nenegovano, dobre zasnove in normalnega sklepa. Sestoji panjevca se pojavljajo na 2,56 ha.

Kakovost drevja:

Preglednica 100/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	13	0,0	7,7	38,4	30,8	23,1
Bor	19	0,0	0,0	21,1	57,8	21,1
Bukev	292	0,0	7,2	36,3	47,6	8,9
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pl. Ist.	14	0,0	0,0	28,6	50,0	21,4
Dr. tr. Ist.	59	0,0	3,4	32,2	40,7	23,7
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	32	0,0	3,1	28,1	46,9	21,9
Skupaj listavci	368	0,0	6,3	35,6	46,1	12,0
Skupaj	400	0,0	6,0	35,0	46,2	12,8

Iglavci so v primerjavi z listavci nekoliko slabše kakovosti, pri čemer je smreka boljše kakovosti kot bori. Večina lesne zaloge bukke in drugih trdih listavcev je bila uvrščena v nižje kakovostne razrede, saj gre za sestoje panjevskega nastanka. (7 %) delež bukke v prav dobrem kakovostnem razredu pa zgovorno priča, da je tudi na teh rastiščih mogoče dosegati visoko kakovost.

Poškodovanost sestojev:

Preglednica 101/PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	4,0
VEJE	1,1
OSUTOST	1,2
Skupaj	6,3

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je 6,3. Prevladujejo poškodbe debla in koreničnika, ki so ugotovljene na 63 % poškodovanih dreves.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 102/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	30,40	0,00	0,0
Obžetev	ha	0,75	0,22	29,3
Nega mladja	ha	22,08	0,00	0,0
Nega gošče	ha	1,49	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	6,04	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,39	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	30,88	3,03	9,8
Vzdrževanje grmišč	ha	3,20	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	43,30	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,46	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,46	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	0,40	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,03	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,30	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	300,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	5,26	0,0

Gojitvena dela so bila načrtovana v zelo nizkem obsegu in razen zaščite s količenjem je bilo izvedeno zelo malo. Glede na slabo stanje gozdov v tem RGR (večinoma gozdovi panjevskega izvora ter relativno velika poškodovanost dreves) in porušeno razmerje razvojnih faz bi morala izvedba biti večja. Vzrok je v neustrezni drobnoposestni strukturi zasebnega lastništva in tradicionalnemu panjevskemu načinu gospodarjenja, kjer vlaganja niso potrebna in jih lastniki ne bodo izvajali tudi ob spremenjenem načinu sečnje. Med nenačrtovanimi ukrepi izstopa varstvo pred požari, predvsem gradnja protipožarnih presek.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 103/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	1.775,15	10,5	173,1	183,6	0,59	8,05	8,64	0,04	0,69	0,73
2013	1.823,54	8,4	221,1	229,5	0,19	4,61	4,80	0,04	0,88	0,92
2023	2.473,46	10,5	238,0	248,6	0,22	5,34	5,56	0,23	4,69	4,91

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR se je v zadnjem desetletju povečala za 649,92 ha ali 36 %. Nekaj več kot 1/3 te površine je posledica uvrstitvev nekdanjih sestojev pionirskega grmičastega gozda v zaraščajoče negozdne površine. Preostali del je posledica prilagajanja odsečnih mej dejanskim rastiščnim razmeram v oddelkih 220 in 226 na Trsteniku ter v oddelku 271 v Mačkovi rebri, kjer so bili cerovi sestoji uvrščeni v RGR Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih.

Drevesna sestava

Preglednica 104/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	2,0	0,0	3,7	0,0	0,0	68,9	0,0	2,9	22,1	0,4
2013	1,1	0,0	2,4	0,1	0,1	66,9	0,2	3,4	25,4	0,4
2023	1,8	0,0	2,3	0,1	0,1	64,3	0,2	3,9	26,9	0,4

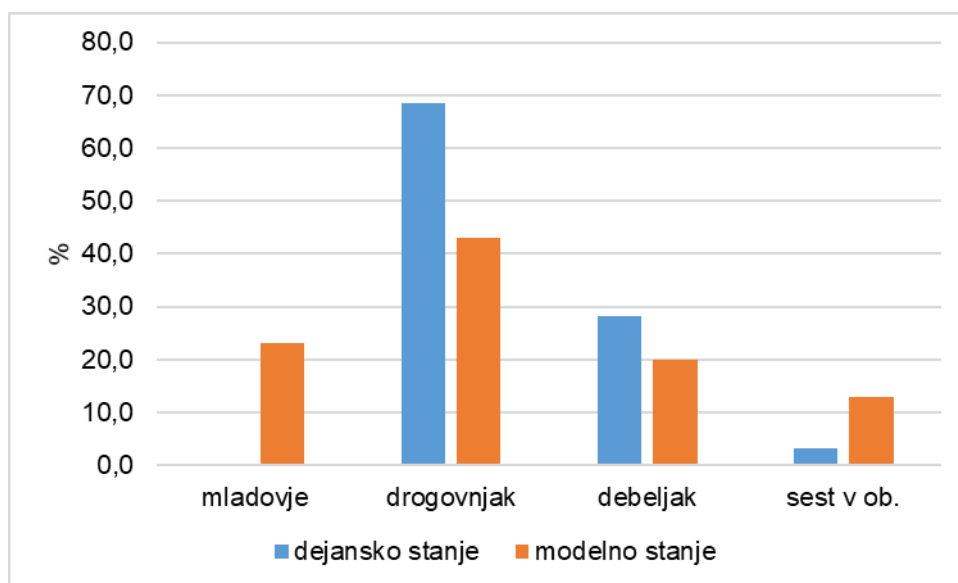
Deleži drevesnih vrst v primerjavi s podatki iz preteklih ureditvenih obdobj kažejo na razvoj gozda v smeri zmanjševanja deleža iglavcev ter povečevanja deleža plemenitih in trdih listavcev, medtem ko se je delež bukke zmanjšal.

a) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 105/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	2,04	0,1	0,1	25	23	568,90	-22,9
Drogovnjak	1.690,47	68,4	68,5	45	43	1063,59	25,5
Debeljak	695,62	28,1	28,1	35	20	494,69	8,1
Sestoj v obnovi	82,68	3,3	3,3	10	13	321,55	-9,7
Panjevec	2,65	0,1					
Skupaj	2.473,46	100,0	100,0				

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem razkriva, da je v gozdovih RGR glede na model bistveno preveč drogovnjakov (+ 25,5 %) in debeljakov (+ 8,1 %), medtem ko močno primanjkuje vseh ostalih razvojnih faz - mladovij (- 22,9 %) in sestojev v obnovi (- 9,7 %).

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 11030)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd bukve (64 %), drugih trdih listavcev (27 %), plemenitih listavcev (4 %) in ostalih listavcev (1 %) s skupinsko primesjo smreke (2 %) in borov (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 255 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 450 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov: listavci A1 (2 %), A2 in B (10 %), iglavci B (10 %), C (20 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 4 %,
drogovnjak 52 %,
debeljak 30 %,
sestoj v obnovi 14 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba 20 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist bukve semenskega nastanka in plemenitih listavcev. Nego mladja se v določeni meri lahko izvaja tudi že pod zastorom.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- Vsa redčenja in pomladitvene sečnje naj bodo na ekstremno skalovitih rastiščih šibkejšje jakosti zaradi nevarnosti porušitve notranje klime sestoja in razgalitve skal.
- V drogovnjakih z bogato zasnovno in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (10-20 % na LZ), vendar s še eno ponovitvijo v razvojni fazi drogovnjaka. V drogovnjakih s pomanjkljivo zasnovno in normalnim sklepom pa naj bodo redčenja večje jakosti (15-25 % na LZ) in brez ponovitve. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 20 % na LZ naj bi se izvedla na 86 % površine drogovnjakov (1454 ha), 3 % drogovnjakov pa je potrebno uvesti v obnovo (74 ha). Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohraniti normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- V drogovnjakih s pomanjkljivo zasnovno in drogovnjakih panjevskega nastanka izvajamo redčenja enkrat, vendar z večjo jakostjo, ki so usmerjena zgolj v zagotavljanje stojnosti sestojev.
- Sestoje starejših drogovnjakov in mlajših debeljakov s slabimi sestojnimi zasnovami uvajamo predčasno v obnovo. Še posebej je nujno pričeti z obnovo ob že prisotnem mladju.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno redčenje (10–20 % na LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 70 % površine (487 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 26 % površine (180 ha) z jakostjo 25-35 % na LZ.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključijo z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih pa naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (45-55 % na LZ). Zaključek obnove je zaradi težavnega pomlajevanja predviden le na 1 % površine (1 ha), na 95 % površine (77 ha) je predvidena pospešena obnova.

- Pri težavah s pomlajevanjem je potrebno sestoj obnoviti s sadnjo bukve in plemenitih listavcev.
- V sestojih v obnovi je potrebno postopno širiti pomladitvena jedra, z obnovo zaključiti, ko je bukov pomladek v razvojni fazi gošče.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

a) Ukrepi

Preglednica 106/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	4,2	95,8	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	10,5	238,0	248,5
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	0,22	5,34	5,56
Možni posek (m ³ /ha)	2,2	46,8	49,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,23	4,69	4,91
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,8	19,7	19,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	104,1	87,7	88,4
Izravnalna doba (let)			

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 121494 m³, kar predstavlja intenziteto 19,8 % glede na lesno zalogo in 88,3 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih.

Preglednica 107/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	3.017	2.639	0	0	0	0	5.656	21,7	103,4
	%	53,3	46,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	97.358	18.428	0	102	0	4	115.892	19,7	87,8
	%	84,0	15,9	0,0	0,1	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	100.375	21.067	0	102	0	4	121.548	19,8	88,4
	%	82,6	17,3	0,0	0,1	0,0	0,0	100,0		

Kar 82 % možnega poseka v RGR predstavljajo redčenja, pomladitveni posek pa zgolj 17 %. Drugih oblik sečnje ni predvidenih, vendar se po spomladanskih opažanjih (po izvedbi opisov sestojev) opaža močno propadanje bukovih dreves in celih sestojev, predvsem na račun glive novčičaste biskonjoje (*Biscogniauxia nummularia*), ki je močno napadla oslabela bukova drevesa zaradi lanskoletne ekstremne suše. Zaradi navedenega pričakujemo, da bo sanitarni posek v teh gozdovih znašal kar 15 % možnega poseka

Preglednica 108/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	73,41	73,41
Sadnja	ha	0,78	0,78
Obžetev	ha	0,59	2,36
Nega mladja	ha	0,44	0,44

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Nega gošče	ha	2,94	2,94
Nega letvenjaka	ha	4,57	4,57
Nega ml. Drogovnjaka	ha	14,89	14,89
Graditev protipožarnih objektov	km	0,50	0,50
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	13,29	53,16
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	100,00	100,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,05	4,20
Vzdrževanje travinj	ha	0,70	7,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	8,50	25,00

Poudarek je na obnovi gozdov s pripravo sestojev za naravno nasemenitev, na negi mladja in drogovnjakov. Ukrepi so usmerjeni v izboljšanje obstoječih gozdov in v usklajitev razmerja razvojnih faz za prihodnost. Razen nege mladja so ukrepi izvedljivi ob sečnji in tako prilagojeni nizki intenziteti vlaganj, ki je značilna za preteklo obdobje. Varstvena dela so usmerjena v varstvo pred požari, predvsem v vzdrževanje obstoječe protipožarne infrastrukture. Vzdrževanje travinj in grmišč je namenjeno preprečevanju škod zaradi rastlinojede divjadi.

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah – hrastovi gozdovi (06012)

Rastiščnogojitveni razred 06012 obsega dobro desetino gozdov GGE (1.756,56 ha). Večji del gozdov (97,6 %). Rastišča teh gozdov so razpršena in obsegajo različne združbe, večinoma sekundarne, ki so nastale pod močnim antropogenim vplivom. Tako ti gozdovi zavzemajo prisojne in grebenske lege in posamezna vlažnejša rastišča. Zaradi različnih rastiščnih razmer je tudi stanje gozdov precej heterogeno, z nekoliko specifičnimi cilji in usmeritvami. Velik del teh gozdov so bivši steljniki, ki so bili zaradi bližine naselij in lažje dostopnosti stalno pod močnim človekovim vplivom (paša živine, košnja podrasti in steljarjenje). Izvajale so se panjevske sečnje, ker so iz teh gozdov lastniki zagotavljali lastne potrebe po drveh in tudi za pokrivanje potreb na trgu.

Slika 5: Gozdovi RGR 06012 (odsek 06157).

Danes še vedno prevladujejo srednje dobni gozdovi, veliko jih je tudi panjevskega nastanka. Glavni gradnik gozdov so trdi listavci (34 %), graden (28 %), precejšen delež v lesni zalogi pa zavzema še bukev (15 %). Precejšen je tudi delež iglavcev (12 %), ki so večinoma prisotni v obliki nasadov.

Na celotni površini RGR je na 1. stopnji poudarjena lesnoproizvodna funkcija. Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 285,29 ha. Od slednjih prevladujeta funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (71,81 ha) in hidrološka funkcija (209,56 ha).

**STANJE GOZDOV
(RGR 06012)**

a) Rastišče

Preglednica 109/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
52101	Nižinsko črnojelševje	8	18,51	1,1
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	291,67	16,6
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	1	0,45	0,0
73101	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	1.445,93	82,3
	Skupaj	10,60	1.756,56	100,0

V RGR prevladuje kisloljubno gradnovo bukovje na (82 %). Primorsko belogabrovje in gradnovje obsega (17 %) površine, nižinsko črnojelševje pa ostali (1 %) površine RGR-ja. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 7,08 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 113 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 8,04 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Značilno za te gozdove je, da so bili v preteklosti močno pod človekovim vplivom. Tesna navezanost in odvisnost lastnikov od gozda je vplivala na proces degradacije zaradi prekomernih vsakoletnih sečenj. Posledica tega je, da so ti gozdovi pretežno panjevskega nastanka. V teh gozdovih je bil najbolj razvit panjevski način gospodarjenja.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 110/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	12,6	18,5	21,4	23,0	24,5	45,6	13,8	1,21	15,0
Listavci	11,6	27,2	28,6	18,7	13,9	284,5	86,2	6,83	85,0
Skupaj	11,7	26,0	27,7	19,3	15,3	330,1	100,0	8,04	100,0

Gozdovi tega RGR-ja imajo nadpovprečno lesno zalogo in prirastek v GGE. Razmeroma visok delež iglavcev predstavljajo sestoji, ki so v različnih časovnih obdobjih nastali zaradi malopovršinskih umetnih obnov hrastovih sestojev z različnimi iglavci.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo trdi listavci, hrast graden in bukev, ki skupaj tvorijo prek 76 % lesne zaloge. Mešajo se v razmerju 3 : 2 : 1. Iglavci sestavljajo 12 % lesne zaloge. Od mehkih listavcev je največ črne jelše, ki tvori slabih 6 % lesne zaloge RGR.

Preglednica 111/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	16,3	0,4	11,4	5,0	12,5	49,3	92,0	7,3	111,4	24,5
	%	4,9	0,1	3,4	1,5	3,8	14,9	27,9	2,2	33,9	7,4
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%										

Gozdovi tega RGR so v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem precej spremenjeni, saj gre v osnovi večinoma za bukova rastišča na sušnejših legah fliša. Sprememba trenutne večinoma hrastove drevesne sestave v smeri bukovega gozda je zelo dolgotrajen in postopen proces, predvsem zaradi relativno dobrega uspevanja in pomlajevanja hrastov na teh sušnejših rastiščih. Kratkoročno gledano štejemo te gozdove večinoma med ohranjene.

Ohranjenost gozdov:

Glede na visok delež listavcev v lesni zalogi smo te sestoje uvrščali v ohranjene gozdove (88 %). Kakšna je resnična naravna zmes drevesnih vrst na teh rastiščih pa je zelo težko določiti, saj zaradi degradacijskih procesov ne poznamo ustreznega naravnega stanja. Ostalih 12 % gozdov iglavcev s podstojno vraslimi listavci smo uvrstili v spremenjene sestoje.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 112/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	16,67	6,5	51,8	38,4	3,3	6,5	31,8	61,7	0,0	58,4	33,3	1,6	6,7
Drogovnjak	838,25	17,2	43,8	32,1	6,9	11,6	40,1	46,7	1,6	52,2	41,5	4,9	1,4
Debeljak	723,10					21,9	54,5	23,4	0,2	35,6	52,4	9,7	2,3
Sestoj v obnovi	176,08					40,2	37,8	21,6	0,4				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	2,46												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.756,56												

Opomba: Šifre za zasnovo so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Na 48 % gozdne površine RGR prevladujejo drogovnjaki dobrih zasnov, ki so pretežno nenegovani in tesnega sklepa, kar je odraz izostale ali pomanjkljive nege v preteklosti. Tudi debeljaki so v veliki meri pomanjkljivo negovani in povečini normalnega sklepa. V RGR predstavljajo 41 % gozdne površine. Sestoji v obnovi so povečini dobro do pomanjkljivo nenegovani, predstavljajo površino (10 %). Nenegovano mladovje tesnega sklepa se pojavlja na 17 ha površine.

Kakovost drevja:

Preglednica 113/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	22	0,0	27,3	54,5	18,2	0,0
Jelka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	9	0,0	22,2	55,6	22,2	0,0
Macesen	19	0,0	26,3	63,2	10,5	0,0
Ostali igl.	14	0,0	7,1	50,0	42,9	0,0
Bukev	63	0,0	3,2	46,0	42,9	7,9
Hrast	141	0,0	5,7	42,6	48,9	2,8
Pl. Ist.	19	0,0	0,0	52,6	31,6	15,8

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Dr. tr. lst.	160	0,0	4,4	27,5	59,3	8,8
Meh. lst.	30	0,0	0,0	50,0	40,0	10,0
Skupaj iglavci	65	0,0	23,1	55,4	21,5	0,0
Skupaj listavci	413	0,0	4,1	38,3	50,6	7,0
Skupaj	478	0,0	6,7	40,6	46,6	6,1

Prav dobro kakovost iglavcev lahko pripišemo visokemu deležu debeljakov borov, smreke in macesna, ki na teh rastiščih ob ustrezni negi dosegajo zadovoljivo kakovost. Med listavci skupina mehkih listavcev po kakovosti prekaša trde listavce, bukev in hraste.

Poškodovanost sestojev:

Preglednica 114/PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,5
VEJE	1,0
OSUTOST	0,4
Skupaj	4,9

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je 4,9. Prevladujejo poškodbe debla in koreničnika, ki so ugotovljene na 71 % poškodovanih dreves.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 115/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	16,38	0,00	0,0
Priprava tal	ha	3,41	2,48	72,7
Sadnja	ha	3,41	3,08	90,3
Obžetev	ha	21,40	1,51	7,1
Nega mladja	ha	59,22	1,35	2,3
Nega gošče	ha	44,17	1,90	4,3
Nega letvenjaka	ha	8,83	1,00	11,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	24,10	0,15	0,6
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	200,00	200,00	100,0
Vzdrževanje travinj	ha	3,50	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,90	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	975,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	1,75	0,0

Gojitvena dela so bila izvedena v zelo majhnem obsegu, ki ne omogoča usmerjanja razvoja gozdov za zagotavljanja trajnosti donosov, izboljšanje stojnosti sestojev in kvalitete sortimentov. Od nenačrtovanih del je bilo izvedene največ sadnje in posledično zaščite mladja pred rastlinojedo divjadjo.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 06012)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 116/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	1.523,36	36,1	193,2	229,3	1,79	6,87	8,66	0,13	1,28	1,42
2013	1.578,46	44,6	241,0	285,5	1,27	6,14	7,41	0,33	2,00	2,34
2023	1.756,56	45,6	284,5	330,1	1,21	6,83	8,04	1,29	6,73	8,02

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR se je v zadnjem desetletju zvišala za 178,1 ha, kar je posledica prilagajanja odsečnih mej v odsekih 21C, 48A, 288 in 315A. Lesna zaloga iglavcev zaradi istega razloga izkazuje znižanje za 2 %. Lesna zaloga listavcev se je v tem obdobju zvišala za 17 %.

b) Drevesna sestava

Preglednica 117/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	3,7	0,0	5,9	1,7	4,4	11,6	31,2	1,5	32,0	8,0
2013	4,5	0,2	4,2	2,2	4,5	13,9	29,1	1,6	32,5	7,3
2023	4,9	0,1	3,4	1,5	3,8	14,9	27,9	2,2	33,9	7,4

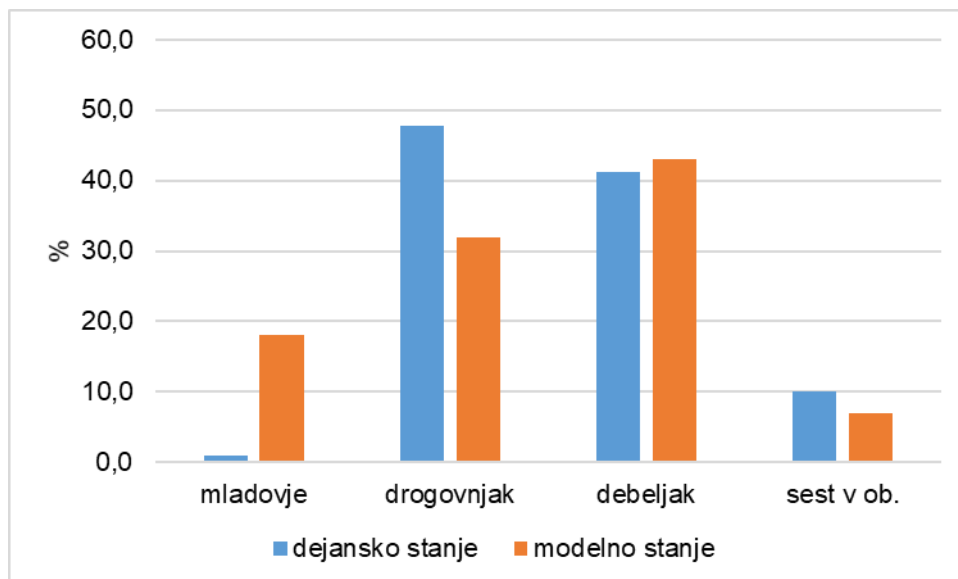
Do zmanjšanja deleža iglavcev v lesni zalogi je prišlo zaradi pripojitve večjih sestojev iglavcev v drugi RGR. Na račun zmanjšanja deleža iglavcev se je povečal delež drugih trdih listavcev in bukke.

a) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 118/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	16,67	0,9	0,9	25	18	316,18	-17,1
Drogovnjak	838,25	47,8	47,9	45	32	562,01	15,9
Debeljak	723,10	41,2	41,2	60	43	1053,94	-1,8
Sestoj v obnovi	176,08	10,0	10,0	10	7	175,66	3
Panjevec	2,46	0,1					
Skupaj	1.756,56	100,0	100,0				

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem nakazuje, da je v sedanjem stanju gozdov za slabo petino preveč drogovnjakov (+ 15,9 %) ter malenkost preveč sestojev v obnovi (+ 3 %). Premalo pa je ostalih dveh razvojnih faz. Največji manjko izkazuje mladovje, ki ga je (- 17,1 %) od predvidene površine v modelu in debeljakov, kjer je razlike bistveno manjša (- 1,8 %) v korist modelnega stanja.

c)

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 06012)

a) Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodobni in mešani sestoji trdih listavcev 34 %, gradna 28 %, bukve 16 %, plemenitih listavcev 2,5 % in ostalih listavcev 6 % s skupinsko in posamično primesjo smreke 5 %, borov 7 % in macesna 1,5 %.

- Ciljna lesna zaloga: 330 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 450 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

bukev	A1 (2 %), A2 in B (10 %),
graden	A1 (5 %), B (10 %),
iglavci	B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	20 %,
drogovnjak	28 %,
debeljak	42 %,
sestoj v obnovi	10 %,

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba 5 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo.
- Zaradi primanjkljaja mladovij je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljno lesno zalogo ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno pospeševati drevesno sestavo, ki je značilna za primarne gozdne združbe. Glavni gradniki naj bodo bukev, graden in cer.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev. Pospešujemo predvsem osebke semenskega nastanka.
- V drogovnjakih z bogato zasnovno in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (25-30 % na LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15-20 % na LZ). Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 15 % na LZ naj bi se izvedla na 95 % površine drogovnjakov (796 ha), 3 % drogovnjakov pa je potrebno uvesti v obnovo (53 ha). Redčenja v bukovih drogovnjakih naj bodo z nižjo jakostjo, vendar z eno ponovitvijo. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohraniti normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- Na najslabših delih rastišča, predvsem izpostavljenih sušnih južnih in grebenskih legah, kjer je tudi gostota in višina dreves običajno manjša, izvajati minimalno nego, ki naj bo usmerjena v zagotavljanje stojnosti. Redčenja naj bodo v krajših razmikih in z nižjo jakostjo. Zaradi nevarnosti erozije ukrepati malopovršinsko. Ohranjamo tudi osebke panjevskega nastanka.
- V debeljakah s tesnim sklepom je potrebno redčenje (10–20 % na LZ), v ostalih debeljakah brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 61 % površine (441 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 38 % površine (276 ha) z jakostjo 50 % na LZ.
- Debeljake uvajamo v obnovo z močnejšim pomladitvenim posekom (40-60 % na LZ) in z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder za uspešno nasemenitev hrastov.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (45-55 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 18 % površine (32 ha), na 77 % površine (135 ha) je predvidena pospešena obnova. V sestojih s prisotnim bukovim pomladkom je potrebno bolj zadržano nadaljevati z obnovo.
- V drogovnjakih in debeljakah je potrebno zaradi sanitarnih razlogov pospešeno zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju **6.2.2.** za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 119/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	13,8	86,2	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	45,6	284,5	330,1
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	1,21	6,83	8,04
Možni posek (m ³ /ha)	12,9	67,2	80,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,29	6,73	8,02
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	28,3	23,6	24,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	106,8	98,5	99,7
Izravnalna doba (let)			

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 140.756 m³, kar predstavlja intenziteto 24,3 % glede na lesno zalogo in 99,7 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka na prirastek je predvidena pri iglavcih. Pri listavcih je poudarek na akumulaciji lesne zaloge.

Preglednica 120/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	11.340	11.241	0	0	0	108	22.689	28,3	106,7
	%	50,0	49,5	0,0	0,0	0,0	0,5	100,0		
Listavci	m ³	70.546	45.238	0	237	0	2.131	118.152	23,6	98,5
	%	59,7	38,3	0,0	0,2	0,0	1,8	100,0		
Skupaj	m³	81.886	56.479	0	237	0	2.239	140.841	24,3	99,7
	%	58,1	40,1	0,0	0,2	0,0	1,6	100,0		

Kar 58 % možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo redčenja, 40 % pa pomladitveni posek, ostale vrste poseka so predvidene v minimalnem obsegu, čeprav je po do sedanjih izkušnjah pričakovati 5 % sanitarni posek.

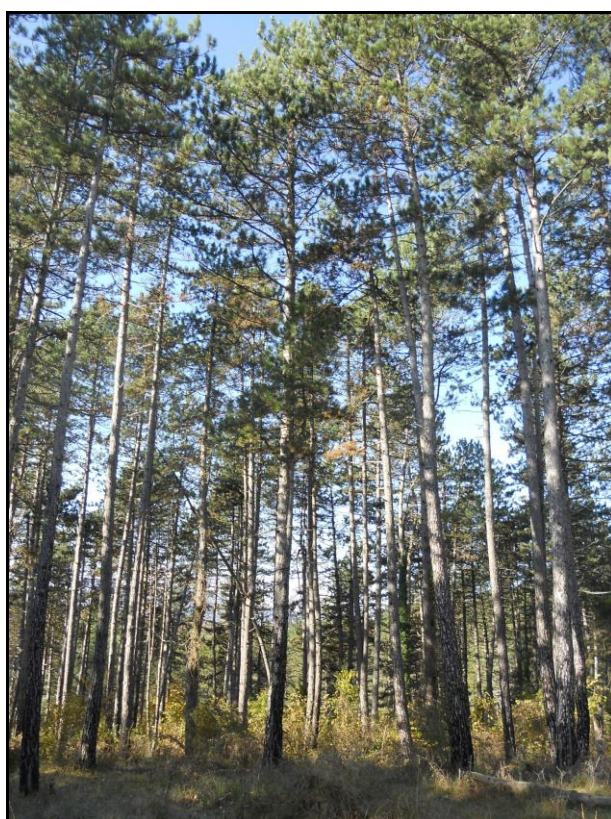
Preglednica 121/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	77,55	77,55
Priprava tal	ha	3,57	3,57
Sadnja	ha	1,46	1,46
Obžetev	ha	24,35	44,17
Nega mladja	ha	64,54	64,54
Nega gošče	ha	56,23	56,23
Nega letvenjaka	ha	16,16	16,16
Nega ml. Drogovnjaka	ha	17,91	17,91
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	20,00	20,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	200,00
Vzdrževanje travinj	ha	3,12	31,20
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	55,00

Poudarek gojitvenih del je na negovalnih delih, usmerjenih na najboljše dele rastišč in v sestoji z najboljšimi zasnove za zagotavljanje kvalitete gozdov v prihodnosti. Precejšen poudarek je tudi na pripravi sestojev za naravno obnovo, kljub dobremu pomlajevanju na rastiščih tega RGR, za povečanje deleža mlajših razvojnih faz.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi 12051

Borovi gozdovi na rastiščih toploljubnih listavcev na karbonatih poraščajo 1.164,8 ha kar predstavlja slabo desetino gozdne površine GGE. Gozdove gradijo pretežno čisti in srednjedobni sestoji rdečega in črnega bora. Prvi izmed njih so bili osnovani s pogozdovanjem goličav, ki je bila najbolj intenzivna v začetku 20. stoletja. Danes večino gozdov tega RGR predstavljajo samosevni sestoji, ki so se iz matičnih nasadov razširili na neobdelane kmetijske površine. V starejših sestojih se uspešno vraščajo avtohtoni listavci, naravno obnovo pa ponekod otežuje gosta podrast grmovnic (leske), zelišč in trave ojstrice. V prihodnje pričakujemo zmanjševanje površine RGR, saj je precejšen del sestojev pred končnim posekom.

Slika 6: Gozdovi RGR 12051 (odsek 06212A).

Gozdovi tega RGR so požarno zelo ogroženi, zato je velik del protipožarnega varstva v GGE usmerjen vanje. Zaradi izrazitejših suš, pojava novih bolezni in požarov je vitalnost borovih sestojev v zadnjih desetletjih močno upadla, kar še pospešuje njihov prehod v gozdove toploljubnih listavcev na karbonatih.

Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 84,05 ha površine RGR. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je izjemno poudarjena na 3,67 ha, hidrološka pa na 80,38 ha površine. Delček gozdov tega RGR (6,17 ha) se nahaja v gozdnem habitatnem tipu Nature 2000: HT91K0 - Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 122/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	28,80	2,5
55301	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	60,25	5,2
55501	Primorsko bukovje na flišu	9	3,04	0,3
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	3	91,03	7,8
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	1	125,81	10,8
59301	Primorsko bukovje	5	273,12	23,4
59302	Primorsko bukovje z belkasto bekico	5	563,51	48,3
73101	Kisloljubno gradново bukovje	11	19,24	1,7
	Skupaj	4,830	1.164,80	100,0

V RGR prevladuje združba primorsko bukovje z belkasto bekico 48 %, primorsko bukovje predstavlja 23 %. Sledi primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom z 11 %. 8 % je primorskega gradnovja z jesensko vilovino, 5 % primorskega podgorskega bukovja, ostale združbe pa skupaj predstavljajo slabih 5 % ostale površine. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 3,96 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 121 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 4,8 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Prevladujejo raznodobni sestoji rdečega bora z manjšim deležem črnega bora in s posamezno primesjo listavcev. V večini primerov so nastali z naravno nasemenitvijo, ko so zarasli opuščene kmetijske površine. Zdravstveno stanje predvsem sestojev črnega bora se slabša. Občasno jih prizadenejo požari, podlubniki ter v zadnjem času sušica borovih vej, ki jo povzroča gliva *Cenangium ferruginosum* in sušenje najmlajših borovih poganjkov, ki ga povzroča gliva *Diplodia pinea*.

Zgradba gozda:

Prevladujejo enomerni sestoji drogovnjakov in debeljakov rdečega in črnega bora s podstojno, posamično in šopasto primesjo črnega gabra, malega jesena in cera ter primesjo hrastov in bukve v gnezidih.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 123/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,5	19,1	44,0	29,0	5,4	156,3	75,5	3,55	74,4
Listavci	44,8	34,7	12,7	7,8	0,0	50,8	24,5	1,23	25,6
Skupaj	12,9	23,0	36,2	23,8	4,1	207,1	100,0	4,78	100,0

Nekaj več kot 75 % lesne zaloge RGR gradijo iglavci. Povprečna lesna zaloga znaša 207,1 m³/ha, ugotovljeni povprečni letni prirastek pa 4,78 m³/ha. Listavci so v tem RGR izrazito tanjši od iglavcev, kar nakazuje na njihovo uspešno vraščanje in pomlajevanje. Pričakovati je nadaljnje povečevanje deleža listavcev v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo rdeči in črni bori, ki se mešajo v razmerju 3 : 1. Skupaj tvorijo 72 % lesne zaloge. Nadaljnjih 16 % lesne zaloge tvorijo drugi trdi listavci, bukev pa dobrih 5 %.. Smreka in macesen predstavljata skupaj dobre 3 % lesne zaloge, še dobra 2 % pa plemeniti in mehki listavci.

Preglednica 124/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	5,3	0,0	149,3	1,6	0,0	10,9	1,4	3,3	33,5	1,8
	%	2,6	0,0	71,9	0,8	0,0	5,3	0,7	1,6	16,2	0,9
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%										

Drevesna sestava v tem RGR je v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem močno spremenjena, predvsem na račun velikega deleža iglavcev in primanjkljaja bukke.

Ohranjenost gozdov:

V RGR prevladujejo močno spremenjeni gozdovi (54 %) kamor smo uvrstili samosevne sestoje iglavcev z velikim deležem listavcev v primesi. Izmenjani sestoji (40 %) predstavljajo intenzivne nasade, ki so bili osnovani s pogozdovanjem na rastiščih listavcev. Delež ohranjenih gozdov znaša 2 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 125/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	13,70	7,9	0,0	14,5	77,6	6,3	1,6	92,1	0,0	67,7	20,8	1,6	9,9
Drogovnjak	529,41	9,0	38,7	49,7	2,6	15,7	15,3	69,0	0,0	41,5	41,8	16,1	0,6
Debeljak	502,12					14,8	38,8	46,4	0,0	9,6	51,0	37,2	2,2
Sestoj v obnovi	101,99					57,9	39,6	2,5	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	17,58												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.164,80												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Na 45 % površine prevladujejo nenegovani drogovnjaki večinoma pomanjkljive zasnovne in tesnega sklepa. Na 43 % površine jim sledijo večinoma nenegovani debeljaki normalnega sklepa. Dobra 1/2 sestojev v obnovi je dobro negovanih, preostali del pa bo moral biti v prihodnjem desetletju deležen večje gojitvene pozornosti. Pojavljajo se na 9 % površine RGR. Panjevskega gozda je dobrih 17 ha, mladovij pa 14 ha.

Kakovost drevja:

Preglednica 126/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	5	0,0	20,0	60,0	20,0	0,0
Bor	248	0,0	14,5	53,3	29,4	2,8
Macesen	8	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Bukev	6	0,0	16,7	50,0	33,3	0,0
Hrast	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Pl. Ist.	9	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Dr. tr. Ist.	14	0,0	0,0	35,7	50,0	14,3
Skupaj iglavci	261	0,0	14,2	54,0	29,1	2,7
Skupaj listavci	33	0,0	3,0	33,3	54,6	9,1
Skupaj	294	0,0	12,9	51,7	32,0	3,4

V tem RGR prevladujejo dobri sestoji smreke (60 %) in macesna (75 %). Prav dobro kakovost dosegajo smreka (20 %), Bukev (17 %) in Bor (15 %). Pri zadovoljivi kakovosti prevladujejo hrasti (75 %), največ jih je pa tudi v najslabšem kakovostnem razredu (14 %).

Poškodovanost sestojev:

Preglednica 127/ PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Vrsta poškodbe	poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	1,6
VEJE	2,6
OSUTOST	1,7
Skupaj	5,9

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je 5,9. Prevladujejo poškodbe vej in krošenj, ki so ugotovljene na 44 % poškodovanih dreves.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 128/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	28,30	0,00	0,0
Priprava tal	ha	1,32	0,40	30,3
Sadnja	ha	4,19	0,40	9,5
Obžetev	ha	15,28	0,00	0,0
Nega mladja	ha	27,69	0,00	0,0
Nega gošče	ha	34,57	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	10,47	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	8,02	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	84,76	33,38	39,4
Vzdrževanje travinj	ha	11,50	0,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	0,95	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	0,38	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2,30	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	40,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	5,00	0,0

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12051)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 129/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	1.087,75	163,8	27,8	191,6	8,68	1,35	10,04	1,87	0,19	2,06
2013	1.171,06	145,3	43,0	188,4	2,54	1,00	3,54	0,81	0,16	0,97
2023	1.164,80	156,3	50,8	207,1	3,55	1,23	4,78	3,71	0,84	4,55

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 12051 se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 6,26 ha ali 0,5 %, kar je posledica zaraščanja kmetijskih površin z borovimi sestoji in posledično prilagajanja odsečnih mej v odsekih 192A, 204D, 213A, 242A in 330B. Z uvajanjem v obnovo borovih debeljakov se lesna zaloga pri iglavcih znižuje. Metode določanja prirastnih nizov so bile v preteklih ureditvenih obdobjih manj zanesljive zato je potrebno pretekle podatke o prirastku, predvsem iglavcev, jemati z rezervo.

b) Drevesna sestava

Drevesna sestava

Preglednica 130/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	1,8	0,0	82,6	1,2	0,0	4,0	0,1	0,2	9,8	0,3
2013	2,2	0,0	74,0	1,0	0,0	4,9	0,8	0,6	15,5	1,0
2023	2,6	0,0	71,9	0,8	0,0	5,3	0,7	1,6	16,2	0,9

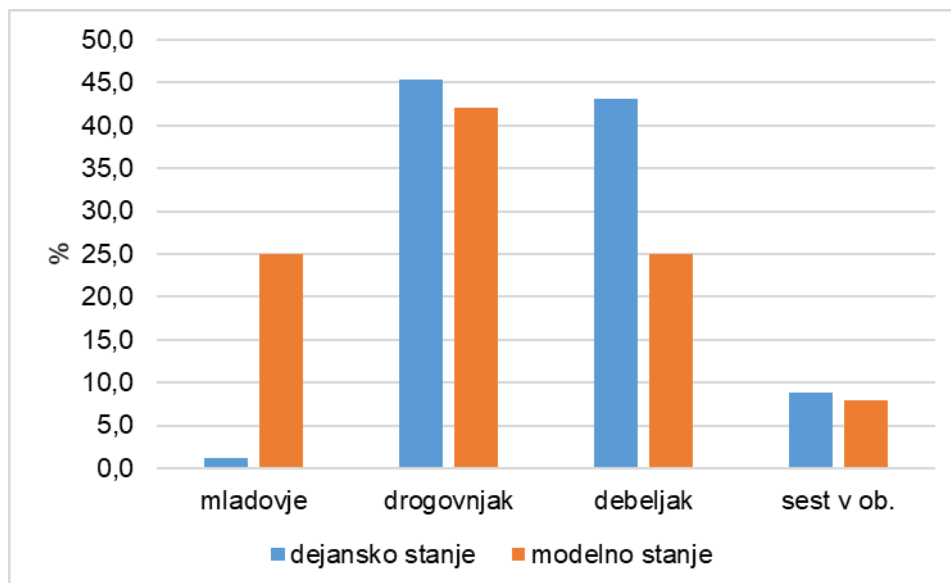
Tako kot v lesni zalogi se tudi v drevesni sestavi delež iglavcev znižuje z izjemo smreke. V zadnjem desetletju se je tako delež borov znižal za 2 %. V enakem obdobju se je najbolj zvišal delež plemenitih listavcev za (1 %).

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 131/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	13,70	1,2	1,2	30	25	291,2	-23,8
Drogovnjak	529,41	45,4	46,2	50	42	582,4	4,2
Debeljak	502,12	43,1	43,8	30	25	291,2	18,8
Sestoj v obnovi	101,99	8,8	8,8	10	8	116,48	0,8
Panjevec	17,58	1,5					
Skupaj	1.164,80	100,0	100,0				

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem nakazuje, da je v gozdovih RGR glede na model bistveno premalo mladovja (- 23,8 %). Vse ostale razvojne faze pa presegajo modelno stanje in sicer: drogovnjaki za (+ 4,2 %), debeljaki za (+ 18,8 %), medtem ko sestoji v obnovi le za (+ 0,8 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 12051)

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd rdečega in črnega bora (70 %) s posamično do skupinsko primesjo drugih trdih listavcev (17 %), bukve (6 %) in smreke (3 %).

- Ciljna lesna zaloga: 210 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 350 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov: listavci B (5 %), C (10 %),
iglavci B (10 %), C (20 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14 %, drogovnjak 31 %, debeljak 24 %, sestoj v obnovi 29 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.

Proizvodna doba je 80 let, pomladitvena doba 10 let (na bukovih rastiščih 20let, sicer pa 5 let).

Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.

Z uvajanjem sestojev v obnovo okvirno pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja preseže: bor 40 cm; graden, cer, bukev 40 cm; dr. trdi listavci 30 cm.

Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno borove debeljake, ki so dosegli ciljni premer, pospešeno uvajati v obnovo. Obnovo začeti v manj kakovostnih sestojih, kjer se mestoma pojavlja vrzelast sklep. V obnovo se na novo uvaja 30 % debeljakov (150 ha).

V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist gradna in cera, na boljših rastiščih tudi bukve in plemenitih listavcev.

V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.

V panjevcih z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se z redčenji (25 – 35 % LZ) postopoma izboljšuje sestojno zasnovo. V sestojih, kjer prevladujejo termofilni listavci panjevskega izvora je mogoče nadaljevati z malopovršinskim panjevskim gospodarjenjem z obhodnjami na 20 do 30 let (posek 70 – 80 % LZ). Pospešuje se drevesa semenskega izvora.

V drogovnjakih s tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (25 – 30 % LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15 – 20 % LZ). Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 20 % na LZ naj bi se izvedla na 96 % površine drogovnjakov (508 ha). Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov puščamo v strnjenih borovih sestojih kakovostne osebke listavcev, predvsem hraste.

Na splošno naj se v mlajših razvojnih fazah izvajajo redčenja višjih, v starejših razvojnih fazah pa nižjih jakosti.

Presvetljene, slabo vitalne borove drogovnjake uvajamo v obnovo.

V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno šibko svetlitveno redčenje (10 – 15 % LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 55 % površine debeljakov (276 ha).

V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom pospešeno nadaljevati z obnovo (40 – 50 % LZ), v ostalih sestojih naj se nadaljuje z obnovo zadržano. Zaključek obnove je predviden na 20 % površine (21 ha), na 78 % površine (80 ha) je predvidena pospešena obnova.

V borovih sestojih, z izjemo kjer se pojavlja bukov podmladek, uvajamo sestoje v obnovo z oblikovanjem večjih vrzeli za uspešno nasemenitev hrasta in plemenitih listavcev.

Izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari in pred prenamnožitvijo gozdu škodljivih organizmov.

Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

b) Ukrepi

Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	75,5	24,5	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	156,3	50,8	207,1
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	3,55	1,23	4,78
Možni posek (m ³ /ha)	37,1	8,4	45,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,71	0,84	4,55
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,7	16,6	22,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	104,5	68,4	95,2
Izravnalna doba (let)			

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 53136 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 21,9 % glede na lesno zalogo in 95,2 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih.

Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	23.458	19.709	0	39	0	3	43.209	23,7	104,4
	%	54,3	45,6	0,0	0,1	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	7.918	1.328	0	374	0	172	9.792	16,5	68,6
	%	80,8	13,6	0,0	3,8	0,0	1,8	100,0		
Skupaj	m³	31.376	21.037	0	413	0	175	53.001	22,0	95,2
	%	59,2	39,7	0,0	0,8	0,0	0,3	100,0		

Z redčenji v drogovnjakih in debeljkih črnega bora želimo postopoma zniževati delež iglavcev v RGR, hkrati pa v najkakovostnejših sestojih s podaljševanjem proizvodne dobe povečati vrednostni prirastek. Večji del, oziroma 59 % možnega poseka bodo predstavljala redčenja. Presvetljene debeljake bomo postopoma uvajati v obnovo s pomladitvenimi sečnjami, ki bodo v naslednjem desetletju dosegale 40 % možnega poseka. Posebne pozornosti bodo deležni sestoji drogovnjakov, kjer je zaradi zamujenih prvih in drugih redčenj ogrožena stojnost gozdnega drevja. Pri listavcih bo večina negovalnega poseka opravljena z redčenji. Predviden sanitarni posek in posek oslabelega drevja je določen na podlagi trenutnega zdravstvenega stanja sestojev, čeprav v celotnem ureditvenem obdobju pričakujemo, da bo ta predstavljal nekoliko večji delež. Pri poseku na panj gre večinoma za obnovo polnilnega sloja črnega gabra in malega jesena v borovih debeljkih.

Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	53,74	53,74
Obžetev	ha	4,09	5,63
Nega mladja	ha	15,86	15,86
Nega gošče	ha	22,66	22,66
Nega letvenjaka	ha	4,44	4,44
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,70	5,70
Graditev protipožarnih objektov	km	3,00	3,00
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	24,91	99,64
Vzdrževanje grmišč	ha	0,20	0,80
Vzdrževanje travinj	ha	6,20	62,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	55,00

Med gojitvenimi ukrepi je poudarek na negi gozdov, saj so vse razvojne faze slabo negovane in tesnega sklepa. Zaradi bujne pritalne vegetacije, ki ovira vznik in razvoj mladja je predvidena priprava sestojev za naravno obnovo. Od varstvenih del je največji poudarek na vzdrževanju protipožarnih objektov, saj je ta RGR požarno najbolj ogrožen v GGE.

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev (12050)

Rastiščnogojitveni razred 12050 je najmanjši RGR v GGE Brkini II. Obsega vsega 277,31 ha (2 % gozdov GGE). Poudarjena varovalna vloga sestojev, nizke lesne zaloge ter slaba kakovost dreves uvrščajo RGR med proizvodno najmanj donosne gozdove v GGE. Zaradi rastišč pretežno južnih ekspozicij so ti gozdovi požarno zelo ogroženi. Zanje je značilna tudi velika skalovitost, plitva tla in karbonatna matična podlaga.

Slika 7: Gozdovi RGR 12050 (odsek 06221A).

Nekaj več kot tretjina gozdov RGR 12050 – Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih (101,34 ha) se nahaja v gozdnem habitatnem tipu Nature 2000: HT91K0 - Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)). Ekološke funkcije so na 1. stopnji poudarjene na 36,46 ha površine RGR (13 %). Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je izjemno poudarjena na 19,27 ha, biotopska funkcija pa na 17,19 ha površine.

**STANJE GOZDOV
(RGR 12050)**

a) Rastišče

Preglednica 135/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	9	7,67	2,8
55301	Primorsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	9,37	3,4
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	3	14,60	5,3
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	1	87,77	31,7
59301	Primorsko bukovje	5	50,21	18,1
59302	Primorsko bukovje z belkasto bekico	5	107,69	38,7
	Skupaj	3,880	277,31	100,0

V RGR prevladujeta združbi primorsko bukovje z belkasto bekic primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom. Razprostirata se na 39 % oz. 32 % površine. Primorsko bukovje zavzema 18 % površine, 5 % pripada primorskemu gradnovju z jesensko vilovino, po 3 % pa zavzemata združbi primorsko podgorsko bukovje na karbonatih in primorsko belogabrovje in gradnovje. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 3,76 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 117 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 4,40 m³/ha.

b) Stanje sestojev

V preteklosti je bil ta RGR izpostavljen antropogenemu vplivu, predvsem s pašo in sečnjo panjevcov. Današnji gozdovi so po večini panjevskega nastanka, nenegovani in slabše kakovosti. Drevesa dosegajo nizke višine. V drevesni strukturi prevladujejo cer, rdeči bor, bukev in črni gaber. S panjevcji se v tem RGR mozaično prepletajo posamezna gnezda semenskih sestojev različnih razvojnih faz, ki jih lokalno najdemo zlasti na boljših rastiščih na dnu vrtač. Prevladujejo drogovnjaki.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 136/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj				
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%			
Iglavci	2,9	20,9	43,2	27,9	5,1	53,2	31,3	1,54	35,5	
Listavci	42,7	35,7	13,1	8,5	0,0	116,9	68,7	2,81	64,5	
Skupaj	30,3	31,0	22,5	14,6	1,6	170,1	100,0	4,35	100,0	

Višina lesne zaloge v RGR (170,1 m³/ha) ustreza rastiščnim razmeram in načinu gospodarjenja s temi gozdovi v preteklosti. Skoraj 80 % lesne zaloge listavcev je skoncentrirane v I. in II. debelinskem razredu. Razmeroma visok je tudi delež iglavcev (31,3 %), ki izrazito prevladujejo v tretjem in četrtem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci, bori in bukev, ki skupaj tvorijo 94,4 % lesne zaloge. Mešajo se v razmerju 3 : 2 : 1. Od ostalih skupin drevesnih vrst se v večjem obsegu pojavlja le še macesen (2,2%).

Preglednica 137/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	2,1	0,0	47,0	3,8	0,4	31,7	0,3	1,4	81,8	1,6
	%	1,2	0,0	27,6	2,2	0,2	18,6	0,2	0,8	48,2	1,0
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%										

Drevesna sestava v tem RGR je v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem precej spremenjena, predvsem na račun velikega deleža iglavcev in primanjkljaja bukve. Gozdovi tega RGR se večinoma nahajajo na sušnejših apnenčastih legah, gre pa večinoma za potencialna bukova rastišča. Sprememba trenutne večinske drevesne sestave drugih trdih listavcev v smeri bukovega gozda je zelo dolgotrajen in postopen proces, predvsem zaradi relativno dobrega uspevanja in odganjanja iz panjev drugih trdih listavcev na teh sušnejših legah. Kratkoročno gledano štejemo te gozdove, izven borovih sestojev, večinoma med ohranjene.

Ohranjenost gozdov:

Glede na visok delež listavcev v lesni zalogi smo te sestoje uvrščali v ohranjene gozdove (69 %). Ostalih 31 % gozdov iglavcev s podstojno vraslimi listavci smo uvrstili v spremenjene sestoje.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 138/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	208,27	10,6	14,1	64,4	10,9	23,5	36,6	31,6	8,3	58,4	28,8	12,6	0,2
Debeljak	57,31					1,7	62,2	36,1	0,0	26,4	48,9	24,7	0,0
Sestoj v obnovi	6,71					0,0	73,2	26,8	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	5,02												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	277,31												

Opomba: Šifre za zasnovu so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Sestoji drogovnjakov se pojavljajo na 75 % površine in so v glavnem pomanjkljive zasnove, pomanjkljivo negovani ter tesnega sklepa. 21 % predstavljajo debeljaki, ki so večinoma pomanjkljivo negovani in normalnega sklepa. Bolj kot ekstremnost rastišč tiči razlog takšnega sestojnega stanja v preteklem načinu gospodarjenja. Skoraj 75 % sestojev v obnovi je pomanjkljivo negovanih. Med gozdno inventuro mladovja v tem RGR nismo zabeležili, kar pa

nujno ne pomeni, da v naravi ni prisotno. Metodologija opisov sestojev namreč praviloma ne predvideva izločanje samostojnih sestojev manjših od 0,5 ha, zato se je manjše površine mladovja večinoma vključevalo v ostale sestoje drugih razvojnih faz.

Kakovost drevja:

Preglednica 139/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	16	0,0	0,0	56,2	37,5	6,3
Bukev	5	0,0	0,0	60,0	0,0	40,0
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	16	0,0	0,0	56,2	37,5	6,3
Skupaj listavci	7	0,0	0,0	42,9	0,0	57,1
Skupaj	23	0,0	0,0	52,2	26,1	21,7

Po kakovosti so to najslabši sestoji v GGE. V skupini borov prevladuje dobra (56 %) in zadovoljiva kakovost (38 %). Pri bukvi prevladuje dobra kakovost (60 %), drugi trdi listavci so slabše kakovosti (100 %).

Poškodovanost sestojev:

Preglednica 140/ PSD: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	2,9
VEJE	5,8
OSUTOST	0,7
Skupaj	9,5

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je 9,5 % in je relativno največji v celi GGE. Prevladujejo poškodbe vej in krošenj, ki so ugotovljene na 61 % poškodovanih dreves.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 141/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,20	0,00	0,0
Nega mladja	ha	1,27	0,00	0,0
Nega gošče	ha	0,35	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,02	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	3,08	1,00	32,5
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	0,30	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	4,00	0,0

Načrtovana količina vlaganj v gozdove je bila sicer zelo skromna, prilagojena rastiščem in s

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12050)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 142/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	144,58	64,0	74,0	138,0	4,80	3,72	8,52	0,30	0,85	1,15
2013	273,01	47,1	81,4	128,5	0,81	1,84	2,65	1,02	1,01	2,03
2023	277,31	53,2	116,9	170,1	1,54	2,81	4,35	1,22	1,85	3,07

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 12050 se je v zadnjem desetletju povečala za 4,3 ha ali za 2 %. Razlog tiči v izločanju novih odsekov v oddelkih 216, 220, 221, 225, 226 in 251, kamor smo uvrstili tipe gozdov, ki ustrezajo lastnostim tega RGR-ja. Zaradi velikega deleža na novo uvrščenih površin v ta RGR je prišlo tudi do določenih sprememb v strukturi lesne zaloge - predvsem je narasel delež iglavcev in listavcev. Za pretekle podatke o prirastku zopet velja, da so bile metode določanja prirastnih nizov v preteklih ureditvenih obdobjih manj zanesljive in jih je potrebno jemati z rezervo.

Drevesna sestava

Preglednica 143/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	0,2	0,0	39,3	6,9	0,0	19,1	0,0	0,2	33,7	0,6
2013	0,2	0,0	46,3	8,4	0,0	13,1	0,0	0,1	31,1	0,8
2023	1,2	0,0	27,6	2,2	0,2	18,6	0,2	0,8	48,2	1,0

Z vključevanjem novih gozdnih površin v RGR se je spremenila tudi sestava drevesnih vrst. Prevladujejo drugi trdi listavci z 48 %, borov je 28 %, bukke 19 % kateri skupaj predstavljajo 95 % vse lesne zaloge.

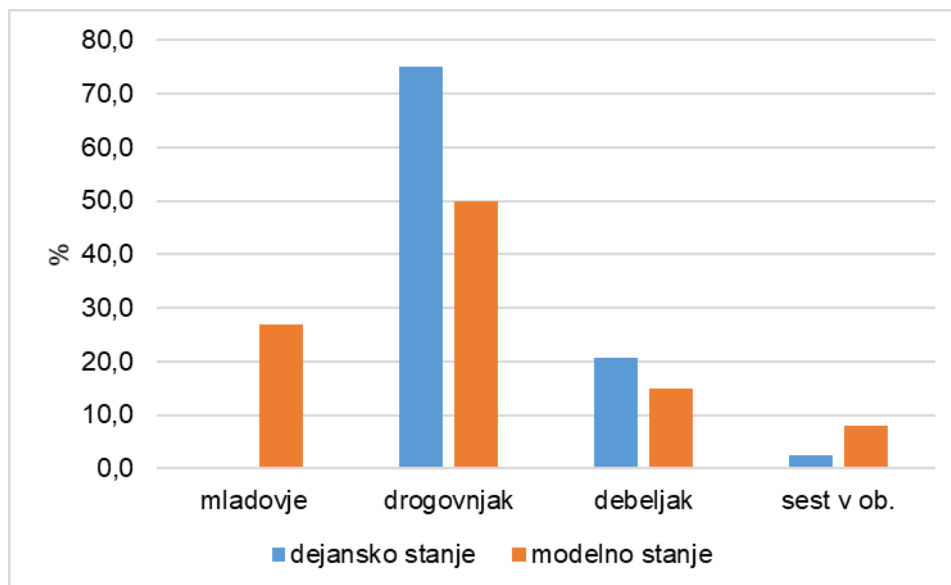
b) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 144/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	0,00	0,00	0,00	35	27	74,87	-27
-Drogovnjak	208,27	75,1	76,5	65	50	138,66	26,5
Debeljak	57,31	20,7	21,1	20	15	41,60	6,1
Sestoj v obnovi	6,71	2,4	2,4	10	8	22,18	-5,6
Panjevec	5,02	1,8					
Skupaj	277,31	100,0	100,0				

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem nakazuje, da je v sedanjem stanju gozdov tega RGR za (+ 26,5 %) preveč drogovnjakov in za (+ 6,1 %) preveč debeljakov. Največjo manjko izkazuje mladovje (- 27 %), ki ga med gozdno inventuro nismo zabeležili. Primanjkljaja pri sestojih v obnovi je za (- 5,6 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 12050)

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd drugih trdih listavcev (48 %) ter bora (26 %), macesna (2 %) in bukve (20 %), s posamično do skupinsko primesjo plemenitih listavcev, smreke, hrasta ter mehkih listavcev (4 %).

- Ciljna lesna zaloga: 200 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 250 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov: listavci (graden, bukev) C (10 %),
listavci (dr. trdi listavci) drva,
iglavci B (5 %), C (15 %).
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 4 %,
drogovnjak 54 %,
debeljak 25 %,
sestoj v obnovi 15 %,
panjevec 2 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.
- Proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo okvirno pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja preseže: bor 40 cm; graden, cer, bukev, plemeniti listavci 35 cm; dr. trdi listavci na boljših rastiščih 30 cm.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in sestojev v obnovi je potrebno debeljake, ki so dosegli okvirni ciljni premer, pospešeno uvajati v obnovo. V obnovo se na novo uvaja 15 % debeljakov (8,6 ha).
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta in bukve.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (20 – 25 % LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15 – 20 % LZ). Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov naj se še vedno pospešuje pestrost drevesnih vrst v korist gradna in bukve.
- V panjevcih z večjim deležem hrastov in ostalih ciljnih drevesnih vrst naj se z redčenji (25 – 35 % LZ) postopoma izboljšuje sestojno zasnovo. V sestojih, kjer prevladujejo termofilni listavci je mogoče nadaljevati z malopovršinskim panjevskim gospodarjenjem z obhodnjami na 20 do 30 let (posek 70 – 80 % LZ). Pospešuje se drevesa semenskega izvora.
- Manj vitalne drogovnjake in drogovnjake z izjemno slabo zasnovo uvajamo v obnovo.
- V debeljakih s tesnim sklepom in dobro kakovostjo je potrebno svetlitveno redčenje (10 – 15 % LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja se izvaja na 85 % debeljakov (48,8 ha).
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom pospešeno nadaljevati z obnovo (40 – 50 % LZ), v ostalih sestojih naj se nadaljuje z obnovo zadržano. Zadržano nadaljevanje obnove se izvaja na 27 % (1,7 ha), pospešeno nadaljevanje obnove pa na 73 % (5,0 ha) sestojev v obnovi.
- V hrastovih sestojih in sestojih drugih trdih listavcev uvajamo sestoje v obnovo z oblikovanjem večjih vrzeli za uspešno nasemenitev hrasta in plemenitih listavcev. Zaradi hitrega zaraščanja tal s travo ojstrico naj se pred obnovo izvede priprava tal.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 145/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	31,3	68,7	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	53,2	116,9	170,1
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	1,54	2,81	4,35
Možni posek (m ³ /ha)	12,2	18,4	30,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,22	1,85	3,07
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,0	15,8	18,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	79,4	65,8	70,6
Izravnalna doba (let)			

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 5692 m³, kar predstavlja intenziteto 18,0 % glede na lesno zalogo in 70,6 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka na prirastek je predvidena pri iglavcih, medtem ko je pri listavcih poudarek na akumulaciji lesne zaloge.

Preglednica 146/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	2.583	803	0	2	0	0	3.388	23,0	79,2
	%	76,2	23,7	0,0	0,1	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	4.420	600	0	105	0	0	5.125	15,8	65,9
	%	86,3	11,7	0,0	2,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	7.003	1.403	0	107	0	0	8.513	18,0	70,6
	%	82,2	16,5	0,0	1,3	0,0	0,0	100,0		

Za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo redčenja 82,2 % možnega poseka. Posek na panj je predviden v 1,3 % deležu možnega poseka. Preostali del 16,5 % predstavlja pomladitveni posek.

Preglednica 147/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,17	2,17
Obžetev	ha	2,08	2,16
Nega mladja	ha	2,16	2,16
Nega gošče	ha	2,53	2,53
Nega letvenjaka	ha	1,10	1,10
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,15	3,15
Graditev protipožarnih objektov	km	0,94	0,94
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	2,31	9,24
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	11,00

10 VIRI

Atlas okolja. 2013. Ljubljana, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje. Pridobljeno marca 2013 na: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/default.aspx>.

CPVO (2001): Digitalna pedološka karta Slovenije v merilu 1:25.000 - DPK25: Center za pedologijo in varstvo okolja, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana

Digitalni model reliefa 25x25 m (DMR 25). 2002. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Gams I. 2003. Kras v Sloveniji v prostoru in času. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU: 516 str.

Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Brkini II 1994 – 2003. 2001. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 55 str.

Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Brkini II 2003 – 2012. 2004. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 144 str.

Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Brkini II 2013 – 2022. 2013. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 249 str.

Gozdnogospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja (2011 – 2020). 2011. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 494 str.

Grželj V. 2004. Kronika Hrpelj: ob 700-letnici prve pisne omembe Hrpelj. Hrpelje, Kulturno zgodovinsko društvo Hrpelje: 295 str.

Interaktivni atlas Slovenije. 1998. Slovenija na zemljevidih, v slikah, besedi in zvoku. Ljubljana, Mladinska knjiga.

Jurc D. 2000. Sušenje črnega gabra (*Ostrya carpinifolia* Scop.) na Krasu. Ljubljana, Poročevalsko, diagnostična in prognostična služba za varstvo gozdov. Gozdarski Inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.

Jurc M., Urek G., Širca S., Mikulič V., Glavan B. 2003. Borova ogorčica, *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner & Buhner, 1934) Nickle, 1970 – nova nevarnost za slovenske gozdove?. Zbornik gozdarstva in lesarstva, št. 72: s.121 - 156

Jurhar F, Miklavžič J, Sevnik F, Žagar B. 1963. Ljubljana, Gozd na krasu Slovenskega primorja. Publikacije tehniškega muzeja Slovenije: 117 str.

Jurkovšek B., et all. 1996. Formacijska geološka karta južnega dela Tržaško-Komenske planote. Kredne in paleogenske karbonatne kamnine 1 : 50.000. Ljubljana, Inštitut za geologijo, geotehniko in geofiziko – IGGG: 143 str.

Kadunc A. 2006. Kakovost in vrednost okroglega lesa bukve (*Fagus sylvatica* L.) s posebnim ozirom na pojav rdečega srca. Gozdarski vestnik, 64, 9: s. 355 – 376.

Kadunc A. 2010. Ocenjevanje proizvodne sposobnosti bukovih rastišč. Ekspertiza. Ljubljana, Biotehniška fakulteta: 14 str.

Kotar M. 2003. Gozdarski priročnik. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 414 str.

Kataster gozdnih cest OE Sežana. 2013. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana.

Kladnik, et all. 1998. Geografski atlas Slovenije: Država v prostoru in času. Ljubljana, DZS: 360 str.

- Kranjc, et all. 1999. KRAS: pokrajina, življenje, ljudje. Ljubljana, založba ZRC, ZRC SAZU: 321 str.
- Krivic, et all. 1989. Podzemne vodne zveze na področju Čičarije in osrednjega dela Istre (Slovenija, Hrvatska, NW Jugoslavija). Ljubljana, Acta Carsologica 18: s. 265–295.
- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I. 2011. Clenitev gozdov Slovenije po podobnosti rastlinskih združb za potrebe usmerjanja razvoja gozdov: revizija šifranta združb in njihova vsebinska uskladitev. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 12 str.
- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D.: Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70/2012, št. 4.
- Maglica V, et all. 1985. Pod starim gradom: 80 let narodnega doma. Podgrad, Kulturno društvo Podgrad: 47 str.
- Marinček L., Čarni A. 2002. Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400.000. Ljubljana, Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU Založba ZRC: 79 str.
- Mihevc A. 2005. Kras : voda in življenje v kamniti pokrajini - water and life in a rocky landscape. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU. 564 s.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Brkini II. 2022. Nova Gorica, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica: 43 str.
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, *Ur. l. RS*, št. 76/2004.
- Omrežje – ELES UPO. 2013. Ljubljana, Elektro-Slovenija d.o.o. Pridobljeno marca 2013 na: <http://www.upo.eles.si/modload.php>.
- Osnovna geološka karta SFRJ v merilu 1:100.000, Listi: Trst, Ilirska Bistrica in Postojna. 1967. Beograd, Vojnogeografski inštitut. Pridobljeno marca 2013 na: <http://kalcedon.geozs.si/website/OGK100/viewer.htm>
- Perko D, et all. 1998. Slovenija, pokrajine in ljudje. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Brkini II. 2022. Nova Gorica, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica.
- Poročilo Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2013. 2012. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 77 str.
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (*Ur. l. RS*, št. 71/2004, 95/2004, 37/2005, 87/2005, 73/2008, 63/2010).
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (*Ur. l. RS*, št. 111/2004, 70/2006, 58/2009, 93/2010).
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (*Ur. l. RS*, št. 104/2004, 4/2009).
- Pravilnik o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (*Ur. l. RS*, št. 122/2008, 4/2010, 110/2010).
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (*Ur. l. RS*, št. 91/2010).
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (*Ur. l. RS*, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008).
- Pravilnik o varstvu gozdov (*Ur. l. RS*, št. 92/2000, 56/2006, 114/2009).

Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2008. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 110 str.

Seznam državnih cest in odsekov. 2006. Ljubljana, Ministrstvo za promet, Direkcija Republike Slovenije za ceste: 43 str. Pridobljeno marca 2008 na: http://www.dc.gov.si/fileadmin/dc.gov.si/pageuploads/pdf_datoteke/Seznam_cest/Seznam_Odsekov_2005.pdf.

Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (*Ur. l. RS, št. 111/2007*).

SI-STAT podatkovni portal - Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002. 2002. Ljubljana, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve - Centralni register prebivalstva, Ministrstvo za notranje zadeve - Direktorat za upravne notranje zadeve. Pridobljeno marca 2013 na: <http://www.stat.si/pxweb/Database/Popis2002/Popis2002.asp>.

Švetak J. 2005. Osnove navigacije. Portorož, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet: 353 str. Pridobljeno marca 2008 na: <http://www.fpp.edu/~jsvetak/Navigacija/osnove1.pdf>.

Tehnična navodila za določanje bonitete zemljišč. 2008. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije, št. 00705-6/2008, 1.6.2008: 91 str.

Tomažič J. 2006. Pogoji in perspektive za razvoj ekološkega kmetijstva v Brkinih: Diplomsko delo. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo: 127 str.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2931, Senožeče. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2932, Pivka. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2943, Jelšane. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2933, Obrov. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2934, Ilirska Bistrica. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 4721, Novokračine. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 4711, Žabnik. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 4712, Starod. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 50.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 028_3/4 Koper. 1994. 1:50.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 50.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 029_3/4 Ilirska Bistrica. 1994. 1:50.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 50.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 046_1/2 Umag. 1994. 1:50.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 50.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 047_1/2 Rupa. 1994. 1:50.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Uljan M. 2000. Novejši regionalni razvoj občine Ilirska Bistrica: Diplomsko delo. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo: 107 str.

Urbančič, *et. all.* 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije: 105 str.

Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Nature 2000) (*Ur. l. RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012*).

Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (*Ur. l. RS, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012*).

Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (*Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013*).

Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (*Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 96/2008, 36/2009, 102/2011*).

Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MNVP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/ (13. 4. 2020).

Volk T. 2009. Zasnova sonaravnega razvoja Občine Ilirska Bistrica: Diplomsko delo. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo: 196 str.

Zakon o divjadi in lovstvu (*Ur. l. RS, št. 16/2004, 120/2006, 17/2008*).

Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (*Ur. l. RS, št. 58/2002, 85/2002, 45/2004-ZdZPKG, 77/2011*).

Zakon o gozdovih (*Ur. l. RS, št. 30/1993, 13/1998, 24/1999, 67/2002, 112/2006, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013*)

Zakon o ohranjanju narave (*Ur. l. RS, št. 56/1999, 31/2000, 110/2002, 119/2002, 22/2003, 41/2004, 61/2006, 63/2007, 117/2007, 8/2010*).

Zakon o varstvu podzemnih jam (*Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006*).

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Andrej ZADNIK, gozd. inž.
Bogdan MAGAJNA, univ. dipl. inž. gozd.,
Darja POLES, ekonomski tehnik,
David GRLJ, dipl. inž. gozd.,
Ivan ROŽAC, inž. gozd. in lov.,
Matej KRAVANJA, univ. dipl. inž. gozd.,
Matej REŠČIČ, univ. dipl. inž. gozd.,
Matija ŠEMROV, gozdarski tehnik,
Mitja Torjan, gozd. inž.,
Nika ŽGUR, mag. inž. gozd.,
Petra SANKOVIČ, dipl. inž. gozd.,
Robert LUDVIK, dipl. inž. gozd.,
Tomaž PUC, dipl. inž. gozd.,

Podpisniki:

**Delavec, odgovoren
za pripravo načrta :**

Avguštin LESKOVEC, mag.inž.gozd.

**Vodja odseka za
gozdnogospodarsko načrtovanje:**

Matej REŠČIČ, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja območne enote Sežana:

Boštjan KOŠIČEK, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor ZGS:

Gregor DANEV, univ.dipl.inž.gozd.

Datum izdelave načrta: 29. maj 2023

12 PRILOGE

Priloge v načrtu: Seznam tarif po odsekih
Seznam prirastnih nizov po RGR
Seznam jam
Spremembe v oddelkih in odsekih v novem ureditvenem obdobju

Ločene priloge:

TABELARNI DEL: Obrazec E1 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE)
Obrazec E2 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR)
Obrazec E3 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastn. kategorij)
Obrazec E4 (Povzetek stanja, usmeritev in ukrepov na ravni odsekov)
Seznam funkcijskih enot (preglednica F1)

KARTNI DEL: Karta 1: Pregledna karta
Karta 1.1: Krajinski tipi
Karta 1.2: Pregledna karta lovišč
Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov
Karta 3: Karta rastišč
Karta 4: Karta kategorij gozdov
Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov
Karta 7: Karta funkcij gozdov
Karta 8: Karta ukrepov
Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
Karta 11: Karta cest. omrežja ter površin poten. najugodnejših načinov spravila
Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

PROSTORSKI DEL: Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin.
Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.
Karta 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda.
Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.
Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov.
Karta 6b: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.
Karta 8: Območja gozdov, kje je dopustno krčenje gozda.
Karta 9: Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.

PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06318B	50	50	46	32	29	32	34	46
06319	53	53	47	32	30	32	32	46
06320A	50	50	46	32	29	32	34	46
06320B	53	53	47	30	30	30	30	46
06321A	50	50	46	32	29	32	32	46
06321B	52	52	47	30	29	33	33	45
06322A	52	52	47	30	29	33	35	45
06322B	50	50	46	30	29	30	32	46
06323A	52	52	47	30	29	33	33	45
06323B	50	50	46	32	29	32	32	46
06323C	53	53	47	32	30	32	30	46
06324	50	50	46	30	29	30	30	46
06325A	50	50	46	30	29	30	30	46
06325B	53	53	47	32	30	32	30	46
06326A	53	53	47	32	30	32	32	46
06326B	50	50	46	32	29	32	30	46
06327A	50	50	46	32	29	32	34	46
06327B	53	53	47	30	30	30	32	46
06328A	50	50	46	30	29	30	30	46
06328B	53	53	47	30	30	30	30	46
06329A	50	50	46	32	29	32	36	46
06329B	53	53	47	32	30	32	34	46
06330A	53	53	47	30	30	30	30	44
06330B	46	47	46	49	42	46	44	42
06331	45	46	45	48	41	45	43	42
06332	46	47	46	49	42	46	44	42
06333	46	47	46	49	42	46	44	42
06334A	50	50	46	32	29	32	32	46
06334B	50	50	46	32	29	30	32	46
06334C	46	47	46	49	44	48	44	42
06334D	52	52	47	30	29	33	33	45
06335	52	51	49	30	29	29	34	46
06336A	52	51	49	30	29	29	34	46
06336B	52	52	47	30	29	33	35	45
06337	52	51	47	32	29	31	29	46
06338A	50	50	46	32	31	30	30	46
06338B	52	51	47	30	31	29	29	46
06339	52	51	47	32	31	31	34	48
06340	52	51	47	32	31	31	31	46
06341A	50	50	46	30	31	30	34	46
06341B	50	50	46	32	31	30	34	46
06342A	53	53	47	32	30	30	30	46
06342B	53	53	47	30	30	30	32	48
06343A	52	51	47	30	31	29	34	50
06343B	52	52	49	30	31	33	33	45
06344A	52	52	47	30	29	33	33	45
06344B	52	52	49	30	29	35	33	47
06345A	53	53	47	32	30	30	30	46
06345B	48	49	48	49	42	46	44	42
06346A	46	47	46	49	42	46	44	42
06346B	51	51	47	30	28	28	30	44
06347A	45	47	47	49	42	46	44	42
06347B	49	49	46	48	43	46	43	42
06348	46	47	46	49	42	46	44	42
06349A	49	49	46	48	43	46	43	42
06349B	46	47	46	49	42	46	44	42
06349C	49	49	46	48	43	46	43	42
06350A	52	51	47	30	31	29	32	46
06350B	53	53	47	30	30	30	30	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06351A	52	51	47	30	31	29	32	46
06351B	52	51	47	30	31	29	32	46
06352	52	51	47	30	31	29	32	46
06353A	50	50	46	32	29	30	32	46
06353B	52	51	47	32	31	29	32	46
06354A	52	51	47	32	31	29	34	48
06354B	53	53	47	32	30	30	32	48
06355A	50	50	46	32	31	30	32	48
06355B	53	53	47	30	30	30	32	48
06356	52	51	47	32	31	29	32	48
06357	50	50	46	32	31	30	32	48
06358A	52	51	49	32	31	29	32	48
06358B	50	50	46	32	29	30	32	48
06359A	52	51	47	30	31	29	32	48
06359B	50	50	46	30	31	30	32	48
06360	50	50	46	32	29	30	32	48
06361A	52	51	49	32	31	29	32	46
06361B	50	50	48	30	31	32	34	46
06362	50	50	48	32	31	30	32	46
06363	50	50	47	31	30	30	32	46
06364A	50	50	46	30	29	30	32	46
06364B	49	50	46	49	44	46	46	44
06365A	50	49	47	30	27	29	32	44
06365B	46	47	46	49	42	48	44	42
06366A	50	50	46	30	29	28	34	46
06366B	52	51	47	30	29	27	32	46
06367	46	47	44	49	42	46	44	42

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife
(na primer: V 2-3=25)

12.3 Seznam jam

Preglednica 148: Seznam jam v GGE Brkini II

Iden. št.	Ime jame	Opis	Režim vstopa
3718	Ponikve v Potokah - naravni most	Naravni most v slepi dolini Hrušiške ponikve na kontaktnem krasu Matarskega podolja	odprta jama s prostim vstopom
40810	Novokrajaska jama	Jama občasni ponor	odprta jama s prostim vstopom
40938	Polina peč	Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom
40939	Pečina na Padežu	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
40940	Pečina pod Stržen	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
40941	Jabčina	Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom
40942	Račiška pečina	Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom
40943	Zadurska jama	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom
40965	Ulica pečina	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
41159	Podgrajske ponikve	Brezno občasni ponor ob občasnem toku	odprta jama s prostim vstopom
41690	Ponikve v Potokih	Jama občasni ponor ob občasnem toku	odprta jama s prostim vstopom
42104	Dolenjska jama	Jama občasni ponor	odprta jama s prostim vstopom
42105	Marnena jama	Jama s stalnim tokom	odprta jama s prostim vstopom
42106	Jančarica	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom
42107	Jama pod Letico	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
42108	Jama v vrtači nad Dolenjo vasjo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
42109	Jama za Lisičino	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
42110	Pečina pod Gradino	Spodmol, kevdrc	odprta jama s prostim vstopom
43665	Brezno 1 v Kovnici	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
43666	Brezno 2 v Kovnici	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
43667	Brezno 3 v Kovnici	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
43668	Divja jama	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
44078	Račiške ponikve	Jama stalni ponor, Jamski sistem	odprta jama s prostim vstopom
44288	Turkova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
44289	Poletina jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
44290	Zavaljena jama	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
44291	Golobja jama 1 v Podlukah	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
44292	Golobja jama 2 v Podlukah	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
44433	Rijašova hišica	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
44788	Pečina pod Sv. Katarino	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
44789	Brezno 1 v Jankovcu	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
44790	Bliznice 1 v Glavičini	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
44791	Bliznice 2 v Glavičini	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
44792	Jama 1 v Strženi	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
44793	Jama 2 v Strženi	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
44797	Jama 1 v Račičkem konfini	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
44798	Jama 1 pod Tusarjem	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
44799	Surinka 1	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
45143	Jama Svetega Antona	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom

PRILOGE

Iden. št.	Ime jame	Opis	Režim vstopa
45773	Ra-1 (Račice)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
45945	St-1 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
45946	St-5 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
45947	St-6 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
45951	Hr-1 (Hrušica)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
45952	Hr-3 (Hrušica)	Brezno/jama	odprta jama s prostim vstopom
45954	Hr-8 (Hrušica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
45955	Hr-9 (Hrušica)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
45956	Hr-10 (Hrušica)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
45957	Hr-11 (Hrušica)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
46171	Jama na Drenovniku	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46282	Brezno pri mednarodnem mejnem prehodu Starod	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46288	Brezno 2 pri mejnem prehodu Starod	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46460	Brezno v Mrzlih dolih	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
46461	Kevdrc v Mrzlih dolih	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
47221	Su 2 (Surinka)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47223	St 24 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47224	St 28 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47225	St 25 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47226	St 26 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47227	St 34 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
47228	St 33 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47229	St 32 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47230	St 31 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
47231	St 30 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47232	St 16 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47233	St 27 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
47234	St 23 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47235	St 20 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47236	St 19 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47237	St 18 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47238	St 29 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47239	St 14 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47240	St 36 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47241	St 35 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47246	St 8 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47247	St 10 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47248	St 9 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
47249	Poligrobka	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47250	Frodlina pečina	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
47251	St 12 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
47252	Golobinjica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47255	Sta 5 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47256	Sta 2 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47257	Sta 1 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47258	Sta 3 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47259	Sta 4 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47260	St 13 (Stržen)	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
47442	Su 3 (Surinka)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom

PRILOGE

Iden. št.	Ime jame	Opis	Režim vstopa
47443	Su 4 (Surinka)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47444	Trs 1 (Trstenik)	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
47445	Sta 8 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47446	Sta 8 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47447	Sta 6 (Starod)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
47448	St 38 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47449	St 37 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47450	St 4 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47451	Hr 14 (Hrušica)-Jama na Slemce	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47452	Hr 15 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47453	Hr 16 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47454	Sta 7 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47672	Jama 2 pod Tušarjem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47680	Jazbečev brlog 2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47683	Brezno Kovačev stržen	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47684	Jama Rukavac	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
47685	Brezno Rukavac	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47686	Spodmol Rukavac	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
47687	Jazbečev brlog 1	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
47688	Brezno Stržen 38	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47689	Brezno Stržen 37	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47690	Jama lisičji brlog	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47702	Nočna jama	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
47764	Hr 17 (Hrušica)	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
47765	Hr 19 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47766	Hr 20 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47767	Hr 21 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47768	Hr 23 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47769	Hr 24 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47770	Hr 25 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47771	Hr 26 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47772	Hr 27 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47773	Hr 28 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47781	Hr 18 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47782	Hr 22 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48234	ST 39 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
48353	St 40 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48354	St 41 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48355	St 42 (Stržen)	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
48615	Brezno s stropom	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
48616	Avstralopitekus	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
48617	Brezence nad Plemenščico	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
48618	Jama odgrnjene zavese	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48619	Jama Srna	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
48620	Juvanova obvrtačnica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
48621	Obdurnica	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48622	Konec brezstrobe	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48623	Plemenščica	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48624	Prebojna	Brezno	odprta jama s prostim vstopom

PRILOGE

Iden. št.	Ime jame	Opis	Režim vstopa
48625	Zidarjeva ljubezen	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48629	Stepkova prepadna	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48630	Brezno pri veseli vrtači	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
48631	Bendžovo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48737	Jama 2 v Kovačevem strženu	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48738	Jama 1 v Kovačevem strženu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
48810	Jamca pri Sečinah	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48811	Žabec	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48812	Jama rešenega teleta	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48813	Taprbita	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48814	Usodna globina	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
48815	Stepkotova radost	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
48816	Stržen	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
48817	Grom in pekel	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
48837	Tikina jama	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48910	St 2 (Stržen)	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
48911	St 3 (Stržen)	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
48912	St 42 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48913	St 43 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48914	St 45 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48915	St 46 (Stržen)	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
49013	Hramič	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
49218	St 47 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49219	St 48 (Stržen)	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
49220	St 49 (Stržen)	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
49221	St 51 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49222	St 52 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49223	St 53 (Stržen)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
49224	St 54 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49225	St 54 (Stržen5)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49226	St 56 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49240	Jama neskončnega travnika	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49242	Votlinka	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
49243	Mogočni skozenjc	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
49245	Brezno Janija Nanija	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49246	Hrustolada	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49247	Bajazidova pečina	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49248	Jama molčeče šoje	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49249	Aleksandrinka	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49250	Jama Bandirma	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49251	Jolbetov skret pri Skozenjcu G35/D22	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49252	Skozenjc G35/D22	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49253	Inkova jama	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49254	Eldina	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49255	Pirčkov rov	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49256	Jama malo za hribom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49257	Trikotna ožinica	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49258	Pod zeleno brado	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
49259	Sportbili	Brezno	odprta jama s prostim vstopom

PRILOGE

Iden. št.	Ime jame	Opis	Režim vstopa
49260	Medvedova popihnica	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
49261	Sulejmanovo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49262	Jama razsute bazilike	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
49263	Brezno hrabrega stomatologa	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49264	Nodijeve jama	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
49844	Navita jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49863	Brezno v brezstropi jami	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49864	Alahu zamolčana	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49865	Brezno hrabrega arheologa	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49914	Sta 8 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49915	Sta 9 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49916	Sta 10 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49917	Sta 11 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49918	Sta 12 (Starod)	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
49919	St 21 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49920	St 22 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49921	St 57 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49922	St 58 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49930	Hr 33 (Hrušica)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50109	Jama Podfratre	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
50204	St 59 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50205	St 60 (Stržen)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50206	St 61 (Stržen)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50419	Dolenjski spodmol	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
50594	Hr 34 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50597	Hr 37 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50599	Hr 39 (Hrušica)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50741	Nova v Ulici	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50742	Jama pod Bajto	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50802	Sta 13 (Starod)	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50803	Sta 14 (Starod)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50872	Divina špranjca	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50873	Meterjama	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50874	Šišmiš	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50875	Tesnilka	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50896	Rodna gruda	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
50898	Aulos	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
50899	Čeča	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51234	Bocino brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51258	Mala Stenjivka	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51259	Triškavnica	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51477	Medvedova sapa	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51478	Juretova štirna	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51479	Tobogan	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
51482	Tiranija demokracije	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
51483	Tepkovec	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
51484	Jama v vilinskem gozdu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
51485	Jamsko okolje	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
51486	Brlogolog	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom

PRILOGE

Iden. št.	Ime jame	Opis	Režim vstopa
51487	Koščeni brlog	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
51504	Skoznc pri Glavičini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
51505	Prezrta jama pri Račiški pečini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
51506	Podcestnica	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
51864	Drenovniček	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51915	Jelenova ordinacija	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
52120	Barbastella	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom

Obrazec E1

Povzetek stanja in ukrepov
na ravni GGE

Obrazec E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	12.178,57	685,93	166,43	13.030,93
Delež (%)	93,46	5,26	1,28	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	% od lesne zaloge			% na PR
								igl.	lst.	sk.	
06010-Podgorska bukovja na silikatni	2.919,29	24,9	294,4	319,3	0,65	7,09	7,74	27,8	23,6	23,9	98,6
06011-Podgorska bukovja na silikatni	980,54	214,7	144,5	359,2	6,00	3,92	9,93	27,7	20,0	24,6	88,9
06012-Podgorska bukovja na silikatni	1.756,56	45,6	284,5	330,1	1,21	6,83	8,04	28,3	23,6	24,3	99,7
06016-Podgorska bukovja na silikatni	3.458,97	52,3	199,6	251,9	1,51	5,28	6,79	28,0	27,5	27,6	102,2
11030-Toploljubna bukovja	2.473,46	10,5	238,0	248,6	0,22	5,34	5,56	21,7	19,7	19,8	88,4
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	277,31	53,2	116,9	170,1	1,54	2,81	4,35	23,0	15,8	18,0	70,6
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev	1.164,80	156,3	50,8	207,1	3,55	1,23	4,78	23,7	16,5	22,0	95,2
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	13.030,93	58,9	220,4	279,2	1,55	5,39	6,94	26,6	23,3	24,0	96,5
Skupaj vsi gozdovi	13.030,93	58,9	220,4	279,2	1,55	5,39	6,94	26,6	23,3	24,0	96,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	151,22	1,2							
Drogovnjak	7.224,67	55,4	367,68	5,1	9,8	28,2	36,2	25,8	
Debeljak	4.731,79	36,3	386,98	8,2	25,0	24,3	27,6	23,1	
Sestoj v obnovi	828,75	6,4	360,89	43,5	23,0	34,5	30,4	12,1	
Panjevec	94,50	0,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	*.***,**	100,0	1.115,55	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	151,22	21,6	22,5	32,5	23,4	10,7	19,5	68,0	1,8	68,9	17,3	8,7	5,1
Drogovnjak	7.224,67	7,7	32,2	52,5	7,6	17,3	24,3	56,8	1,6	53,6	38,0	7,1	1,3
Debeljak	4.731,79					20,4	41,6	38,0	0,0	35,5	52,2	11,2	1,1
Sestoj v obnovi	828,75					39,4	37,5	22,9	0,2				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	94,50												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	13.030,93												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,6	22,9	28,3	22,9	17,3	5,7	15,8
Jelka	7,9	14,5	24,0	28,1	25,5	0,1	0,1
Bor	4,8	20,2	38,1	27,1	9,8	8,2	22,9
Macesen	9,0	24,0	28,5	21,4	17,1	1,4	3,9
Ostali igl.	7,4	23,0	29,5	22,2	17,9	5,8	16,1
Bukev	15,7	30,2	26,9	17,1	10,1	31,5	88,3
Hrast	12,8	27,7	27,9	18,7	12,9	8,6	24,1
Pl. lst.	21,1	33,2	24,2	13,0	8,5	4,7	13,0
Dr. tr. lst.	20,2	33,3	24,1	13,6	8,8	24,9	69,5
Meh. lst.	21,5	35,1	24,0	11,5	7,9	9,1	25,5
Iglavci	6,8	21,9	32,5	24,2	14,6	21,1	58,9
Listavci	17,8	31,7	25,6	15,3	9,6	78,9	220,4
Skupaj	15,5	29,5	27,1	17,2	10,7	100,0	279,2

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,6	22,9	28,3	22,9	17,3	5,7	15,8
Jelka	7,9	14,5	24,0	28,1	25,5	0,1	0,1
Bor	4,8	20,2	38,1	27,1	9,8	8,2	22,9
Macesen	9,0	24,0	28,5	21,4	17,1	1,4	3,9
Ostali igl.	7,4	23,0	29,5	22,2	17,9	5,8	16,1
Bukev	15,7	30,2	26,9	17,1	10,1	31,5	88,3
Hrast	12,8	27,7	27,9	18,7	12,9	8,6	24,1
Pl. lst.	21,1	33,2	24,2	13,0	8,5	4,7	13,0
Dr. tr. lst.	20,2	33,3	24,1	13,6	8,8	24,9	69,5
Meh. lst.	21,5	35,1	24,0	11,5	7,9	9,1	25,5
Iglavci	6,8	21,9	32,5	24,2	14,6	21,1	58,9
Listavci	17,8	31,7	25,6	15,3	9,6	78,9	220,4
Skupaj	15,5	29,5	27,1	17,2	10,7	100,0	279,2

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,19	0,48	0,52	0,28	0,09	22,4	1,55
Listavci	1,48	1,89	1,19	0,56	0,27	77,6	5,39
Skupaj	1,67	2,37	1,71	0,84	0,36	100,0	6,94

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,19	0,48	0,52	0,28	0,09	22,4	1,55
Listavci	1,48	1,89	1,19	0,56	0,27	77,6	5,39
Skupaj	1,67	2,37	1,71	0,84	0,36	100,0	6,94

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	204.026	26,6											
Listavci	669.472	23,3											
Skupaj	873.498	24,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	452,28	452,28											
Priprava tal	ha	18,26	18,26											
Sadnja	ha	20,36	20,36											
Obžetev	ha	105,63	191,73											
Nega mladja	ha	248,16	248,16											
Nega gošče	ha	284,92	284,92											
Nega letvenjaka	ha	131,15	131,15											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	149,71	149,71											
Graditev protipožarnih objektov	km	4,44	4,44											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	40,51	162,04											
Zaščita s premazom	ha	9,37	27,31											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	7.520,00	7.520,00											
Zaščita z ograjo	m	1.300,00	1.300,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	600,00	1.400,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,25	5,00											
Vzdrževanje travinj	ha	17,56	175,60											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	47,00	179,00											
Ostala varstvena dela	dni	3,85	3,85											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ (ni obvezna za načrt)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	15,78	5,65
Jelka	0,15	0,05
Rdeči bor	18,37	6,58
Črni bor	4,55	1,63
Zeleni bor	15,93	5,70
Macesen	3,91	1,40
Duglazija	0,16	0,06
Bukev	88,27	31,63
Jablana	0,10	0,04
Hruška	0,03	0,01
Sliva	0,03	0,01
Graden	24,07	8,62
Rdeči hrast	0,06	0,02
Kostanj	0,58	0,21
Robinija	5,41	1,94
Oreh	0,05	0,02
Gorski javor	6,25	2,24
Topokrpi javor	0,06	0,02
Veliki jesen	1,89	0,68
Gorski brest	0,12	0,04
Poljski brest	0,11	0,04
Lipa	0,47	0,17
Lipovec	0,12	0,04
Drugi trdi listavci	0,10	0,04
Beli gaber	16,73	5,99
Češnja	3,94	1,41
Maklen	0,79	0,28
Brek	0,04	0,01
Mokovec	0,09	0,03
Črni gaber	3,18	1,14
Mali jesen	2,89	1,03
Puhasti hrast	0,02	0,01
Cer	39,61	14,18
Trepetlika	2,46	0,88
Topoli	0,18	0,06
Črna jelša	20,16	7,22
Breza	2,17	0,78
Vrbe	0,34	0,12
Jerebika	0,02	0,01
Trokrpi javor	0,02	0,01
Skupaj:	279,21	100,00

Obrazec E2

Povzetek stanja in ukrepov
na ravni RGR

Obrazec E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR**Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - 06010***Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.765,46	108,02	45,81	2.919,29
Delež (%)	94,7	3,7	1,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,5	17,1	26,0	29,9	19,5	3,4	10,9
Jelka	6,4	13,8	23,4	33,9	22,5	0,1	0,2
Bor	7,7	17,6	26,6	29,0	19,1	1,9	6,1
Macesen	8,8	19,9	28,7	26,0	16,6	0,7	2,3
Ostali igl.	6,6	15,0	23,9	32,8	21,7	1,7	5,3
Bukev	9,9	26,9	29,1	21,1	13,0	56,6	180,6
Hrast	11,7	29,1	28,0	19,7	11,5	9,0	28,8
Pl. lst.	16,0	34,1	25,6	16,5	7,8	3,0	9,5
Dr. tr. lst.	12,8	30,3	27,5	18,9	10,5	17,4	55,6
Meh. lst.	17,1	36,3	24,9	15,3	6,4	6,2	19,8
Iglavci	7,5	17,0	25,9	30,0	19,6	7,8	24,9
Listavci	11,3	28,7	28,3	20,0	11,7	92,2	294,4
Skupaj	11,0	27,8	28,0	20,8	12,4	100,0	319,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,08	0,16	0,19	0,16	0,05	8,4	0,65
Listavci	1,19	2,35	1,90	1,13	0,52	91,6	7,09
Skupaj	1,27	2,51	2,09	1,29	0,57	100,0	7,74

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.730,79	93,6	169,79	5,8	18,71	0,6	0,00	0,0	2.919,29	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2.730,79	93,6	169,79	5,8	18,71	0,6	0,00	0,0	2.919,29	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,0	25,3	28,3	4,3	34,8	39,1	7,3	60,1	67,4	25,7
30 - 49 cm	0,3	0,8	1,1	0,2	2,5	2,7	0,5	3,3	3,8	6,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3,3	26,1	29,4	4,5	37,3	41,8	7,8	63,4	71,2	32,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	36,22	1,2						
Drogovnjak	1.229,94	42,1	55,14	4,5	30,5	21,7	29,7	18,1
Debeljak	1.423,76	48,8	95,92	6,7	40,1	28,3	19,6	12,0
Sestoj v obnovi	226,93	7,8	111,36	49,1	36,7	36,7	18,5	8,1
Panjevec	2,44	0,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.919,29	100,0	262,42	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	11,63	0,52	0,27	0,00	0,90	153,59	11,82	14,92	58,98	9,79	262,42
%	0,40	0,02	0,01	0,00	0,03	5,33	0,41	0,52	2,05	0,34	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	20	0,0	5,0	60,0	35,0	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	25	0,0	4,0	32,0	52,0	12,0
Macesen	6	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Ostali igl.	25	0,0	4,0	60,0	32,0	4,0
Bukev	458	0,2	5,7	41,9	45,4	6,8
Hrast	69	0,0	8,7	44,9	40,6	5,8
Pl. Ist.	39	0,0	2,6	35,9	56,4	5,1
Dr. tr. Ist.	112	0,0	3,6	33,0	47,3	16,1
Meh. Ist.	42	0,0	9,5	42,9	47,6	0,0
Skupaj iglavci	77	0,0	3,9	51,9	39,0	5,2
Skupaj listavci	720	0,1	5,7	40,6	46,0	7,6
Skupaj	797	0,1	5,5	41,7	45,3	7,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,3
Veje	0,8
Osutost	0,1
Skupaj	4,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	18.461	8.959	48,5	4,9
LISTAVCI	164.357	49.870	30,3	27,3
Skupaj	182.818	58.828	32,2	32,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	3,9	8,9	0,3
Jelka	0,0	5,2	0,0
Bor	5,1	18,7	0,4
Macesen	1,2	11,1	0,1
Ostali igl.	5,0	14,8	0,4
Bukev	50,3	6,3	3,6
Hrast	10,7	8,8	0,8
Pl. Ist.	2,3	9,7	0,2
Dr. tr. Ist.	14,7	6,0	1,1
Meh. Ist.	6,8	8,6	0,5
Skupaj iglavci	15,2	13,0	1,1
Skupaj listavci	84,8	6,7	6,1
Skupaj	100,0	7,2	7,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,3	9,0	14,0	16,3	18,4	13,0	3,1
Listavci	4,3	5,2	6,7	9,0	12,7	6,7	17,2
Skupaj	4,3	5,4	7,3	9,9	13,7	7,2	20,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	2,2	0,0	2,8	0,7	3,2	58,1	8,8	1,5	15,7	7,0
2013	3,2	0,1	1,9	0,8	2,4	57,7	8,8	1,7	17,7	5,7
2023	3,4	0,1	1,9	0,7	1,7	56,6	9,0	3,0	17,4	6,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	20.210	27,8											
Listavci	202.587	23,6											
Skupaj	222.797	23,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	84,57	84,57											
Priprava tal	ha	11,64	11,64											
Sadnja	ha	12,61	12,61											
Obžetev	ha	17,85	31,02											
Nega mladja	ha	79,95	79,95											
Nega gošče	ha	101,93	101,93											
Nega letvenjaka	ha	23,95	23,95											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	21,25	21,25											
Zaščita s premazom	ha	9,37	27,31											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	6.200,00	6.200,00											
Zaščita z ograjo	m	300,00	300,00											
Vzdrževanje travinj	ha	6,40	64,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	22,00											
Ostala varstvena dela	dni	3,85	3,85											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	10,91	3,42
Jelka	0,25	0,08
Rdeči bor	5,42	1,70
Črni bor	0,67	0,21
Zeleni bor	5,31	1,66
Macesen	2,32	0,73
Duglazija	0,02	0,01
Bukev	180,57	56,53
Pajesen	0,03	0,01
Jablana	0,02	0,01
Sliva	0,03	0,01
Graden	28,80	9,02
Rdeči hrast	0,02	0,01
Kostanj	0,44	0,14
Robinija	2,54	0,80
Gorski javor	5,56	1,74
Veliki jesen	1,02	0,32
Gorski brest	0,05	0,02
Poljski brest	0,04	0,01
Lipovec	0,04	0,01
Beli gaber	14,31	4,48
Češnja	2,81	0,88
Maklen	0,44	0,14
Mokovec	0,02	0,01
Črni gaber	0,04	0,01
Mali jesen	1,56	0,49
Puhasti hrast	0,04	0,01
Cer	36,17	11,33
Trepetlika	1,19	0,37
Topoli	0,07	0,02
Črna jelša	15,72	4,92
Breza	2,49	0,78
Vrbe	0,28	0,09
Jerebika	0,02	0,01
Trokrpi javor	0,05	0,02
Skupaj:	319,27	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukova na silikatnih kamninah - nasadi iglavcev - 06011

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	858,36	107,70	14,48	980,54
Delež (%)	87,5	11,0	1,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,3	29,3	28,0	18,7	16,7	21,4	77,0
Jelka	12,3	29,4	34,8	12,3	11,2	0,0	0,1
Bor	5,8	26,6	29,9	20,1	17,6	8,9	31,8
Macesen	7,7	30,9	27,8	17,6	16,0	4,9	17,5
Ostali igl.	4,4	23,2	30,4	22,5	19,5	24,5	88,3
Bukev	15,5	26,8	23,9	16,2	17,6	8,0	28,6
Hrast	17,9	28,8	22,4	14,5	16,4	2,8	10,0
Pl. lst.	21,5	32,8	20,0	11,3	14,4	5,5	19,8
Dr. tr. lst.	19,3	31,3	21,2	12,8	15,4	16,7	59,8
Meh. lst.	22,8	35,8	18,7	9,4	13,3	7,3	26,3
Iglavci	5,9	26,6	29,2	20,4	17,9	59,8	214,7
Listavci	19,4	31,2	21,2	12,8	15,4	40,2	144,5
Skupaj	11,3	28,5	26,0	17,3	16,9	100,0	359,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,57	2,15	1,89	0,97	0,41	60,5	6,00
Listavci	1,32	1,36	0,66	0,29	0,30	39,5	3,92
Skupaj	1,89	3,51	2,55	1,26	0,71	100,0	9,92

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	85,65	8,7	260,15	26,5	538,24	55,0	96,50	9,8	980,54	100,0
Skupaj vsi gozdovi	85,65	8,7	260,15	26,5	538,24	55,0	96,50	9,8	980,54	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	35,9	25,6	61,5	69,2	63,1	132,3	105,1	88,7	193,8	79,1
30 - 49 cm	3,1	0,0	3,1	2,1	1,0	3,1	5,2	1,0	6,2	11,2
50 in več cm	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	1,7
Skupaj	39,5	25,6	65,1	71,3	64,1	135,4	110,8	89,7	200,5	92,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	11,65	1,2						
Drogovnjak	428,74	43,7	16,36	3,8	15,8	10,0	33,3	40,9
Debeljak	472,79	48,3	37,15	7,9	24,4	28,1	20,0	27,5
Sestoj v obnovi	64,00	6,5	23,91	37,4	12,1	30,6	41,8	15,5
Panjevec	3,36	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	980,54	100,0	77,42	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	8,59	0,29	0,42	0,01	3,48	14,33	1,43	14,31	29,29	5,27	77,42
%	0,89	0,03	0,04	0,00	0,36	1,48	0,15	1,48	3,02	0,54	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	61	0,0	24,6	60,7	13,1	1,6
Bor	29	0,0	10,3	51,8	34,5	3,4
Macesen	18	0,0	22,2	66,7	11,1	0,0
Ostali igl.	76	0,0	5,3	52,6	40,8	1,3
Bukev	13	0,0	0,0	38,5	61,5	0,0
Hrast	7	0,0	0,0	42,9	57,1	0,0
Pl. Ist.	13	0,0	7,7	30,8	61,5	0,0
Dr. tr. Ist.	42	0,0	2,4	21,4	52,4	23,8
Meh. Ist.	14	0,0	7,1	14,3	71,5	7,1
Skupaj iglavci	184	0,0	14,1	56,6	27,7	1,6
Skupaj listavci	89	0,0	3,4	25,8	58,4	12,4
Skupaj	273	0,0	10,6	46,6	37,7	5,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,4
Veje	1,0
Osutost	0,7
Skupaj	5,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	60.015	18.102	30,2	21,5
LISTAVCI	24.268	6.980	28,8	8,3
Skupaj	84.283	25.082	29,8	29,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	12,8	5,6	1,0
Jelka	0,3	78,6	0,0
Bor	11,1	7,7	0,9
Macesen	3,3	4,2	0,3
Ostali igl.	44,7	11,5	3,4
Bukev	4,3	5,6	0,3
Hrast	2,6	7,7	0,2
Pl. Ist.	2,3	3,7	0,2
Dr. tr. Ist.	13,1	6,7	1,0
Meh. Ist.	5,5	6,2	0,4
Skupaj iglavci	72,2	8,6	5,6
Skupaj listavci	27,8	6,1	2,1
Skupaj	100,0	7,7	7,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,1	4,4	9,2	11,1	23,5	8,6	18,7
Listavci	3,3	5,8	9,0	8,1	7,0	6,1	7,2
Skupaj	2,7	4,9	9,2	10,3	17,4	7,7	25,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	16,4	0,0	13,3	12,1	27,8	5,5	2,3	1,8	13,8	7,0
2013	17,6	0,0	11,1	6,0	30,1	5,9	2,6	4,9	15,0	6,8
2023	21,4	0,0	8,9	4,9	24,5	8,0	2,8	5,5	16,7	7,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	58.231	27,7											
Listavci	28.273	20,0											
Skupaj	86.504	24,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	60,68	60,68											
Priprava tal	ha	2,17	2,17											
Sadnja	ha	3,79	3,79											
Obžetev	ha	10,09	22,42											
Nega mladja	ha	22,36	22,36											
Nega gošče	ha	22,79	22,79											
Nega letvenjaka	ha	13,59	13,59											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	32,77	32,77											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	400,00	1.200,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,61	6,10											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	76,97	21,43
Jelka	0,06	0,02
Rdeči bor	28,26	7,87
Črni bor	3,57	0,99
Zeleni bor	86,33	24,02
Macesen	17,54	4,88
Duglazija	1,96	0,55
Bukev	28,63	7,97
Jablana	0,07	0,02
Graden	9,48	2,64
Rdeči hrast	0,44	0,12
Močvirski hrast	0,03	0,01
Kostanj	0,37	0,10
Robinija	8,47	2,36
Gorski javor	9,82	2,73
Topokrpi javor	0,09	0,03
Veliki jesen	5,10	1,42
Gorski brest	0,26	0,07
Poljski brest	0,04	0,01
Lipa	0,03	0,01
Lipovec	0,03	0,01
Beli gaber	15,18	4,23
Češnja	4,38	1,22
Maklen	0,32	0,09
Črni gaber	0,02	0,01
Mali jesen	1,78	0,50
Cer	33,70	9,38
Trepetlika	1,61	0,45
Topoli	0,12	0,03
Črna jelša	22,05	6,14
Breza	2,23	0,62
Vrbe	0,20	0,06
Jerebika	0,02	0,01
Skupaj:	359,16	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - hrastovi gozdovi - 06012

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.679,74	63,68	13,14	1.756,56
Delež (%)	95,7	3,6	0,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,2	17,0	21,5	24,2	26,1	4,9	16,3
Jelka	5,2	9,6	21,4	29,0	34,8	0,1	0,4
Bor	15,5	21,7	21,3	20,8	20,7	3,4	11,4
Macesen	11,0	16,5	21,4	24,3	26,8	1,5	5,0
Ostali igl.	12,8	18,7	21,4	22,7	24,4	3,8	12,5
Bukev	9,5	23,1	29,8	21,5	16,1	14,9	49,3
Hrast	10,6	25,4	29,5	19,9	14,6	27,9	92,0
Pl. lst.	14,6	30,4	27,0	16,2	11,8	2,2	7,3
Dr. tr. lst.	12,1	28,7	28,1	17,8	13,3	33,9	111,3
Meh. lst.	16,0	34,2	26,2	13,7	9,9	7,4	24,5
Iglavci	12,6	18,5	21,4	23,0	24,5	13,8	45,6
Listavci	11,6	27,2	28,6	18,7	13,9	86,2	284,5
Skupaj	11,7	26,0	27,7	19,3	15,3	100,0	330,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,25	0,32	0,29	0,23	0,12	15,0	1,21
Listavci	1,58	2,32	1,71	0,79	0,43	85,0	6,83
Skupaj	1,83	2,64	2,00	1,02	0,55	100,0	8,04

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.560,78	88,9	195,78	11,1	0,00	0,0	0,00	0,0	1.756,56	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.560,78	88,9	195,78	11,1	0,00	0,0	0,00	0,0	1.756,56	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,1	13,1	16,2	6,1	34,7	40,8	9,2	47,8	57,0	21,9
30 - 49 cm	0,0	0,8	0,8	0,8	0,8	1,6	0,8	1,6	2,4	4,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3,1	13,9	17,0	6,9	35,5	42,4	10,0	49,4	59,4	26,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	16,67	0,9						
Drogovnjak	838,25	47,8	50,29	6,0	18,6	29,5	34,6	17,3
Debeljak	723,10	41,2	74,59	10,3	40,8	28,8	20,0	10,4
Sestoj v obnovi	176,08	10,0	74,46	42,3	34,5	39,7	21,2	4,6
Panjevec	2,46	0,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.756,56	100,0	199,34	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	14,78	0,53	0,25	0,06	0,81	61,44	23,96	7,07	83,75	6,69	199,34
%	0,85	0,03	0,01	0,00	0,05	3,53	1,38	0,41	4,81	0,38	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	22	0,0	27,3	54,5	18,2	0,0
Jelka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	9	0,0	22,2	55,6	22,2	0,0
Macesen	19	0,0	26,3	63,2	10,5	0,0
Ostali igl.	14	0,0	7,1	50,0	42,9	0,0
Bukev	63	0,0	3,2	46,0	42,9	7,9
Hrast	141	0,0	5,7	42,6	48,9	2,8
Pl. Ist.	19	0,0	0,0	52,6	31,6	15,8
Dr. tr. Ist.	160	0,0	4,4	27,5	59,3	8,8
Meh. Ist.	30	0,0	0,0	50,0	40,0	10,0
Skupaj iglavci	65	0,0	23,1	55,4	21,5	0,0
Skupaj listavci	413	0,0	4,1	38,3	50,6	7,0
Skupaj	478	0,0	6,7	40,6	46,6	6,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,5
Veje	1,0
Osutost	0,4
Skupaj	4,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	21.273	6.435	30,2	5,7
LISTAVCI	92.502	34.951	37,8	30,7
Skupaj	113.775	41.386	36,4	36,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	4,5	8,0	0,4
Jelka	0,1	6,9	0,0
Bor	3,9	8,0	0,3
Macesen	2,0	7,8	0,2
Ostali igl.	5,0	10,4	0,4
Bukev	14,3	8,4	1,2
Hrast	29,6	8,6	2,5
Pl. Ist.	2,6	14,3	0,2
Dr. tr. Ist.	29,8	7,6	2,5
Meh. Ist.	8,2	9,3	0,7
Skupaj iglavci	15,5	8,6	1,3
Skupaj listavci	84,5	8,3	7,1
Skupaj	100,0	8,4	8,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,0	5,2	11,0	15,3	9,9	8,6	3,7
Listavci	4,9	5,9	9,5	10,3	14,2	8,3	20,0
Skupaj	4,4	5,8	9,7	11,0	13,0	8,4	23,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	3,9	0,0	5,3	1,9	5,3	11,9	29,6	1,4	32,8	7,9
2013	4,7	0,2	4,1	2,2	4,0	14,2	28,8	1,5	33,0	7,3
2023	4,9	0,1	3,4	1,5	3,8	14,9	27,9	2,2	33,9	7,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	22.689	28,3											
Listavci	118.152	23,6											
Skupaj	140.841	24,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	77,55	77,55											
Priprava tal	ha	3,57	3,57											
Sadnja	ha	1,46	1,46											
Obžetev	ha	24,35	44,17											
Nega mladja	ha	64,54	64,54											
Nega gošče	ha	56,23	56,23											
Nega letvenjaka	ha	16,16	16,16											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	17,91	17,91											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	20,00	20,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	200,00											
Vzdrževanje travinj	ha	3,12	31,20											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	55,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	16,31	4,94
Jelka	0,42	0,13
Rdeči bor	10,10	3,06
Črni bor	1,28	0,39
Zeleni bor	12,47	3,78
Macesen	5,04	1,53
Bukev	49,34	14,94
Pajesen	0,02	0,01
Sliva	0,10	0,03
Graden	91,96	27,84
Rdeči hrast	0,05	0,02
Kostanj	1,81	0,55
Robinija	3,56	1,08
Gorski javor	3,95	1,20
Veliki jesen	0,75	0,23
Lipa	0,36	0,11
Drugi trdi listavci	0,63	0,19
Beli gaber	23,97	7,26
Češnja	2,26	0,68
Maklen	0,25	0,08
Brek	0,10	0,03
Mokovec	0,39	0,12
Črni gaber	0,12	0,04
Mali jesen	2,82	0,85
Puhasti hrast	0,03	0,01
Cer	77,53	23,48
Trepetlika	3,26	0,99
Topoli	0,14	0,04
Črna jelša	16,70	5,06
Breza	4,01	1,21
Vrbe	0,23	0,07
Jerebika	0,07	0,02
Grmišča	0,07	0,02
Trokrpi javor	0,03	0,01
Skupaj:	330,13	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - pionir.gozd.list - 06016

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.211,60	201,62	45,75	3.458,97
Delež (%)	92,9	5,8	1,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	10,0	24,8	30,8	20,1	14,3	6,0	15,0
Jelka	15,1	23,2	28,9	18,0	14,8	0,0	0,1
Bor	8,8	25,0	30,9	21,0	14,3	3,3	8,3
Macesen	10,8	24,4	30,3	19,8	14,7	1,7	4,3
Ostali igl.	9,2	25,3	31,7	19,8	14,0	9,8	24,6
Bukev	14,9	28,6	25,5	19,2	11,8	10,5	26,4
Hrast	18,6	31,1	25,2	15,2	9,9	6,4	16,2
Pl. lst.	21,8	32,8	24,6	12,5	8,3	9,3	23,4
Dr. tr. lst.	20,8	32,7	24,6	13,2	8,7	30,1	75,8
Meh. lst.	23,5	34,7	24,2	10,3	7,3	22,9	57,8
Iglavci	9,5	25,0	31,3	20,0	14,2	20,8	52,3
Listavci	20,8	32,5	24,7	13,2	8,8	79,2	199,6
Skupaj	18,4	31,1	26,0	14,6	9,9	100,0	251,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,22	0,49	0,49	0,23	0,08	22,2	1,51
Listavci	1,86	1,85	0,99	0,39	0,20	77,8	5,28
Skupaj	2,08	2,34	1,48	0,62	0,28	100,0	6,79

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.852,56	53,5	1.410,74	40,8	195,67	5,7	0,00	0,0	3.458,97	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.852,56	53,5	1.410,74	40,8	195,67	5,7	0,00	0,0	3.458,97	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	6,3	30,6	36,9	4,9	41,9	46,8	11,2	72,5	83,7	31,2
30 - 49 cm	0,5	2,1	2,6	0,9	3,0	3,9	1,4	5,1	6,5	11,5
50 in več cm	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,5
Skupaj	7,0	32,7	39,7	5,8	44,9	50,7	12,8	77,6	90,4	43,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	70,94	2,1						
Drogovnjak	2.299,59	66,4	128,13	5,6	5,5	23,5	39,8	31,2
Debeljak	857,09	24,8	73,67	8,6	20,7	23,5	34,3	21,5
Sestoj v obnovi	170,36	4,9	81,85	48,0	9,4	25,8	44,3	20,5
Panjevec	60,99	1,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.458,97	100,0	283,65	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	19,92	0,60	0,85	0,24	0,80	45,02	9,55	54,88	120,34	31,45	283,65
%	0,59	0,02	0,03	0,01	0,02	1,33	0,28	1,62	3,55	0,93	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	37	0,0	2,7	48,7	45,9	2,7
Bor	17	0,0	5,9	17,6	70,6	5,9
Macesen	12	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Ostali igl.	95	0,0	0,0	68,4	31,6	0,0
Bukev	59	0,0	3,4	42,3	40,7	13,6
Hrast	62	0,0	1,6	29,0	59,7	9,7
Pl. Ist.	80	0,0	0,0	28,8	54,9	16,3
Dr. tr. Ist.	122	0,0	3,3	20,5	51,6	24,6
Meh. Ist.	108	0,0	2,8	35,2	43,5	18,5
Skupaj iglavci	161	0,0	1,2	58,5	39,1	1,2
Skupaj listavci	431	0,0	2,3	29,9	49,9	17,9
Skupaj	592	0,0	2,0	37,7	47,0	13,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,4
Veje	0,9
Osutost	1,0
Skupaj	5,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	49.837	15.811	31,7	8,7
LISTAVCI	131.628	28.930	22,0	15,9
Skupaj	181.465	44.741	24,7	24,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	11,0	11,2	0,6
Jelka	0,1	16,7	0,0
Bor	5,5	7,7	0,3
Macesen	3,8	10,3	0,2
Ostali igl.	15,0	7,7	0,9
Bukev	7,8	6,0	0,5
Hrast	4,9	4,6	0,3
Pl. Ist.	8,8	6,1	0,5
Dr. tr. Ist.	23,8	5,1	1,4
Meh. Ist.	19,3	4,1	1,1
Skupaj iglavci	35,3	8,8	2,1
Skupaj listavci	64,7	4,9	3,8
Skupaj	100,0	5,8	5,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,1	3,6	6,9	21,9	36,0	8,8	4,7
Listavci	2,7	4,6	5,5	8,2	8,0	4,9	8,5
Skupaj	2,7	4,3	6,0	11,9	13,1	5,8	13,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	3,1	0,0	4,7	1,8	4,1	9,2	4,2	5,5	26,2	41,2
2013	5,7	0,0	4,1	2,1	11,4	7,6	6,3	8,5	27,2	27,1
2023	6,0	0,0	3,3	1,7	9,8	10,5	6,4	9,3	30,1	22,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	50.643	28,0											
Listavci	189.651	27,5											
Skupaj	240.294	27,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	100,16	100,16											
Priprava tal	ha	0,88	0,88											
Sadnja	ha	1,72	1,72											
Obžetev	ha	46,58	83,97											
Nega mladja	ha	62,85	62,85											
Nega gošče	ha	75,84	75,84											
Nega letvenjaka	ha	67,34	67,34											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	54,04	54,04											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.200,0	1.200,00											

PRILOGE - OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Zaščita z ograjo	m	600,00	600,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,53	5,30											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	11,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	14,99	5,95
Jelka	0,11	0,04
Rdeči bor	7,59	3,01
Črni bor	0,70	0,28
Zeleni bor	24,59	9,76
Macesen	4,28	1,70
Duglazija	0,02	0,01
Bukev	26,44	10,50
Jablana	0,31	0,12
Lesnika	0,04	0,02
Hruška	0,10	0,04
Sliva	0,03	0,01
Graden	16,18	6,42
Rdeči hrast	0,04	0,02
Kostanj	0,80	0,32
Robinija	13,23	5,25
Oreh	0,18	0,07
Divji kostanj	0,03	0,01
Gorski javor	8,04	3,19
Topokrpi javor	0,19	0,08
Veliki jesen	4,29	1,70
Gorski brest	0,22	0,09
Poljski brest	0,30	0,12
Lipa	0,35	0,14
Lipovec	0,06	0,02
Beli gaber	16,22	6,44
Češnja	9,78	3,88
Maklen	1,47	0,58
Mokovec	0,02	0,01
Črni gaber	0,09	0,04
Mali jesen	4,61	1,83
Cer	39,15	15,54
Trepetlika	5,50	2,18
Topoli	0,49	0,19
Črna jelša	47,29	18,80
Breza	3,30	1,31
Vrbe	0,81	0,32
Jerebika	0,02	0,01
Skupaj:	251,86	100,00

Rastičnogojitveni razred: Toploljubna bukovja - 11030

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.290,68	165,36	17,42	2.473,46
Delež (%)	92,6	6,7	0,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,9	6,0	31,4	37,1	13,6	1,8	4,5
Jelka	9,6	12,7	19,1	25,4	33,2	0,0	0,0
Bor	6,3	7,3	32,2	37,9	16,3	2,3	5,7
Macesen	13,0	13,0	21,6	23,3	29,1	0,1	0,1
Ostali igl.	11,7	13,0	21,6	22,2	31,5	0,1	0,2
Bukev	23,4	36,6	24,6	10,8	4,6	64,3	159,8
Hrast	30,4	46,3	18,1	3,9	1,3	0,2	0,5
Pl. lst.	23,0	35,7	25,2	11,3	4,8	3,9	9,8
Dr. tr. lst.	27,6	42,6	20,6	6,5	2,7	26,9	66,9
Meh. lst.	29,8	45,5	18,6	4,4	1,7	0,4	1,1
Iglavci	8,9	6,9	31,5	37,1	15,6	4,2	10,5
Listavci	24,6	38,3	23,5	9,6	4,0	95,8	238,0
Skupaj	23,9	37,0	23,8	10,8	4,5	100,0	248,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,05	0,03	0,08	0,05	0,01	4,0	0,22
Listavci	1,69	2,10	1,05	0,36	0,14	96,0	5,34
Skupaj	1,74	2,13	1,13	0,41	0,15	100,0	5,56

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.421,70	97,9	51,76	2,1	0,00	0,0	0,00	0,0	2.473,46	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2.421,70	97,9	51,76	2,1	0,00	0,0	0,00	0,0	2.473,46	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	6,5	24,2	30,7	2,0	21,0	23,0	8,5	45,2	53,7	20,2
30 - 49 cm	0,0	1,8	1,8	0,0	1,0	1,0	0,0	2,8	2,8	4,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6,5	26,0	32,5	2,0	22,0	24,0	8,5	48,0	56,5	24,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	2,04	0,1						
Drogovnjak	1.690,47	68,4	80,25	4,7	0,3	41,8	41,8	16,1

Debeljak	695,62	28,1	52,28	7,5	1,0	22,0	58,8	18,2
Sestoj v obnovi	82,68	3,3	23,30	28,2	17,7	10,4	40,4	31,5
Panjevec	2,65	0,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.473,46	100,0	155,83	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,80	0,00	0,09	0,00	0,00	64,87	0,02	42,41	46,69	0,95	155,83
%	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	2,62	0,00	1,72	1,89	0,04	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	13	0,0	7,7	38,4	30,8	23,1
Bor	19	0,0	0,0	21,1	57,8	21,1
Bukev	292	0,0	7,2	36,3	47,6	8,9
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pl. Ist.	14	0,0	0,0	28,6	50,0	21,4
Dr. tr. Ist.	59	0,0	3,4	32,2	40,7	23,7
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	32	0,0	3,1	28,1	46,9	21,9
Skupaj listavci	368	0,0	6,3	35,6	46,1	12,0
Skupaj	400	0,0	6,0	35,0	46,2	12,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,0
Veje	1,1
Osutost	1,2
Skupaj	6,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	3.917	665	17,0	0,7
LISTAVCI	94.941	20.153	21,2	20,4
Skupaj	98.858	20.818	21,1	21,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	1,7	4,4	0,1
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	1,5	3,0	0,1
Macesen	0,0	0,1	0,0
Ostali igl.	0,0	3,1	0,0
Bukev	74,1	3,9	2,7
Hrast	0,0	0,2	0,0
Pl. Ist.	0,2	0,2	0,0
Dr. tr. Ist.	21,9	3,4	0,8
Meh. Ist.	0,6	5,3	0,0
Skupaj iglavci	3,2	3,6	0,1
Skupaj listavci	96,8	3,6	3,5
Skupaj	100,0	3,6	3,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,4	5,3	2,6	5,2	0,0	3,6	0,3
Listavci	3,4	3,6	3,4	5,0	5,1	3,6	8,2
Skupaj	3,3	3,6	3,4	5,0	6,3	3,6	8,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	2,1	0,0	2,9	0,0	0,0	69,1	0,0	3,0	22,6	0,3
2013	1,4	0,0	1,8	0,1	0,0	68,6	0,2	3,7	23,8	0,4
2023	1,8	0,0	2,3	0,1	0,1	64,3	0,2	3,9	26,9	0,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	5.656	21,7											
Listavci	115.892	19,7											
Skupaj	121.548	19,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	73,41	73,41											
Sadnja	ha	0,78	0,78											
Obžetev	ha	0,59	2,36											
Nega mladja	ha	0,44	0,44											
Nega gošče	ha	2,94	2,94											
Nega letvenjaka	ha	4,57	4,57											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	14,89	14,89											
Graditev protipožarnih objektov	km	0,50	0,50											
Vzdrževanje	km	13,29	53,16											

protipožarnih objektov														
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	100,00	100,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,05	4,20											
Vzdrževanje travinj	ha	0,70	7,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	8,50	25,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	4,47	1,80
Rdeči bor	4,22	1,70
Črni bor	1,47	0,59
Zeleni bor	0,18	0,07
Macesen	0,15	0,06
Duglazija	0,02	0,01
Bukev	159,85	64,29
Graden	0,47	0,19
Robinija	0,14	0,06
Gorski javor	8,09	3,25
Veliki jesen	0,17	0,07
Gorski brest	0,12	0,05
Lipa	0,98	0,39
Lipovec	0,35	0,14
Drugi trdi listavci	0,10	0,04
Beli gaber	24,27	9,76
Češnja	0,09	0,04
Maklen	1,18	0,47
Brek	0,09	0,04
Mokovec	0,13	0,05
Črni gaber	10,53	4,24
Mali jesen	1,39	0,56
Cer	29,05	11,69
Trepetlika	0,63	0,25
Topoli	0,02	0,01
Črna jelša	0,34	0,14
Breza	0,04	0,02
Vrbe	0,04	0,02
Skupaj:	248,58	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 12050*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	267,19	9,86	0,26	277,31
Delež (%)	96,3	3,6	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,7	16,2	45,2	30,4	5,5	1,2	2,1
Bor	3,0	21,5	43,0	27,5	5,0	27,6	47,0
Macesen	1,8	14,9	46,0	31,4	5,9	2,2	3,8
Ostali igl.	5,5	28,2	39,6	22,7	4,0	0,2	0,4
Bukev	48,9	30,4	13,6	7,1	0,0	18,6	31,7
Hrast	37,0	38,9	13,4	10,7	0,0	0,2	0,3
Pl. lst.	46,3	32,6	14,5	6,6	0,0	0,8	1,4
Dr. tr. lst.	40,5	37,6	12,9	9,0	0,0	48,2	81,9
Meh. lst.	36,2	41,1	12,8	9,9	0,0	1,0	1,6
Iglavci	2,9	20,9	43,2	27,9	5,1	31,3	53,2
Listavci	42,7	35,7	13,1	8,5	0,0	68,7	116,9
Skupaj	30,3	31,0	22,5	14,6	1,6	100,0	170,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,09	0,42	0,65	0,34	0,04	35,5	1,54
Listavci	1,42	0,95	0,28	0,15	0,00	64,5	2,81
Skupaj	1,51	1,37	0,93	0,49	0,04	100,0	4,35

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	189,78	68,4	87,53	31,6	0,00	0,0	0,00	0,0	277,31	100,0
Skupaj vsi gozdovi	189,78	68,4	87,53	31,6	0,00	0,0	0,00	0,0	277,31	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	8,9	8,9	17,8	8,9	17,8	26,7	17,8	26,7	44,5	16,0
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	8,9	8,9	17,8	8,9	17,8	26,7	17,8	26,7	44,5	16,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Drogovnjak	208,27	75,1							
Debeljak	57,31	20,7	3,51	6,1	0,0	8,8	42,7	48,5	
Sestoj v obnovi	6,71	2,4	4,41	65,7	0,0	0,0	94,6	5,4	
Panjevec	5,02	1,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	277,31	100,0	19,27	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,32	0,00	0,05	0,00	0,00	3,41	0,08	1,33	12,68	1,40	19,27
%	0,12	0,00	0,02	0,00	0,00	1,23	0,03	0,48	4,57	0,50	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	16	0,0	0,0	56,2	37,5	6,3
Bukev	5	0,0	0,0	60,0	0,0	40,0
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	16	0,0	0,0	56,2	37,5	6,3
Skupaj listavci	7	0,0	0,0	42,9	0,0	57,1
Skupaj	23	0,0	0,0	52,2	26,1	21,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	5,8
Osutost	0,7
Skupaj	9,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	2.787	475	17,0	8,6
LISTAVCI	2.758	706	25,6	12,7
Skupaj	5.545	1.181	21,3	21,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	11,3	31,0	0,4
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	25,6	2,7	0,9
Macesen	0,9	0,8	0,0
Ostali igl.	2,4	0,0	0,0
Bukev	22,3	5,6	0,8
Hrast	0,1	4,3	0,0
Pl. Ist.	1,0	11,3	0,0
Dr. tr. Ist.	34,2	2,3	1,2
Meh. Ist.	2,2	15,9	0,1
Skupaj iglavci	40,2	3,7	1,4
Skupaj listavci	59,8	3,2	2,0
Skupaj	100,0	3,4	3,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,6	2,6	3,4	4,5	0,0	3,7	1,7
Listavci	2,2	2,6	5,7	0,0	0,0	3,2	2,6
Skupaj	2,1	2,6	4,0	6,9	0,0	3,4	4,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	0,3	0,0	24,8	4,3	0,0	24,6	0,0	1,2	44,4	0,4
2013	1,2	0,0	31,3	4,1	0,0	13,5	0,1	0,3	49,0	0,5
2023	1,2	0,0	27,6	2,2	0,2	18,6	0,2	0,8	48,2	1,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	3.388	23,0											
Listavci	5.125	15,8											
Skupaj	8.513	18,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,17	2,17											
Obžetev	ha	2,08	2,16											
Nega mladja	ha	2,16	2,16											
Nega gošče	ha	2,53	2,53											
Nega letvenjaka	ha	1,10	1,10											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,15	3,15											
Graditev protipožarnih objektov	km	0,94	0,94											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	2,31	9,24											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	11,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	2,06	1,21
Rdeči bor	43,09	25,33
Črni bor	3,90	2,29
Zeleni bor	0,38	0,22
Macesen	3,79	2,23
Bukev	31,70	18,63
Graden	0,27	0,16
Robinija	2,64	1,55
Gorski javor	0,67	0,39
Veliki jesen	0,09	0,05
Lipa	0,29	0,17
Lipovec	0,27	0,16
Beli gaber	4,17	2,45
Češnja	0,04	0,02
Maklen	0,28	0,16
Brek	0,14	0,08
Mokovec	0,10	0,06
Črni gaber	14,31	8,41
Mali jesen	4,01	2,36
Cer	56,28	33,11
Trepetlika	0,02	0,01
Črna jelša	1,62	0,95
Skupaj:	170,12	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi - 12051

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.105,54	29,69	29,57	1.164,80
Delež (%)	95,0	2,5	2,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,6	17,2	44,5	30,2	5,5	2,6	5,3
Jelka	15,3	38,9	30,5	15,3	0,0	0,0	0,0
Bor	2,5	19,2	44,0	28,9	5,4	71,9	149,4
Macesen	2,1	15,7	45,4	30,9	5,9	0,8	1,6
Ostali igl.	12,5	22,3	42,8	22,4	0,0	0,0	0,0
Bukev	43,8	35,2	12,8	8,2	0,0	5,3	10,9
Hrast	43,4	35,1	13,2	8,3	0,0	0,7	1,4
Pl. lst.	47,9	32,0	13,1	7,0	0,0	1,6	3,3
Dr. tr. lst.	45,1	34,6	12,6	7,7	0,0	16,2	33,5
Meh. lst.	40,3	37,6	13,2	8,9	0,0	0,9	1,8
Iglavci	2,5	19,1	44,0	29,0	5,4	75,5	156,3
Listavci	44,8	34,7	12,7	7,8	0,0	24,5	50,8
Skupaj	12,9	23,0	36,2	23,8	4,1	100,0	207,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,23	1,09	1,55	0,64	0,05	74,4	3,55
Listavci	0,64	0,40	0,12	0,06	0,00	25,6	1,23
Skupaj	0,87	1,49	1,67	0,70	0,05	100,0	4,78

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	110,65	9,5	657,88	56,5	396,27	34,0	1.164,80	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	110,65	9,5	657,88	56,5	396,27	34,0	1.164,80	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	14,4	9,2	23,6	25,2	14,0	39,2	39,6	23,2	62,8	21,6
30 - 49 cm	4,0	0,0	4,0	4,4	0,4	4,8	8,4	0,4	8,8	11,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	18,4	9,2	27,6	29,6	14,4	44,0	48,0	23,6	71,6	33,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		

Mladovje	13,70	1,2						
Drogovnjak	529,41	45,4	26,16	4,9	0,0	28,2	16,9	54,9
Debeljak	502,12	43,1	49,86	9,9	5,9	11,5	16,5	66,1
Sestoj v obnovi	101,99	8,8	41,60	40,8	3,9	55,5	32,1	8,5
Panjevec	17,58	1,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.164,80	100,0	117,62	10,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	5,22	0,00	2,68	0,00	0,00	9,32	0,17	7,90	88,45	3,88	117,62
%	0,45	0,00	0,23	0,00	0,00	0,81	0,01	0,69	7,68	0,34	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	5	0,0	20,0	60,0	20,0	0,0
Bor	248	0,0	14,5	53,3	29,4	2,8
Macesen	8	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Bukev	6	0,0	16,7	50,0	33,3	0,0
Hrast	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Pl. lst.	9	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Dr. tr. lst.	14	0,0	0,0	35,7	50,0	14,3
Skupaj iglavci	261	0,0	14,2	54,0	29,1	2,7
Skupaj listavci	33	0,0	3,0	33,3	54,6	9,1
Skupaj	294	0,0	12,9	51,7	32,0	3,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,6
Veje	2,6
Osutost	1,7
Skupaj	5,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	33.324	9.669	29,0	23,7
LISTAVCI	7.509	1.697	22,6	4,2
Skupaj	40.833	11.366	27,8	27,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	9,5	21,7	0,5
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	74,9	5,2	3,9
Macesen	0,5	2,5	0,0
Ostali igl.	0,2	883,5	0,0
Bukev	6,6	7,8	0,3
Hrast	0,4	2,7	0,0
Pl. Ist.	0,7	5,6	0,0
Dr. tr. Ist.	6,6	2,2	0,3
Meh. Ist.	0,6	3,2	0,0
Skupaj iglavci	85,1	5,6	4,4
Skupaj listavci	14,9	3,5	0,8
Skupaj	100,0	5,1	5,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,7	5,2	3,8	7,7	32,4	5,6	8,2
Listavci	1,9	3,7	9,4	4,5	0,0	3,5	1,4
Skupaj	3,1	4,9	4,1	7,4	36,3	5,1	9,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	1,8	0,0	83,1	1,2	0,0	3,6	0,1	0,2	9,6	0,4
2013	2,3	0,0	74,7	1,0	0,0	4,4	0,8	0,7	15,2	0,9
2023	2,6	0,0	71,9	0,8	0,0	5,3	0,7	1,6	16,2	0,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	43.209	23,7											
Listavci	9.792	16,5											
Skupaj	53.001	22,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	53,74	53,74											
Obžetev	ha	4,09	5,63											
Nega mladja	ha	15,86	15,86											
Nega gošče	ha	22,66	22,66											
Nega letvenjaka	ha	4,44	4,44											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,70	5,70											
Graditev protipožarnih objektov	km	3,00	3,00											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	24,91	99,64											

PRILOGE - OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,20	0,80											
Vzdrževanje travinj	ha	6,20	62,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	55,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	5,29	2,55
Rdeči bor	111,16	53,68
Črni bor	38,21	18,45
Macesen	1,64	0,79
Bukev	10,88	5,25
Graden	1,40	0,68
Robinija	1,38	0,67
Gorski javor	0,56	0,27
Ostrolistni javor	0,05	0,02
Veliki jesen	0,06	0,03
Gorski brest	0,03	0,01
Poljski brest	0,16	0,08
Lipa	1,52	0,73
Lipovec	0,18	0,09
Beli gaber	1,69	0,82
Češnja	0,71	0,34
Maklen	0,17	0,08
Mokovec	0,05	0,02
Črni gaber	9,21	4,45
Mali jesen	5,11	2,47
Puhasti hrast	0,03	0,01
Cer	15,84	7,65
Trepetlika	0,55	0,27
Topoli	0,02	0,01
Črna jelša	0,91	0,44
Breza	0,22	0,11
Vrbe	0,06	0,03
Skupaj:	207,09	100,00

Obrazec E3

Povzetek stanja in ukrepov
po lastniških kategorijah

Obrazec E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah**Zasebni gozdovi***Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	12.178,57	57,2	222,2	279,4	1,50	5,42	6,93	26,5	23,3	24,0	96,8
Skupaj vsi gozdovi	12.178,57	57,2	222,2	279,4	1,50	5,42	6,93	26,5	23,3	24,0	96,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	141,83	1,2
Drogovnjak	6.710,85	55,0
Debeljak	4.452,40	36,6
Sestoj v obnovi	789,77	6,5
Panjevec	83,72	0,7
Skupaj:	12.178,57	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	5,4
Jelka	0,1
Bor	8,3
Macesen	1,3
Ostali igl.	5,4
Bukev	32,1
Hrast	8,9
Pl. lst.	4,6
Dr. tr. lst.	25,0
Meh. lst.	9,0
Iglavci	20,5
Listavci	79,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,6	21,8	32,5	24,5	14,6	20,5	57,2
Listavci	17,6	31,6	25,7	15,4	9,7	79,5	222,2
Skupaj	15,3	29,6	27,1	17,3	10,7	100,0	279,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	184.427	26,5											
Listavci	631.952	23,3											
Skupaj	816.379	24,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	421,98	421,98											
Priprava tal	ha	16,88	16,88											
Sadnja	ha	17,41	17,41											
Obžetev	ha	96,67	174,83											
Nega mladja	ha	233,11	233,11											
Nega gošče	ha	264,68	264,68											
Nega letvenjaka	ha	116,53	116,53											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	135,79	135,79											
Graditev protipožarnih objektov	km	4,44	4,44											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	27,09	108,36											
Zaščita s premazom	ha	9,01	26,23											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.820,00	4.820,00											
Zaščita z ograjo	m	900,00	900,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	200,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	4,00											
Vzdrževanje travinj	ha	16,86	168,60											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	44,00	176,00											
Ostala varstvena dela	dni	3,85	3,85											

Državni gozdovi*Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	685,93	82,5	195,5	278,0	2,32	4,96	7,28	27,5	22,6	24,1	91,8
Skupaj vsi gozdovi	685,93	82,5	195,5	278,0	2,32	4,96	7,28	27,5	22,6	24,1	91,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	8,83	1,3
Drogovnjak	417,18	60,8
Debeljak	223,62	32,6
Sestoj v obnovi	26,41	3,9
Panjevec	9,89	1,4
Skupaj:	685,93	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	8,8
Jelka	0,0
Bor	5,4
Macesen	2,5
Ostali igl.	13,0
Bukev	24,7
Hrast	5,5
Pl. lst.	6,5
Dr. tr. lst.	23,0
Meh. lst.	10,6
Iglavci	29,7
Listavci	70,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,4	24,4	29,5	21,3	15,4	29,7	82,5
Listavci	21,9	32,1	24,4	13,3	8,3	70,3	195,5
Skupaj	18,2	29,8	25,9	15,7	10,4	100,0	278,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	15.551	27,5											
Listavci	30.313	22,6											
Skupaj	45.864	24,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	24,40	24,40											
Priprava tal	ha	0,61	0,61											
Sadnja	ha	2,18	2,18											
Obžetev	ha	8,12	14,94											
Nega mladja	ha	13,74	13,74											
Nega gošče	ha	15,10	15,10											
Nega letvenjaka	ha	13,18	13,18											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	11,06	11,06											
Zaščita s premazom	ha	0,36	1,08											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.000,00	2.000,00											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	400,00	1.200,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,25	1,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,70	7,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	3,00	3,00											

Občinski gozdovi*Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	166,43	82,9	186,8	269,7	2,11	4,77	6,87	29,4	23,2	25,1	98,4
Skupaj vsi gozdovi	166,43	82,9	186,8	269,7	2,11	4,77	6,87	29,4	23,2	25,1	98,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,56	0,3
Drogovnjak	96,64	58,1
Debeljak	55,77	33,5
Sestoj v obnovi	12,57	7,6
Panjevec	0,89	0,5
Skupaj:	166,43	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	11,2
Jelka	0,0
Bor	13,7
Macesen	1,0
Ostali igl.	4,7
Bukev	25,5
Hrast	5,5
Pl. lst.	3,9
Dr. tr. lst.	22,7
Meh. lst.	11,7
Iglavci	30,7
Listavci	69,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,4	19,5	34,4	25,3	12,4	30,7	82,9
Listavci	21,0	30,8	24,7	14,7	8,8	69,3	186,8
Skupaj	17,1	27,3	27,7	18,0	9,9	100,0	269,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	4.048	29,4											
Listavci	7.207	23,2											
Skupaj	11.255	25,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,90	5,90											
Priprava tal	ha	0,77	0,77											
Sadnja	ha	0,77	0,77											
Obžetev	ha	0,84	1,96											
Nega mladja	ha	1,31	1,31											
Nega gošče	ha	5,14	5,14											
Nega letvenjaka	ha	1,44	1,44											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,86	2,86											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	13,42	53,68											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	700,00	700,00											

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica 149: Stanje gozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	12.903,31	100,0
Novo določene površine gozdov	287,42	8,7
Novo izločene gozdne površine*	30,88	1,2
Izkrčene površine v preteklem obdobju	63,54	0,5
Skupna površina gozda novega načrta	13.030,93	101,0
Površine v zaraščanju	748,89	
Druga gozdna zemljišča (niso gozd)	150,78	

* so površine, ki so bile v preteklem ureditvenem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene v gozd

V zadnjih enajstih letih se je gozdna površina v GGE Brkini II povečala za 123,12 ha, kar predstavlja 1,0 % povečanje.

V zgornji preglednici je prikazano, da je bilo v GGE Brkini II izkrčenih 94,42 ha gozda. Približno dve tretjini te površine (63,54 ha) je bila izkrčena z dovoljenjem Zavoda, znaten del teh površin pa izhaja iz pretekle napačne interpretacije DOF-a, po kateri so bile kot gozd opredeljene površine v zaraščanju, ki še danes ne ustrezajo kriterijem za gozd. Med izkrčenimi površinami v preteklem obdobju gre nedvomno tudi za nedovoljene krčitve gozda.

V poglavju 1.1.6 se nahaja preglednica površin gozdnega prostora in struktura negozdnih površin, ki podrobneje prikazuje sedanjo razčlenitev ostalih gozdnih zemljišč ter gozdnega in negozdnega prostora.

13.2 Večfunkcionalna območja

13.2.1 Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta P2a prikazuje območja, kjer so na istem področju vsaj na drugi stopnji ovrednotene ekološke funkcije ter okolju prijazne socialne funkcije. Od okolju prijaznih socialnih funkcij imamo v GGE ovrednoteno: funkcijo varovanja naravnih vrednot, funkcijo varovanja kulturne dediščine, zaščitno funkcijo, higiensko zdravstveno ter estetsko funkcijo. Od ekoloških funkcij so prav vse ovrednotene vsaj na drugi stopnji, obsegajo pa večino gozdnega prostora.

Do prekrivanja teh dveh skupin funkcij prihaja v večinskem deležu na območju naravnih vrednot in kulturne dediščine ter v širši okolici tovarne Plama pur. Kljub prekrivanju se funkcije ne izključujejo. V GGE Brkini II je takih 643,65 ha gozdnih površin.

13.2.2 Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov

Karta prikazuje območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije, ki so vsaj na drugi stopnji poudarjenosti ter okolje obremenjujoče socialne funkcije prav tako vsaj drugi stopnji poudarjenosti. Ekološke funkcije so na večini gozdnega prostora prisotne vsaj na drugi stopnji poudarjenosti.

Po definiciji so lahko kategorije konfliktnih območij funkcij:

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija.

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

4. območje – z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 150: Večfunkcionalna območja

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje	18,07	42,5
2. območje	3,49	8,2
3. območje	8,96	21,1
4. območje	12,02	28,3
Skupaj	42,54	100,0

1. območje: Od okolje obremenjujočih funkcij sta v GGE opredeljeni hidrološka in rekreacijska na območju jezera Klivnik in Mola.

2. območje: Se nahaja na območju partizanske bolnice Zalesje (rekreacijska in hidrološka)

3. območje: Se nahaja večinoma v nekoliko širšem območju jezer Klivnik in Mola (rekreacijska in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev)

4. območje: Se večinoma nahaja na območju Starega grada pri Podgradu in delu partizanske bolnice Zalesje (rekreacijska funkcija ter hidrološka in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev).

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izraža povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³/ha ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh/ha:

- zelo velika intenzivnost (vsota obeh števil presega število 9);
- velika intenzivnost (vsota števil je od 7 do vključno 9);
- srednja intenzivnost (vsota števil je od 4 do vključno 6);
- majhna intenzivnost (vsota števil je od 1 do vključno 3);
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov 0.

Preglednica 151: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	359,79	2,8
Velika intenzivnost	1.385,11	10,6
Srednja intenzivnost	8.468,27	65,0
Majhna intenzivnost	2.817,76	21,6
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	0	0,0
Skupaj	13.030,93	100,0

V veliki večini gozdov GGE se gospodari z srednjo oz. majhno intenzivnostjo (86,6 %). Zgolj na 2,8% površine je intenzivnost gospodarjenja zelo velika.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica 152: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
Gozdni rezervati	0,00	0,00
Varovalni gozdovi	0,00	0,00
GPN – ukrepi dovoljeni	0,00	0,00
Skupaj	0,00	00,0

V GGE Brkini II območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov ni zato karte P4 nismo izdelali.

13.5 Gozdovi za sanacijo

Stanje gozdov po standardnih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja zaradi pomanjkanja meril ne prikazujemo.

13.6 Območja gozdov

13.6.1 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prosto živečih živali

V GGE Brkini II trenutno ni gozdov, ki bi ustrezali kriterijem za izločitev pomembnih območij za ohranitev prosto živečih živali.

13.6.2 Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica 153: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Posebna varstvena območja (Natura 2000)	2.184,51	77,5
Ekološko pomembna območja (EPO)	2.643,91	83,5

Skupaj NATURA 2000 pokriva 2.184,51 ha gozdnih površin v GGE Brkini II.

Preglednica 154: NATURA 2000 v GGE Brkini II

območje	SDF_ID	skupina	Pov skupaj	Pov_gozd
Sušaški, Smrdejski in Fabski potok	SI3000258	SAC	19.42	12,08
Matarsko podolje	SI3000233	SAC	2170	2068,24
Reka	SI3000223	SAC	250.52	16,14
Zabiče	SI3000222	SAC	1.11	1,11
Dolina Reke	SI5000003	SPA	850.68	99,45

Preglednica 155: EPO v GGE Brkini II

Območje EPO	Površina gozda (ha)
Reka (Velika voda)	283,76
Matarsko podolje	2.348,07
Sušaški, Smrdejski in Fabski potok	12,08

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Po 83. – 89. členu Zakona o vodah se za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda določi ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavno območje),
2. erozije celinskih voda in morja (erozijsko območje),
3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje) in
4. snežnih plazov (plazovito območje).

V GGE Brkini II so izločena erozijska območja z zahtevnimi ukrepi na površini 10.782,21 ha oz.

7.692,68 gozda. Erozijska območja se nahajajo na erodibilni flišni matični podlagi na skoraj celotnem območju GGE z izjemo njenega južnega dela.

V GGE Brkini II prevladuje velika verjetnost pojava plazov na površini 3.442,11 ha gozda in srednje velika verjetnost pojavljanja plazov pa na površini 3.192,67 ha.

Preglednica 156: Verjetnost pojavljanja plazov

Stopnja verjetnosti pojavljanja plazov	Skupna površina (ha)	Površina gozda (ha)
Zanemarljiva verjetnost pojavljanja plazov	3.986,32	1.704,04
Zelo Majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.045,51	1.701,19
Majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.966,23	2.474,42
Srednja verjetnost pojavljanja plazov	3.963,03	3.192,67
Velika verjetnost pojavljanja plazov	4.553,35	3.442,11
Zelo Velika verjetnost pojavljanja plazov	1.047,76	470,29

V GGE Brkini II so na državnem nivoju izločena vodovarstvena območja vodonosnikov Rižane na površini 1.257,54 ha od tega je 861,88 ha gozda.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

13.8.1 Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno

Te površine so gozdni rezervati, varovalni gozdovi ter gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE Brkini II takih gozdov ni.

13.8.2 Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno so v GGE gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi s posebnim namenom, sklenjena območja gozdov razen robnih površin (200 m), ki mejijo na urbane ali kmetijske površine ter gozdovi na območju gozdnih učnih poti (v pasu 50 m).

Prav tako ni dopustno krčenje tistih gozdnih sestojev na erozijsko ogroženem območju, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije. V GGE, predvsem zaradi smernic Direkcije RS za vode, ki na območjih zahtevnih in strogih ukrepov ne dovoljuje krčitev gozda, tem kriterijem ustreza 11.566,24 ha gozdov ali 89 % celotne površine GGE.

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

V GGE Brkini II je 75,18 km produktivnih gozdnih cest in 86,57 km produktivnih javnih prometnic. Gostota gozdnih cest v GGE znaša 5,76 m/ha, skupaj z javnimi prometnicami pa znaša 12,40 m/ha.

K odprtosti gozdov pripomorejo tudi produktivne protipožarne gozdne ceste 1. kategorije, ki omogočajo prevoz s tovornjaki. Upoštevaje njihovo dolžino (40,26 km) znaša gostota cest v GGE 15,49 m/ha

1.1.1 Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest (odseki deloma ali v celoti)

Na prednostnih območjih za izgradnjo gozdnih cest mora pravilna razdalja znašati vsaj 600 m, možni posek mora biti večji od 4 m³/ha/leto in intenzivnost gospodarjenja mora biti vsaj srednja.

Tem kriterijem ustrezajo deloma ali v celoti naslednji odseki: 06084a, 06084b, 06085, 06087, 06088a, 06088b, 06089a, 06089b, 06090, 06091, 06092a, 06092b, 06093, 06095, 06096, 06161b, 06162, 06163a, 06163b, 06164a, 06164b, 06165, 06227, 06228, 06229, 06230, 06231, 06232, 06233, 06236, 06237, 06238, 06239, 06240, 06243a, 06243b, 06244, 06246, 06247a, 06247b, 06248a, 06248b, 06249a, 06250, 06251a, 06251b, 06252, 06253a, 06254, 06274, 06275, 06276a, 06276b, 06277, 06278, 06281a, 06283, 06284a, 06284b, 06285, 06286, 06287, 06288a, 06289, 06290, 06291, 06295, 06296, 06297, 06298, 06299, 06309a, 06309b, 06310a, 06310b, 06311b, 06312, 06313, 06316a, 06316b, 06317, 06318a, 06318b, 06319, 06320a, 06320b, 06321a, 06321b, 06322a, 06322b, 06323a, 06324, 06325a, 06325b, 06326a, 06326b, 06327a, 06328b, 06333, 06334a, 06334b, 06334c, 06334d, 06335, 06336a, 06336b, 06337, 06338a, 06338b, 06339, 06340, 06341a, 06341b, 06342a, 06342b, 06343a, 06343b, 06344a, 06344b, 06345a, 06350a, 06350b, 06351a, 06351b, 06352, 06353a, 06354a, 06354b, 06355a, 06355b, 06356, 06357, 06358a, 06359a, 06359b, 06360, 06361a, 06361b, 06366a in 06366b.

Skupna površina potencialno prednostnih območjih za izgradnjo gozdnih cest znaša 1.769,83 ha, vendar v GGE zaradi erozijsko ogroženih območij na flišni matični podlagi na 84 % navedenih odsekov veljajo omejitve funkcij za izgradnjo gozdnih cest.

1.1.2 Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak (odseki deloma ali v celoti)

Odseki v katerih je odprtost manjša od 75 %, naklon manjši od 35°, možni posek večji od 4 m³/ha/leto so prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.

Tem kriterijem ustrezajo deloma ali v celoti odseki: 06076, 06077, 06078, 06079, 06080a, 06080b, 06081a, 06081b, 06082a, 06082b, 06083a, 06083b, 06084a, 06084b, 06085, 06087, 06088a, 06088b, 06089a, 06089b, 06090, 06091, 06092a, 06092b, 06093, 06094a, 06094b, 06095, 06096, 06097b, 06098, 06099a, 06099b, 06100, 06101, 06102, 06103, 06104, 06117a, 06117b, 06118a, 06118b, 06119, 06123, 06124a, 06124b, 06125a, 06125b, 06126a, 06126b, 06126c, 06130a, 06130b, 06130c, 06149, 06150, 06151, 06152, 06158b, 06159a, 06159b, 06161b, 06185a, 06185b, 06186a, 06186b, 06187a, 06187b, 06189a, 06189b, 06190a, 06190b, 06193, 06194a, 06194b, 06194c, 06195a, 06196, 06200, 06201, 06202, 06203, 06215, 06217, 06218, 06223, 06224, 06227, 06228, 06229, 06230, 06231, 06232, 06233, 06237, 06238, 06239, 06240, 06252, 06253a, 06254, 06255, 06256, 06257a, 06257b, 06258, 06259, 06260, 06263, 06278, 06283, 06284b, 06285, 06286, 06287, 06288a, 06289, 06290, 06291, 06292, 06293, 06294, 06295, 06296, 06297, 06298, 06299, 06301, 06302, 06308, 06362, 06363, 06364a, 06364b, 06365a, 06365b in 06367.

Skupna površina potencialno prednostnih območjih za izgradnjo gozdnih cest znaša 1.656,98 ha, vendar v GGE zaradi erozijsko ogroženih območij na flišni matični podlagi na 84 % navedenih odsekov veljajo omejitve funkcij za izgradnjo gozdnih vlak.